

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Sven
Alloestue

Slekten Alloestue

SVEN MOESTUE

SLEKTEN
MOESTUE

OSLO MCMLXIV

INNHOLD

DEL I

Eldre slektledd

DEL II

Yngre slektledd

FORORD

De eldste opptegnelser om slekten Moestue finnes i en gammel salmebok som har tilhørt bl. a. rådmann Moestues hustru Annechen.¹ Disse opptegnelser omfatter imidlertid bare samtiden, og det fremgår tydelig at Annechen Moestue, som gjorde de første notater i denne boken, ikke visste noe om sin manns foreldre. Rådmann Moestue har selv knapt visst noe særlig om dem. Allerede 5 år gammel ble han foreldreløs, 12 år gammel ble han sendt utenlands, og da han endelig 21 år gammel kom hjem igjen så var det ingen eldre slektninger i live som kunne fortelle ham noe. Allikevel må de ha visst noe om slekten. Begges slekter kom fra bygden Stange, og de har i hvert fall vært i forbindelse med Annechen Moestues slektninger derfra.

Senere har forskjellige medlemmer av slekten forsøkt å samle opplysninger om den, og det har vært utarbeidet flere håndskrevne

¹ Kingos salmebok, Kjøbenhavn 1740. «Til Trykken befordret af Friderich Jacobsen Bruun, privil. Boghandler og Bogbinder i Christiania.»

Innbundet i skinnbind med sølvspenner. Foran og bak forsynt med blanke blader på hvilke er gjort forskjellige notater av Annechen Moestue, hennes sønn Svend m. fl. Det første notat lyder slik: «Denne Bog tilhører mig Annechen C. Simonsen, og er mig foræret af min Moder Anne Simonsen fød Dedechem. Christiania d. 8 Martij 1770.» Den øverste spenne har på innsiden innskriften «N.R.G.B.» (Nicolai Ritter, Gundel Børgesdatter). Den nederste spenne har innskriften «A R J D» (Annechen Ritter, Jonas Dedechem). Sølvmerket viser at spennene er utført i København i 1708 av den kjente gullsmed Christen Jensen. Spennene har åpenbart først vært brukt på en eldre salmebok. De blanke blader foran og bak i boken må opprinnelig ha tjent til å bringe den nye salmebok opp i en tykkelse som passet til spennene. Om salmebokens utgiver og eierne av spennene, se sidene 139–141. Spennene har, som det fremgår, fulgt slekten i over 250 år.

stamtavler. Det fremgår ikke direkte hvem som har laget disse, men den første må være skrevet i 1880 av Andreas Faye Moestue. Byråsjef W. Lassen har utarbeidet en ganske utførlig stamtavle over slekten. Den finnes blant hans etterladte samlinger i Riksarkivet, og er ført frem til ca. 1900. Endelig har dr. Hans Moestue med bistand av arkivar H. Krog Steffens utarbeidet en maskinskrevet og mangfoldiggjort stamtavle som er ført frem til ca. 1910. I tillegg til dette har frøken Anna Sigrid Moestue nedskrevet en del opplysninger om forskjellige medlemmer av slekten. En virkelig systematisk gjennomgåelse av det i arkivene og andre steder beroende kildemateriale har aldri tidligere vært utført.

Det lyktes etterhånden de foran nevnte stamtavleforfattere å føre slektens opprinnelse tilbake til Christen Iversen på Morstuen i Stange og dennes hustru Marthe Svendsdatter. Eiendommelig nok har ingen av dem vært oppmerksom på at den sistnevnte tilhørte slekten Stenersen fra Gausdal, skjønt det gis et tydelig fingerpek herom i det allerede i 1828 utkomne trykte skrift «Slægtregister over den Stenersenske Familie fra Guldbrandsdal».

Grosserer Leif Moestue opptok i 1934, i forbindelse med sin svoger advokat Chr. L. Jensen, spørsmålet om å få trykt en ordentlig slektshistorie, og etter krigens slutt i 1945 oppfordret han meg til å gå i gang med en utførlig arkivundersøkelse. Også jeg hadde tidligere interessert meg en del for slektens historie, og hadde foretatt enkelte spredte arkivundersøkelser. Jeg fulgte hans oppfordring, og etterhånden fikk jeg brakt for dagen interessant og nytt stoff som jeg nå fremlegger i denne bok. Det er min store sorg at Leif Moestue ikke fikk oppleve å se boken ferdig. Etter sin brors bortgang tok Knut Moestue seg av arbeidet med å få boken utgitt. Dessverre fikk heller ikke han oppleve å se den ferdig. Han døde mens korrekturlesningen pågikk. En må takke den neste generasjon innen firmaet Emil Moestue A/S for den endelige utførelse av boken.

Det største problem som lå foran meg var å få brakt rede på Christen Iversens opprinnelse. Marthe Svendsdatters slekt hadde jeg allerede funnet frem til. Lenge så det håpløst ut, men så kom jeg i forbindelse med Gudbrandsdalens slektshistoriker, ingeniør Engbret Hougen. Han henledet min oppmerksomhet på et skifte som var blitt holdt på gården Forset i Gausdal i 1686. Skiftet var isolert

sett ikke meget opplysende, men det viste seg ved nærmere gransking å være nøkkelen til problemet.

Det har været et stort og tidkrevende arbeid å samle det nå foreliggende stoff, og jeg ville neppe ha klart å gjennomføre oppgaven uten en rekke gode hjelpere. Jeg vil rette en hjertelig takk til personalet ved Riksarkivet, statsarkivene i Oslo og Hamar, og kommunearkivet i Oslo, for hjelpsomhet og tålmodighet, og for de mange skritt som er gått for å skaffe frem alle de dokumenter som jeg har hatt bruk for. Tre interesserte hjelpere døde mens arbeidet pågikk: arkivfullmektig Leif Midthaug, Hamar, kaptein Martin Veflingstad, Stange, selv en ætling av slekten, og ingeniør Engebret Hougen. En særlig takk skylder jeg professor Sverre Steen for råd og oppmuntring.

I tillegg til forskjellige forarbeider har det tatt meg ca. 12 år å skrive manuskriptet til den foreliggende slektsbok ferdig. Ofte har jeg måttet legge arbeidet bort for lengre tid av gangen. Dessuten har jeg stadig måttet foreta rettelser og tilføyelser i det allerede skrevne. Dette må nødvendigvis ha satt visse spor. Jeg er imidlertid nødt til å fremlegge manuskriptet slik som det på denne måte er blitt, om boken i det hele skulle komme ut.

Boken omfatter alle personer som direkte tilhører slekten, samt de nærmeste kognatiske etterkommere. Det var opprinnelig min hensikt å medta en fortegnelse over alle kognatiske etterkommere, og jeg har samlet et betydelig materiale for dette formål. Imidlertid viste det seg at disse var langt flere enn jeg fra først av antok, og jeg måtte oppgi planen av mangel på tid. Inngiftede slekter har jeg omtalt i den utstrekning jeg har funnet det ønskelig for forståelsen av slektsmiljøet i de enkelte tilfeller.

Den systematiske ordning av stoffet har stilt meg overfor krys-sende hensyn. Ethvert system vil ha sine fordeler og mangler. Jeg er blitt stående ved å benytte en blanding av flere systemer, idet jeg har funnet at dette passer best med slektens forhold. Således har jeg valgt først å dele fremstillingen i to hovedavsnitt, ett omfattende de eldre slektledd, og ett omfattende de yngre slektledd: de fra brukseier Svend Moestues barn stammende personer. Det første hovedavsnitt har jeg i prinsippet ordnet etter generasjons-systemet dog med den fravikelse at jeg har delt slekten opp i tre lokalt bestemte grupper. Det annet hovedavsnitt har jeg ordnet

linjært, men oppdelt i forskjellige slektsgrener. På denne måte mener jeg at de enkelte personers slektsmessige miljø kommer best til sin rett.

De opplysninger om de enkelte personer som kan skaffes frem ved en gjennomgåelse av det historiske kildemateriale må naturlig bli tilfeldige og ensidige. De danner derfor ikke grunnlag for noen rettferdig karakteristikk av vedkommende. De enkelte personer må også sees på bakgrunn av sin samtid og de forhold som rådet da. Det er dessverre så alt for alminnelig å bedømme fortiden ut fra ens egen tids forhold og forutsetninger.

Oslo i januar 1964.

Sven Moestue.

GENEALOGISK REGISTER

Hvert slektsmedlem har et løpenummer i linjær rekkefølge, samtidig som farens nummer er tilføyd i parentes. Ved farens nummer er eventuelt også tilføyd i hvilket av farens ekteskap vedkommende er født. Ved samtlige personer er angitt hvilken plass de har i generasjonsrekken (ved romertall) og deres plass i søskenflokk (ved bokstaver i alfabetisk rekkefølge).

- 1 I CHRISTEN IVERSEN MORSTUEN, 1651–1733, gjestgiver på Morstuen i Stange,
gift med Marthe Svendsdr. Vålen, 1654–1734. 8 barn: 2, 8, 152, 163, 164, 171, 186, 187.
- 2 (1) II a IVER CHRISTENSEN MORSTUEN, 1682–1736. 2 barn: 3, 7.
- 3 (2) III a OLE IVERSEN MORSTUEN, 1719–1746, Kongsberg,
gift med Siri Jensdr. Tollie. 3 barn: 4, 5, 6.
- 4 (3) IV a JENS MORSTUEN, 1742–x.
- 5 (3) IV b IVER MORSTUEN, 1744–1748.
- 6 (3) IV c OLE MORSTUEN, 1746–1747.
- 7 (2) III b NIELS IVERSEN MORSTUEN, x–1753–x.
- 8 (1) II b SVEND CHRISTENSEN MORSTUEN, 1684–1727, gjestgiver på Moss,
gift med Dorthe Pedersdr., x–1770. 3 barn: 9, 150, 151.
- 9 (8) III a SVEN MOSTUE, 1719–1752, prest i Bø, Telemark,
gift med Maren Jensdr. Aalborg, 1720–1751. 4 barn: 10, 11, 148, 149.
- 10 (9) IV a TORBORG DOROTHEA MOSTUE, 1746–1746.
- 11 (9) IV b JENS ENVOLD LAURENTIUS MOESTUE, 1747–1813, kjøpmann, rådmann i Christiania,
gift med Annechen Christence Simonsen, 1755–1824. 2 barn: 12, 18.
- 12 (11) V a KIELD MOESTUE, 1776–1805, kjøpmann, Christiania,
gift med Ellen Johanne Giede, 1785–1855. 2 barn: 13, 17.
- 13 (12) VI a JENS CHRISTIAN JOHANNES MOESTUE, 1804–1879, styrmann, proprietær på Aker i Sem,
gift med Anna Helene Thue, 1808–1836. 3 barn: 14, 15, 16.
- 14 (13) VII a JOHANNE MARIE MOESTUE, 1832–1920,
gift med Thorvald Gabriel Moestue, 1831–1905, se nr. 111.
- 15 (13) VII b ANNA BLIX MOESTUE, 1834–1921, forretningsdrivende, Chria.

- 16 (13) VII c ANNA HELENE MOESTUE, 1836–1903,
gift Hansen, Chicago, USA.
- 17 (12) VI b KIELLINE MOESTUE, 1805–1886,
gift med Joachim Wichmann, 1799–1844, kasserer, Larvik.
- 18 (11) V b SVEND MOESTUE, 1794–1851, kjøpmann, papirfabrikant, Chria.,
gift med 1. Ingeborg Faye, 1796–1821. 4 barn: 19, 20, 46, 50.
2. Nicoline Finne, 1805–1875. 9 barn: 51, 59, 60, 61,
110, 111, 117, 118, 141.
- 19 (18¹) VI a JENS ENVOLD LAURENTIUS MOESTUE, 1815–1845, cand. jur.,
Christiania.
- 20 (18¹) VI b CHRISTOPHER FAYE MOESTUE, 1816–1883, skipsreder, Fredrikshald,
gift med 1. Antonette Faye, 1827–1860. 6 barn: 21, 22, 23, 24,
25, 26.
2. Emilie Werner, 1827–1921. 1 barn: 27.
- 21 (20¹) VII a ANDREAS FAYE MOESTUE, 1849–1883, agent, Christiania.
- 22 (20¹) VII b VICTOR MOESTUE, 1851–1868, sjømann, Fredrikshald.
- 23 (20¹) VII c INGEBORG CATHRINE MOESTUE, 1853–1931, Oslo.
- 24 (20¹) VII d CHRISTOPHER FAYE MOESTUE, 1856–1919, skipsfører, fabrikkieier,
Christiania.
- 25 (20¹) VII e DAVID FAYE MOESTUE, 1858–1881, urmaker, Fredrikshald.
- 26 (20¹) VII f CATHRINE MARIE FAYE MOESTUE, 1859–1881,
gift med Jacob Arnold Munthe, 1844–1884, skipsfører, Fredrikshald.
- 27 (20²) VII g HANS PETER WERNER MOESTUE, 1868–1937, lege, Skien,
gift med 1. Aagot Willumsen, 1872–1936. 4 barn: 28, 34, 35, 36.
2. Harriet Charlotte Kierulf-Hansen, 1879–, 2 barn:
37, 43.
- 28 (27¹) VIII a CHRISTOPHER FAYE MOESTUE, 1896–1961, lege, Drammen,
gift med Lilly Aubert, 1900–, 2 barn: 29, 33.
- 29 (28) IX a ARNE MOESTUE, 1924–, sivilingeniør, Vallø,
gift med Aase Nysæther, 1931–. 3 barn: 30, 31, 32.
- 30 (29) X a KRISTIN MOESTUE, 1956–.
- 31 (29) X b PETTER MOESTUE, 1958–.
- 32 (29) X c ARNE CHRISTOPHER MOESTUE, 1961–.
- 33 (28) IX b SVEN CHRISTOPHER MOESTUE, 1928–, cand. jur., ass.megler, Oslo,
gift med Agnes Emma Stang, 1936–.
- 34 (27¹) VIII b ANNA MOESTUE, 1897–, kontorassistent, Oslo.
- 35 (27¹) VIII c AGNES EMILIE MOESTUE, 1900–, apoteker, Bjørkelangen,
gift med Rolf Sundt, 1881–1956, o.r.sakfører, Oslo.
- 36 (27¹) VIII d AAGOT MOESTUE, 1902–,
gift med Jarle Holm, 1897–, distriktslege, Orkanger.
- 37 (27²) VIII e HANS PETER WERNER MOESTUE, 1915–, lege, Arendal,
gift med 1. Rose Dorothea Kierulf-Hansen, 1916–. 2 barn: 38, 39.
2. Bertha Johanne Brimsø, 1916–. 3 barn: 40, 41, 42.
- 38 (37¹) IX a MILDRED RENEE MOESTUE, 1942–.

- 39 (37¹) IX b HÅKON MOESTUE, 1954–.
- 40 (37²) IX c HANS PETER MOESTUE, 1954–.
- 41 (37²) IX d EINAR MOESTUE, 1956–.
- 42 (37²) IX e ELLEN MOESTUE, 1958–.
- 43 (27²) VIII f JENS KIERULF MOESTUE, 1920–, bedriftsøkonom, Skien, gift med Kate Damm Jensen, 1920–, fullmektig. 2 barn: 44, 45.
- 44 (43) IX a INGUNN MERETE, 1956–.
- 45 (43) IX b OLE PETER WERNER, 1958–.
- 46 (18¹) VI c ADOLF CHRISTIAN MOESTUE, 1819–1882, tekniker, fotograf, USA, gift med Ovidia Pedersen, 1830–x. 3 barn: 47, 48, 49.
- 47 (46) VII a JULIE MARIE MOESTUE, 1864–x.
- 48 (46) VII b INGRID SVANHILD MOESTUE, 1866–x.
- 49 (46) VII c ALFHILD OVIDIA GRACE MOESTUE, 1868–1870.
- 50 (18¹) VI d MARINIUS AUGUST MOESTUE, 1820–1855, handelsbetjent, Christiania.
- 51 (18²) VI e EDVARD NICOLAI MOESTUE, 1823–1887, inf.kaptein, veibestyrer, gift med Annette Martine Finne, 1825–1912. 7 barn: 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58.
- 52 (51) VII a ANNA NICOLINE MOESTUE, 1854–1861.
- 53 (51) VII b HENRIK CHRISTIAN FINNE MOESTUE, 1856–1904, bokholder, Christiania.
- 54 (51) VII c JULIUS ANTON EDVARD MOESTUE, 1857–1931, cand. philos., bokbinder, Oslo.
- 55 (51) VII d SIGRID MARIE MOESTUE, 1859–1861.
- 56 (51) VII e ANNA SIGRID MOESTUE, 1861–1943, lærerinne, Oslo.
- 57 (51) VII f EDVARD NICOLAI MOESTUE, 1863–1929, handelslærer, Oslo.
- 58 (51) VII g SIGRID NICOLINE MOESTUE, 1865–1924, sykegymnast, New York, USA.
- 59 (18²) VI f KARL LUDVIG MOESTUE, 1825–1826.
- 60 (18²) VI g CAROLINE MATHILDE MOESTUE, 1826–1828.
- 61 (18²) VI h FERDINAND EMIL MOESTUE, 1828–1904, styrmann, konditor, København, gift med Thora Oline Lund, 1831–1903. 4 barn: 62, 97, 108, 109.
- 62 (61) VII a EMIL THEODOR MOESTUE, 1852–1897, papirhandler, Christiania, gift med Helene Caspara Tøien, 1861–1945. 8 barn: 63, 72, 73, 83, 86, 87, 95, 96.
- 63 (62) VIII a THORALF SIGURD MOESTUE, 1882–1936, ingeniør, Chicago, USA, gift med Erica Erichsen, 1880–1957. 4 barn: 64, 65, 66, 69.
- 64 (63) IX a HELEN GRACE MOESTUE, 1905–, gift med Arthur William Fenske, 1904–, USA.
- 65 (63) IX b EDITH MARGUERITE MOESTUE, 1909–, gift med William Victor Byrne, 1906–, USA.
- 66 (63) IX c ARNE FREDRICK MOESTUE, 1910–, tanntekniker, Chicago, USA, gift med Katherine Frances Justice, 1911–. 1 barn: 67.
- 67 (66) X ARNE JAMES MOESTUE, 1934–, USA, gift med Mary Jean Reardon, 1934–. 1 barn: 68.

- 68 (67) XI THOR FREDRICK MOESTUE, 1959-.
- 69 (63) IX d EMIL CARL MOESTUE, 1917-, USA,
gift med Jane Struthers, 1919-. 2 barn: 70, 71.
- 70 (69) X a SUSAN JANE MOESTUE, 1947-.
- 71 (69) X b GEORGE EMIL MOESTUE, 1951-.
- 72 (62) VIII b ARNE SVEND MOESTUE, 1883-1900, sjømann.
- 73 (62) VIII c LEIF MOESTUE, 1884-1958, fabrikkieier, grosserer, Oslo,
gift med Ebba Louise Strøm, 1889-. 3 barn: 74, 78, 79.
- 74 (73) IX a EMIL HAGBARTH MOESTUE, 1911-, fabrikkieier, Oslo,
gift med 1. Erle Bryn, 1914-. 1 barn: 75.
2. Gerd Herlofsen Hansen, 1917-. 2 barn: 76, 77.
- 75 (74¹) X a ERLE MOESTUE, 1943-.
- 76 (74²) X b NINA MOESTUE, 1951-.
- 77 (74²) X c LILL MOESTUE, 1954-.
- 78 (73) IX b KARIN LOUISE MOESTUE, 1914-,
gift med 1. Kaare Tutein Poulsson, 1904-, lege.
2. Fredrik Stang Heffermehl, 1913-, cand. jur., direktør,
Oslo.
- 79 (73) IX c LEIF JOHAN MOESTUE, 1917-, fabrikkieier, grosserer, Oslo,
gift med Eva Johanne Christensen, 1917-. 3 barn: 80, 81, 82.
- 80 (79) X a ANNE MOESTUE, 1942-.
- 81 (79) X b JENS MOESTUE, 1946-.
- 82 (79) X c EMIL MOESTUE, 1947-.
- 83 (62) VIII d EMIL MOESTUE, 1886-1933, fabrikkieier, grosserer, Oslo,
gift med 1. Aagot Sunde, 1888-1923.
2. Ingeborg Margit Krogstad, 1891-. 2 barn: 84, 85.
- 84 (83) IX a MARIT MOESTUE, 1926-,
gift med 1. Ole Mauritz Mustad, 1925-, cand. jur., Oslo,
2. Bjørn Ove Lund, 1920-, h.r.advokat, Oslo.
- 85 (83) IX b BERIT SUSANNE HELENE MOESTUE, 1929-,
gift med Johan Christian Stenstadvold, 1926-, o.r.sakfører, Oslo.
- 86 (62) VIII e MARGIT MOESTUE, 1888-1895.
- 87 (62) VIII f KNUT MOESTUE, 1890-1962, fabrikkieier, grosserer, Oslo,
gift med Gudrun Blakstad, 1892-. 3 barn: 88, 93, 94.
- 88 (87) IX a KNUT MOESTUE, 1920-, kaptein, fabrikkieier, Oslo,
gift med Ruth Sophie Thygesen, 1923-. 4 barn: 89, 90, 91, 92.
- 89 (88) X a PAAL MOESTUE, 1947-.
- 90 (88) X b ANDERS MOESTUE, 1950-.
- 91 (88) X c KNUT MOESTUE, 1955-.
- 92 (88) X d ERIK MOESTUE, 1957-.
- 93 (87) IX b ANNE MARIE MOESTUE, 1923-, bokbindermester, Oslo,
gift med Johan Christopher Ræder, 1920-, disponent, Oslo.
- 94 (87) IX c JENS ERIK MOESTUE, 1926-1926.
- 95 (62) VIII g SIGNE MOESTUE, 1892-,
gift med 1. Joar Holst, 1885-1918, direktør, Oslo.
2. Christian Ludvig Jensen, 1885-, h.r.advokat, Oslo.

- 96 (62) VIII h RAGNHILD MOESTUE, 1894–,
gift med Thomas Eger, 1882–, sivilingeniør, Oslo.
- 97 (61) VII b ROBERT SOFUS MOESTUE, 1854–1922, hanskemaker, København,
gift med Karoline Amalie Bollacher, 1855–1904. 4 barn: 98, 99,
101, 107.
- 98 (97) VIII a ROBERT FERDINAND EMIL THORALF MOESTUE, 1881–, baker-
mester, København,
gift med Rosa Piculell, 1881–.
- 99 (97) VIII b KARL ERVIN MOESTUE, 1883–1926, slagter, København,
gift med Martha Rosalie Jensen, 1888–. 1 barn: 100.
- 100 (99) IX LILLIAN MOESTUE, 1918–,
gift med Leif Bækken, 1910–, kjøpmann, Lillehammer.
- 101 (97) VIII c ADOLF HANNIBAL MOESTUE, 1884–, murermester, København,
gift med Elna Marie Pedersen, 1886–. 3 barn: 102, 104, 106.
- 102 (101) IX a KNUD MOESTUE, 1907–, salgssjåffør, København,
gift med Else Iversen, 1910–. 1 barn: 103.
- 103 (102) X PREBEN MOESTUE, 1928–, ministerialbetjent, København,
gift med Lizzie Beuschel-Nielsen, 1933–. 1 datter: 104.
- 104 (103) XI HELLE MOESTUE, 1962–.
- 105 (101) XI b THORALF ADOLF MOESTUE, 1908–, sjømann, København,
gift med Doris Hilda Sørensen, 1911–.
- 106 (101) IX c INGEBORG CAROLINE CHRISTINE MAGDA MOESTUE, 1912–,
gift med Willy Louis Heising, 1912–, stenhuggermester, Køben-
havn.
- 107 (97) VIII d INGEBORG CASPARA MOESTUE, 1887–1954,
gift med Fredrik Jacobsen, 1888–1953, bokholder, København.
- 108 (61) VII c HILDA JENSINE MATHEA MOESTUE, 1858–1860.
- 109 (61) VII d THORALF MOESTUE, 1865–1939, tollassistent, Randers.
- 110 (182) VI i JULIE ANTONETTE EDVARDINE MOESTUE, 1830–1858,
gift med Emil Huusher, 1827–1891, malermester, Christiania.
- 111 (182) VI j THORVALD GABRIEL MOESTUE, 1831–1905, fabrikkfeier, grosserer,
Christiania,
gift med Hanna Moestue, 1832–1920, (nr. 14). 1 barn: 112.
- 112 (111) VII FRITHJOF MOESTUE, 1867–1897, forretningsmann, Christiania,
gift med Marie Horn, 1869–1948, musikkpedagog. 2 barn: 113, 116.
- 113 (112) VIII a EYVIND MOESTUE, 1893–, arkitekt, Oslo,
gift med Harriet Horn, 1912–. 2 barn: 114, 115.
- 114 (113) IX a MARIANNE MOESTUE, 1946–.
- 115 (113) IX b KATRINE MOESTUE, 1951–.
- 116 (112) VIII b SIGNE MOESTUE, 1894–.
gift med 1. Willy Rafn, 1890–1942, dr. ing.
2. Oscar Horn, 1877–1954, dr. med., København.
- 117 (182) VI k INGEBORG SIREN MOESTUE, 1836–1859.
- 118 (182) VI l LUDVIG MOESTUE, 1838–1925, fabrikkfeier, grosserer, Oslo,
gift med Petronelle (Petra) Faye, 1840–1903. 5 barn: 119, 120,
132, 133, 140.

- 119 (118) VII a ANDREAS MOESTUE, 1870–1949, forretningsmann.
- 120 (118) VII b FINN NICOLAY MOESTUE, 1871–1952, forretningsmann, Oslo, gift med Petra Hoffmann, 1873–1937. 3 barn: 121, 124, 131.
- 121 (120) VIII a SVEN REINHOLDT MOESTUE, 1900–, forliksmann, forretningsmann, Oslo, gift med Cathrine Andrea Dahl, 1901–. 2 barn: 122, 123.
- 122 (121) IX a ANNECHEN CATHRINE MOESTUE, 1927–1927.
- 123 (121) IX b MARY MOESTUE, 1927–, sykepleierske, gift med Trygve Øivind Hauge, 1925–, cand. real., universitetslektor.
- 124 (120) VIII b JACOB HOFFMANN MOESTUE, 1902–, fabrikkieier, Oslo, gift med Clara Nathalie Mustad, 1908–. 3 barn: 125, 128, 130.
- 125 (124) IX a HANS JACOB MOESTUE, 1932–, sivilingeniør, Oslo, gift med Rose Marie Bucher, 1935–. 2 barn: 126, 127.
- 126 (125) X a KARIN MOESTUE, 1959–.
- 127 (125) X b ANNE MOESTUE, 1961–.
- 128 (124) IX b PER MOESTUE, 1935–, ingeniør, gift med Susan Louise Platt, 1942–. 1 barn: 129.
- 129 (128) X HEIDI MOESTUE, 1962–.
- 130 (124) IX c CLARIN MOESTUE, 1939–, teknisk student.
- 131 (120) VIII c ELSE GABRIELLE MOESTUE, 1904–1933, gift med Alexander Tuxen, 1897–, overlege, Asker.
- 132 (118) VII c LUDVIG MOESTUE, 1874–1948, tannlege, D.D.S., Oslo.
- 133 (118) VII d THORVALD MOESTUE, 1877–1926, tannlege, Oslo, gift med 1. Synnøve Hedvig Jakwitz, 1882–1953. 1 barn: 134.
2. Eva Dorff, 1896–, farmasøyt. 2 barn: 135, 138.
- 134 (133¹) VIII a HILDE JAKWITZ HENSCHEN, 1910–, gift med Joachim Andreas Voss, 1892–, overlege, Oslo.
- 135 (133²) VIII b KJELL DORFF MOESTUE, 1921–, sogneprest i Baienfurt, Tyskland, gift med Herta Heinz, 1926–. 2 barn: 136, 137.
- 136 (135) IX a EVELIN MOESTUE, 1959–.
- 137 (135) IX b KAREN MOESTUE, 1962–.
- 138 (133²) VIII c HELGE DORFF MOESTUE, 1923–, sivilingeniør, Oslo, gift med Ellen Johanne Glosli, 1926–. 1 barn: 139.
- 139 (138) IX HILDE MOESTUE, 1961–.
- 140 (118) VII e GABRIELLE FAYE MOESTUE, 1880–1881.
- 141 (182) VI m WILHELM MOESTUE, 1842–1916, grosserer, Berlin, gift med 1. Anna Bachmann, 1850–1870. 1 barn: 142.
2. Elise Langschmidt, 1849–1919. 5 barn: 143, 144, 145, 146, 147.
- 142 (141¹) VII a ANNA AUGUSTA NICOLINE MOESTUE, 1870–, gift med Oskar Wernick, rådmann, Potsdam.
- 143 (141²) VII b NICOLINE (NINI) LOUISE JULIE MOESTUE, 1874–1928, gift med 1. Edmund Ragnvald Huseby, 1869–1915, ingeniør, Nittedal.
2. Magnus Lund, 1870–1948, kontorsjef, Oslo.

- 144 (1412) VII c WILHELM MOESTUE, 1877–1938, professor, Berlin.
- 145 (1412) VII d ELISABETH MOESTUE, 1878–1955,
gift med Sigurd Christophersen, 1869–1949, ingeniør, oppmålings-
sjef i Aker, Oslo.
- 146 (1412) VII e OTTO MOESTUE, 1880–1880.
- 147 (1412) VII f FRITHJOF MOESTUE, 1881–1898.
- 148 (9) IV c TORBORG DOROTHEA MOESTUE, 1748–1787,
gift med Jens Christian Smith, 1742–1818, branddirektør, kjøp-
mann, Christiania.
- 149 (9) IV d CATHARINA MARGRETHE MOSTUE, 1750–1750.
- 150 (8) III b MARTHE MOSTUE, 1722–1767,
gift med Jørgen Frost, 1704–1763, kjøpmann, Drøbak.
- 151 (8) III c ELLEN MARIE MOESTUE, 1725–1761,
gift med Fredrik Clausen, 1719–1773, kjøpmann, Christiania.
- 152 (1) II c CHRISTIAN CHRISTENSEN MORSTUEN, 1686–1733, gårdbruker på
Øvre Morstuen i Stange,
gift med Pernille Jonsdtr. Hosmestad, 1694–1772. 4 barn: 153,
154, 161, 162.
- 153 (152) III a ANNE CHRISTIANSDTR., 1724–1766,
gift med Niels Johansen (Wincke), 1712–1784, gårdbruker på
Hammerstad i Stange.
- 154 (152) III b JON CHRISTIANSEN, 1726–1802, gårdbruker på Bjørnstad i Stange,
gift med Mari Olsdtr. Østre Hemstad, 1725–1787. 6 barn: 155,
156, 157, 158, 159, 160.
- 155 (154) IV a ALES JONSDTR., 1753–1783,
gift med Christian Jensen, 1749–1798, gårdbruker på Nordre
Ottestad i Stange.
- 156 (154) IV b OLE JONSEN, 1755–1755.
- 157 (154) IV c MARTHE JONSDTR., 1757–x,
gift med Anders Ingvoldsen, 1765–1844, gårdbruker på Lille
Skjelve i Stange.
- 158 (154) IV d BERTHE JONSDTR., 1759–,
gift med Peder Hansen, x–x, gårdbruker på Lillehagen i Stange.
- 159 (154) IV e CHRISTIAN JONSEN, 1760–x.
- 160 (154) IV f OLE JONSEN, 1763–1789, gårdbruker på Bjørnstad i Stange,
gift med Kirsti Christophersdtr. Østre Elton, 1756–1833.
- 161 (152) III c MARTHE CHRISTIANSDTR., 1728–1806,
gift med Alf Rasmussen, 1717–1789, gårdbruker på Vestre
Hosmestad i Stange.
- 162 (152) III d CHRISTEN CHRISTIANSEN, 1730–1730.
- 163 (1) II d ANNE CHRISTENS DTR., 1688–1754,
gift med 1. Simen Pedersen Nesten, x–1715, gårdbruker i Stange.
2. Dyre Jensen, 1682–1732, gårdbruker på Stor-Ree i
Stange.
3. Peder Olsen Petlund, 1702–1764, capitaine des armes,
gårdbruker på Stor-Ree i Stange.

- 164 (1) II e NIELS CHRISTENSEN MORSTUEN, 1689–1777, gjestgiver på Nedre Morstuen i Stange, gift med Dorthe Olsdr. Hosmestad, x–1755. 6 barn: 165, 166, 167, 168, 169, 170.
- 165 (164) III a MARTHE NIELSDTR., 1716–1795, gift med 1. Lars Hansen, 1717–1747, gårdbruker på Vestre Hemstad i Stange.
2. Alf Rasmussen Atlungstad, 1721–1810, gårdbruker på Vestre Hemstad.
- 166 (164) III b OLE NIELSEN, 1718–x.
- 167 (164) III c ANNE NIELSDTR., 1720–1764, gift med 1. Simen Hansen, 1720–1755, gårdbruker på Nordre Hestnes i Stange.
2. Mogens Mogensen Frisvold, 1727–1802, gårdbruker på Nordre Hestnes.
- 168 (164) III d SOPHIE NIELSDTR., 1723–x, gift med 1. Jacob Christophersen Nesten, 1709–1749, gårdbruker på Virsrud i Vang.
2. Thomes Michelsen O., 1730–x, gårdbruker på Virsrud.
- 169 (164) III e SIDSEL NIELSDTR., 1725–1764, gift med Lars Olsen Lund, 1713–1773, sersjant, gjestgiver på Nedre Morstuen.
- 170 (164) III f JON NIELSEN, 1736–1737.
- 171 (1) II f OLE CHRISTENSEN MORSTUEN, 1696–1762, underfogd på Moss, gift med 1. (ukjent), 1 barn: 172.
2. Marie Erlandsdr. Gate, x–1758. 7 barn: 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185.
- 172 (171¹) III a OLE OLSEN MORSTUEN, ca. 1722–1773, skredder, Moss, gift med 1. (ukjent).
2. Maren Frost, 1738–1773. 5 barn: 173, 175, 176, 177, 178.
- 173 (172²) IV a JØRGEN FROST MORSTUEN, 1758–1813, skredder, Moss, gift med Anne Salomonsen, 1743–1796. 1 barn: 174.
- 174 (173) V MAREN SEVERINE FROST, 1788–x.
- 175 (172²) IV b OLE MORSTUEN, 1760–x.
- 176 (172²) IV c ELEN MORSTUEN, 1763–x.
- 177 (172²) IV d CHRISTIAN MORSTUEN, 1766–x.
- 178 (172²) IV e POVL MORSTUEN, 1769–x.
- 179 (171²) III b ELEN MORSTUEN, 1726–1804, gift med Peder Jørgensen Abelbom, 1733–1795, tobakkspinnermester.
- 180 (171²) III c CHRISTOPHER MORSTUEN, 1728–x, sjømann.
- 181 (171²) III d MARTHE MORSTUEN, 1730–1731.
- 182 (171²) III e SVEND MORSTUEN, 1732–1796, snekker, Moss.
- 183 (171²) III f HELVIG CATHRINE MORSTUEN, 1735–1736.

- 184 (1712) III g ERLAND MORSTUEN, 1737–1748.
185 (1712) III h KAREN KIRSTINE MORSTUEN, 1748–1751.
186 (1) II g SOPHIE CHRISTENS DTR., 1697–1732,
gift med Christopher Christophersen, 1697–1768, gårdbruker på
Nesten i Stange.
187 (1) II h MARTHE CHRISTENS DTR., ca. 1700–x,
gift med Ole Olsen Hosmestad, x–x, oppsitter på Tyllien i Stange.

Mars 1963.

DEL I

Eldre slektledd

INNHold

	Side
Navnet	7
Morstue-gårdene	8

Opprinnelsen.

Christen Iversen Morstuen, 1651–1733	21
Forset	21
Marthe Svendsdatters slekt (Kråbøl-Vålen slekten)	38
Nils Povlsen på Korsødegården	44

2 net slektledd.

Stange-grenen.

Iver Christensen Morstuen, 1682–1736	47
Christian Christensen på Øvre Morstuen, 1686–1733	48
Anne Christensdr. på Stor-Ree, 1688–1754	49
Niels Christensen på Nedre Morstuen, 1689–1777	53
Sophie Christensdr. på Nesten, 1697–1732	54
Marthe Christensdr.	56

3 dje slektledd.

Ole Iversen Morstuen, 1719–1746	56
Niels Iversen Morstuen	57
Anne Christiansdr. på Hammerstad, 1724–1766	57
Jon Christiansen på Bjørnstad, 1726–1802	59
Marthe Christiansdr. på Hosmestad, 1728–1806	59
Marthe Nielsdr. på Vestre Hemstad, 1716–1795	61
Anne Nilsdr. på Nordre Hestnes, 1720–1764	62
Sophie Nielsdr. på Virshaug, 1723–	63
Sidsel Nielsdr. på Nedre Morstuen, 1725–1764	65

4 de slektledd.

Ales Jonsdr. på Ottestad, 1753–1783	67
Marthe Jonsdr. på Lille-Skjelve, 1757–	68
Berte Jonsdr. på Lillehagen, 1759–	68
Ole Jonsen på Bjørnstad, 1763–1789	68

Mosse-grenen.

2net slektledd.

Svend Christensen Morstuen, 1684–1727, gjestgiver	69
Ole Christensen Morstuen, 1696–1762, underfogd	75
Slekten Gate	78

3dje slektledd.

Marthe Mostue, 1722–1767, gift med Jørgen Frost	80
Ole Olsen Morstuen, –1773, skredder	83
Elen Olsdtr. Morstuen, 1726–1804, gift med Peder J.sen Abelbom.....	84
Slekten Hoffmann	88
Svend Olsen Morstuen, 1732–1796, snekker	91

4de slektledd.

Jørgen Frost Mostue, 1758–1813, skredder	92
Elen Olsdtr. Mostue, 1763–	93

Oslo-grenen.

3dje slektledd.

Sven Mostue, 1719–1752, kapellan	94
Slekten Aalborg	104
Jens Colstrup	105
Ellen Marie Moestue, 1725–1761, gift med Fredrik Clausen	106

4de slektledd.

Jens Moestue, 1747–1813, kjøpmann og rådmann	116
Annechen Simonsens slekt	135
Dillerud-slekten	142
Torborg Dorothea Moestue, 1748–1787, gift med Jens Chr. Smith.....	144

5te slektledd.

Kjeld Moestue, 1776–1805, kjøpmann	150
Svend Moestue, 1794–1851, kjøpmann og brukseier	153
Bentsebruket (Øvre Papirmølle)	161
Slekten Faye	170
Slekten Finne	172
Slekten Dorph	174

6te slektledd.

Jens Moestue, 1804–1879, proprietær	175
Kjelline Moestue, 1805–1886, gift med Joachim Wichmann	177
Jens Moestue, 1815–1845, cand. jur.	180
Christopher Moestue, 1816–1883, skipsreder	180
Adolf Moestue, 1819–1882, fotograf	182
August M. Moestue, 1820–1855, handelsbetjent	183

Edvard Moestue, 1823–1887, inf.kaptein	183
Ferdinand Emil Moestue, 1828–1904, konditor	185
Julie Moestue, 1830–1858, gift med Emil Huusher	186
Thorvald Moestue, 1831–1905, grosserer	187
Ludvig Moestue, 1838–1925, grosserer	190
Wilhelm Moestue, 1842–1916, grosserer	191
Svend Moestues og hustruers forfedre	193
Det Hougsundske Uldspinderi	204

SPESIELLE FORKORTELSER

Chria.	Christiania. Denne skrivemåte er benyttet inntil byens omdøping til Oslo fant sted i 1924. Enkelte praktiske unntakelser. Skrivemåten Kristiania har aldri vært lovfestet, den har sitt grunnlag i en magistratsbeslutning.
D. N.	Diplomatarium Norvegium.
H. S. T.	Hedemark Slektshistorisk Tidsskrift.
H. T.	Historisk Tidsskrift. Inndelt i rekker og bind.
L. S.	segl.
M. M.	egenhendig.
N. S. T.	Norsk Slektshistorisk Tidsskrift.
N. T. G.	Norsk Tidsskrift for Genealogi m. v.
P. T.	Personahistorisk Tidsskrift. Inndelt i rekker og bind.
RA	Riksarkivet, Oslo.
rd.	riksdaler (1 rd. = 4 ort = 96 sk.). Til 1813.
rbd.	riksbankdaler (1 rbd. = 96 sk.). 1813–1816.
SAO	Statsarkivet. Oslo.
sk.	skilling.
spd	spesiedaler (1 sp. = 4 ort = 120 sk.). Fra 1816.
UB	Universitetsbiblioteket, Oslo.

NAVNET

Slekten Moestue har sitt navn fra gårdene Morstuen (utt. Mos`tu) som ligger på Morskogen (utt. Moskauen) i Stange herred, Hedmark. En kjenner ikke med sikkerhet navnets opprinnelse og betydning. Det første ledd er utvilsomt det samme som går igjen i Morskogen. Det har vært gjort flere forsøk på å forklare dette navnet. Etter alminnelig oppfatning har det gjerne vært satt i forbindelse med Mjøsas gamle navn Mjors. O. Rygh hevder i sitt verk «Norske Gaardsnavne» at dette ikke synes språklig mulig, men at det første ledd kan tenkes å være et gammelt ord «mord» som betyr skog, grenseskog, og som ennå er bevart i noen svenske skogsbygdnavner som Kolmården og Ødmården. Et tilsvarende, men nå forsvunnet, norsk landskapsnavn synes en å ha hatt i Åmord, nærmest svarende til det nåværende Borge hovedsogn i Østfold. Mot denne teori kan det innvendes at man ikke kan være sikker på at den «r» i navnet som nå ikke uttales opprinnelig hører hjemme der. En skulle ha ventet at denne «r» i så fall var gått over til å bli uttalt som tykk «l», altså Molstu, Molskauen. En tredje teori, fremsatt av O. Olafsen,¹ går ut på at denne skogstrekning har fortonet seg for den reisende som en mo, og derved gitt årsak til navnet. Når en ser hen til de stedlige forhold, forekommer denne forklaring meg svært usannsynlig.

Det annet ledd i navnet tyder på at en her har å gjøre med en av de gamle selestuer som i middelalderen ble anlagt på øde veistrekninger til bruk for de reisende. Gårdens beliggenhet og det en vet om dens senere historie synes å bekrefte dette. En likhet finnes i navnene Fokstuen, Drivstuen og Maristuen.

¹ O. Olafsen og M. Saxlund: Stange Almenning. Hamar 1922.

Gårds- og slektsnavnet har gjennom tidene vært skrevet på varierende måte. Dette skyldes ikke bare en naturlig utvikling av skrivemåten, men også tidligere tiders unøyaktighet med navns skrivemåte eller den skrivendes ukyndighet.

Jeg har i offentlige protokoller funnet følgende variasjoner: Modstuen (1594), Maardstue (1616), Moerstuffue (1618, 1654), Morstue (1616, 1756), Moerstue (1655, 1737), Mordstue (1693, 1720), Moestuen (1719, 1768), Moestue (1725, 1744), Mohrstue (1734), Maarstue (1744). Navnet forekommer ved de fleste skrive-måter såvel i bestemt som ubestemt form.

Slekten stamfar synes å ha kalt seg bare Christen Ifversøn, men han har skrevet sitt gårdsnavn «Morstuen» (1699). Ole Christensen på Moss har skrevet «Morstuen» som slektsnavn (1721). Presten Sven Svendsen skrev seg «Mostue», mens derimot hans søster Ellen Marie brukte den nåværende skrivemåte «Moestue» (1761). Ved en enkelt leilighet sees også rådmann Moestues navn å være skrevet «Moerstue» (1774). Likeledes er hans søster Dorthes navn ved hennes giftermål innført i kirkeboken som «Morstue» (1768).

MORSTUE - GÅRDENE¹

Morstuen er opprinnelig en rydningsplass på Morskogen, den store skogstrekning som skiller Hedemarken fra Øvre Romerike. Mot vest begrenses den av Mjøsa, mot øst strekker den seg over mot Nord-Odal. I snevrere forstand omfatter den den egentlige Stange almenning. Fra Mjøsa hever den skogkledd fjellskråning seg 200 til 250 meter i høyden, men rett opp for Morstuen går fjellet opp til 500 meter over Mjøsa, dvs. 620 meter over havet.

Det er to Morstue-gårder, nedre og øvre. De er beliggende straks nord for grensen mellom Eidsvoll og Stange. Nedre Morstuen, som vel er den eldste av gårdene, ligger like opp for Mjøsa ved hovedveien. Øvre Morstuen ligger litt høyere oppe i lien, ved en sidevei

¹ Dette avsnitt bygger, hvor intet annet er særskilt nevnt, i det vesentlige på følgende kilder: Tingbøker og fogdregnskaper for Hedmark, Akershus lensregnskaper, Landkommisjonens jordebok av 1661, Matrikkel 1668, Manntall 1664–1666. Se også forfatterens artikkel i H.S.T. III, s. 104.

som svinger østover inn til skogsgården Spetalen. Den har en vakker utsikt vestover mot Mjøsa og Totenbygdene. Jordsmonnet er temmelig karrig, og gårdene betegnes som tungbrukte. Nærmeste gård nordover var i eldre tid Hestnes, mot sør var det gården Skrårud i Eidsvoll. Nedre Morstuens rydninger gikk helt til amtsgrensen ved Skrårud, hvor den såkalte Danielsveen omkr. 1630 var ryddet av en av gårdens oppsittere og brukt som rugåker.

Morstuen ble regnet for å ligge midt på Morskogen, som i gamle dokumenter angis å være 5 norske mil lang. Veien forbi Morstuen, som var kongeveien mellom Oslo og Hedemarken, og videre til Trondhjem, gikk således her på en meget lang strekning gjennom øde skog. Den var meget bakket, og ellers av ytterlig slett beskaffenhets. Helt frem til 1760-årene kunne man ikke kjøre denne veien, vanskelig nok ride.¹ I begynnelsen av 1770-årene ble veien utbedret. Den var riktignok fremdeles bakket og stenet, men dog nå i slik stand at en kunne reise der med vogn.² Så sent som omkring 1920 var veien ennå beryktet for sin dårlige tilstand og sine bratte, vanskelige kneiker.

Gårdene lå opprinnelig på almenningens grunn, og denne tilhørte kongen.

NEDRE MORSTUEN (gammelt matr.nr. 45) var gjestgivergård, hvilket den antagelig har vært fra meget gammel tid av. I et dokument fra 1661 nevnes at gården har vært gjestgiveri fra arilds tid. Av hensyn til reisetrafikken over denne øde skogstrekning har det nok vært et stort behov for et herberge. På grunn av gjestgiveriets nødvendighet var dette utstyrt med forskjellige privilegier. Det nød ikke alene alminnelig skattefrihet, men hadde også rett til å oppkreve en årlig avgift (toll) av alle gårder i Stange og Romedal.³

Vi vet ikke hvor gammel Morstuen er som gård, vi kan bare gjette oss til at den må være meget gammel. Den nevnes for første gang i 1594 i beretningen om biskop Jens Nilssøns visitasreiser, da biskopen på en reise rodde forbi stedet. Det synes imidlertid å fremgå av

¹ H. T. IV, s. 262.

² Heimen II, s. 96.

³ En tilsvarende ordning gjaldt «fra gammel tid» også for fjellstuene på Dovre og Filefjell. Denne «fjellstuetoll» ble opphevet ved lov av 20/9 1845 (St. prop. nr. 93/1845) og erstattet med et offentlig tilskudd.

opptegnelsene at han såvel på en visitasreise i januar 1576 som senere må ha overnattet på Morstuen, idet han brukte to dager på strekningen over Morskogen fra Eidsvoll til Stange.

Gården lå, som nevnt, på kronens (dvs. almenningens) grunn, men bebyggelsen har vel hele tiden tilhørt oppsitteren. Den første oppsitter som kjennes ved navn er Peder Madsen, en sønn av Mads Øvre Morstuen. Han må ha vært der omkring 1630, men er formodentlig senere flyttet opp til Øvre Morstuen. Dernest kom en mann ved navn Daniel, og etter ham kom hans søsters mann Ole Svendsen, som også var bruker av nabogården Skrårud. Ole Svendsen flyttet senere til Trondhjem, hvor han befant seg omkring 1670.¹ Hans etterfølger var Ole Olsen, og dennes etterfølger igjen var Hans Hessel, som i 1661 av en kgl. kommisjon ble antatt for sin og hustrus levetid til gjestgiver på Morstuen, og med rett for en av barna til å overta.

Kommisjonsforordningen lyder således:²

«Hans Kongel. Mayts. tilforordnede Land Commissarij udj den Oplandske Laugstoel, Johan Gaardmand, Land Commissarius over Norge, og Stift Skriver over Christianiæ Stift, Jens Bang Kongel. Majts. tilforordnede Laugmand over Hedemarcken og udj Oplandene, Niels Tolder, Ammunitions Forvalter udj Norge og Materialskriver paa Aggershuus, samt Jacob Madsen Lund, gjør hermed vitterligt at vj iblant andre os Naadigst committerede Forretninger, haver eraget for de Reisende høynødvendigt, at paa Morskofven som er fem Miile lang, hvor reises med een skyds fra Hedemarcken og til øfre Rommerige, tilforordnes en Erlig Mand ved formue, der den Reisende med Mad, Øl og anden Nødtørfthighed tractere, og vel herbergere kand. Derfor haver vj paa bemelte Stæd, nemlig Morstuen, efter Kongel. Commissions Naadigste paabiudelse, erlig og welfornumstig Mand Hans Hessel til Gastgiefvere forordnet, og skal hand derfor icke allene niude den Frihed, som hans Formand tilforn haver altid niudet, nemlig at være skattefrj, saa og den tilliggende Told af Stange og Rommedals Præstegield af arilds Tid imod den Umage hand med de Skydsfarende med Huus og Varme at forsiune er tillagt, men end og at maa handle med Toback, Brendeviin og anden fremmet Drick, den reisende /: som begierer /: for billig betaling at lade niude; og skal hannem gives for hver Maaltid Mad bestaende udj trej Retter, med een Pot Norsk fireskillings Øl til, om Middagen tolf Skilling Danske, og for Aftensmaaltid iligemaade, med Seng, Varme og Kammer sexten Skilling, og skal hand samme Pladz rydde og forbedre; Derimod skal hand og hans Hustrue sin Lifestid, og een deris Børn hvilcket deris Død overleffer /: om de dertil ere og findes beqvemme /: samme Pladz

¹ Rettsmøte i Stange, 20/10 1669.

² Avskrift i RA. (Rentekammeret, real. ordnet avd., «Gjæstgiveri og Krohold»). Se også pantebok for Hedmark nr. 2, fol. 230.

med lige Frihed besidde. Til Vitterlighed, dette saaledis paa Kongel. Majts. Aller-naadigste gode Behaug, at være forordnet den 14 Junij 1661 paa Biørnestad Tingstue, bekrefter Jeg paa samtlig voris Veigne med min egen Haand og mit Signete, Actum Anno Die et Loco utsupra.»

J. Bang.

Hans Hessel fikk som det sees bekreftelse på gårdens privilegier, og tillatelse til å selge slike varer til de reisendes behov som tobakk, brennevin og innførte viner. Han var pliktig til å forsyne de reisende med ild og lys, samt natteherberge. Natteherberget gjaldt også for deres hester og kreaturer. Han skulle levere et måltid bestående av 3 retter med 1 pot norsk fireskillings øl, for en pris av 12 danske skilling for middagen, og 16 skilling for aftensmåltid med seng og kammer.

Nærmeste gjestgiveri sørover var Bjerkenes ved Minnesund. Nordover gikk skyssen tillands til Nødsle i Stange, og tilvanns til Frangstøen, i begge tilfeller 2½ mil. Videre på ruten nordover gjennom Hedemarken lå følgende gjestgiverier: Hjellum i Vang, Stor-Ihle i Vang, Sten i Ringsaker. Mehlum på Brøttum var i 1648 ordinert til gjestgiveri, men var i 1685 ikke i drift. Neste gjestgiveri var så Lille-Hammer i Gudbrandsdalens fogderi.

Bønderne i Romedal var ikke så villige til å betale den pliktige toll til gjestgiveren, og i 1664 måtte Hans Hessel søke stattholderens bistand for å få den inndrevet. Tollen beløp seg til en setting korn (1/3 skip-pund = 62 kg) av hver fullgård, og tilsvarende for de mindre.

Ansøkningsen er sålydende:¹

«Høyædle og Welbaarne Str. Ridder Hr. Uldrich Friderich Gyldenløwe Hans Kongl. Majts Høybetroede Stadtholder udj Norge, erønskels ald Timelig og øvrig Welsignelse af Gud Allermægtigste.

Jeg Underteignede Fattige Mand paa ded Underdanigste for Eders Excell. ce Supplicando Andrager, eftersom Hans Kongel. Majts Naadigste Committerede Commissarier haver forordnet mig saa som en Gastgieber ad bygge og boe paa een Skoug kaldes Morskoug, liggende imellem Eidsvold Sogn paa Øfre Rommerige og Stange Sogn paa Hedemarken, som er Fem Miile Lang, for hvilcke Huusse Jeg min Formand haver gifvet een temmelig Stor Summa Penge, og staar der paa Halfweyen, for dennem som reisse endten Sønder eller Nord udj ad logere, dog Grunden som samme Huusse er bygt paa, er Hans Kongl. Maj. t tilhørende, hvilcke Huusse nu meget brøstfeldige, een Deel ansees stor bekostning til des reparation, een deel af ny vil op-

¹ Avskrift i RA. (Rentekammeret, real. ordnet avd., «Gjæstgiveri og Krohold».)

bygges. Da efterudj af Alders Tid dend Algemeyne Almue af bemelte Stange og Rommedals Sogner paa for.ne Hedemarcken, formedelst de gemeinlig, naar de reisse eller skydsføre der logerer, hafve de af een heel Gaard gifved Aarlig een Setting Korn (som er saa meged som dend tredie Deel af een Skieppe) een half Gaard $1/2$ Setting og saa ald advenant, og ded i Stæden for Ild, Lius, nødtørfdig Tørstes Læskedricke, Natteherberg for dem og deris Hæste og anden Creature, Hans Kongl. Maj.ts Slachterfæ ad holde, naar ded til Aggerhuus Slott skal indsendes, som medfølgende Welb.mte Commissarij deris Bref vel udviiser sampt og til nogen liden Hielp Huussene der paa bem.te Stæd at ved lige holde. Hvilcken Ringe Udgift de af for.ne Stange Sogn sig icke udj veigre, mens allene de af forbe.te Rommedals Sogn haver anfanget mig ded i forleden Vinter at neckte, som dog altid haver været sædvanligt, mig fattige Mand for megen umage, Jeg for de reissende med opvarning og andet som forberørt er, maa have til Skade og Afbræck, meere end nogen af mine Formænd; hvilcke de aldrig saadan Rettighed tilforn haver forholdet, icke anseende Jeg fattige Mand paa saadan en stor Skouf (det Gud forbiude) om noget fiendlig paakom heller Tiufer og Røfvere, vaager mit, fattige Hustru og Børns Lif, og hvis ringe Formue vi kunne være eyende. Derfor paa det ydmygeligste bønfoldende Eders Excell.ce ville tilholde meerbemelte Rommedals Sogns Almue at gifve mig dend sædvanlige Told, saa som mine Formænd det haft haver, og Kongl. Maj.ts Foged der sammesteds mig her udj at were behielpelig. Herpaa Underdanigst forwartes nogen mild og god Resolution, det Gud Allermægtigste rigelig vil belønne; og forblifvende stedse

Christiania 26. Junij 1664.

Eders Excellence
Underdanigst tro Tieners
Hans Hessel.

Herpå innløp følgende:

Resolution.¹

Kongl. mayts. foged Beril Jensen befahles, at maintainere supplicanten udj hans begiering, saasom sædvanligt billigt och forsuarligt kand vere, med saa schiel hans angifuende, befindis sandferdig at være.

Aggershuus den 22 Julij 1664.

V. F. Guldenlew/C. Lund.

Hans Hessel levet ennå i 1678, men må være død i 1680, da hans arvinger dette år nevnes som eiere av noe jordegods i Stange.

Om gjestgiverforholdene på Hedemarken gir fogden i 1685 en redegjørelse som er sålydende:²

Underdanigst Erchlering Paa Hans Exell. Høy Edle och Welb. Geheime Raad och vice stadtholder Her Just Høegs udgifuen ordre af Dato d. 31. January Ao. 1685 anlangende de smaa och unøttige kroer och gestehusers angifuelse Item hvor mange ordinerede Gæstgifuer huuse sig med her til den Reijsendis Commoditet befinder och paa huad steder de best och bequemmeligst burde indrettis, samt efter huis ordre eller

¹ Stattholderskabets Extraktprotokol 1662–1669, utgitt av RA.

² Stattholderarkivet D X pk. 28, legg 15, RA.

anordning de Er Indrettede. Da befinder det sig saaledes her udi det mig Allernaadigst anfortroede Hedemarckens Fougderie saa uit ieg hae med flid kundet Udspurt som her Efter følger.

Først Angaaende Gæstgifuernes Indrettelse Da efter fligtigst for spørgning och efter forskning har ieg befunden, at de her efterschrefne i fougderiet indrettede Gæstgifversteder, Ere efter Hans Kongl. Mayts. Sal. och Høypriselig Ihukommelse Koning Frederich Den Tredies Allernaadigste Udgifven befallning af Dato d. 16. January Anno 1661 til Vise Committerede Commissarier hvor iblandt Oberste Leutenant Jens Bang som paa de tider betiente Laugstoelen her udi Oplandene, har verit Committerit samme Commission lyder om atschieffligt her i Norge til en god och bestandig Skich at forandre och anrette Huis Kongl. Commissions 18 Post om gæstgifuernes indrettelse saaledis.

18. Och effter som wed Skydsferds afskaffelse giøres storlig fornøden at vise gæstgifuere allevegne for den Rejsende bestellis och anordnis, Thi wille vi naadigst, at paa hueranden, thredie eller fierde Miile eftersom hver sted och leylighed til siger anordner Hver Sted en smuch och fornufftig mand paa en goed och beleylig Gaard ved alfare Vejen til Lands saauel som til Vands det neste ved Søkanten sche kand, som kand holde Gæstgifueri for dend Rejsende, Nødtørrftig øll och mad, samt Logement for billig betaling efter voris før Udgangne forordning indtil widere Nemblig for it got Maaltid mad och øl til Middag 12 s. och til Aften med Logement 16 s.

Huor efter samme Commissarier tillige med Prousten och Sogne Prestene, Fougden och sorenschrierveren med 12 Laugrettis mender, Da har for ordnit och tilsat effterschrefne Gæstgifvere udi Hedemarkins Fougderi for den Rejsendis bequemmelighed at burde vedstaa, Nemblig

1. Nedre Morstue een Plads Liggende mit paa en fem mille Schoug, som kaldis Morskouffuen i mellem Stange Sogen och Edswold Sogen, Huilchen pladz ey er Lagt for Landschyld Och som Hans Kongl. May. har solt den gandsche Schoug som kaldis Almindig, til Sal. her. Assesor Niels tolder, tilholder hans effterLefverske sig samme plads, efftersom de beretter den findis i samme almindings begreb.

2. Fra Morstuen til Nøtle i Stange sogen til Lands er Half tredie miill. Denne gaard tilhører Stange Præsteboel och Sal. Jacob Dirrichsens Arvinger.

3. Fra Morstuen til Frangstøen til wands, er ogsaa Halftredie miill, Denne plads Frangstøen bestaer allene udi it Huus paa en steen Klippe, Bygt til den Rejsendis nøtte, paa en Gaardz Eiedeller Kaldis Frang, tilhørende Welb. Amtmand Otte Bielcke.

4. Fra Frangstøen eller Nøtle udi Stange Sogen til Hiellum i Wang Sogen er en Stoer miil huor och saa een Gæstgifver er Anordnit. Denne gaard er af Hammers gods. Gæstgifueriet paa dette sted har til forn været paa en gaard Kaldis Gille Paul Thorstensen i Christiania tilhörig, ordinerit af samme Commissarier, Mens formedelst Manden paa samme sted blef udarmit och gik fra gaarden, huor ofuer de Reysende beklagede sig offte for mangel af Gæstgifuer, Har ieg igjen paa den Høygunstige øfrigheds behag anordnet ofvenschrefne gaard Jellum.

5. Hiellum i Vang Sogen Øster til Elfuerombs Skoufven som holdes for een stor Miill, ligger en gaard kaldes Sigstad i Leufften Sogen som samme tid til gæstgifuer gaard er ordinerit denne Gaard tilhører opsidderen.

6. Fra Hiellum Nord paa til store Ihle i Wang Sogen holdis for en Miill, som ochsaa er indrettedt af ofuen bemeldte Kongl. Commissarier Huilchen gaard tilhører Store Hammers gods.

7. Fra Store Ihle til Steen i Ringsaggers Sogen, er store halfanden Miill, som ochsaa for den Reysende er ordineret til gæstgiefuer gaard, och er af Thierne gaards gods tilhørende Welbaarne Her. Obrist Caspar Brochenhuus.

8. Fra Steen til Mellumb paa Braathun er half anden stoer Miill Huilchen gaard Ao. 1648 befindis af forrige Kongl. Mayts. fougder at were ordinerit for den Reysende til Gæstgiefuer gaard mens nu i Lang tid ei werit holdit; Huor ofver stoer Klagemaal af den Reysende er hørt, efftersom fra Steen til Lille Hammer i Gudbrandsdahlen befindes 3 store sterke Miill, Huor forre ieg paa dend Høye øfrigheds Naadigste behaug samme gaard for den Reysende har anordnet til gæstgiefver gaard, Gaarden tilhører ellers Lauritz Christensen udi Christiania.

9. Paa Næs findis en Gæstgiefver gaard kaldis Schielfue, Ligger tet ved Møssen, indretted for dend Reysende til wands, Gaardens Eiermand er Olle Schielfue som dend och sielf besider.

Angaaende disse gaarders och pladsers frihed da niuder de Slett ingen frihed Undtagen servis och inquartering, ellers suarer de i alle maader til alle Kongelige Contributioner Lige ved andre af Almuen.

Jeg har ogsaa efter Hans Exell: befalling fligtig ladet efterforsche, om der nogle andre Kipper och Kroer kunde befindis, men ingen denne sinde opspurt, efftersom eendel i min betieningstid vorde afstrafed efter Lougen och Kongl. forordninger allene En huusmandsstue beliggende udi Ringsagger Sogen ved Brenund mit udi alfare vej paa en Gaards Eie deller kaldis Grannerud ungefehr $1\frac{1}{2}$ fierdings vei fra den anordnede Gæstgiefuer i Vang Sogen Nafnlig Store Ihle, huor udi boer en sergiant ved Nafn Niels Michelsen under Welb. Obr. Brochenhusis Regiment, som steds holde til falds øl og tubag med brendevin och formedelst hand er Millitair achter hand ei mit paa thingene effter dend Høye øfrigheds anordning giorte forbud, men farer fort udi saadant U-lougligt Kroerhold og anden Stoer Uschichilighed, som i samme Huus begaees med druchenschab och Clammeri saavel och Thiuferie som der udi for nogle Aar siden er funden, Huilchet det gandsche fogderieds Menigheder bevist. Item en Huusmand i en Ny opbyggt stue udi Leuftens Sogen paa en Rytter gaards Eie deelle Nafnlig Nordroug hvor udi boer en soldat, Selgis ochsaa continuerlig øll, huilchen iligemaade ei agter noget forbud.

Videre er ei opspurt om de smaa Kroer huus udi det fogderie, Endog indtedt er wissere en io endeel Undertiden sniger sig til at selge øll udi de smaa huuse som er beliggende i alfare weier naar Markeds folchet Reyser fremt och tilbage, om Winteren. Item naar Soldateschet opbiudis paa Mars til Mønstring eller arbeide. Huor om dog indtedt vist haffuis ey heller noget for mig angifuet, som ieg bevislig kand paa staae til angiefuelse, Schal dog af mig effter min Underdte. pligt i nøyeste maader vorde efterseet, Och Hans Exl. saauit ieg fornemmer straxen tilkiende gifue.

Saxlund d. 14 April Anno 1685

Eders Ex aller ydmygst och Underdanige tiener
Fredrich Knudsen Hammer.

I 1668 solgte kongen almenningen til assessor Niels Toller¹ for 260 rd.², men forøvrig med bibehold av bøndenens rettigheter. Med almenningen fulgte også gården Nedre Morstuen, og i 1685 hevdet ennå Niels Tollers enke eiendomsretten til denne. Selve husene tilhørte Hans Hessel. De ble solgt til hans etterfølger Christen Iversen, som flyttet inn på gården i 1683. Grunnen falt senere tilbake til kronen, som iflg. en matrikkel av 1723 igjen var eier av almenningen.

Christen Iversen satt med gården og gjestgiveriet til 1722, da han var 71 år gammel. Han overlot da det hele til sin sønn Niels Christensen for 300 rd. I skjøtet nevnes særskilt en gjesteherbergstue. Ved overdragelsen var gårdens besetning på 2 hester, 8 kuer, 7 sauer og 4 geiter. Gården hadde ingen seter, men 1 husmannsplass. Dyrene havnet hjemme. Avlingen er angitt til 25 lass høy, 2 tønner bygg, 1 tønne blandkorn og 1 tønne havre.

I 1750 ble gård og gjestgiveri overtatt av Niels Christensens svigersønn sersjant Lars Olsen Lund, og deretter kom i 1769 dennes svigersønn Hans Larsen Lalum.

Ved den nye matrikulering i 1723 ble Nedre Morstuen satt i en skyld av 1 hud 9 skinn. På ansøking ble Niels Christensen imidlertid fritatt for å svare skatt av denne skyld for sin levetid. I 1763 ble det holdt en ny skyldsetningsforretning, og gårdens skyld ble satt til 1 hud. Det påfølgende år ble bygselsbrev utstedt til Lars Olsen, og skatteplikten ble da fastholdt. Lars Olsen måtte også betale 5 rd. i førstebygsel, og senere årlig tage.³ Ved Hans Larsens overtagelse i 1769 ble igjen bygselen fornyet, og førstebygsel betalt med 5 rd.

I 1777 ble Stange almenning, inkl. den grunn Nedre Morstuen stod på, solgt til verkseier Jess Anker.⁴ Prisen var nå kommet opp i 15 155 rd. Etter Jess Ankers død i 1798 ble eiendommen overtatt av hans bror kammerherre Bernt Anker⁵, og da denne døde i 1805 gikk

¹ Niels Toller, vise-lagmann i Tønsberg. Gift med Kirsten Andersdtr. Tønsberg, død i Chria. 1701. Han er sønn av borgermester i Chria. Niels Toller, død 1642.

² Rentekammeret: Skjøter utstedt av myndigheter i Norge. RA.

³ Førstebygsel: avgift som ble betalt ved overgang til ny bygselsmann. Tage: fast bygselsavgift.

⁴ Jess Anker, 1753–1798. Eier av Moss jernverk m. m. Tipptippoldefar av forfatteren.

⁵ Bernt Anker, 1746–1805. Kammerherre, godseier m. m. i Chria. Eier bl. a. av Frogner hovedgård. Opprettet i 1778 Det Ankerske Waisenhus.

den inn i det av ham ved testament opprettede fideikommiss. Det Ankerske fideikommiss kom i kriseårene etter 1814 i pengevanskeligheter, og i 1819 ble boet overtatt av en skiftekommissjon.

Hans Larsen døde som føderådsmann på Nedre Morstuen i 1825. I 1817 hadde han overlatt gården med gjestgiveriet til Peder Pedersen Nøkleby. Samtidig ble gården også fast skysstasjon, med Niels Andersen Nødsle som skysskaffer. Denne var en stedsønn av Hans Larsens datter Sidsel. Peder Pedersen giftet seg i 1822 med Niels Andersens yngste søster Lisbet. I slutten av dette året kjøpte han jordeiendommen Nedre Morstuen av Det Ankerske Fideikommiss' bo, og ble således den første fulle selveier på gården. Det gikk imidlertid jevnt nedover med hans økonomi, og i 1839 ble gården solgt ved tvangsauksjon til Anders Nielsen Ulven fra Eidsvoll. Peder Pedersen var en utpreget feminin type, og gikk under økenavnet «jomfrua på Morstuen».¹

Anders Nielsen døde i 1850. Den eldste sønnen Niels overtok Nedre Morstuen, han eide også nabogården Skrårud, mens den yngre sønn Hans overtok Ulven. Niels Andersen Moestue solgte i 1863 Nedre Morstuen til sin svoger Andreas Amundsen Nøttestad, og flyttet senere til gården Vik som han kjøpte. Såvel han som hans barn kalte seg Moestue. Andreas Amundsen solgte gården i 1875 til Ole Peder Monsen. Deretter kom i 1886 Andreas Jørgensen Sø,² og etter ham i 1910 svigersønnen Andreas Olsen Sø.

Det har ikke lyktes å få rede på når det ble slutt med gjestgiveriet. Den gamle forpliktelse til å holde dette ved like kan ikke sees å være opphevet. Det vites heller ikke når tollene fra Stange og Romeidal ble opphevet eller falt bort.

Siden 1800 er følgende bruk utskilt fra Nedre Morstuen: Mostuefallet øvre og nedre, Søe østre og vestre, Ødegården, Mostue nordre, Solheim, Fallet, Sjøglimt, Rognstad.

ØVRE MORSTUEN (gammelt matr.nr. 28) lå som en ubemerket og skattefri rydningsgård i almenningen inntil den i 1613 ble skyldsatt til I hud og innført i jordeboken som ødegård. Den første oppsitter som vi kjenner av navn er Mads Morstuen. Han skatter av gården i

¹ Barbra Ring: For Hundrede Aar Siden (Hanna Winsnes og hendes).

² Andreas Jørgensen, 1839–1909, er sønn av Jørgen Olsen Øvre Morstuen. Se side 20.

tidsrommet 1613 til 1625. Fra 1625 til 1650 skatter Peder Madsen Morstuen av gården. Det er vel rimelig at denne er den sønn av Mads som tidligere var på Nedre Morstuen. Fra 1650 til 1653 har vi Thore Øvre Morstuen som oppsitter, han bodde der imidlertid allerede i 1645. I koppskattmantallet for dette år er for Morstuen oppført Peder Morstuen, Thore Morstuen samt et kvinnfolk. I 1654 overtok Ole Arnesen på Øvre Morstuen, men han døde alt året etter. Ole Arnesen var i det hele tatt uheldig. I 1655 måtte han først betale 9 ort i bot fordi hans kone nedkom for tidlig med et barn, og senere samme året måtte han ut med 12 rd. for et leiermål med Eli Sigvartsdatter. Etter Ole Arnesens død i 1655 festet så den 41 år gamle Ole Gulbrandsen gården, og betalte 14 rd. i førstebygsel. I tredjeårstage betalte han senere 1/2 rd. Han oppføres fra da av som bruker av gården helt til 1705, da han var 91 år gammel, og han er antagelig død ved denne tid. Christen Nedre Morstuen, som 20 år tidligere var blitt gårdens eier, hadde vel reelt allerede i flere år forestått gårdens drift, men oppføres fra 1705 også formelt som bruker. Ole Gulbrandsen hadde i 1657 en besetning på 2 hester, 1 okse, 5 kuer, 3 kviger, 7 sauer og 1 gris. Christoffer Morstuen, som antagelig var hans husmann, hadde 3 kuer, 1 kvige og 3 sauer. I 1665 oppgis Ole Gulbrandsen å ha 2 storfe og 1 hest. Utsæden oppgis til 4 1/2 tønne, mot 2 1/2 tønne i 1661.

Da posten ble opprettet i 1647 mellom Christiania og Trondhjem, ble Øvre Morstuen antatt til postgård. Bonden hadde å føre posten mellom Ulven i Eidsvoll og Hestnes i Stange, sammen med disse gårder. Postbøndene på denne ruten besværet seg over at de hadde den verste og besværligste vei i hele Hedmark fogderi.¹

I 1663 kjøpte brødrene Christopher og Johan (Jan) Didriksønner en hel del krongods av kongen. I denne handel gikk også ødegården Øvre Morstuen i Stange med.² Disse to brødrene var da bosatt i Fredrikstad, hvor Christopher var rådmann. De førte tilnavnet von Tack, og var sønner av rådmann i Oslo, Didrik Sandersen.³ Også deres bror Jacob kjøpte opp adskillig krongods som var til salgs. De to førstnevnte brødre må ha delt handelen seg imellom, for

¹ Stattholderarkivet, serie DX pk. 32.

² Skjøtebok for Norge 1661–1670, OA 13, s. 128. RA.

³ B. Moe: Tidsskrift for den norske Personalhistorie I, s. 331.

fra 1665 nevnes bare Johan som eier. Denne døde imidlertid allerede i 1668, og gården tilfalt deretter hans sønn Truls Jansen von Tack, som i 1671 overdro den til svogeren Claus Jochumsen Schumacher, gift med hans søster Maren. Claus Jochumsen solgte gården videre i 1677 sammen med Hof og Skabberud i Stange til Lennert Lennertsen¹ som tidligere hadde vært en stor trelasthandler i Christiania, men som kom i økonomiske vanskeligheter i 1675, bl. a. fordi en skadeflom i Glomma ødela hans sagbruk. Lennert Lennertsen må så igjen ha solgt gården omkring 1685 til Christen Iversen Nedre Morstuen.

Christen Iversen eide gården til 1721, da han overdro den til sin sønn Christian Christensen. Etter matrikkelen av 1723 er gårdens skyld forhøyet med 6 skinn. Den hadde da en besetning på 2 hester, 8 kuer, 6 sauer og 3 geiter. Det hørte med 2 husmannsplasser, men heller ikke her noen seter, så dyrene havnet hjemme. Gården hadde skog til brenneved og gjerdefang.

Christian Christensen døde i 1733, og gården gikk da over på hans to døtre. Den ble i 1737 innløst av deres stedfar Michel Hansen Hemstad. Etter ham kom i 1758 hans svigersønn Borger Jørgensen Huseby, som i 1762 solgte den videre til Christian Pedersen Rå og hustru Mari Jensdatter Skramstad,² som overtok Borger Jørgensens føderådsforpliktelser overfor Michel Hansen og hans kone.

Christian Pedersen solgte gården igjen i 1770 til Jens Engebretsen Alm og hustru Eli Simensdatter mot føderåd. Selgeren skulle ha plassen Strandløggen. Christian Pedersen overdro i 1806 sin kontrakt på Strandløggen til sin sønn Peder Christiansen og hustru Berte Nielsdatter. Han var da enkemann, gammel, skrøpelig og helseløs, og kunne ikke stelle seg selv.

Jens Engebretsen døde i 1790, 55 år gammel. Hans enke Eli Simensdatter ble gift igjen med Lars Hansen, sønn av Hans Larsen Nedre Morstuen, som så overtok Øvre Morstuen. Lars Hansen solgte gården i 1801 til Ole Olsen Møller mot føderåd til seg og hustru Eli Simensdatter. Ole Olsen Møller solgte igjen i 1809 til Ole Olsen Hammerstad fra Eidsvoll, som samtidig overtok føderådsforpliktelsene overfor Lars Hansen og hustru. Selv flyttet han til

¹ N.T.G. III og Løten Bygdebok.

² Se side 46.

Brende som han hadde kjøpt i 1807, og døde der i 1822, 54 år gammel.

Ole Olsen Hammerstad overdro i 1814 halve gården til ungkar Jørgen Olsen fra Feiring, som også skulle svare halvt føderåd til Lars Hansen og hustru. Lars Hansen hadde tidligere fått seg overdradd en parsell av Øvre Morstuen. Jørgen Olsen ble i 1840 gift for annen gang med Ole Olsens datter Berte. Hans etterslekt i direkte mannslinje sitter fremdeles med gården.

Jess Anker førte fra 1788 og utover en stor prosess med de bruksberettigede i Stange almenning, og han gjorde krav på en del plasser og setrer som han hevdet tilhørte almenningen og derved var gått over til ham. De fleste ble ved dommen erklært å være privat-eiendommer som var frahevdet almenningen ved bruk eller på annen måte. Det er således klart at disse en gang har tilhørt almenningen og er opptatt innen denne. Dette gjaldt bl. a. Øvre Morstuen, Søndre og Nordre Hestnes samt Tyllien.

Siden 1800 er følgende bruk utskilt fra Øvre Morstuen: Slåttvangen, Strandløkken, Mostuevangen, Mostuelien, Bekkengen, Sørbråten øvre og nedre, Tangbakken, Habberstad, Solvang, Arnesveen, Strandløkken skole, Kirkenær, Blystad, Romsås, Trudvang, Strandli, Arnestuen, Bækkely.

Christen Iversen Morstuen

1651–1733

1

Christen Iversen på Morstuen i Stange er den mann som vel må regnes som Moestueslektens egentlige stamfar. Gjennom ham har slekten fått sitt navn, og til ham kan slektsrekken føres tilbake ifølge klare dokumenter. Etter den alder som oppgis i kirkeboken ved hans død skal han være født i 1651. Det foreligger intet som direkte forteller noe om hans herkomst, men den kan allikevel fastslås. Det sies i et dokument fra hans egen hånd at han ikke er fra Stange, og det ligger da nærmest å anta at han må være fra Gausdal som er hans hustrus fødebygd. Det er på det rene at farens fornavn er Iver. En kan videre slutte seg til at hans mors navn er Sophie, antagelig Sophie Christensdatter. En gjennomgåelse av gamle skifter fra Gausdal viser at det innenfor det aktuelle tidsrom finnes en familie hvor disse navner går igjen. Iver Olsen på Øvre Forset og hans andre hustru Sophie Christensdatter skiftet i 1686 med sine barn som alle da var myndige.¹ Barna nevnes i skifteprotokollen bare ved sine fornavn, slik at det ikke kan utledes noe om deres bosteder. Sammenholder man imidlertid navnene med det som ellers er kjent, er det allikevel ganske tydelig at man her har med Christen Iversens foreldre å gjøre.^{2–3}

Forset ligger ved det nåværende Nykirke i Vestre Gausdal som i

¹ Skifteprot. for Søndre Gudbrandsdal nr. 1 (1682–1720) fol. 40 b.

² I et skifte på Stor-Ree i 1732 etter Christen Iversens svigersønn Dyre Jensen er oppført et par sølvskjeer som må antas å ha tilhørt Christen Iversens foreldre. Den ene skje oppgis å være merket med bokstavene I.B.S. S.C.D. (Iver B.Sen Sophie ChristensDatter). Så vidt skiftet kan leses har den andre skjeen også hatt den samme inskripsjon, men med tilføyelse av årstallet 1643. Da skiftet ble holdt var disse skjeer allerede gamle og antagelig slitte, slik at graveringen har vært mindre tydelig. Det andre bokstavet må være feillest, og årstallet kan heller ikke være sikkert. En kjenner ellers

eldre tid ble kalt Jadradal. Elven Jora, som kommer fra noen småvann øst for Espedalsvannet, løper gjennom dalføret. Ved Forset gjør dalen, som hittil nordenfra har gått i sørøstlig retning, en brå sving mot nordøst og over i Østre Gausdal. Her forener Jora seg med Vesleelven, og fortsetter under navnet Gausa sørøstover gjennom Follebu sogn og videre gjennom Fåberg herred til den faller ut i Mjøsas nordende. Vestre Gausdal er for det meste et trangt dalføre, men i kneet ved Forset er det mere åpent. Rett i sør går her sidedalen Augedalen opp. I vest er oppgangen til fjellvidden mellom Gausdal og Valdies, og der lå Forsetsetrene og gårdenes fiskevann. Forsetgårdene har opprinnelig ligget samlet i en klynge, litt oppe i nordlien der hvor Søndre Forset fremdeles ligger. Innmarken hadde de i teigblanding.

Gården Forset nevnes for første gang i et diplom fra 1322.¹ Den i diplommet omtalte Eystein Skald er antagelig eieren. Senere, antagelig under den store pesten, er den kommet over i kirkens eie. I 1393 stadfester pave Bonifacius IX at Hamar kirke er i besiddelse av gården.² Ved reformasjonen er den så blitt krongods, og er fremdeles dette gjennom hele 1600-tallet. Når Forset ble oppdelt vites ikke, men i et skattemanntall fra 1528 oppføres 3 brukere. Fra midten av samme århundre oppføres 4 bruk.

I 1528 er det en oppsitter som heter Halsten, og to som heter Ole. Det forhold at flere av oppsitterne samtidig har samme navn gjentar seg også senere. I kildene nevnes oppsitterne som oftest bare ved fornavn, uten nærmere angivelse av brukene. Det er derfor vanskelig helt sikkert å fastslå sammenhengen mellom de enkelte oppsittere og deres bruk, og slektssammenhengen blir også uklar.

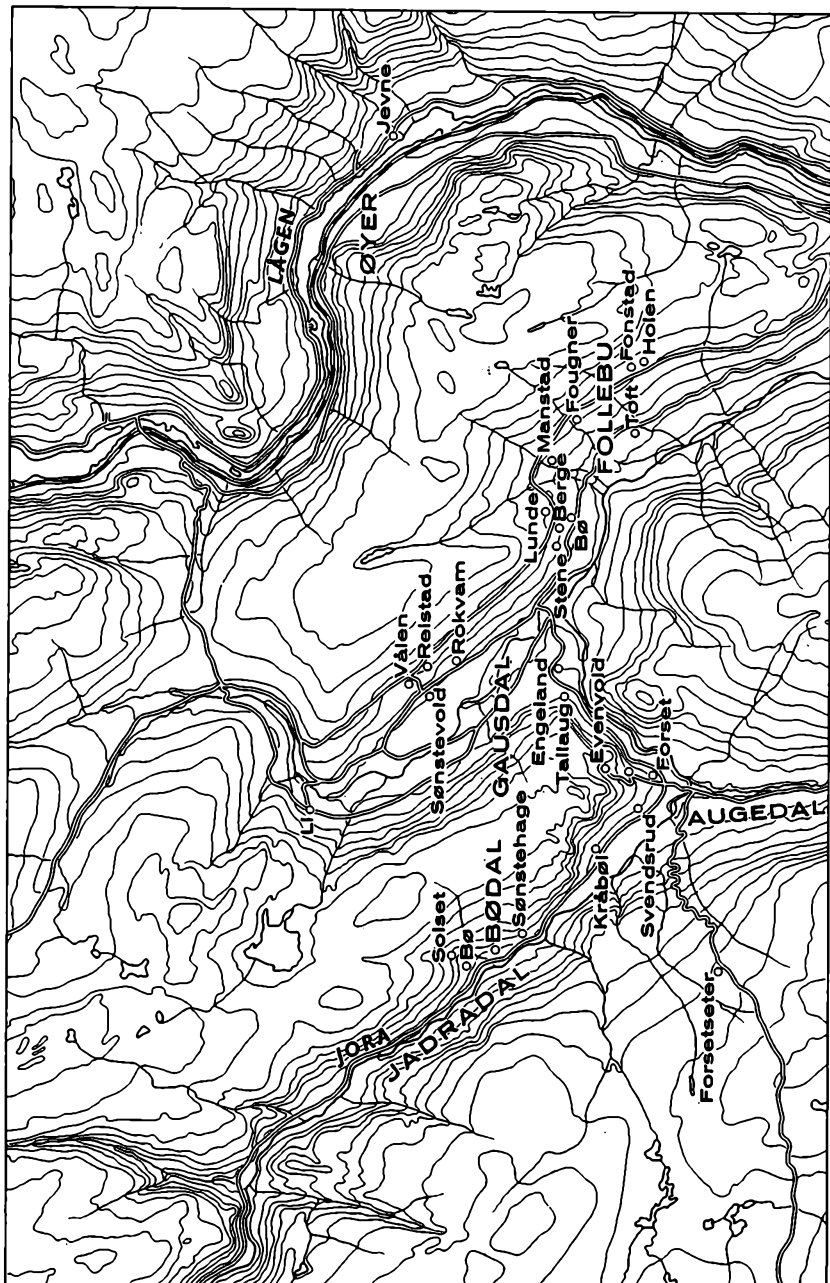
I 1560 nevnes igjen tre oppsittere: Halvor, Hans og Stener. Først fra 1606 får vi navnene på alle fire, og fra da av kan man følge

¹ D.N. I, s. 145.

² D.N. XVII, s. 179.

godt nok til unøyaktigheter i slike gamle skifter. Jeg antar at den riktige inskripsjonen har vært I.O.S. S.C.D. 1648. Se forøvrig forfatterens artikkel i H.S.T. IV, s. 59.

³ Krigskommissær M. Veflingstad oppgir i «Stange Bygdebok» (utk. 1950) at Christen Iversen er født på gården Skodvin (feillest for Godlien) i Ringebu. Denne påstand, som er en ren antagelse, bygger på en innførsel i tilleggsanntallet fra 1666 sålydende: Christen Iversen, 5 år, uekte. Det nevnes intet om foreldrene. Veflingstad var da han skrev bygdeboken ennå ikke kjent med skiftet på Forset.

navnene praktisk talt fra år til år. Den rekkefølge for oppsitterne på de enkelte bruk som er nevnt i det følgende, må etter det som foreligger antas å være den riktige.

På den gård som må være Øvre Forset møter vi i 1606 en oppsitter ved navn Iver. Han har vel da sittet på gården en årrekke, men må så være død kort etter. En kan gå ut fra at den Ingeborg som følger etter ham er hans enke. Hun overlater i 1620 ødegården Svendsrud, som er utskilt fra Forset, til sin sønn Knut Iversen. Den Ole Iversen som kommer etter henne på Øvre Forset i 1629, og som allerede i 1613 overtok en halvpart av gården, må være den eldste sønn, antagelig født noe før 1585. Han er utvilsomt far til den Iver Olsen Øvre Forset som fra 1644 oppføres som bruker på denne gård, og som i manntallet fra 1665 oppgis å være 51 år gammel, altså født ca. 1614. En Birgit Forset, som nevnes i et enkelt skattemanntall for 1636 sammen med andre oppsittere på Forset, er mest sannsynlig enke etter Ole Øvre Forset. Iver Olsen Øvre Forset, hvis dødsår er ukjent, etterfølges av sin sønn Hans Iversen. Dennes sønn Svend Hansen var den første selveier på Øvre Forset. Under Svend Hansens sønn Hans Svendsen ble husene flyttet til Nedre Forset. Hans Svendsens sønn Peder Nedre Forset, 1747–1820, var den siste av denne slekten på Forset. Det oppsto så et nytt Øvre Forset (også kalt Jordet) på en del av det gamles grunn, mens resten ble tillagt Nedre Forset. På gården Øvre Forset hadde de i 1657 3 hester, 13 storfe og 15 småfe, men ingen griser.

I 1605 er en Ole Bersvendsen oppsitter på den gården som må være Nedre Forset. Han overlater dette år bygselen til en Ole Iversen, som ikke er den samme som senere overtar Øvre Forset. Denne Ole «Nergård» sitter på gården til ca. 1655, og etterfølges av en Iver Olsen som vel må være hans sønn. En Ågot Andersdatter Forset, som nevnes i regnskaper for årene 1654 og 1657, må være datter av Anders Erlandsen på Berge (av List-ætten), og antagelig gift med Iver Olsen som må formodes å være noe yngre. Iver Olsen Nedre Forset oppgis også i manntallet fra 1665 å være ca. 50 år.

På Nordre Forset heter oppsitteren i 1606 Torstein Knudsen. Han måtte imidlertid rømme gården på grunn av fattigdom, og den ble da i 1615 overtatt av Ole Andersen. Ole Andersen må være død omkring 1629, og hans enke Kari ble så i 1630 gift med Gudmund Olsen, som igjen må være død omkring 1655, idet Kari da igjen er enke. Så

overtas gården av Trond Olsen, som i 1665 oppgis å være 36 år (født 1629), og som må antas å være sønn av Ole Andersen og Kari, født i tiden omkring farens død. Hans søstre kalles «Gudmundsdøtre». Han må være død omkring 1686. Etter ham ble gården overtatt av Peder Harchelsen, som giftet seg med enken. I 1665 bodde det også en 34 år gammel tjenestkar, Iver Olsen, på Nordre Forset.

På Søndre Forset heter oppsitteren i 1606 Anders. I 1612 overtar tingskriver Niels Sørensen gården, men overlater den i 1615 til Christen Manstad, som tidligere var lensmann i Gausdal. Samtidig overtar Niels Sørensen bygselen av Manstad. Christen nevnes senere som lagrettesmann. Han og konen døde begge omkring 1640. Deres sønn Hans overtok så gården, og hadde den til sin død som må ha funnet sted like før 1665. Deretter satt enken Kari lenge med gården. Christen Søndre Forsets øvrige barn er: Niels Sønsthage (sannsynligvis den Niels Forset som i 1648 opptrer som lagrettesmann), angivelig født 1595, Jens Bøe, Sophie som ble gift med Iver Olsen Øvre Forset, Ingeborg Engeland, og endelig Syver, angivelig født 1615. Gårdens besetning var i 1657 3 hester, 14 storfe, 22 småfe og 2 griser.

Hans Christensen Søndre Forset ble gift med Kari Stenersdatter, som tidligere skal ha vært gift med en Ole om hvem man ellers intet vet. Kari var søster av Svend Stenersen på Vålen. Hun døde i 1698, 88 år gammel. Hans og Karis sønn Christen Hansen Søndre Forset døde i 1699, 59 år gammel. Også Hans Christensen var lagrettesmann. Han underskrev sammen med Niels Forset og andre lagrettesmenn fra Fåberg, Gausdal og Øyer på bøndernes vegne en supplik i forbindelse med kongehyldningen i 1648,¹ og i 1661 representerte han sammen med Erland Olstad sin bygd Gausdal ved arvehyldningen på Akershus, hvor det ble stadfestet at Frederik III heretter skulle være arvelig og eneveldig konge.

Svendsrud hører også med til Forsetgårdene. Den første selvstendige oppsitter var som nevnt Knut Iversen, angivelig født ca. 1585 og død etter 1665, som var gift med Siri Christensdatter. Etter ham kom sønnen Ole Knutsen, som igjen etterfulgtes av sin sønn Simen Olsen som var gift med Sophie, datter av Hans Iversen Øvre Forset. Knut Iversens sønn Johannes, 1640–1720, ble gift med Anne, datter av Niels Christensen Sønsthage. Knut Iversen hadde i alt 7 barn.

¹ Stattholderarkivet D X pk. 11.

Iver Olsen på Øvre Forset ble altså som nevnt gift med Sophie Christensdatter fra Søndre Forset. Det fortelles at han før giftermålet ved en anledning skal ha uttalt: «Anten e går nola aill synna, så kjem denna lort-rokoa e frå Sygal atti vaiga førre me.»¹ Iver hadde imidlertid også vært gift tidligere, men det vites ikke med hvem. Antakelig har den første konen hatt navnet Tore.²

Barna i det første ekteskapet var:³

1. *Ole Iversen*.
2. *Stener Iversen*, antagelig den samme som bodde på Engeland og i 1707 ble betegnet som gammel og utlevet.⁴
3. *Torger Iversen Tallaug*, død 1699, 56 år gammel (født 1643).⁵ Hans datter Tore ble gift med Ole Olsen Søndre Fougner. Fra dem stammer Thallaugslekten.

Barna i det andre ekteskapet var:

4. *Hans Iversen Øvre Forset*, død 1724, 74 år gammel (født 1650).
5. *Christen Iversen Morstuen*, død 1733, 81 år og 8 mdr. gammel (født 1651).
6. *Peder Iversen*.
7. *Tore Iversdatter*, død 1696, 39 år gammel (født 1757). Hun var først gift med Trond Olsen Forset, og derefter med Peder Harchelsen Rokvam, en bror av Anders Harchelsen Reistad hvis datter ble gift med Aksel Svendsen Vålen.⁶ Skifte etter Tore Iversdatter på Forset i 1696.
8. *Simen Iversen Reistad*, død 1737, 77 år gammel (født 1660), gift i 1698 med Marthe Gudbrandsdatter Sør-Reistad, 1672–1744.

Da skiftet ble holdt på Øvre Forset i 1686 var alle barna tilstede, unntatt Ole som var død. Det opplyses dessverre intet om deres

¹ Skibskaptein Hans Kraabøls Optegnelser om Slegter og Gaarder i Gausdal 1820–24. Utgit av G. F. Gunnerson.

² Hun er død før 21/1 1647, da skifte ble holdt. Dette er ikke bevart. Det er sannsynlig at også hun er søster av Svend Stenersen på Vålen, og at Iver Olsen Øvre Forset og Hans Christensen Søndre Forset allerede på denne måte var indirekte besvogret.

³ Etter manntallet skulle disse barna være født henholdsvis i 1648, 1649 og 1651. Det er imidlertid påtagelig at de er født noe tidligere.

⁴ Skifte på Engeland 9/4 1707.

⁵ Skifte på Tallaug 22/3 1699.

⁶ Skifte på Forset 22/10 1696.

bosteder. Arven var ikke stor, barna av det andre ekteskapet fikk litt over 8 rd. hver. Enhver fikk sin arvelodd utlevert på stedet. Det heter forøvrig i skiftet at det var «den øfrige Rest» som ble utdelt. Sophie Forset døde i 1697. Iver Forsets dødsår er ikke funnet.

Hans Iversen, som overtok Øvre Forset, ble gift med Rannei Svendsdatter hvis foreldre var Svend Stenersen på Vålen og Anne Akselsdatter fra Melby i Fron. Hans og Ranneis barn var følgende: Iver Fondstad, Niels Jungerud, Hans Elstad, Svend Forset,¹ Ole Forset, Peder Sønstevold, Anne Toftum og Sophie Svendsrud. Det er for det meste de samme navnene som også går igjen på Christen Iversen Morstuens barn.

Christen Iversen ble i 1680² gift med Marthe Svendsdatter Vålen, en søster av den forannevnte Rannei Svendsdatter. Det var således to brødre som ble gift med to søstre. Marthe hørte både på sin fars og mors side til de eldste og mest kjente slekter i Gudbrandsdalen.³

Den 27. februar 1683 kjøpte Christen Iversen gjestgivergården Nedre Morstuen i Stange og flyttet dit. Han sier selv at han ga «store penger» for den, men tingboken for dette året er kommet bort så det vites ikke noe nærmere om det. I 1685 kjøpte han også gården Øvre Morstuen, og gikk derved over i klassen av selveiende bønder.

Den tidligere oppsitteren på Øvre Morstuen Ole Gulbrandsen fortsatte å bo på gården ennå i 20 år, antagelig i henhold til sitt bygselsbrev. Men da Christen Iversen kjøpte var Ole allerede 70 år, så han har vel bare rent formelt vært oppført som gårdens bruker i årene etter. En må gå ut fra at det var folkene på Nedre Morstuen som stod for driften. Det fremgår også av foreliggende dokumenter at Christen Iversen hele tiden regnet seg selv som den egentlige bruker. Også for 1685 er tingboken bortkommet, så det har heller ikke vært mulig å finne noen tinglysning av skjøtet for Øvre Morstuen.

Hovedvirksomheten på Morstuen var selvsagt gjestgiveriet, det var om dette at alt dreiet seg. En må formode at trafikken til sine tider kan ha vært nokså sterk på en så viktig rute som hovedveien mellom Christiania og Trondhjem, selv om veistykket over Mor-

¹ Fra ham nedstammer kognatisk den nåværende slekt på Søndre Forset.

² Denne opplysning som skriver seg fra boken «Slegten Stenersen» kan ikke lenger dokumenteres.

³ Om Vålen og Marthe Svendsdatter, se side 38.

skogen var aldri så beryktet. De reisende har nok hatt behov for både hvile og mat, og de kunne komme til alle døgnetts tider. Det var derfor nødvendig med mange slags varer for å dekke deres behov. Forpleiningen skulle være god, et måltid skulle bestå av 3 retter, og det skulle holdes både øl og vin. De to små gårdene var på ingen måte selvforsynende, og det måtte suppleres med store innkjøp, så det ble mye å ta vare på. Marthe Svendsdatters erfaringer hjemmefra, fra storgården og gjestgiveriet der, kom godt med, og hun har nok bragt med seg en sikker gammel bondekultur som har gjort henne til en verdig og gjestfri vertinne. Christen og Marthe fikk i alt 8 barn, så med Marthes særbarn Niels Povlsen ble det 9 som etterhånden kunne hjelpe til i virksomheten, hvilket kunne trenge godt. Christen har sikkert måttet foreta mange reiser for å gjøre innkjøp og ellers ivareta sine interesser. De fleste av disse reisene gikk vel til Christiania, men skal man ta et fra ham foreliggende dokument bokstavelig har han også minst en gang vært i København.¹

Likesom sin forgjenger Hans Hessel måtte han stadig kjempe for å opprettholde den gamle rett til å kreve avgift av bøndene i Stange og Romedal. Herom vidner hans skrivelser til stattholderskapet, som skal gjengis nedenfor. Han fikk alltid de gamle rettigheter bekreftet.

Høybaarne Hr. Stadtholder, Naadige Herre.

Udj Største Underdanighed Andrages for Eders Høye Excell. ce af mig Undertegnede Fattige Mand Christen Ifverssen boende i Morstuen paa Morskougen i Hedemarckens Fogderie, at saa som ieg nylig til forbemelte Stæd er ankommen at boe, oc samme Morstue er liggende paa for. ne Morskougen, Imellem Stange Sogn oc Edsvold Som er Femh Norske Miile, oc er en meget besværlig oc Farlig Stæd at boe paa, Helst om Gud forbiude, U-ferd skulle paakomme, det min Formand fornamb som hans gods af Fienden blef berøfvend nest forleden Krig, Grunden weret Hans Kongl. Maj. t tilhörig, men bygningen har jeg maat betale til min Formand med Store Penge, hvilken biugning er mest til dend Reissendes tieniste, oc Koster meget at ved lige holde, Stæden og Pladssen i sig self meget Ringe oc liden auffing saa hvad til Underholdning oc dend Reissendes Tieniste skal haves maa Kiøbes Lang weig fra. Til samme Stæd Morstues Opsidder haver almuen af Stange oc Rommedals Sogner paa Hedemarcken altid af formaals tid formedelst de gemeenlig naar de Reisser eller Skydsfører der logerer af en heel gaard aarlig gifved 1 Setting korn som er saa meget som 1/3 Skieppe oc af Een half gaard 1/2 Setting oc af en Ødegaard 1/4 Setting, oc det anseet for Ild, Lys Nødtørftig tørstes Leske Dricke, Natte herberge for dem oc deris Hæste oc Creature, oc formedelst Jeg fattige Mand nylig tilsteden ankommen, er befrøchtende

¹ Se side 32.

de mig Saadant skulle weigre, Eders Høye Excell. ce har høy gunstligen Resolvet paa min Formands Underdanigste Supplication. J lige tilfelde som oc her hos Underdanigst anwisses. Indflyer derfor udj Største Underdanighed med ydmygste bøn oc begier, oc ieg her udj Høygunstligen maatte befordres at nyde det min Formand for mig nødt i Henseende for bemeldte almue oc deris folck paa deris Reisse oc Skydsførsel wed nat oc dag at tiene dend Reissende at opwarte oc Huusse for dem paa Saadan widt affliggende Stæd at wedligeholde, samt Ild oc Lius at forskaffe, Lefver i det Underdanigste Haab ved Eders Høye Excell. ces Høyanseelige Resolution at blifve Erholdet, wed dend frihed oc Rets niudelse mine Formænder nødt, It Naadigt Svar afwarter
Datum Morstue d. 2. Julij Ao. 1683.

Eders Høye Excellences Underdanigste Ringe Tiener
Christen Ifwerssen.

Høywelbaarne Hr. Geheime Raad oc Vice Stadtholder, Naadige Herre.

For Deris Excellence andragis Underdanigst, at saa som paa Morskougen, Hans Maj.t tilhørende, er af arilds tid blefven bewilget at opbygges oc opryddes en plads Kaldet Morstuen, hvis opsidder skulle være forpligtet at imodtage alle fremmede oc Reissende, Saa som Skouen eller førselen er 5 miile Lang oc ingen anden til betyngsel boer derpaa, hvor fore Opsidderen fra arilds tid er bleven tillagt at niude af hver fuldgaard i Stange oc Rommedals Sogner en Setting Korn, oc af hver half gaard en half Setting, hvorom fire af Hans Maj.t Høyloflig Hukommelse Kong Frederick dend Trede anordnede Commissarier haver ydermere udsted deris bewillingsbref til opsidderen, Hans Hessel Ao. 1661 dend 14 Junij som in originalj Underdanigst anwisses, hvor udj Opsidderen er bewilget oc tillat fremdelis at oppberge dend Setting Korn af Stange oc Rommedals Sogner, som af arilds tid har været ham forundt, oc derhos sidde Skatfrj, oc derimod haver de Paalagt oc anbefahlet, hvorledes de Reissende hos ham skulle underholdes, som han oc daglig har holdet sig eftter Retlig oc Jeg eftter hanem; I samme bewillingsbref er hannem oc befalet Pladssen Morstuen at Rydde oc forbedre, som oc baade Opsidderen paa de tider oc Jeg eftter hanem af yderste flid oc efne haver giort. Och som bemelte bewillingsbref Lyder paa Hans Hessel oc Hans arfvinger, haver Jeg mig Ao. 83 dend 27. februarij tilforhandlet af hans Søn samme Plads til besiddelse med ald dend frihed bemelte bewillingsbref om formelder, oc der eftter Suppliceret, til deris Excellence Sal. Hr. vice Stadtholder Høeg om samme friheds Confirmation, som oc ved sin Naadige Resolution Ao. 84 dend 22 Januarij haver gifvet befaling til Fogden at tilholde almuen i Stange oc Rommedals Sogner alworligen, at lade mig u-forholdelig tilkomme det, som mine formænd for mig med rette nødt haver; Saa maa Jeg dog Underdanigst beklage at Een deel af almuen af Stange oc alle af Rommedals Sogn findes weigerlig i at eftterleve det som de af arilds tid haver erlagt, da dennem dog er witterligt, hvor Stor besværing Jeg paa samme Plads ej alleene af Reissende men endoch Soldateris Continuerlige Marche oc Remarche til Elverom haver, saa Jeg U-mulig kand Subsistere, uden de Eftterkommer deris Pligt eftter bewillingsbrefvet, saa som af arilds tid; Hvorfore Jeg Underdanigst nedlegger denne min Underdanigste Supplique for deris Excellence, oc underdanigst anholder, at saa som deris Høye Excellence Hr. Stadtholder Gyldenleu haver Ao. 1664 dend 22 Julij Resolvet paa Opsidderens Supplique, at Fogden skulle Maintinere hannem i hans begiering til at faa sin told eftter bewillingsbrevet, saa oc deris Excellence Hr. Stadtholder Høeg haver paa min

Supplique Ao. 84 dend 22 Januarij Resolveret det samme, hvoraf begge originalerne hos følger, at deris Excellence wille Naadigst befahle Fogden Friderich Knudsen at tilholde oc alworlig befale almuen i Stange oc Rommedals Sogner, at de her efter aarlig Erlegger oc betaler til mig af heele, halfve oc Ødegaarder, som Sædvanligt oc af arilds tid haver været, dend wedtagene Korn told under Execution, om de her udj skulle findes weigerlig; Herom Jeg Underdanigst forwenter deris Excellences naadige Resolution, at Jeg fattige Mand kand blifve hiulpen oc paa dette farlige oc Tære Stæd, hvor Jeg sidder uden Hielp oc uden Naboer, kand have Lifuets ophold til mig oc mange Reissende, som er Christiania dend 4 Augustij 1702.

Deris Excellence Høywelbaarne Hr. Geheime Raad oc Vice Stadtholder
Naadige Herres Underdanigste oc Allerydmygste tiener
*Christen Ifverssen.*¹

Deres Excellence Høy Welbaarne Hr. Baron, Hr. Geheime Raad og Vice Stadtholder Naadige Herre –

For deres Excellence Aarsages ieg fattig Mand som udj Morstuen paa Moerschougen er beboende underdanigst at andrage, hvorledes bemelte pladz til gastgieberie, af de Kongl. allernaadigste dertil tilforordnede Commissarier i An. 1661 for den Rejsendes Commodite, er anordnet, efftersom at samme Moerschoug er 5 Miile lang, beliggende imellem Eedsvold Sogn paa Øfre Rommerige og Stange Sogn paa Hedemarchen og derfor at være Skattefrie, og den paaboende Gastgieber at nyde den af Stange og Rommedals præstegielder tillagde told, som af arildz tid imod den umage hand haver med de skydzførende, samt at holde huusene for den Reisende vedlige, og den Reisende som passerer frem og tilbage at forsiune med Ild og Lius, samt natteherberge for dem deres Hæste og Creaturer som naadigst, af hosfølgende deres Commission, og gifne frihedzbref Dat. d. 14 Junij 1661 er at fornemme Da som bemelte Morstuens opsiddere af bemelte Stange og Rommedals Sogner altid haver nødt aarlig af een fuldgaard een Sætting Korn som er saa meget som 1/3 skippd. og af een halfgaard 1/2 Sætting, og af een ødegaard 1/4 Sætting, hvilcket og deres Høy Excellence for dum Stadholder Gùldenlew paa min formandz saawelsom og Deres Excellence nu Sahlig Hr. Vice Stadholder Just Høg, paa min underdanigste Supplication efter hosfølgende Høye Resolutioner dat. 22. Junij 1664 saa og den 22. Januarij 1684 Naadigst have anbefalet Fogderne over Hedemarckens Fogderie, at tilholde bemelte Rommedal og Stange Sogners Almue, at lade mig, uopholdelig tilkomme det, som mine formænd i saa Maader nødt haver, Ligesaa var og bemelte 2de Sogners Almue af nu Sahlig Hr. Geheime Raad og Vice Stadtholder von Gabel Naadigst anbefalet, at lefvere mig aarlig det Ringe Tillagde Korn hvilcken Resolution som Jeg til Sl. Sorenskriver Blichfeld til Publication hafde lefveret blef Spolleret da hans paaboende Gaard ved den ulyckelige vaade Ild desverre afgick, Og effterdj bemelte 2 Sogners almue baade til min formand saawelsom og til mig, haver uveigerlig leveret den Ringe tillagde Told, undtagen nu paa nogle Aars tid, de dermed har indeholdt hvorfor Jeg underdanigst Supplicerer, at Jeg maatte nyde den Ret og frihed, som Morstuens opsiddere af for-

¹ De foranstående skrivelser er gjengitt etter bekræftede avskrifter beroende i RA. (Rentekammeret, real. ordnet avd., «Gjæstgiveri og Krohold».)

maalstider nøt have, saa og af de Kongl. Committerede er tillagt foruden Deres Excellences nu Sahlig, Høye Herrer, Stadtholdere Naadigst er forundt saaledes at Fogden over Hedemarchen Seigr. Erich Lange Naadigst maatte anbefale mig derudj at hanthæve og tilholde bemelte Stange og Rommedals Sogners Almue, at de herefter som før levere mig det lidet Koren, der i saa Maader Naadigst er anbefahlet paa det Jeg derved kand holde Huusene for dem og de Reisende vedlige til at herbergere udj, Thi ellers naadige Herre kand Jeg det icke udstaae, at holde alting, for den Reisende som skee bør, herom abvarter Jeg i dybest underdanighed en naadig Resolution, med største Submission lever Deres Excellence Høybaarne Hr. Geheime Raad og Vice Stadtholders underdanigste tiener.

Morstuen d. 17. Oct. 1719.

Christen Iversen (M.M.).¹

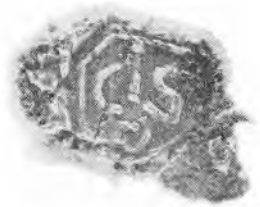
Christen Iversen hadde også postføringen som tillå Øvre Morstuen. Denne postføringen var ellers ingen spøk. Posten skulle gå hurtig, den måtte ikke forsinkes et øyeblikk. Så snart den ene postføreren kom frem måtte den neste stå klar til avreise, og uansett tiden på døgnet. Ble posten forsinket var det $\frac{1}{2}$ rd. i straffebøter for hver time. Også underveis skulle posten gå hurtig, en mil i timen var den foreskrevne hastighet. En må videre ta i betraktning at det her gjaldt postføringen på Trondhjemsrutens mest beryktede strekning sønnenfor Dovre, og at forholdene ofte var slik at veien ikke var farbar med hest. Verst var det vår og høst. Vi må forutsette at guttene på Morstuen gikk eller red med posten ettersom føret tillot det. Kjøretøy har ikke vært brukt hverken i postføringen eller i skysen, unntatt kanskje av og til om vinteren. Det kan nok, ut fra en romantisk betraktning, ha vært festlig når postrytteren svingte inn på gården og klangen av posthornet ga gjenlyd i åsen. Mindre festlig har det nok vært å slite seg frem i sneen, når vær og føre var slik at hestene måtte stå inne. Postføringen var ellers en av de besværlige samfunnsplikter som hvilte på bøndene. Det var ingen lønn for arbeidet, men derimot i alminnelighet fritagelse for visse andre byrder. Christen Iversen opplyser i en ansøking til kongen i 1699 at han hverken har betaling eller noen slags frihet, og han søker om en lettelse i den hårde postføringen. Kongen, Fredrik 4, skrev til stattholderen om saken, og påla ham å undersøke denne og eventuelt gi postbonden den lettelsen som han ba om. Christen Iversen fikk medhold, og postgangen ble ordnet som han ønsket det. Det fremgår forøvrig av et militært dokument fra 1734 at Øvre Morstuen

¹ Avskrift i tingbok for Hedmark, sageting i Romedal 9. nov. 1719.

som postgård nød frihet for knektheold, munderings- og kvarter-penger, likeledes for innkvartering og skyssferd. Den skal også ha en sønn eller tjenestegutt fri for militærtjeneste for postføringens skyld, men ellers ingen godtgjørelse eller skattereduksjon.¹ Av et dokument fra 1722 fremgår det at Christen Iversen da hadde sine sønner Iver, Christian og Niels hjemme til hjelp med postføring.²

Christen Iversen Morstuens
navnetrekk og segl.

Christen Iversens omtalte skrivelse til kongen, som ennå finnes i original, lyder således:³

Stormegtigste Aller Naadigste Arffue Here og Konge

Jeg fattige Hans Kongl: Mayts. skatte bonde fra Norge, Boende paa en Gaard kaldis morstuen, og er af same Steds Øffrighed forordnet til Postbonde, og som ieg Sider mit paa en stor skoug, og der bor tre postbønder Uden for mig, og tvende Norder for mig, Som paa begge Sider mig paa fører (posten), dasom Jeg fattige Mand, Der bor paa en Liden Gaard der Ichun shylder 3 = skind, Huor faar Jeg iche Jnogen maade Nyder Frihed, Offuer Saadan formenendis U=ret, Nedkaster ieg denne min Underdanigste *Suplication*: for Min Aller Naadigste Arfue Herre og Konges føder Om En Naadig Bønhøring; at om bemelte postbønder, Aller Underdanigst motte Verre andbefalte at føre posten om kring mig, to gange, og Jeg da den trede gang at imod tage, Saasom ieg Jngen betaling der forre bekommer, Saa og Naadigst begieriss At mig, og maatte forUndis en Dreng fri, Som paa disse besuærligge Steder Udi ont og gaatt førre Som er Høst og Var, Vel kand befordre, AllerUnderdanigst Her paa ErVarter ieg En Naadig *Resolution*: for Saadan Stor Naade imod mig fattige Mand Will Gud Visserlig belønne, Jeg med Liff og blod leffuer

afs. Kiøbenhaffn d. 9 Augusti 1699 /:

Deres Kongl: Mayts. AllerUnderdanigste ring Arffue Undersotter,

Christen Jffuersøn

(L.S.)

¹ Kom. generals arkiv. D, pakkesaker nr. 56, Designation over gårder som ikke er lagt i lægd. RA.

² Akershus Stift og Amt, real. ordnet arkiv, pk. 29. SAO. Det nevnes her at Christen Iversen er 61 år gammel og har brukt gården i 39 år. Hans sønner Iver, Christian og Niels oppgis å være henholdsvis 36, 32 og 28 år gamle. Disse aldersangivelser stemmer ikke med hva som finnes anført i kirkebøkerne og andre steder.

³ Norske Indlegg 1698–99. RA.

Brevet er som det sees datert i København. Hvorvidt Christen Iversen virkelig har vært der personlig kan ikke lenger bringes på det rene, men det er verd å legge merke til at han bruker uttrykket «fra Norge», og at hans tidligere gjengitte brever til stattholderen synes å være datert på de steder hvor han i øyeblikket befant seg. Som følge av henvendelsen skrev kongen til visestattholder Gabel:¹

Friderich den fjerde af Guds Naade osv.

Vor synderlige gunst tilforn, Hvad Christen Iversen Postbonde fra Aggerhus Stift udi vort Rige Norge for os allerunderdanigst haver ladet andrage og sig beklage at hannem skal skie uret ved det at de tre Post Bønder som boer uden for ham skal paa begge sider paaføre ham Postsekken til befordring uanset at han ikkun boer paa en liden Gaard i en stor Skov og nyder ingen frihed, allerunderdanigst derfor begierende at samme Post Bønder maatte blive anbefalet at føre Post sekken omkring hannem to gange, og hand ikkun den treie gang at tage imod dend, saa og at hannem ellers maatte forundes en Dreng fri, Kand Du af hosføyede Copie af hans allerunderdanigste Supplication udførligere see og fornemme. Thi er vaares allernaadigste Villie og befaling at du dig strax derom med flid erkyndiger og saafremt du befinder ham udi hans allerunderdanigste andragende at vere grundet, haver du derom saadan anordning at gjøre, at han ej skal have billig aarsag sig i saa maade ydermere allerunderdanigst at beklage. Dermed skeer Vor Villie, Befalendes dig Gud. Skrevet paa Vaart Slot Kiøbenhavn den 7. Octobris Ao. 1699.

Under vor Kongelige Haand og Signet

Friderich R.

Skyssplikten var også en av de offentlige byrder som særlig trykket bøndene på den tiden. De var pliktige til å møte frem ved skyssskiftene og skyssse de reisende, og da spesielt alle som reiste med offentlig skysspass. Mange av de sistnevnte hadde pass på befordring uten betaling. Ved hvert skifte skulle det alltid stå parat 6 eller minst 4 hester, den såkalte holdsvakt, for å skyssse de med skysspass forsynte reisende.² Holdsvakten på Morskogen var sikkert meget ubeleilig for stangebøndene, og disse hadde derfor gjort en kontrakt med Christen Iversen om at han skulle ordne med holdsvakten mot en fast årlig godtgjørelse fra alle bønder i sognet. Denne kontrakt synes opprinnelig å være inngått i 1712. I 1710 ble noen bønder i Stange dømt til erstatning fordi en løytnant som var på vei

¹ Innbundne kongebrev, Stattholderarkivet, serie D I a, pk. 9 nr. 2201. RA.

² Akershus Stift og Amt, pk. 9 Slottsloven, dok. av 29/6 1719.

til Eidsvoll i kongens ærend ble liggende over på Morstuen i et halvt døgn og vente på holdshester, og til sist måtte leie hester da holdshestene ikke kom. Godtgjørelsen for holdsvakten på Morskogen var i 1712 2 ort for en fullgård, 1 ort for en halvgård, 12 sk. for en ødegård og 6 sk. for en rydningsplass. Så vel i 1714 som i 1720 måtte Christen Iversen stevne en del uvillige bønder for retten, for å få sitt tilgodehavende ifølge avtalen om holdsvakten. Særlig var det vanskelig med dragonbøndene,¹ som i 1720 hevdet at de var fritatt for holdsvakten² og forøvrig ikke hadde vært med på avtalen. Christen Iversens prosessfullmektig hevdet derimot at kontrakten var inngått med hele sognets almue, og at dragonbøndene, som bare var noen ganske få og ikke hadde noen stemme for seg selv, pliktet å føye seg etter avtalen. Samtlige de innstevnte ble dømt til å betale. Det fremgår av det nevnte at Christen Iversen må ha hatt skysstrafikken ved siden av gjestgiveriet og postføringen. For å unngå den besværlige vei over Morskogen har nok en del av skyssen foregått på Mjøsa, om sommeren med båt og om vinteren over isen.

I et manntall for ekstraskatten for 1711 er oppført som boende på Øvre Morstue: Christen Iversen og hans hustru, 6 barn, 1 gammelt kvinnfolk uten lønn, 2 husfolk og 1 barn. Tre av barna må altså på dette tidspunkt være hjemmefra, de er da også så å si alle å regne for voksne. Det er vel nærmest i skattemessig henseende at familien regnes for å bo på Øvre Morstuen, idet det ikke betales skatt på den nedre gård, men det er vel allikevel på den siste de først og fremst holder til. Vi vet imidlertid ikke noe om hvorledes husholdningen er ordnet mellom de to gårder.

Christen Iversen hadde med sin hustru Marthe, foruten stedsonnen Niels Povlsen som var gift med Sidsel Pedersdatter Nesten, følgende barn:

1. *Iver*, født 1682, død i Stange 1736. (Side 47.)
2. *Svend*, død på Moss 1727, gift med Dorthe Pedersdatter. (Side 69.)
3. *Christian*, født 1686, død i Stange 1733, gift med Pernille Hosmestad av Stor-Reeslekten. (Side 48.)

¹ dragonbønder: bønder på større gårder som var tilpliktet å holde hest og rytter for kavalleriet. Gårdene kaltes dragongårder.

² jfr. Akerhus Stift og Amt, pk. 9 Slotsloven, dok. av 21/4 1719.

4. *Anne*, født 1688, død i Stange 1754, gift i første ekteskap med Simen Pedersen Nesten, i annet ekteskap med Dyre Jensen Stor-Ree, i tredje ekteskap med Peder Olsen Petlund. (Side 49.)
5. *Niels*, født 1689, død i Stange 1777, gift med Dorthe Olsdatter Hosmestad. (Side 53.)
6. *Ole*, født 1696, død på Moss 1762, gift med Marie Erlandsdatter Gate. (Side 75.)
7. *Sophie*, født 1697, død i Stange 1732, gift med Christopher Christophersen Nesten. (Side 54.)
8. *Marthe*, gift med Ole Olsen Hosmestad. (Side 56.)

Det er ikke så svært meget en vet om disse barna, men en får allikevel det inntrykk at de har fått en god og solid oppdragelse, og at de ikke har vært uten kunnskaper. Det er påfallende at de av dem som ble boende i Stange, bortsett fra Iver hvis kone er ukjent, er blitt giftet inn i en krets av familier hvor alle på en eller annen måte er i slekt med hverandre, og som tilhørte bygdens gamle bondearistokrati. Det er særlig de gamle slektene på Nesten og Stor-Ree som de er forbundet med, og den slektskrets som stammer fra Nøttestad.¹ Dette viser at Morstuefamiliens sosiale posisjon har vært god. Slektskapsforholdene blir imidlertid på denne måten temmelig innviklede.²

Det er ellers ikke meget en vet om Christen Iversen selv, hans ferd og hans omgangskrets. Ved et bryllup i Eidsvoll i 1693 var han forlover, det var da Gullik Lauritsen giftet seg med Margrethe Christophersdatter Veset.³ Mellom Ole Knudsen Skrårud og Christen Iversen ble det ført en prosess angående grensen mellom deres eiendommer. Foranledningen var at Christen Iversen hadde

¹ M. Veflingstad: Nøttestad-slekten fra Stange, Hamar 1941.

² Christian, Niels og Marthe ble gift med tre sammødre søsken fra Hosmestad, idet den førstes hustru er halvsøster til de to sistes ektefeller. Christians svigerfar er halvbror til søsteren Annes svigerfar i første ekteskap. Annes svigermor i første ekteskap er bestemor til søsteren Sophies mann, og til brordatteren Sophie Nielsdatters mann, idet de to Sophier er svigerinner. Anne ble i sitt tredje ekteskap svigerinne av brordatteren Sidsel Nielsdatter. Anne var dertil i sitt første ekteskap svigerinne av sin bror Niels Povlsen. Videre var Annes mann i annet ekteskap tremenning av hennes tredje mann og fetter av hennes svigerinne Pernille. I neste generasjon ble kusinene Marthe Christiansdatter og Marthe Nielsdatter gift med to brødre av Atlungstadslekten.

³ N.T.G. I, s. 18.

ryddet noe mark syd for Morstuebekken, og latt en av sine husmenn bygge en stue der. Saken ble vunnet av Ole Knudsen i 1702, og bekken ble fastslått som dele.

Da Christen Iversen var blitt ca. 70 år, trakk han seg tilbake fra aktiv virksomhet. I 1721 overdro han sin odelseiende gård Øvre Morstuen «med all des tilliggende, det være sig Huusbygning, agger, Eng, Skoug og Marck, fiskevand og fægang, til fieldtz og fiere, som nu tilligger og af alders tid tilligget haver» til sin sønn Christian. Skjøtet er datert den 8. juli 1721, angivelig egenhendig underskrevet av Christen Iversen og forsynt med hans påtrykte signet («detz til bekræftelse haver ieg dette med egen haand underskrevet, og mit signete hostrøgt»). Dokumentet forefinnes ikke i original. Kjøpesummen var 200 rd., hvorfor ble utstedt en pantobligasjon med 5% rente.

Året etter avsto han til sin sønn Niels «all den Huusebygning på Nedre Morstue, saasom de nu ere og forefindes der bestaaende, med dessen indredning og tilhørende, intet undtagende af alt som med hvad navn det nefnes Kand, som nu paa gaardepladztzen Nedre Morstue og des tilhørende ejendeeler forefindes, undtagen alleene den Jern Kackelofn, som staar udj giæstherbergerstuen, for hvilken afstaaelse og Huusebygninger, han mig nøyagtig haver betalt med 300 rd.», hvilket er bekreftet med egen hånd og segl på Nedre Morstuen den 3. juli 1722, og medundertegnet av følgende sønner og svigersønner: Iver Christensen, Christian Christensen, Dyre Jensen Stor-Ree, Christopher Christophersen Næsten, Ole Olsen Skafven. For kjøpesummen er utstedt pantobligasjon.

Christen Iversen døde i 1733, 81 år og 8 mdr. gammel, og ble begravet den 3. mai. Skifte ble holdt den påfølgende 12. januar. Boets bruttoverdi utgjorde 512 rd. 2 ort, og netto til enken og arvingene 494 rd. 6 sk. Herav til enken 247 rd. 5 sk., brorlodd 38 rd. og søsterlodd 19 rd. Den avdøde hadde ingen gjeld. Begravelsen ble bekostet av enken uten avkortning for arvingene.

Marthe Svendsdatter døde året etter, 80 år og 6½ md. gammel, og ble begravet den 7. november 1734. Begravelsen kostet 22 rd. 3 ort. Skifte ble holdt den 10. januar nest etter. Løsøret var tidligere delt mellom barna da Nedre Morstuen ble overlatt til Niels, så det var nå lite igjen, ikke mer enn hva hun trengte til daglig bruk. Spesifikasjonen er således: 1 overdyne, 1 underdyne, 1 skind hovedlaug,

1 rannet do., 1 sort sirtses kjole, 1 sort flanells skjørt, 1 blått dragts do., 1 blå bundingstrøye, 2 gryter, 1 jernkox, 2 jern tallerkner, 1 kiste med 5 bånd over låkket, 1 par «flamske Høyen»,¹ 1 stor bøle i stabburet. Boets formue var 271 rd., og netto til arvingene 226 rd. 18 sk.

I boet etter sønnen Christian Øvre Morstue fantes en sølvskje med bokstavene C.I.S. – M.S.D. 1686 (Christen IverSen – Marthe SvendsDatter).

Marthe Svendsdatters slekt.²

Ved slutten av 1300-årene, da den unge Olaf Håkonssøn var Norges konge, og hans mor dronning Margrethe førte regjeringen for ham, får vi på gården Kråkebøl (nå Kråbøl) i Gausdal for første gang føling med en slekt som etterhånden kom til å bli ganske omfangsrik. En gren av den kom senere til gården Vålen i samme bygd, hvorfra den igjen har forgrenet seg og er blitt meget utbredt. Noen grener av slekten fører navnet Stenersen, andre fører navn etter den gård som vedkommende slektsgren særlig har vært knyttet til.

Kråbøl ligger i elven Joras (Storelven) dalføre, tidligere kalt Jadradal, nå Vestre Gausdal. Dette dalføret er temmelig trangt med bratte fjellsider; men ved Kråbøl vider dalbunnen seg noe ut, med flate jorder langs elveløpet. Gården har sin plass i bakkeskråningen mellom fjellsiden og den flate dalbunnen, på østsiden av elven.

¹ Høyen = pute.

² Opplysningene om denne slekt bygger først og fremst på G. F. Gunnernsens bok «Slegten Stenersen fra Vaalen i Gausdal». Som supplerende materiale har jeg videre benyttet følgende andre trykte kilder: Hans Kraabøl «Slegter og Gaarder i Gausdal», general P. H. Birch «Udkast til et Slægtregister over den Stenersenske Familie fra Guldbrandsdalen», Gerhard Schøning «Reise gjennom en del av Norge», Hallvard Ofigsbø «Gudbrandsdalslekter», Iver Kleiven «Østre og vestre Gausdal» m. fl. Dessuten har jeg også foretatt selvstendige arkivundersøkelser, og har herunder i det vesentlige benyttet meg av følgende materiale: Thomles samlinger om slekten Stenersen (UB), Akershus lensregnskaper, Landkommissjonens jordebok av 1661, Manntall 1665–1666, Matrikkel 1668, Fogdregnskaper for Gudbrandsdal, Utrykte diplomer (RA). Det finnes intet om slekten i Norsk Historisk Kjeldeskrift-Institutt's samlinger. Enkelte av de i «Slekten Stenersen» meddelte opplysninger har jeg ikke kunnet finne kildene til. Det er sannsynlig at det har foreligget gamle originaldokumenter på Vålen som i mellomtiden er gått tapt. General Birch og senere arkivar Thomle har antagelig hatt kjennskap til disse kilder, men det fremgår intet nærmere herom av deres etterlatte papirer.

Den første bonden på gården som vi kjenner navnet på er Jon på Krakobølle, nevnt i et dokument fra 1322.¹ Der nest kommer Alf Ivarsson, nevnt i 1370. Ogmund Aslessøn, Thorstein Olafsson og Anders Hallvardssøns kone eiet også parter i Kråkebøl, som allerede i 1382 var delt i minst to gårder. Det vites intet om disse bønders innbyrdes slektskapsforhold, eller om deres forhold til en mann ved navn

GUDBRAND PÅLSSØN som levet i 1382, da han nevnes i et dokument som senere har vært oppbevart på Nedre Kråbøl.¹ Jeg antar at han har bodd på denne gården, og at det er han som har vært gift med Håkon Botolfssøns søster. Hun var mor til

ERLAND GUDBRANDSSØN som bodde på Kråbøl i 1392.¹ Denne har antagelig vært far² til en

GUDBRAND ERLANDSSØN som vi ellers ikke kjenner. Vi er bare nødt til å konstruere oss navnet. Denne er da igjen far til den

BJØRN GUDBRANDSSØN på Kråbøl som skal være nevnt i 1440. Bjørns sønn er

OLAV BJØRNSSØN på Kråbøl,³ og hans sønn igjen er

BJØRN OLAVSSØN på «Kråkøle», eier av Nedre og Østre Kråbøl. Han ble meget gammel; er først nevnt i 1528,⁴ og senere i 1552 som en av de fire eldste menn i prestegjeldet.¹ Hans sønn

MADS BJØRNSEN kom til gården Stene i Follebu i Gausdal. Ifølge «Slegten Stenersen» skal han være født ca. 1530, men det må antagelig ha vært noe før. Hans sønn er

OLE MADSEN STENE, angivelig født ca. 1560,⁵ og død etter 1625. Han var eier av 1/2 hud i Kråbøl, og av en halvpart (2 huder) i Vålen, foruten 1/2 hud i Ragnum og 1 hud i Opsal i Ringebru. Den

¹ D.N.

² Iflg. et dokument fra 1400 selger Audun Hallvardsson 4 øresbol i Søndre Kråbøl som hans kone eide til Erling (Ellinger) Gudbrandsson. Det kan være usikkert om denne er den samme som den nevnte Erland, eller om det er en bror av ham. I så fall vet vi ikke hvem av dem det er som kan være far til den neste. D.N.

³ Denne må være en yngre bror av den Gudbrand Bjørnsson på Kråkebøl som i 1467 kjøpte gården Kåverud i Jadradal av Ivar Vikingsson, kannik og prest i Oslo. D.N.

⁴ Norske Regnskaper og Jordebøker ved Huitfeldt Kaas.

⁵ En Oluf Stener nevnes i 1575 som kirkeverge, og er muligens Ole Madsens morfar. (Norske kyrkelege Jordebøker etter Reformasjonen ved S. Kolsrud.)

andre halvparten i Vålen tilhørte Laurits Toft. Bonden på Vålen het Peder, først nevnt i 1612, men odelen var hans stedsønns, og denne stedsønn må vel da være Laurits Toft.

Vålen i Østre Gausdal er en gård på 4 huder. Den er sikkert meget gammel, og har tidligere vært delt i en øvre og en nedre gård (1438).¹ På 1600-tallet er Vålen en samlet gård. De tidligere brukere som kjennes ved navn er Gudmund Vorden (1528 og 1554)² og Einar Wølen (1611).

Ved Vålen ligger ødegården Vålenløkken, av skyld 1½ hud. Den var selvstendig bruk, tilhørte i 1668 borgermester Niels Lauritsens arvinger, og kom omkring 1670-årene til Vålen. Tidligere brukere på denne gård har vært Jon (1574) og Laurits (1624). Den Niels Wøllen som er oppført i manntallet for kvegskatten i 1657 må være den samme som Niels Vålenløkken, som ennå i 1686 var bruker av gården.

Ole Madsen Stene hadde tre sønner,³ Mads, Jacob og Stener. Mads kom til Nedre Kråbøl, Jacob til Søndre Stene. Den yngste av dem,

STENER OLSEN STENE oppgis i manntallet av 1665 å være 62 år, altså født i 1603. Han eide i 1625 ½ hud i Vålen, og bodde da der. Hans fars part var samtidig gått ned til 1½ hud. Stener bodde fremdeles på Vålen i 1632 sammen med førnevnte Peder, men må så være flyttet til Nordre Stene hvor vi finner ham i 1635. På den tid forsvinner også Peders navn fra Vålen, som overtas av en kvinne ved navn Marthe. Da hun eier den part i Vålen som tidligere tilhørte Laurits Toft, er det sannsynlig at hun må stå i noe slags familieforhold til denne. Stener Olsen hadde ifølge koppskattmanntallet av 1645 bare ett leiet kvinnfolk til hjelp på Stene. Hans kone var da i live. I 1657 hadde han en besetning på gården på 2 hester, 11 storfe og 14 småfe. Han var ennå på Nordre Stene i 1686. Hans barn er følgende:

1. *Kari Stenersdatter*, død 1698, 88 år gammel (født 1610), gift med Hans Christensen Søndre Forset.

¹ I 1575 nevnes Nedre Vorden (Vålen) som ødegård. (Som anm. 4 på foreg. side.)

² D.N. og Utrykte diplomer i RA.

³ Ole Madsen hadde også to døtre, Randi og Sigrid. Den siste oppgis i 1649 å være 80 år (Kraabølboka s. 172).

2. *Svend Stenersen*, i 1665 på Vålen og oppgitt å være 48 år (født 1617).
3. *Berte Stenersdatter*, gift med Niels Pedersen på Holen.
4. *Ole Stenersen*, i 1665 på Stene og oppgitt å være 24 år (født 1641).
5. *Siri Stenersdatter*, død 1725, 82 år gammel (født 1643), gift på Reistad.
6. *Torger Stenersen*, i 1665 på Stene og oppgitt å være 14 år (født 1651).

De fødselsår som er angitt for Stener Olsen og hans barn må avvike mindre eller mer, til dels betydelig, fra de faktiske. Det er ikke mulig å trekke noen slutninger på grunnlag av disse upålitelige tall. Dette gjelder også andre aldersangivelser fra Gausdal.

SVEND STENERSEN VÅLEN finnes første gang oppført i skattematrisene som bosittende på Vålen i 1653, han er da eier av halve gården, mens den før omtalte Marthe eier resten. Hun var alene på gården i 1645, og hadde da en kar og to kvinnfolk i sin tjeneste. Ved kvegteellingen i 1657 føres hele besetningen opp på Svends navn. Den bestod av 1 hest, 12 storfe, 16 sauer, men ingen geiter eller griser.¹ En tid føres Marthe og Svend Vålen noe om hverandre i skatteregnskapene som eiere av gården,² det har vel heller ikke vært så nøye med det, men etter 1661 finner vi bare Svends navn, og i manntallet av 1665 er han oppført som eier av alle 4 huder i Vålen.

¹ Tellingen omfatter 311 gårder i Gausdal. For hele bygden er oppgitt i alt 323 hester, 1460 storfe, 1 bakk, 295 geiter, 1383 sauer og 42 griser. En må vel kunne gå ut fra at disse tall er i underkant av de virkelige.

² I skatteregnskapene finner vi disse navn oppført på Vålen: 1630 Peder Vålen, 1631 Stener og Peder Vålen, 1632 Stener Vålen, 1633 Peder Vålen, 1635–1652 Marthe Vålen, 1653 Marthe Vålen 2 huder og Svend Vålen 2 huder, 1655 og 1660 Marthe Vålen 4 huder. Landkommisjonens jordebok 1661: Svend Vålen 2 huder og Marthe Vålen 2 huder. Matrikkel 1668: Svend Vålen 4 huder. Forholdet mellom Svend og Marthe er uklart. Hun kan neppe være hans mor, da faren jo er i live og bor på Stene. På den andre siden kalles Svends eldste datter for Marthe, og hun skulle etter bygdens skikk være oppkalt etter farmoren. Det er selvfølgelig intet til hinder for at Svends mor også kan ha båret navnet Marthe. Det er mulig at Stener Olsen kan ha vært gift to ganger, og at Svend er sønn av det første ekteskap. En kan da tenke seg at Svend etter morens død har flyttet til Marthe Vålen, som vel har vært en slektning og kanskje har opptrådt som hans pleiemor. Dette kan være årsaken til at han eventuelt har oppkalt sin eldste datter etter henne.

Svend Stenersen ble gift med Anne Akselsdatter, død mellom 1670 og 1678. Hennes foreldre er Aksel Torgersen på storgården Melby i Kvikne i Fron og hans kone Rønnoug Olsdatter.¹ Aksel Melby hadde i 1645 tre karfolk og tre kvinnfolk i sin tjeneste. Gårdens besetning var i 1657 3 hester, 12 storfe og 17 sauer.²

Svend Stenersen er oppført som eier av Vålen til og med 1686. Fra 1687 er hans sønn Stener oppført som eieren, mens Svend ennå dette år er oppført som eier og bruker av Vålenløkken. Fra 1688 står også denne gård på Steners navn.

Svend og Anne hadde følgende barn:

1. *Marthe Svendsdatter*, født 1654, gift med Christen Iversen Morstuen.
2. *Stener Svendsen*, født 1659, død 1743. Bonde på Vålen og lensmann i Gausdal. Sønnen Jon Stenersen ble lensmann i Gausdal som sin far. Fra ham nedstammer i direkte linje den nåværende slekt på Vålen. Sønnen Svend Stenersen ble fogd i Gudbrandsdal, og var ved sin død eier og bruker av gården Rokvam i Gausdal.
3. *Ole Svendsen*, født 1660, død 1734. Bonde på Rokvam.
4. *Rannei Svendsdatter*, født 1663. Gift med Hans Iversen Øvre Forset, en bror av forannevnte Christen Iversen Morstuen.
5. *Aksel Svendsen*, født 1670, død 1753. Bonde på Søndre Stene, som senere har vært i hans slekt. Gift med Rønnoug Andersdatter Reistad.

Om Svend Stenersens etterkommere, se forøvrig «Slegten Stenersen» utgitt av G. F. Gunnensen.

Marthe Svendsdatter.

Østre Gausdal er et åpent dalføre med en bred dalbunn. Bebyggelsen går ganske høyt oppover lien, og et stykke oppe i denne ligger

¹ Se N.S.T. XII s. 412, jfr. s. 234, og videre Engebret Hougen: Ættesoge for Gudbrandsdalen. Anne Akselsdatter nedstammer fra flere av de kjente gamle gudbrandsdalslekter.

² Korpbergsetra på Maihaugen, Lillehammer, har i sin tid tilhørt Melby. Den antas å være oppført i midten av 1600-årene eller litt før, og det er trolig at Anne Akselsdatter kan ha ligget som budeie på den i sin ungdom.

Vålen med et vidt utsyn over dalen fra nordvest til sør. Vålen er en av bygdens eldste gårder, den har vært gammelt tingsted, og var også gjestgivergård. Det var ikke så mange gjestgivergårder i Gudbrandsdalen i siste halvdel av 1600-årene som det er nå. Det var bare Lille-Hammer i Fåberg, Vålen i Gausdal, Jevne i Øyer, Lidstad i Fron og Østre Forbrigt i Kvam.¹ Med unntagelse av Vålen lå de alle oppover hoveddalen.

Det var her Marthe Svendsdatter ble født i 1654, og vokste opp som den velstående odelsbondes eldste barn. Det har nok vært mye liv og trafikk på denne storgården, og mye å streve med og mye å lære for den unge bondedatter. Antagelig dro hun til seters om sommeren, og om vinteren hadde hun vel sin fulle hyre i kjøkken og bryggerhus. Dertil hadde hun fire yngre søsken å se etter. Hun har nok måttet bistå sin mor på mange måter, og alt dette har kommet henne til nytte da hun selv ble gjestgiverkone på Morskogen.

Da Marthe var blitt omkring 25 år, inntraff det imidlertid en hendelse som sikkert fikk stor betydning for hennes liv. Hun kom i forhold til bygdens ugifte lensmann Povl Christensen Bø, og fikk et barn med ham. Gift ble de ikke, hva årsaken nå enn kan ha vært. Vi kjenner ikke noe nærmere til saken, utover at lensmannen måtte ut med en bot på 13 riksdaler.² Den slags var straffbart, og ga gode penger i kongens kasse. Det var ikke første gang slikt forekom i Gausdal, også i «de beste familier». Povl Christensens farssøstre var således kjent i dalen for sin lettsindige vandel. Den ene av dem kom uheldig ut med kapellanen i Vågå, herr Christen Jensen Wincke, som hun i året 1662 stevnet som barnefar.³

Povl Christensen (Arboe) på Bø var av en kjent og aktet og meget velstående slekt. Hans far var bondekaptainen Christen Nielsen på Bø, født i 1622, hvis farfar var sognepresten i Gausdal, Christen Eskildsen, fra hvem en rekke kjente slekter nedstammer. Christen Nielsens morfar var sognepresten i Vang på Hedemarken, Håkon Mogensen («Gyldenår»). Povl Christensen, som døde i 1696, ble gift med Anne Christensdatter, født 1664, datter av Christen

¹ Stattholderarkivet, serie D X pk. 28.

² Fogdregnskaper for Gudbrandsdal.

³ N.T.G. III.

Christensen på Li. De hadde en datter, Bodil Arboe, som ble gift i 1716 med Johan Christensen Kleboe på Natvedt i Modum.¹

Marthe Svendsdatter ble som nevnt selv gift i 1680 i Gausdal med Christen Iversen fra Øvre Forset, og bodde fra 1683 på Nedre Morstuen i Stange hvor hun døde i 1734.

Niels Povlsen.

Marthe Svendsdatters barn med lensmann Powl Christensen Bø var en gutt ved navn Niels Povlsen. Han ble ved sin død angitt å være 38 år, og skulle etter dette være født i 1679. Da boten for foreldrenes leiermål imidlertid er bokført i fogdens regnskap for 1678, er han vel født litt tidligere. Niels Povlsen fulgte med sin mor til Morstuen, hvor han vokste opp. Som rimelig er, kalte han seg for Niels Povlsen Morstuen inntil han senere flyttet til sin egen gård Korsødegården.

Korsødegården i Stange, som ligger ved Mjøsa, innerst inne i viken ved Tangen, var en ødegård som gjorde tjeneste som postgård og skysskifte. Her skilles veien til Romedal fra hovedveien til Hamar. Det berettes at biskop Jens Nilssøn i 1589 kom fra Romedal til Korsødegården, hvorfra han for videre med båtskyss til Eidsvoll. I 1699 tilsatte fogden bøndene Ole Svendsen Ramset, Ole Rasmusen og Ole Ingvoldsen Haug, og Ole Bjørsrud som skysskaffere ved Korsødegården.

Niels Povlsen kjøpte gården i 1705 av Ole Weens arvinger, men flyttet dit antagelig først i 1707, da han gjorde en føderådskontrakt med den tidligere oppsitter Niels Asbjørnsens enke Mari Alfsdatter. I 1714 ble han etter ordre av stiftamtmanden tilsatt og anordnet å være gjestgiver. Hele trafikken med postføring, skyss og gjestgiveri var han fortrolig med fra barndommen av. Senere ble han også lensmann i Stange. Han hadde denne stilling i 1716, og har vel overtatt den etter den tidligere lensmann Ole Andersen Petlund som døde samme år. Året etter døde også Niels Povlsen, han ble begravet

¹ Johan Christensen Kleboe, død som skolemester ved Vassbunden på Modum i 1744, 53 år gammel. Han er sønn av fenrik Christen Pedersen Kleboe på Vikersund, død 1727, og Alhed Sommer. Johan og Bodil hadde 8 barn. Fra en av disse nedstammer bl. a. slekten Magelssen.

ved Stange kirke den 23. mars 1717. Dødsboets midler utgjorde netto 215 rd.

Husene på gården var i dårlig forfatning da Niels overtok den, men han forbedret dem og var i ferd med å innrede en ny stuebygning på 6 rom da han døde. I 1711 hadde Niels en gutt og to piker i sin tjeneste. Årslønningen var for gutten 5 rd. og for hver av pikene 4½ rd. Dette var bra lønn etter de stedlige forhold.¹

En liten episode fra Niels Povlsens liv kan berettes, da saken endte i retten.² En søndag ettermiddag på høsten 1708 hadde Niels noen bekjente på besøk på Korsødegården. Konen var reist til kirken, og var ennå ikke kommet tilbake. De moret seg med å spille kegler, og Niels bød på et glass brennevin. Imidlertid ble Niels og hans nabo Ole Bentsen Hof uvenner om spillet, det er mulig at det var blitt mer enn ett glass, og de kom i et kraftig slagsmål. Niels mente at Ole hadde dradd ham i nesen så blodet fløt, og deretter hadde Niels kastet Ole overende på bakken, røsket av ham noen hårdotter, og gitt ham noen kraftige slag. De ble imidlertid skilt fra hverandre av de øvrige, og gikk så inn i huset. Der begynte slagsmålet igjen, og Niels fikk bitt av tuppen på sin høyre hånds pekefinger. De andre kom til, og det ble lett etter fingertuppen med lys og stikke. Først i stuen, og så utenfor hvor de fant den tett ved dørstokken. Det er uklart hvem som begynte slagsmålet, og vidneprovene stemte ikke overens.

Niels Povlsen ble gift med Sidsel Pedersdatter, hvis far var Peder Simensen på Nesten.³ De hadde to døtre, Goro, født 1708, og Marthe, født 1712. Den siste var ikke ved sin fulle fornuft.

Etter mannens død giftet Sidsel Pedersdatter seg igjen den 10. oktober 1717 med Jens Bentsen Hof, som overtok Korsødegården. Det var ingen barn i dette ekteskap. Sidsel døde i 1723, og Jens Bentsen året etter. Han ble begravet i Stange den 14. april 1724, 43 år gammel.

Datteren Goro flyttet etter morens død til besteforeldrene på Morstuen. Den 16. desember 1731 ble «Goro Nielsdatter Morstue» gift med Jens Pedersen Skramstad fra Toten. Han var sønn av Peder Jensen på Skramstad, død 1703, og Pernille Jonsdatter.

¹ Fogdregnskaper for Hedmark, ekstraskatten 1711. RA.

² Tingbok for Hedmark nr. 34, fol. 32.

³ Se side 49.

Jens Pedersen er født i begynnelsen av året 1703. Han var først gift med Ulrikke Christiansdatter Bruun, død ca. 1731, med hvem han hadde døtrene Mari, født 1728, som ble gift med Christian Pedersen Rå, senere på Øvre Morstuen,¹ og Margrethe, født 1730, som ble gift med Ole Andersen Sullustad.

I sitt annet ekteskap med Goro Nielsdatter hadde Jens Pedersen følgende barn:

1. *Pernille*, gift med Ole Christensen. De bodde først på Skramstad, men flyttet i 1764 til Hommerstad i Stange. De hadde da to barn, Christian og Berte.
2. *Sophie*, født 1745, gift i 1777 med soldat Ole Nielsen Hammerstad, med hvem hun hadde barna: Jens, født 1773, Niels, født 1782, og Jon, født 1785. Hun var død i 1791.
3. *Sidsel*, født 1749. Hun bodde som enke på plassen Husebystuen.

Jens Pedersen solgte Skramstad i 1764 og tok opphold på ødegården Narverud under Skramstad. Svingersønnen Ole Nielsen flyttet ved sitt giftermål inn på Narverud som han senere overtok.

Jens Pedersen døde i 1776, og hans enke Goro Nielsdatter døde i 1791, og ble begravet den 24. november.

¹ Se side 19.

STANGE-GRENEN¹

2 net slektledd

CHRISTEN IVERSENS BARN

Iver Christensen Morstuen

2

1682–1736

Om Christen Iversens eldste sønn Iver vites svært lite. Etter en opplysning i tingboken skal han være født omkring 1682. I årene 1714, 1720 og 1722 kan det av offentlige dokumenter sees at han har vært hjemme på Morstuen. Da faren i årene 1721–1722 trakk seg tilbake og skiftet med sine barn, overtok Iver av en eller annen grunn ingen av gårdene, så disse gikk til hans yngre brødre.

I 1717 stevnes han i Stange for en ubetalt gjeldspost på 96 rd. 2 ort til monsr. Liv Holst i Christiania.² Mogens Gulbrandsen Horne fra Romedal hadde kausjonert for ham, og da Iver selv ikke klarte å betale mer enn 64 rd. måtte kausjonistens enke et par år etter betale resten. Ved skifte etter moren i 1735 anmeldte Ole Dorr fra Eidsvoll en fordring på ham, som han ville ha dekket av arven.

Såvel da det ble holdt skiftesamling etter faren i 1734 som etter moren i 1735, ble det opplyst at han var bosittende på Kongsberg. Det har ikke vært mulig å finne noe direkte spor etter ham der, således hverken i sølvverkets lønningslister eller i kirkeboken. Han er derfor neppe død på Kongsberg, og det er mulig at han senere er vendt tilbake til hjembygden. I hvert fall er en Iver Christensen Stor-Ree, 53 år gammel, begravet i Stange den 30. november 1736. Alderen passer godt, og noen annen person av dette navn kjennes

¹ Hvor intet annet er nevnt eller fremgår av teksten, refererer de nevnte gårdsnavn, fødsler, dødsfall og kirkelige handlinger m. v. seg til Stange.

Etter at denne del av slektsboken var skrevet, utkom verket Stange Bygdebok. Ved hjelp av denne kan man finne frem til alle Christen Iversens etterkommere i Stange. De utgjør et meget betydelig antall, og har i tidens løp vært knyttet til over 100 av bygdens gårder. Det har foregått atskillig inngifte mellom disse etterkommere.

² Liv Holst, 1680–1748. Trelasthandler i Christiania, eier av Ris og Huseby i Aker. Også han var stadig i pengeforlegenhhet. (H. K. Steffens: Linderud.)

ikke. Det kan derfor tenkes at han før sin død har tatt opphold hos sin søster Anne på Stor-Ree, og at det er årsaken til han i tilfelle betegnes med dette gårdsnavn.

Iver Christensen var gift, men det er ikke noe å finne i kirkebøkene for Stange om hans ekteskap eller hans barn. Han hadde imidlertid 2 sønner hvis navn er kjent. Disse er:

1. *Ole*, født ca. 1719, gift på Kongsberg hvor han døde i 1746. (Se side 56.)
2. *Niels*. (Se side 57.)

Det ble Christen Iversens tredje sønn Christian som kom til å overta odelsgården Øvre Morstuen. Han skal være født i 1686. Gården overtok han ifølge skjøte av 8. juli 1721. Samme år giftet han seg med sin brors svigerinne Pernille Jonsdatter Hosmestad. De ble trolovet den 4. april, og vielsen fant sted 3. juli. Forlovere var løytnant Hals¹ og Pernilles farbror Jens Dyresen Stor-Ree. Samtidig ble Christians yngste søster Marthe viet til Pernilles halvbror Ole Olsen Hosmestad.

Christian Morstuen synes å ha vært en driftig gårdbruker, og han forbedret gården adskillig. Han døde imidlertid allerede i 1733, 47 år gammel, og ble begravet den 6. april. Boets formue beløp seg til 699 rd. brutto, og 462 rd. netto. Gården ble taksert til 340 rd. på grunn av de foretatte forbedringer, mot 200 rd. ved overtagelsen. Blant boets eiendeler var et sølvbeger merket C.C.S. P.J.D. 1731.

Christian Øvre Morstuen og Pernille Jonsdatter hadde følgende barn:

1. *Anne*, født 1724, død 1766, gift med Niels Johannesen Hammerstad. (Se side 57.)
2. *Jon*, født 1726, død 1802, gift med Mari Olsdatter på Bjørnstad. (Se side 59.)

¹ Se anm. side 53.

3. *Marthe*, født 1728, død 1806, gift med Alv Rasmusen Hosmestad. (Se side 59.)
4. *Christen*, født og død 1730.

Etter mannens død ble enken Pernille det påfølgende år 1734 den 9. juni trolovet og den 15. juli gift med Michel Hansen Hemstad,¹ som overtok driften av Øvre Morstuen. I 1757 løste han ut Christian Christensens barn og overtok gården til odel, men overlot den igjen i 1758 til sin datter og svigersønn mot føderåd. Da disse flyttet til Lille-Ree fulgte de med, og levde der til sin død. Pernille døde i 1772, 78 år gammel.

Michel Hansen og Pernille Jonsdatter hadde bare et eneste barn som levde opp, nemlig datteren Malene, 1735–1818. Hun ble i 1756 gift med Borger Jørgensen av Muusslekten på Huseby, 1726–1813. Borger og Malene kjøpte i 1762 gården Lille-Ree og flyttet dit. I 1782 kjøpte de til Sørlisten. Øvre Morstuen solgte de til Christian Pedersen Rå. De hadde 5 barn.

Hosmestad-familien.

Laurits Jonsen (død 1664), sønn av Jon Sålerud, bygslet i 1635 gården Østre Hosmestad. Han ble gift med Marthe Kjeldsdatter Hverven, en sønnedatter av Ole Torstensen på Nøttestad. Datteren Anne Lauritsdatter var i sitt første ekteskap gift med en Ole, som overtok Østre Hosmestad. Deres barn er: 1. Ole Olsen som ble gift med Marthe Christensdatter Morstuen. 2. Dorthe Olsdatter som ble gift med Niels Christensen Morstuen. 3. Lars Olsen. Anne Lauritsdatter ble i sitt annet ekteskap gift med Jon Dyresen fra Stor-Ree, 1670–1720, som derpå overtok Hosmestadgården. Deres barn er: 1. Mari Jonsdatter som ble gift med Ole Østensen Skrepperud. 2. Anne Jonsdatter som ble gift med Jon Olsen Skaven. 3. Marthe Jonsdatter som først ble gift med Ture Gundersen Skjerden og andre gang med Peder Engebretsen. 4. Pernille Jonsdatter som ble gift første gang med Christian Christensen Morstuen og andre gang med Michel Hansen Hemstad.

Anne Christensdatter Morstuen på Stor-Ree 1688–1754

163

Anne Christensdatter skal være født i begynnelsen av juli 1688. Hun ble gift i alt tre ganger. Den første gang med Simen Pedersen Nesten, død i 1715 eller 1716. Han var av Eltonsllekten, sønn av

¹ Sønn av Hans Hansen på Vestre Hemstad, død 1699, hvis søster Lisbet var gift med Jens Dyresen på Stor-Ree.

Peder Simensen Elton, som var blitt gift med enken på Nesten, og som nå eide tre fjerdedeler av denne gård. Skifte etter Simen Pedersen ble holdt på Nesten den 20. juli 1716. Han eide ikke jord, men et fullt gårdsutstyr. Noen Simen Pedersen Nesten finnes ikke anført i kirkeboken som død, derimot en Simen Pedersen Rekstad, død i 1715. Såfremt disse er identiske må Simen ha vært oppsitter på Rekstad, og hans eiendeler etter hans død blitt overført til Nesten. Det var to Rekstadgårder. Det foreligger intet om hvorvidt Peder Andersen Rekstad hadde en sønn ved navn Simen. Imidlertid kausjonerte Simen Pedersen Nesten for Peder Rekstad i en prosess som denne førte med Svend Olsen Remmen om gården Søndre Rekstad. Boet etter Simen Pedersen Nesten ble taksert til 280 rd. netto, og det ble delt mellom enken og datteren med en halvpart på hver. Blant boets eiendeler var en besetning på 7 kuer, 13 sauer og 6 griser. Simen og Anne hadde bare en eneste datter Maren, og denne arvet også 325 rd. etter sin farfar, slik at den samlede farsarv kom på ca. 465 rd.

Anne ble etter sin første manns død gift på nytt den 22. oktober 1716 med Dyre Jensen på dragongården Stor-Ree. Han var født i midten av oktober 1682, og tilhørte en slekt hvis røtter på denne gård synes å være meget gamle. Gården var en av bygdens største, og hadde en skyld på 4 skippund (= 10 huder). Den hadde i 1723 en besetning på 8 hester, 4 føll, 51 kuer og 40 sauer. Dyres far døde i dette år, og Dyre overtok da hele gården og løste etterhånden ut sine medarvinger. I den anledning opptok han i 1730 et lån på 300 rd. til 5% rente hos sin kones fetter lensmann Jon Stenersen på Vålen. Han ble ikke sittende lenge som gårdens eneeier, idet han døde i 1732 og ble begravet den 29. juni. Dødsboets nettoformue utgjorde 717 rd. Det var fire døtre i dette ekteskap.

Før sitt ekteskap hadde Dyre Jensen en uekte datter Anbjør, som var født i 1711 og død i 1716.

Anne ble sittende som enke på Stor-Ree i tre år inntil hun giftet seg ennå en gang. Den 3. mai 1735 ble hun trolovet med den 14 år yngre capitaine des armes¹ Peder Olsen Petlund. Forlovere var løytnant Axel von Zernichow og Michel Arstad. Vielsen fant sted den 21. juni 1735. Peder Olsen var født i 1702. Han nedstammet fra

¹ Capitaine des armes: høyeste underoffisersgrad.

Stor-Reeslekten, og var en tremenning av Annes sist avdøde mann. Med sin hustru fikk han nå part i Stor-Ree, og bodde der til sin død. Etterhånden innløste han sine stedbarns parter i gården. Han hadde verv som lagrettesmann.

Anne Christensdatter døde i 1754, og ble begravet den 14. august. Enkemannen Peder Olsen giftet seg igjen den 29. oktober 1759 med Kirsti Olsdatter Guthus, født 1730. Han døde den 29. mars 1764, og etterlot seg to sønner i det siste ekteskap.¹

Anne Christensdatter hadde følgende barn:

1. *Mari Simensdatter*, født 1714, begravet 13. mai 1774, gift 1731 med Ole Johansen (Wincke) på Østre Berg,² født 1705, død 1760. Hun eide i 1723 1 hud og 7 skinn i Nesten. 7 barn. Nålevende etterslekt.
2. *Lisbet Dyresdatter*, døpt 17. oktober 1717, begravet 20. februar 1801, gift 1738 med Ole Jensen Nødsle, født 1712, død 1783. Ole Jensen overtok Stor-Ree etter Peder Olsen. Ole og Lisbets etterkommere har senere eid og drevet gården. 7 barn. Stor etterslekt.
3. *Marthe Dyresdatter*, døpt 9. mai 1720, begravet 16. september 1742, gift 1741 med Anders Johansen (Wincke) på Vestre Frang, født 1709, død 1770, bror av ovennevnte Ole Johansen Berg. Ingen barn.
Anders Johansen hadde tidligere vært gift med Eli Embretsdatter fra Frang, død 1738, med hvem han hadde fått gården. Etter sin andre kones død ble han gift igjen i 1744 med nedennevnte Kari Dyresdatter Såstad (se under 5).
4. *Sophie Dyresdatter*, døpt 25. mai 1722, begravet 1. mai 1769, gift 1744 med Ole Thomesen på Vestre Hosmestad, født ca. 1702, død 1779. 8 barn. Sønnen Thomas overtok gården, men flyttet senere til Bratvold i Romedal. Forøvrig er intet kjent om deres etterkommere.

¹ Disse var: 1. Ole Veflingstad, 1760–1773. 2. Anders Østby, 1762–1801, ved sin død fullmektig i finanskollegiet i København. Moren Kirsti Olsdatter giftet seg igjen i 1765 med vaktmester Froder Andersen Østby på Veflingstad. Hun døde samme år. Froder Andersen ble derpå gift med Anne Christensdatters datter Ragndi Dyresdatter Stor-Ree.

² Om slekten Wincke, se side 58.

5. *Rangdi Dyresdatter*, døpt 6. mai 1724, død i 1808 som føderåds-enke på Veflingstad, gift første gang 1752 med enkemann Even Olsen (Lalum) på Fokhol, født 1697, død 1766. 4 døtre. Nålevende etterslekt, gift annen gang 1770 med vaktmester Froder Andersen Østby på Veflingstad, født 1724, død 1779. Ingen barn. Året etter Froder Andersens død solgte Rangdi dragongården Veflingstad til sin svigersønn vaktmester Lars Larsen Lalum som var gift med datteren Else Evensdatter.¹

Rangdis første mann Even Olsen hadde tidligere vært gift med Else Johansdatter Fokhol, og overtok gården Fokhol i 1731. Han hadde i dette ekteskap en sønn Johan Evensen som fikk Stor-Skjelve med sin kone.

Else Johansdatter Fokhols mor var datter av Haftor Christophersen Fokhol og Else Christophersdatter Nesten. Hennes søster Sidsel Haftorsdatter var gift første gang med Carl Fokhol og annen gang med Rasmus Fokhol. I sitt første ekteskap hadde hun sønnen Dyre Carlsen Såstad, død 1742, hvis datter Kari, 1717–1769, i 1744 ble gift med Anders Johansen (Wincke) på Frang som tidligere hadde vært gift med forannevnte Marthe Dyresdatter Stor-Ree. Anders Johansen og Karis sønn Dyre Andersen Frang på Søndre Gjermstad, vaktmester og lensmann, var gift med Sidsel, datter av Peder Rasmusen Hemstad og Marthe Nielsdatter Morstuen (se side 61).

Johan Evensen Fokhol, 1736–1779, var gift med Guri Amundsdatter fra Stor-Skjelve, med hvem han fikk denne gård. Senere overtok han også Fokhol. De hadde en datter Else som i sitt annet ekteskap ble gift med Ole Larsen Morstuen (se side 66). Videre hadde de en datter Ales, gift med Ole Pedersen Hemstad på Lund (se side 62) som var bror av forannevnte Sidsel Pedersdatter Frang, og ennå en datter Kjersti som ble gift med Oles bror Rasmus Pedersen Hemstad (se side 61).

Stor-Ree-Slekten.

Slekten på Stor-Ree nedstammer fra Eivind Stor-Ree, lensmann i Stange, død ca. 1574, hvis sønn Mogens Eivindsen var gift med Magnhild Dyresdatter hvis far var den opplandske lagmannen Dyre Sevaldsen på Hanestad, Toten. Denne var sønnesønns-sønn av ringeriksbonden Erlend Bårdsen, død ca. 1443. Se N.S.T. IX, s. 310.

De senere slektledd gjengis nedenfor i den utstrekning de har interesse i forbindelse med Morstuefamilien.

- I. DYRE MOGENSEN STOR-REE (ca. 1553–1605).
- II. RASMUS DYRESEN STOR-REE.
- III. 1. DYRE RASMUSEN STOR-REE (1628–1699), gift med
 - a. Maria Jensdatter Wincke fra Ringnes,
 - b. Ambjør Jonsdatter Spikdal.

¹ Blant deres etterkommere er krigskommissær, kaptein Martin Veflingstad, 1874–1955, forfatter av Stange Bygdebok. Se også nr. 7, side 60.

- IVa. 1. JENS DYRESEN STOR-REE (1660–1724).
 V. DYRE JENSEN STOR-REE (1682–1732), gift med *Anne Christensdatter Morstuen*.
- IVa. 2. LUCIE DYRESDATTER STOR-REE (1660–1720), gift med Iver Alfsen Lille-REE (1678–1717).
 V. ANNE IVERSDATTER LILLE-REE, gift med Ole Kjeldsen Nødsle.
- VI. KJELD OLSEN LILLE-REE (1720–1755), gift med *Mari Christophersdatter Nesten* hvis mor var *Sophie Christensdatter Morstuen*.
- IVb. 3. JON DYRESEN HOSMESTAD (1670–1720).
 V. PERNILLE JONSDATTER HOSMESTAD, gift med *Christian Christensen Morstuen*.
- IVb. 4. RASMUS DYRESEN LANG-REE (1677–1724).
 V. AMBJØR RASMUSDATTER LANG-REE (1716–1763), gift med Simen Simensen Vitberg (1720–1805).
- III. 2. PERNILLE RASMUSDATTER STOR-REE, gift med lensmann på Toten, Finn Lauritsen Lunden.
- IV. KARI FINNSDATTER LUNDEN (1671–1742), gift med lensmann i Stange, Ole Andersen Hegsvold på Petlund (1670–1716).
 V. 1. PEDER OLSEN PETLUND, gift med *Anne Christensdatter Morstuen*.
 V. 2. LARS OLSEN LUND, gift med *Sidsel Nielsdatter Morstuen*.

Niels Christensen Morstuen

164

1689–1777

Niels Christensen Morstuen skal være født i 1689. Han ble trolovet den 22. mai og viet den 2. juli 1716 til Dorthe Olsdatter Hosmestad. Forlovere var capitaine des armes Hans Hals¹ og Erik Grimerud. Den første tiden etter giftermålet synes han å ha bodd på Hosmestad, idet han samme år i en innførsel i kirkeboken er kalt ved dette navn. I 1722 overtok han Nedre Morstuen og gjestgiveriet. I 1750 overlot han gården og bevillingen til sin svigersønn Lars Olsen Lund, men ble fortsatt boende på gården til sin død.

Som rimelig for en bonde på Morskogen var Niels også jeger, og vi tør tro at han var en uforferdet skytter. Våren 1734 skjøt han en bjørn og fanget samtidig dens to unger. En kan vel tenke seg at det ble begeistring da han kom hjem til sine fire døtre i alderen 9 til 18 år med disse levende bjørnungene.

Dorthe Olsdatter døde i 1755 og ble begravet den 7. desember.

¹ Hans Knudsen Hals, premierløytnant fra 31/12 1617. Bodde på Veflingstad som var krongods, var eier av Lille-Skjelve 1721–1725.

Niels Christensen døde i 1777, 88 år gammel, og ble begravet den 7. juni. De hadde følgende barn:

1. *Marthe*, født 1716, død 1795, gift første gang med Lars Hansen Hemstad, og annen gang med Peder Rasmusen Atlungstad. (Se side 61.)
2. *Ole*, døpt den 23. januar 1718.
3. *Anne*, født 1720, død 1764, gift med Simen Hansen Hestnes. (Se side 62.)
4. *Sophie*, født 1723, død etter 1766, gift første gang med Jacob Christophersen Nesten på Virshaug i Vang, og annen gang med Thomes Michelsen O. (Se side 63.)
5. *Sidsel*, født 1725, død 1764, gift med Lars Olsen Lund fra Petlund. (Se side 65.)
6. *Jon*, født 1736 og begravet den 17. mars 1737, 1 år 1 måned og 7 dager gammel.

Sophie Christensdatter Morstuen
på Nesten

1697-1732

Sophie Christensdatter er født i 1697. Hun ble gift den 6. juli 1719 med Christopher 4 Christophersen av Nestenslekten. Han hadde nettopp overtatt slektsgården Nesten etter sin fars stedfar Peder Simensen, som var død året i forveien (se side 50). Christopher 4's far var Christopher 3 Christophersen. Denne var sønn på Nesten, men hadde bosatt seg på Ween som han fikk med sin kone.

Nesten var en av Stanges storgårder, men uten skog som så mange av gårdene i bygden. Skylden var 6 huder. Besetningen var på 6 hester, 26 kuer og 20 sauer. Til Nesten hørte også ødegården Spangberg.

Sophie døde i 1732, og ble begravet den 2. juni. Ved skiftet viste fellesboet en nettoformue på 1046 rd.

Sophie Christensdatter og Christopher Nesten hadde følgende barn:

1. *Maren*, døpt 9. mai 1720, død før 1732.
2. *Christopher*, født 1723, død 1775. Eier og bruker av Nesten, gift 1760 med Ingeborg Pedersdatter Mellom-Skjerden, født 1735,

død 1819. Deres datter Eli ble gift med Lars Pedersen Hemstad (se side 62), og disses etterkommere har senere vært eiere av Nesten. Ingeborg Pedersdatter ble etter Christophers død gift på nytt med Hans Larsen Hemstad (se side 61).

3. *Goro*, døpt 6. januar 1725, død 1808, gift 1746 med Gunder Kjeldsen på Østre Skjerden, født 1721, død 1808. De hadde 3 barn. Etterslekt.¹
4. *Mari*, døpt 13. februar 1728, gift med Kjeld Olsen på Lille-Ree, født 1720, død 1755. De hadde 3 barn.
5. *Christen*, døpt 25. juni 1730, død 1795. Gårdbruker på Løken, lagrettesmann, gift med Kjersti Michelsdatter Løken, født 1730, død 1793. De hadde 5 barn.

Christopher Nesten ble gift på nytt i 1734 med Eli Michelsdatter Arstad, død 1765, en søster av hans bror Jacobs første kone. I dette ekteskap var det 3 barn: Michel, født 1735, Sophie, født 1737, og Ole, født ca. 1743. Christopher døde i 1768, ca. 70 år gammel.

Nesten-slekten.

- I. CHRISTOPHER LAURITSEN NESTEN (død ca. 1626).
- II. KJERSTI CHRISTOPHERSDATTER, gift med Christopher Tjøstelsen Bredsvold.
- III. CHRISTOPHER 2 CHRISTOPHERSEN NESTEN, gift med Goro Halvorsdatter av Busvoldslekten fra Romedal.
- IV. CHRISTOPHER 3 CHRISTOPHERSEN WEEN (1664–1711), gift med Mari Olsdatter Ween.
- V. CHRISTOPHER 4 CHRISTOPHERSEN NESTEN (1697–1768), gift med *Sophie Christensdatter Morstuen*.

*

- I. PEDER ELTON (1593–1660).
- II. SIMEN PEDERSEN ELTON.
- III. PEDER SIMENSEN NESTEN (1656–1718), gift med enken Goro Halvorsdatter Nesten fra Busvold.
- IV. 1. SIMEN PEDERSEN NESTEN, gift med *Anne Christensdatter Morstuen*.
- IV. 2. SIDSEL PEDERSDATTER, gift med *Niels Povlsen (Morstuen)* på Korsødegården.

¹ Heriblant Arthur H. Lalum, født 1917, oberstløytnant i den amerikanske hærs ingeniørvåpen, i årene 1946–1948 ass. army attaché ved den amerikanske ambassade i Oslo.

Marthe Christensdatter er den yngste av Christen Iversen og Marthe Svendsdatters barn, antagelig født omkring år 1700. Hun ble i 1721 trolovet den 10. mai og gift den 3. juli med Ole Olsen Hosmestad. Som før nevnt fant vielsen sted samtidig med at Marthes bror Christian ble viet til Oles halvsøster Pernille. De første år av ekteskapet bygget de gården Skaven, men senere, og før 1726, har de flyttet til plassen Tyllien. Denne ligger ved Mjøsa, like ved gården Hestnes, og hørte under gården Saxlund som her hadde en skogeiendom grensende til almenningen. Vi kjenner ellers dette ektepar og deres barn bare fra de nedenfor anførte data i kirkeboken.

Barna var følgende:

1. *Anne*, født antagelig i 1723, konfirmert i 1738.
2. *Marthe*, døpt 13. januar 1726, begravet 19. mai 1735.
3. *Sidsel*, døpt 7. mars 1728, begravet 30. april 1730.
4. *Ole*, døpt 24. september 1730.
5. *Marthe*, døpt 4. mars 1736, begravet 3. april 1737.
6. *Marthe*, døpt 7. april 1738.
7. *Sophie*, tvilling med foregående og døpt samtidig med denne.
8. *Lars*, døpt 7. januar 1742, konfirmert 1760.

En Marthe Christensdatter bodde i 1764 på Nordre Hestnes. Det er meget som taler for at denne kan være Ole Olsens enke som har flyttet til brordatteren.

3 dje slektledd

IVER CHRISTENSEN MORSTUENS BARN

3

Ole Iversen Morstuen

1719–1746

Ole Iversen Morstuen (Mordstuen) bosatte seg på Kongsberg, hvorfra han i et dokument datert 14. januar 1736 lot utta odels- og pengemangelslysning til Øvre Morstuen.¹ Han ble gift den 18. november 1741 med Siri Jensdatter Tollie, datter av avdøde pensjo-

¹ Tingbok for Hedmark nr. 43, fol. 51.

nist Jens Olsen Tollie (Toljen), begravet på Kongsberg 30. juli 1740, 66½ år gammel, og Malene Larsdatter Darbo. Hun hadde tidligere vært gift med Ole Gietvoldsen, som omkom ved en fallulykke i Gamlegruben året i forveien, og som ble begravet 6. august dette år.¹ Ole Iversen Morstuen ble begravet på Kongsberg den 25. juni 1746, 27 år gammel, og etterlot seg følgende barn:

1. *Jens*, døpt på Kongsberg 1. desember 1742.
2. *Iver*, døpt på Kongsberg 30. mars 1744 og begravet samme sted 28. mai 1748.
3. *Ole*, døpt på Kongsberg 27. desember 1746 og begravet samme sted 14. februar 1747.

Niels Iversen Morstuen

7

Om Niels Iversen Morstuen vites ikke annet enn at han i 1753 solgte sin odelsrett til Øvre Morstuen til sin fetter Jon Christiansen Bjørnstad for 120 rd. Skjøtet er undertegnet «Niels Iversen Morstuen» på Saxlund i Stange den 2. juni. At han ved denne anledning bruker navnet Morstuen tyder på at han ikke selv har vært eier av noen gård. Det kan være grunn til å anta han da var den sist gjenvlevende av Iver Christensen Morstuens etterkommere. Ved Ole Olsen Mordstuens dåp på Kongsberg i 1746 var en Niels Iversen blant fadderne.

CHRISTIAN CHRISTENSEN MORSTUENS BARN

Anne Christiansdatter Morstuen på Hammerstad

153

1724–1766

Anne Christiansdatter Morstuen er døpt den 20. juli 1724, og konfirmert den 4. oktober 1739. Den 14. september 1744 ble hun trolovet, og den 20. oktober gift med Niels Johansen av slekten Wincke, født i 1712 og begravet den 5. april 1784. Han er sønn av Johannes Olsen på Østre Berg, og hans to brødre Ole og Anders var

¹ Kongsberg skifteprot. nr. 1, fol. 167.

gift henholdsvis med Maren Simensdatter Nesten og Marthe Dyresdatter Stor-Ree, begge kusiner av konen. Anne Christiansdatter døde den 9. januar 1766. Niels Johansen ble gift igjen året etter med Anne Eriksdatter. Han bodde til sin død på Vestre Hammerstad, som han hadde bygslet i 1746.

Anne Christiansdatter og Niels Johansen hadde følgende barn:

1. *Malene*, døpt 27. februar 1746, død samme år.
2. *Christen*, født 1747.
3. *Johannes Nielsen*, døpt 31. august 1749, død 1790. Bruker av Vestre Hammerstad, gift første gang med Berte Ellefsdatter fra Vestre Skjerden, død 1787, og annen gang med Marthe Olsdatter fra Tønsaker. Barn i første ekteskap:
 - a. *Kirsti*, født 1781, død 1782.
 - b. *Niels Johansen*, døpt 24. desember 1786, død 1846. Eier av Dromsrud fra 1820. Ugift.Barn i annet ekteskap:
 - c. *Ole*, døpt 21. desember 1788.
 - d. *Johannes*, døpt 4. juli 1790, død samme år.
4. *Christian Nielsen*, født 1751.
5. *Peder Nielsen*, født 1753. Bodde på Holte-eie.
6. *Jens Nielsen*, døpt 21. august 1757, gift med Mari Eriksdatter.
7. *Mikkel Nielsen*, døpt 3. mai 1761, gift med Anne Gulbrandsdatter Volla.

Slekten Wincke

- I. HANS ARILDSEN WINCKE på Nordvi i Stange. Fogd i Gudbrandsdal, senere i Buskerud. Levet omkring år 1600, gift første gang i Fredrikstad med Maren Jensdatter, gift annen gang med Inger Jørgensdatter Valravne på Nordvi. Sønn i første ekteskap:
- II. JENS HANSEN WINCKE på Ringnes, gift med en datter av Oluf Torstensen på Nøttestad.
- III. OLE JENSEN WINCKE på Ringnes, født 1624.
- IV. 1. JENS OLSEN WINCKE på Ringnes, død 1717.
- IV. 2. JOHANNES OLSEN på Berg.
 - V. 1. NIELS JOHANNESSEN på Hammerstad, gift med *Anne Christiansdatter Morstuen*.
 - V. 2. OLE JOHANNESSEN på Berg, gift med *Maren Simensdatter Nesten*.
 - V. 3. ANDERS JOHANNESSEN på Frang, gift med *Marthe Dyresdatter Stor-Ree*.

1726–1802

Jon Christiansen er født på Øvre Morstuen, og døpt den 17. februar 1726. Han ble i 1753 den 8. mars troløvet og den 12. april gift med Mari Olsdatter på Bjørnstad, født 1725, datter av Ole Olsen Østre Hemstad og enke etter «prestens medhjelper» Ole Thomesen Bjørnstad som døde i 1752 og ble begravet den 7. mai, 48 år gammel. Med henne fikk Jon gården Bjørnstad, som var en pen gård med en besetning på 3 hester og 20 kuer. Da han overtok Bjørnstad fraskrev han seg sin odel til Øvre Morstuen, som han hadde kjøpt av fetteren Niels Morstuen, til fordel for sin stedfar Michel Hansen. Mari Olsdatter døde i 1787 og ble begravet den 17. september. Ved det påfølgende skifte ble fellesboet taksert til netto 1214 rd.

Den 3. april 1788 overdro han gården til sin sønn Ole Jonsen, men ble boende der som føderådsmann til sin død. Han ble begravet den 25. juni 1802. Dattersønnen Jens Christiansen hadde da overtatt gården.

Jon Christiansen og Mari Olsdatter hadde følgende barn:

1. *Ales*, født 1753, død 1783, gift med Christian Jensen Ottestad (se side 67).
2. *Ole*, født 1755, død samme år.
3. *Marthe*, født 1757, gift med Anders Ingvoldsen Lille-Skjelve (se side 68).
4. *Berthe*, født 1759, gift med Peder Hansen Lillehagen (se side 68).
5. *Christian*, født 1660, død før 1787.
6. *Ole*, født 1763, død 1789, gift med Kristi Christophersdatter Østre Elton (se side 68).

*Marthe Christiansdatter Morstuen
på Hosmestad*

161

1728–1806

Marthe Christiansdatter er født i 1728 og døpt den 23. mai. Hun ble i 1748 den 28. september troløvet med Alv Rasmusen, som dette år kjøpte dragongården Østre Hosmestad av sin bror

Arve. Vielsen har vel funnet sted snart etter, men den er ikke innført i kirkeboken. Alv Rasmusen er født i 1717 og døpt den 19. september. Han er sønn av Rasmus Alvsen på Nordre Atlungstad og Sidsel Arvesdatter. Slekten nedstammer i mannslinje fra Oluf Torstensen på Nøttestad, som levet fra ca. 1550 til 1625, og som har en betydelig etterslekt i bygden.¹ Gården brente i 1770, men i 1774 var den bygd opp igjen. Alv Rasmusen døde i 1789 og ble begravet den 12. mai. Marthe Christiansdatter døde den 16. mai 1806 som føderådsenke hos sin sønn Christian, som hadde overtatt gården.

Marthe Christiansdatter og Alv Rasmusen hadde følgende barn:

1. *Rasmus*, født 1750 og begravet den 26. desember, 2 måneder gammel.
2. *Kjersti*, født 1752, død 24. desember 1829 som føderådsenke på Berg, gift med Simen Olsen Berg, født 1749, død 1790. Han er dattersønn av Anne Christensdatter Morstuen og Simen Pedersen Nesten. 4 barn.
3. *Anne*, født 1753, død 1811, gift 1785 med Ole Tjøstelsen på Vestre Skjerden, født 1754, død 1812. 7 barn.
4. *Mari*, født 1754 og død samme år.
5. *Pernille*, døpt 2. mai 1756, gift med Jens Pedersen Ottestad, som i 1779 kjøpte Vestre Hosmestad av Hans Thomesen.
6. *Christian*, døpt 6. august 1758, død 4. april 1820. Eier og bruker av Østre Hosmestad, gift første gang 1787 med Berte Olsdatter Stør, født 1756, død 1792. Ved skiftet etter den første konen utgjorde boet netto 1129 rd., gift annen gang 1794 med Marthe Monsdatter Remmen, født 1774, død 1821. Ved skiftet etter Christian Alvsen Hosmestad utgjorde boet netto 2452 rd. 4 barn. Nålevende etterslekt.
7. *Rasmus*, døpt 29. juni 1760, gift første gang med Magnhild Larsdatter Lund, gift annen gang 1798 med enken Else Evensdatter Veflingstad fra Fokhol, født 1751, død 1828, datterdatter av Anne Christensdatter Stor-Ree, og mor til Jens Christiansen Bjørnstads hustru Anne Larsdatter.

¹ Se side 36, anm. 1.

*Marthe Nielsdatter Morstuen
på Vestre Hemstad*

1716–1795

Marthe Nielsdatter Morstuen er døpt den 8. oktober 1716. Hun ble gift første gang den 24. juli 1737 med Lars Hansen Hemstad, født 1717. De bodde på Vestre Hemstad som de overtok i 1740. Lars Hansen døde i 1747, og ble begravet den 30. juli.

Marthe Nielsdatter ble så igjen gift før 1749 med Peder Rasmusen fra Atlungstad, døpt den 14. desember 1721, som er en bror av Marthe Nielsdatters kusine Marthe Christiansdatters mann Alv Rasmusen på Hosmestad. Han overtok Vestre Hemstad i 1752. Marthe Nielsdatter ble begravet den 4. mai 1795. Peder Rasmusen døde som føderådsmann på Vestre Hemstad i 1810, og ble begravet den 17. august.

Marthe Nielsdatter hadde følgende barn:

1. *Hans Larsen*, døpt 15. mai 1738.
2. *Hans Larsen*, døpt 14. mai 1742, begravet 8. september 1786. Gift med Ingeborg Pedersdatter Mellom Skjerden, enke etter Christopher Christophersen Nesten (se side 54). De bodde på Nesten, som han sammen med Mellom Skjerden fikk med sin hustru. 1 datter.
3. *Niels Larsen*, døpt 9. mai 1745, død 1752.
4. *Lars Larsen*, døpt 24. desember 1747, død 1752.
5. *Sidsel Pedersdatter*, døpt 8. juni 1749, gift med vaktmester og lensmann Dyre Andersen Frang på Søndre Gjermstad, født 1751, død 1829, sønn av Anders Johansen Frang og Kari Dyresdatter (se side 51). Barnløse.
6. *Eli Pedersdatter*, født ca. 1753. Levet i 1765.
7. *Rasmus Pedersen*, født 1755, gift i 1787 med Kjersti Johansdatter Stor-Skjelve, født 1767, død 1796, datter av Johan Evensen Stor-Skjelve (se side 52). De overtok Vestre Hemstad, hvor de fremdeles har etterslekt. 3 barn.
8. *Niels Pedersen*, døpt 23. januar 1757, død 12. april 1831, gift med Marthe Olsdatter, født 1756, død 1829. De bodde på Vestre Berg, som de kjøpte i 1782. 2 barn.

9. *Lars Pedersen*, døpt 28. oktober 1759, død 28. april 1847, gift i 1783 med *Eli Christophersdatter Nesten*, datter av hans halvbror *Hans's* hustru *Ingeborg Pedersdatter*, i hennes første ekteskap med *Christopher Christophersen Nesten*. I 1783 kjøpte han *Mellom Skjerden* av sin halvbror *Hans Larsen Nesten*, og flyttet dit med sin kone. Året etter innløste han imidlertid sin kones odelsgård *Nesten* av sin halvbror og svigerfar. Denne forbeholdt seg føderåd for seg og sin hustru, og dertil gårdens bruk for sin hustrus levetid. I 1786 ble føderådskontrakt opprettet. 8 barn. Etterslekt på *Nesten* til 1940.
10. *Ole Pedersen*, født 1762, gift 23. mars 1787 med *Ales Johansdatter Stor-Skjelve*, født 1764, død 1848, søster av foranstående *Kjersti Johansdatter Stor-Skjelve*. De kjøpte i 1790 *Nordre Lund*, hvor de fremdeles har etterslekt. 4 barn.

*Anne Nielsdatter Morstuen
på Nordre Hestnes*

167

1720–1764

Anne Nielsdatter Morstuen er døpt den 20. mai 1720. Hun ble trolovet den 7. juli og gift den 11. oktober 1742 med enkemann *Simen Hansen* på *Nordre Hestnes*, født 1720, sønn av tambur *Hans Simensen* fra *Jønsberg* i *Romedal*¹ og *Sidsel Engelbretsdatter*. Han hadde tidligere vært gift med *Rangdi Gulbrandsdatter*, død 1741 24 år gammel, og hadde med henne en datter *Åse*, født 1741 og død 1749.

Nordre Hestnes var postgården nordenfor *Morstuen*. Den ble kjøpt av *Hans Simensen Jønsberg* i 1720.

Simen Hansen druknet vinteren 1754–1755. Antagelig har han gått gjennom isen og er aldri blitt funnet.

Anne ble deretter gift den 29. juni 1756 med *Mogens Mogensen Frisvold*, født 1727. Hun døde den 31. mars 1764.

Mogens Mogensen ble gift på nytt i 1765 med *Mari Christensdatter Ekeberg*, død i 1790, 47 år gammel. Ved sitt giftermål løste

¹ Dennes far *Simen Olsen Jønsberg* var halvbror av *Lennert Lennertsen* på *Trøttesten* i *Løten*. Jfr. side 19.

han ut sine stedbarn fra gården. Denne brente ned i 1768. Han døde den 29. juli 1802 som føderådsmann på Hestnes, og var da gift med Berte Borgersdatter. Hun ble året etter gift med enkemannen Lars Halvorsen Valbergseie, og døde 66 år gammel i 1811. Enkemannen ble gift syv måneder senere med enken Ingeborg Larsdatter Hosmestad.

Anne Nielsdatter hadde i sine to ekteskaper følgende barn:

1. *Rangdi Simensdatter*, døpt 17. mai 1744, begravet 22. oktober 1806, gift første gang i 1768 med Svend Eriksen Dillerud, født 1738 død 1779, gift annen gang i 1780 med Mikkel Eriksen på Østre Ihle, født 1746. 1 sønn i første og 1 sønn og 2 døtre i annet ekteskap. Stor etterslekt.
2. *Hans Simensen*, døpt 17. juli 1746.
3. *Hans Simensen*, død 1749, 1 år gammel.
4. *Hans Simensen*, død 1751, 2 år gammel.
5. *Hans Simensen*, døpt 27. januar 1753, død 25. februar 1823, gift 1781 med Maria Nielsdatter Huseby, født 1760. Han var smed og husmann under Saxlund. 6 barn. Sønnen Simen Hansen Saxlund-eie, født 1782, hadde 5 barn. Forøvrig vites intet om etterslekten.
6. *Simen Simensen*, døpt 4. mai 1755 og begravet 2. juli samme år.
7. *Simen Mogensen*, døpt 1. januar 1758, begravet 30. april 1811, gift 1783 med Margrethe Olsdatter Gillund, født 1761. Han overtok i 1784 Nordre Hestnes, som han solgte i 1800 til Lars Mortensen Svenskerud. Han ble boende som husmann på plassen Lønbekken under Hestnes. 6 barn.
8. *Lisbet Mogensdatter*, døpt 10. august 1760.
9. *Dorthe Mogensdatter*, døpt 29. januar 1764, gift 1783 med Peder Olsen Opsahl.

Sophie Nielsdatter Morstuen
på Virshaug

1723-?

Sophie Nielsdatter er født i 1723, og konfirmert den 4. oktober 1739 sammen med sin kusine Anne Christiansdatter Øvre Morstuen. Hun ble gift første gang den 13. april 1747 med enkemann Jacob

Christophersen Virshaug, født 1709. Han er sønn av Christopher Christophersen Ween og Mari Olsdatter, og således bror av Christopher Christophersen Nesten, gift med Sophie Christensdatter Morstuen. Jacob Christophersen var første gang gift med Ingeborg Michelsdatter Arstad, de ble viet i 1737. Forlovere var da Mons Arstad og Peder Stor-Ree. I kirkeboken er han ved denne anledning kalt Stor-Ree. Han flyttet til Virshaug eller Virsrud (nå Vidarshov) i Vang, som tilhørte oberst Brockenhus. Gården ble i 1748 pantsatt av Jacob Christophersen til Amund Stor-Skjelve. Virshaug var en ganske stor gård, med en besetning på 5 hester, 23 kuer og 10 sauer. Jacob Christophersen døde i januar 1749, og enken Sophie Nielsdatter ble på nytt trolovet den 26. april og gift den 18. juni samme år med Thomas Michelsen fra O (Oug) i Vang, født 1730, sønn av Michel Michelsen O og Anne Thomesdatter Lindstad. Michel overtok driften av Virshaug, og kjøpte denne i 1751 av daværende general Brockenhus. Sophie Nielsdatter ble enke på nytt før 1764. Hun levde ennå i 1766, men er død før 1801.

Hennes barn er følgende:

1. *Ingeborg Jacobsdatter*, døpt i Vang 21. juli 1748, død 1749.
2. *Michel Thomesen*, født 1750, død i Vang 1806. Han ble sinnssyk, og bodde på Virshaug hos sin søster Dorthe.
3. *Jacob Thomesen*, født 1753.
4. *Dorthe Thomesdatter*, født 1755, gift med Erik Olsen, født 1755. Han var medhjelper ved fattigkommisjonen. De bodde på Virshaug. 5 barn, hvoriblant Lars Eriksen Virshaug, 1786–1841, korpsdyrlege og gårdbruker på Frenning i Romedal.
5. *Anne Thomesdatter*, født 1758. Hun levde ennå i 1806, gift med enkemann, vaktmester Anders Pedersen Høsbjør på Guldskjeggerud i Furnes (Vang). Han var født 1744 og død før 1806. Det var hans annet ekteskap. 6 barn, hvoriblant dyrlege Thomas Andersen Høsbjør, Drammen.
6. *Niels Thomesen*, født 1760.
7. *Thea Thomesdatter*, født 1762, gift med Anders Olsen på Klugebakken i Vang, født 1756. Hun er død mellom 1793 og 1801. 6 barn. Anders Olsen ble senere gift på nytt med Anne Larsdatter, født 1760.

1725–1764

Sidsel Nielsdatter Morstuen er født i 1725 og døpt den 26. august. Hun ble gift den 22. oktober 1748 med sersjant Lars Olsen Lund fra Petlund, født 1713. Forlovere var løytnant Hval¹ og vaktmester Kynd. Lars Olsen var en yngre bror av capitaine des armes Peder Olsen Petlund på Stor-Ree, som var gift med Sidsels faster Anne. Han hadde i 1738, han var den gang korporal, gjort seg skyldig i et leiermål med Anne Møller på Ringnes, og hadde måttet stå åpenbart skrifte av denne grunn. Noe mer om dette forhold vites ikke. Lars Olsen var sersjant ved 1ste Opplandske infanteriregiment. Han overtok i 1750 gården Nedre Morstuen med gjestgiveriet, og i 1764 ble også bygselen overdradd ham av fogden på kongens vegne. Ved denne anledning anmeldte hans svoger Peder Rasmusen Hemstad seg som nærmere berettiget, men noe mere ble det ikke av dette. Ved skyldsetningsforretningen året før opplyste Lars Olsen at han var postbonde, og at han til post og skyss holdt 4 hester som han måtte kjøpe for til. I 1769 avsto han gården med bygsel videre til sin svigersønn Hans Larsen Lalum og datteren Dorthe mot å få føderåd. Hans Larsen måtte også overta forpliktelsene overfor Niels Christensen som ennå levet der på gården.

Sidsel Nielsdatter døde i 1764 og ble begravet den 2. september. Lars Olsen døde i 1773 og ble begravet den 17. januar. De hadde følgende barn:

1. *Dorthe Larsdatter*, døpt 14. september 1749, begravet 17. juni 1782, gift med Hans Larsen Lalum,² født 1732, død 30. desember 1825, 95 år gammel, sønn av Lars Olsen Lalum og Live Hansdatter. De overtok Nedre Morstuen. Etter Dorthes død giftet Hans Larsen seg igjen med Kari Embretsdatter, født 1748 død 1823.³ Hans Larsen Morstuen og Dorthe Larsdatter hadde følgende barn:

- a. *Lars Hansen Morstuen*, døpt 22. oktober 1769, død på Åsgård

¹ Lucas Wahl, pr.løytnant ved Søndre Hedemarkske (Stangeske) kompani 8. 1. 1742, kaptein 1752.

² Denne er bror av vaktmester Lars Larsen Lalum, jfr. side 52.

³ I dette ekteskap var det en sønn Herman, født 1787, død 1811.

12. april 1835. Gift første gang 1791 med Eli Simensdatter, født 1744, død 1817, enke etter Jens Engebretsen Øvre Morstuen som døde i 1790. Han overtok Øvre Morstuen, men solgte den i 1801, og fikk da føderåd der. Annen gang ble han i 1819 gift med enken Anne Larsdatter Morstuevangen, død 1849. Anne Larsdatters datter av første ekteskap Mari Eriksdatter ble gift med Nils Pedersen Åsgård. Hun arvet Lars Hansen iflg. testamentet.
- b. *Ole Hansen (Morstuen) Kråkfoss*, født 1772, død 7. november 1820 i Ullensaker. Gift første gang 17. desember 1800 i Ullensaker med Ingeborg Larsdatter Kråkfoss, født 1780 samme sted, datter av Lars Nielsen Kråkfoss. De bodde først på Nedre Morstuen, senere på Kråkfoss. Gift annen gang med Anne Olsdatter. Barn i første ekteskap: Lars, født 1803 på Morstuen, Dorthé, født 1806 i Ullensaker. Barn i annet ekteskap: Herman, født 1817.
 - c. *Live Hansdatter*, født 1775. Gift første gang med Amund Andersen Ørbæk, født 1770, sønn av Anders Amundsen Ørbæk og Berte Jensdatter. De bodde på gården Ørbæk i Eidsvoll. Gift annen gang med Peder Ørbæk, død i Eidsvoll 1820. Barn i begge ekteskaper. Etterslekt på Ørbæk.
 - d. *Sidsel Hansdatter*, født 1778, død 22. april 1822. Gift 5. juni 1806 med enkemann Anders Nielsen Nødsle, opprinnelig fra Busvoll i Romedal, født 1762, død 1823. Han hadde tidligere vært gift med Marthe Olsdatter, en datter av Ole Jensen Nødsle på Stor-Ree og Lisbet Dyresdatter (se side 51). 3 barn.
2. *Ole Larsen (Morstuen) Fokhol*, født 1751, død 4. oktober 1815. Regnskapsfører ved Stange kirke. Gift 18. april 1793 med enken Else Johansdatter Fokhol, født 1761, død 21. desember 1822 (se side 52).
 3. *Niels Larsen (Morstuen) Guthus*, døpt 13. januar 1754, begravet 19. februar 1790. Gift med Ingeborg Eriksdatter, født 1765, datter av Erik Olsen Guthus og Kari Olsdatter. De bodde på Guthus. Deres barn er: Sidsel Nielsdatter, døpt 16. november 1788. Ingeborg Eriksdatter ble som enke gift igjen med dragon Erik Olsen.
 4. *Anders Larsen*, døpt 11. januar 1756.
 5. *Anders Larsen*, døpt 1. januar 1758.

JON CHRISTIANSEN BJØRNSTADS BARN

*Ales Jonsdatter Bjørnstad
på Ottestad*

155

1753–1783

Ales Jonsdatter er døpt den 26. desember 1753. Hun ble gift den 11. november 1773 med Christian Jensen Ottestad, født 1749, sønn av Jens Kjeldsen på Nordre Ottestad og Else Mogensdatter. Ales døde på Ottestad, og ble begravet den 4. mars 1783. Fellesboet ble ved skiftet verdsett til netto 537 rd. Christian Jensen ble i 1784 gift igjen med Sidsel Sørensdatter Todderud. Han solgte sin gård Nordre Ottestad i 1790 til trompeter Jens Nielsen, og flyttet til Bjørnstad sammen med sin 11 år gamle sønn Jens som den 8. april 1789 hadde fått skjøte på denne gård. Såvel Christian Jensen som hans hustru Sidsel må være døde før 1801.

Ales Jonsdatter og Christian Jensen hadde følgende barn:

1. *Else*, døpt 24. august 1774, levet ved morens død i 1783.
2. *Kari*, født 1777, død 27. juli 1860, gift første gang 2. november 1796 med Jens Jensen Norstad, født 1770, død 1821. Fra dem stammer Norstadslekten m. fl. i Stange. 3 barn, gift annen gang 11. desember 1823 med Mons Arvesen Atlungstad, født 1769, død 1845. Det siste ekteskap var barnløst.
3. *Jens*, født 1778, gift 5. mars 1799 med Anne Kjersti Larsdatter Veflingstad, født 1784, datter av vaktmester Lars Lalum på Veflingstad og Else Evensdatter Fokhol (se side 60, jfr. side 52). Anne Kjersti er således datterdatterdatter av Anne Christensdatter på Stor-Ree. 6 barn. Nålevende etterslekt.
4. *Jon*,¹ døpt 8. april 1781, begravet 11. januar 1784.
5. *Eli*, født 1789, begravet 30. mai 1790.

¹ I kirkeboken feilskrevet Jens.

157

Marthe Jonsdatter Bjørnstad
på Lille-Skjelve

1757-?

Marthe Jonsdatter er født i 1757. Hun ble den 23. april 1787 gift med enkemann Anders Ingvoldsen på Lille-Skjelve, døpt den 14. april 1765, død den 5. desember 1844. Anders Ingvoldsen var sønn av Ingvold Andersen, født 1753, død 1818, og Johanne Syversdatter Lille-Skjelve. Han solgte gården i 1802 mot føderåd. De hadde 3 barn, men alle døde før 1801.

158

Berte Jonsdatter Bjørnstad
på Lillehagen

1759-?

Berte Jonsdatter er født i 1759 og døpt den 6. mai. Hun ble gift den 6. januar 1787 med enkemann Peder Hansen Lillehagen, som i 1786 hadde kjøpt denne ødegård. De hadde 1 sønn.

160

Ole Jonsen Bjørnstad

1763-1789

Ole Jonsen Bjørnstad er døpt den 10. juli 1763 og død 1789. Han ble den 8. november 1787 gift med Kirsti Christophersdatter Østre Elton, født 1756. Han overtok i 1788 gården Bjørnstad, men døde snart etter, og etterlot seg ingen barn. Gården gikk over til hans søstersønn Jon Christiansen. Enken ble i 1799 gift med Lars Hansen Ramset, 1774-1847.

MOSSE-GRENEN¹

2net slektledd

CHRISTEN IVERSENS BARN

Svend Christensen Morstuen

1684–1727

8

Svend Christensen Morstuen er antagelig født omkring år 1684. Han forlot farsgården og slo seg ned på Moss, hvor han første gang påtreffes som skattebetaler i 1716, samtidig som sin yngre bror Ole. Her ble han gift med Dorthie Pedersdatter, en datter av skredderen Peder Jonsen, hvis navn forekommer i et manntall over borgerne på Moss i 1710.² Peder Jonsen, som var en av byens lagrettesmenn, eide et hus som han i 1719 solgte til sin svigersønn Svend Morstuen.³

Til dette huset knytter det seg forøvrig en særlig historie. Karl XII gjorde i 1716 et innfall i Norge, og gikk til beleiring av Akershus. Samtidig besatte en svensk avdeling under oberst Falchenberg byen

¹ Som særlige kilder for dette avsnitt kan nevnes: Moss og Fredrikstad byregnskaper, bytingsprotokoller, rådstueprotokoller og skifteprotokoller. Panteregister og pantebøker for Moss. Folketellingen av 1801. Av trykte kilder er benyttet: R. Olsen: *Fra det gamle Moss*. O. P. Nyquist: *Mossiania*. F. A. Z. Sandberg: *Top. og stat. meddelelser over kjøpstaden Moss*. Ingolf Kittelsen: *Peterson-Moss*. Ørnulf Ree: *Moss før og nu*.

² Akershus Stift og Amt, pk. 1.

I manntallet av 1664 er oppført en Peder skredder. Peder Jonsen nevnes siste gang i skattelisten for 1719, og som lagrettesmann i 1726. I kirkeboken finnes følgende: 15/7 1725 begr. Peder Jonsens kvinne, 5/8 1725 viet Peder Jonsen Brun og Anne Hansdtr., 17/2 1726 døpt Peder Jonsen og Maria Torbjørnsdtr.s datter Cathrine, 10/11 1726 viet Peder Jonsen og Anne Andersdtr., 3/8 1727 døpt Peder Jonsen og Anne Andersdtr.s datter Karen, 20/10 1727 begr. Petter skredders kvinne, 9/11 1727 begr. Peder Jonsen, 22/4 1731 begr. Petter skredder. En Jon Pedersen er strandsitter på Moss i 1658.

³ Peder Jonsens skjøte til Svend Christensen Morstuen på et ham tilhørende hus her på Moss beliggende, samt en dertil liggende hage nest ved Jørgen Trommeslagers hus, alt med fri grunn. Likevis en tomt kalt Skougen beliggende ved sr. Ouden Larsens beoende tomt, hvorav svares årlig 12 sk. hvorfor er betalt 200 rd. Dat. 17. nov. 1719. (Moss bys pantebok nr. 1, jfr. bytingsprot. nr. 1, fol. 14.)

Moss. Her ble den svenske garnisonen i slutten av august angrepet og nedkjempet av en norsk styrke under oberst Budde etter en voldsom kamp.¹ Oberst Falchenberg selv ble skutt, og han døde noe senere i sitt kvarter. Dette var i Peder Jonsens gård, som lenge etter bar spor av den heftige strid. Kulehullene sto tett i tett i veggene, og det var blodflekker på gulvet der oberst Falchenberg etter sigende skulle ha ligget, inntil gulvet ble omlagt 16 år senere.²

Huset ble senere kalt Moestuegården, eller bare Morstuen eller Moestuen. Navnet ble senere på folkemunne forvansket til Mordstuen, og forklart som utledet av «mordet» på oberst Falchenberg.

Moestuegården lå i Kongens gate, ut mot et lite torv, og hadde matrikelnummer 111. En nærmere beskrivelse av denne gård har en først fra 1765.³ Den bestod da av en hovedbygning, som skal ha vært et langt enetasjes trehus på en høy kjellermur, og som inneholdt 5 rom. Dertil kom 2 sidebygninger, den nordre med 5 over- og underrom, den søndre med 4 over- og underrom samt et tilbygget vedskur. Videre kom en bygning i bakgården med 8 over- og underrom, pakk- og kornloft, og et bindingsverks vedskur. Dessuten var det på nordre side en nyoppført bygning med stall, fehus og høyloft. Denne har vel erstattet en tidligere av samme sort. Vi vet ikke om gården var like stor da Svend Morstuen overtok den, eller om noe er blitt tilbygget i de mellomliggende 50 år. Er det blitt bygget noe mer, må det være gjort av hans enke som hadde gården til 1758, eller av svigersønnen Jørgen Frost som deretter hadde den til 1762. Vi kan imidlertid gå ut fra at huset heller ikke i 1719 var ubetydelig eller vesentlig anderledes. Den svenske oberst som etpar år i forveien oppslo sitt kvarter der, har nok valgt seg ut et av byens beste hus.

I denne gården drev Svend Morstuen gjestgiveri og annen husnæring.⁴ Med husnæring forstås nærmest handel i smått med «etendes og drikkendes varer» og andre nydelsesmidler som f. eks.

¹ Optegnelser af Generalmajor Peder Todderud om Krigen 1709–19, meddelt av kaptein C. O. Munthe i Skrifter utg. av Videnskabselskabet i Christiania, 1897.

² Peder Jonsen oppgir sitt tap ved fiendens invasjon til 30 rd. (Fr.stad byregnsk.) Forfatteren Ørnulf Ree har i ukebladet Hjemmet (nr. 34/1932) skrevet en novelle «Krigskontrabanden», hvori Sven Mohrstuen opptrer som hovedperson. Handlingen er helt uhistorisk.

³ Brandtakster over Moss 1765, 1767, 1787, 1797. RA og SAO.

⁴ Akershus Stift og Amt, real. ordnet arkiv 1722–1735, pk. 20.

tobakk. Gjestgivervirksomhet var han fortrolig med hjemmefra, så det er naturlig at han fortsatte i dette yrket. Gjestgiveri krever imidlertid dertil passende lokaliteter, og det ligger derfor nær å tro at hans gård også tidligere har tjent dette formål. Historien med oberst Falchenberg synes også å peke i denne retning. Det er jo ikke noe i veien for at Peder Jonsen også kan ha vært gjestgiver ved siden av sitt skredderyrke, men han kan selvfølgelig også bare ha vært gårdeieren. Etter skatteligningen å dømme, må Svend Morstuen senest fra 1716 ha drevet noe slags selvstendig virksomhet.¹ Det kan ligge nær å tro at han er kommet i Peder Jonsens hus for å stå for gjestgiveriet, og at han så der er blitt kjent med datteren og senere gift med henne. Gjestgiveriet er vel også blitt fortsatt etter hans død. Johannes Gude som kjøpte gården i 1762 drev gjestgiveri der, og det synes da rimelig at virksomheten også har vært drevet i den mellomliggende tid.

Foruten Svend Morstuen drev også David Schiøth vertshus. Dertil kom et par vertshus som blir betegnet som mindre, nemlig Jens Fiskers og Anders Brixens, og noen øltappere. Gjestgiverier har det vel forøvrig vært på Moss i uminnelige tider. Av en innberetning for året 1685 vites sikkert at det da var gjestgiverier på stedet.²

Svend Morstuen ble antatt som borger på Moss i 1720. Han hadde vel hatt plikt til dette tidligere, for den 19. oktober 1718 møtte han, sammen med noen andre kjente folk fra stedet, for bytinget på Moss for å ta sitt borgerskap. Det skjedde etter byfogdens tilsigelse på magistratens forlangende. Men magistraten, som holdt til i Fredrikstad, møtte selv ikke på tinget. Saken måtte derfor utsettes. Svend Morstuen forhastet seg ikke, og først den 23. januar 1720 møtte han personlig i Fredrikstad for magistraten, og borgerskapet ble da bragt i orden.³

De bevarte arkivsaker fra Moss gir ikke store opplysninger om hans virksomhet. Fra 1722 var han lagrettesmann. Det fortelles ved et par leiligheter at han kjøpte noe humle, den trengte han vel for å brygge øl til sine gjester. Et sted ser vi at noen har kjøpt tobakk hos ham, et annet sted at han i 1723 hadde en tjenestepike ved navn

¹ Akershus Stift og Amt, pk. 6.

² Stattholderarkivet, serie D X pk. 28.

³ Fr.stad bytingsprot. nr. 8, fol. 245. Fr.stad rådstueprot. nr. 7, fol. 81.

Gunhild Knudsdatter. En gang kjøpte han noe høy på rot, og høstet det inn med egne folk. Hest og slede til å kjøre det inn med måtte han imidlertid låne av «adskillige smucke folk» på stedet, deriblant Erland Christophersen Gate. I skattelistene oppføres han som uformuende, og han betaler forholdsvis små beløp i skatt. Ved sin død i 1727 synes han allikevel å ha etterlatt seg en formue på 1200 rd. Blant hans omgangs- og forretningsvenner merker man seg særlig Erland Gate, Jens Fisker, og Niels Tanch i Hølen.

Moss var inntil 1720 et ladested under Fredrikstad, men fikk i dette året egen byfogd og magistrat og kan fra da av regnes som en selvstendig kjøpstad. Etter samtidige skildringer skal den ha vært usedvanlig stygg. Husene lå uordentlig klumpet sammen, for det meste oppover langs elven, hvor det foruten jernverket også lå fullt av sagbruk. Svend Morstuens hus lå lengre sør i byen, ved det nåværende torv. På 1720-tallet var Moss en by i avgjort tilbakegang. Meget av den blomstrende handel som tidligere hadde vært knyttet til byen hadde tatt andre veier. De formuende borgere hadde søkt til Drammen og andre steder med større muligheter. De nærliggende ladesteder Son, Hvitsten og Hølen var blitt farlige konkurrenter.¹ Hovedvirksomheten i Moss besto for det vesentlige i skur og trelasthandel. Det var bare noen få kjøpmenn, og deres handel var ikke særlig betydelig. I 1722 var det i alt 62 borgere i byen, hvorav 25 håndverkere.

Svend Christensen Morstuen og Dorthe Pedersdatter hadde følgende barn:

1. *Sven*, født ca. 1719, død som prest i Bø i Telemark 1752. (Se Oslo-grenen, side 94.)
2. *Marthe*, født 1722, død i Hølen 1767, gift med kjøpmann Jørgen Frost. (Se side 80.)
3. *Ellen Marie*, født 1725, død i Christiania 1761, gift med kjøpmann Fredrik Clausen. (Se Oslo-grenen, side 106.)

Svend Morstuen døde på Moss, og ble begravet den 17. januar 1727. Enken, som ble sittende igjen med de tre mindreårige barn, giftet seg på nytt den 31. juli samme år med Lars Olsen Wærlen. Denne var muligvis enkemann. Den Anne Larsdatter Wærlen som i

¹ Akershus Stift og Amt, real. ordnet arkiv 1722–1735, pk. 20.

1734 utstedte en obligasjon til overformynderen for sine barns arv, til vitterlighet undertegnet av Lars Olsen Wærlen, kan være hans datter av første ekteskap forutsatt hun er blitt tidlig gift og tidlig enke. Ellers vites det ikke noe særlig om Lars Olsens familieforhold, uten at han hadde en bror ved navn Ole Olsen Moss som også var kjøpmann der i byen. Lars Olsen hadde i sin tid tjent som matros ved flåten, og ble derfor ved kgl. resolusjon av 1738 fritatt for byens bestillinger.¹ Etter sitt giftermål med Dorthe Pedersdatter har han flyttet inn i hennes hus, og antagelig fortsatt hennes avdøde manns forretning. Det fremgår av forskjellige bevarte offentlige protokoller at han har drevet handelsvirksomhet, således solgte han farve og spiker til en reparasjon av kirken i 1752.² Han gikk også over til å bruke familienavnet Mostue og han sees skiftevis benevnt som Mostue (Morstuen) eller Wærlen (Wælen – Wæhlen – Wellen – Wæden). Hans bruk av Mostue-navnet kan vel skyldes at han bodde i Mostue-gården og fortsatte den der drevne virksomhet, eller også at det var behov for å skille seg tydeligere ut fra andre personer ved navn Lars Olsen, med hvem han ellers lett kunne forveksles. Det var mange personer på Moss som førte navnet Wærlen, og samtidig med ham levet også en annen Lars Olsen som bl. a. var en større gårdeier. Han synes å ha stått i et nært forhold til sognepresten i Rygge og Moss, Christian Grave, og han var fadder til dennes datter Maren. Det var Grave som sørget for stedsønnen Sven Mostues undervisning og bragte ham frem til studenteksamen. Foruten at Lars Olsen tok seg av de tre barn etter sin forgjenger i ekteskapet,³ tok han seg senere også av presten Sven Mostues to små barn da disse ble foreldreløse.

Den 19. mai 1753 fikk Lars Olsen kgl. bevilling for seg selv eller hustru til å sitte i uskiftet bo, og til å foreta samfrændeskifte uten rettens mellomkomst.⁴ Han døde på Moss og ble begravet den 1. august 1757. I kirkeboken er innført «Lars Olsen Wærlen eller Mostue».

¹ Akershus Stift og Amt, pk. 30 I.

² Kirkestol nr. 80, Moss. SAO.

³ Ved skiftet etter Christen Iversen på Nedre Morstuen i januar 1734, og likeledes ved skiftet i januar 1735 etter Marthe Svendsdatter, var Lars Olsen tilstede for å ivareta sine stedbarns tarv. Ved den første anledning hadde han også med seg den 13 år gamle stedsønn Sven.

⁴ Se anm. 1, neste side.

Enken Dorthie Pedersdatter solgte året etter sin gård «Moestue kaldet» tillikemed det tilliggende hus «Tyskestuen», som lå rett over på den andre siden av gaten, til sin svigersønn Jørgen Frost for 1000 rd. Jørgen Frost utstedte en obligasjon til sin svigermor på 500 rd., men fikk selv denne til låns mot å svare 5% renter til hennes død. Av dette beløp skulle han og hustruen ha 400 rd. som arv.¹ Da Jørgen Frost flyttet til Hølen ca. 1761 fulgte svigermoren med, og etter hans død ble hun boende i huset hos dattersønnen Lars Frost, hvor hun ennå var i desember 1767. Hun er antagelig død i Hølen, men begravet i Moss den 26. august 1770.²

Lars Olsen og Dorthie Pedersdatter hadde i sitt ekteskap bare ett barn som vokste opp, nemlig datteren Rachel Mostue, døpt på Moss den 22. november 1731, død samme sted den 2. desember 1771. Hun ble den 4. juni 1748 gift med kjøpmann Hans Pay Schouw, som omkring denne tid flyttet fra Bragernes til Moss.

Hans Pay Schouw er født på Bragernes 21. juni 1719, og er sønn av derboende kjøpmann Henrik Olsen Schouw, 1670–1744, og Anna Cathrine Thue, 1697–1768.³ Han døde som enkemann på Moss den 25. desember 1784 av vattersott. Han bodde i Kongens gate, matr. nr. 110, en gård som bestod av en stor hovedbygning på 12 rom og dertil noen sidebygninger og uthus. Fra 1768 til 1775 var han sjef for borgervæpningen, og han var den første i denne stilling. I de senere årene gikk det nedover med hans økonomi, og han måtte til slutt gjøre oppbud. I 1778 søkte han bestillingen som meglar i Moss og Krogstad.⁴

Hans Pay Schouw og Rachel Mostue fikk en rekke barn, men mange døde som små. Da Hans Pay Schouw døde, var følgende barn i live:

1. *Lars Schouw*, født 1758. Han var reist til ukjent sted i Sverige.
2. *Antonette (Netten) Schouw*, født 1759. Knappt 17 år gammel ble hun trukket for politiretten av sin far fordi hun uten hans vitende eller vilje hadde solgt eller pantsatt en hel del av hans husgeråd.⁵ Når faren gikk til et så vidt drastisk skritt som å anmelde sin egen datter, så skyldtes vel dette sakens omfang og hensynet til eventuelle medskyldige. Ved farens død var hun fremdeles ugift, og i tjeneste på Strøms prestegård i Odal.
3. *Hans Schouw*, født 1760. Sjømann, i England.

¹ Pantebok for Christiania 1755–1764, s. 227.

² I kirkeboken for Moss står det bare Dorthie Pedersdatter. En kan derfor ikke være helt sikker på hvem dette er.

³ P. Knoph Røhr: Slægten Røer.

⁴ Oppbudsauksjon 1772.

⁵ Moss Politiprot. 30/8 1776.

4. *Inger Schouw*, født 1764. Hun ble gift med tobakkspinner Jeremias Jørgensen Abelbom i Christiania, men skal ha reist fra ham og tatt tjeneste hos en kgl. lakei i København. (Se side 87.)

*

Den 17. november 1745 ble en ugift kvinne Maren Hansdatter fra Vigsiden (Båhuslen) begravet på Moss. Ved det påfølgende skifte møtte enken Ellen Wæhlen (Wærhlen) som i halvannet års tid hadde hjulpet den avdøde i hennes svakhet, og som hadde hatt henne i sitt hus og pleiet henne i de siste tre ukene. Ellen Wæhlen anmeldte seg som arving i boet, tillikemed hennes fem andre søsken, nemlig Ole Moestuen på Moss, Ole Olsen Wæhlen i København, Iver Olsen Wæhlens barn, Marthe Olsdatter i Son og en søstersønn ved navn Ole Jørgensen. Hun anmeldte tillike at den avdødes bestemor var faster til hennes far. Videre møtte Niels Missingens hustru, Maren Olsdatter, som sa at den avdødes far var bror til hennes bestemor, hvis avkom bodde på Vigsiden i Sotenes. Niels Olsens hustru Rønnaug Reiersdatter anmeldte seg også som arving i boet, og opplyste at det var langt flere arvinger som hun ikke kjente eller visste hvor var. Etter fradrag av boets gjeld og skifteomkostninger m. v., utgjorde den beholdne formue litt over 1 rd.

Noen Ole Moestuen som er bror til de fem andre nevnte søsken kan vanskelig tenkes. Det må utvilsomt foreligge en skrivefeil for Lars Moestuen, nemlig den Lars Olsen Wæhlen som senere kalte seg Mo(e)stue. Dette bestyrkes ved at det ellers måtte være to brødre av samme navn. Dertil vet vi at Lars Olsen Wæhlen hadde en bror ved navn Ole Olsen.

Ellen Wæhlens navn forekommer et par ganger i skattematene, og det fremgår at hun hadde en sønn ved navn Jens Halvorsen. Forøvrig har det ikke vært mulig å finne noen opplysninger i arkivene om hennes slektskapsforhold.

Ole Christensen Morstuen

171

1696–1762

Ole Christensen Morstuen skal ifølge tingboken for Hedmark være født i 1696, idet han i november 1714 angis å være 18 år. Han kom til Moss, muligens sammen med sin eldre bror Svend. Sitt borgerskap i byen ordnet han i 1720.¹ Hans forretningsvirksomhet bestod av «adskillig husnæring med øltapping og videre».² Han var imidlertid kommet dit før 1716³, da han dette år er oppført i skatte-regnskapet for 2 ort i kontribusjonsskatt. Formue hadde han ikke.

¹ Akershus Stift og Amt, pk. 12, jfr. Stattholderarkivet, serie D X pk. 56.

² Akershus Stift og Amt, real. ordnet arkiv 1723–1735, pk. 20.

³ Akershus Stift og Amt, pk. 6.

Noen stor skattyder var han aldri. I 1750 betalte han 3 ort i prinsessestyr. Fra 1721 foreligger et egenhendig skrevet brev fra ham til stiftamtmanden angående en formynderisak.¹ I 1722 var han lagrettesmann, og dette verv hadde han stadig i årene fremover til sin død. Han ble også brukt som rettens vurderingsmann. På sine eldre dager hadde han en del bestillinger som offentlig tjenestemann. I 1751 var han politibetjent,² i 1756 underbetjent, og fra 1758 underfogd, eller underbyfogd som han en gang kaller seg.³ Ennvidere var han stevnevidne.

*Ole Christensens
segl (1723).*

Ved overdragelsen av Nedre Morstuen til hans bror Niels i 1721 var han til stede der på gården og medunderskrev skjøtet. Likeledes var han på Morstuen ved skiftet etter faren i 1734, og ved skiftet etter moren i 1735.

Når Ole Christensen ble gift første gang vites ikke, og heller ikke med hvem. Hans kone levde imidlertid i 1721. Hun hadde da fra proviantskriver Wiggers magasin fått utlevert en tønne malt i sekker, for å brygge øl til festningene. Dette skjedde etter offentlig påbud, i henhold til et missive fra Slotsloven av 28. juni 1712. Dessverre fikk hun ingen tønner til ølet, så hun fikk ikke brygget og malten ble stående i sekkene. Da proviantskriveren døde, lot overkrigskommisæreren foranstalte en undersøkelse angående hvor det var blitt av en del av magasinets varer. Den til Ole Christensens hustru utleverte malt ble da opplyst å være oppspist av rotter.⁴ Uansett hva det fremgår av ligningen, så må ekteparet ha hatt noen formue. Det kan vel være hustruen som har brakt denne med seg. Ved hennes død falt det en morsarv på deres to barn (det må ha vært en gutt og en pike) på tilsammen 122 rd., hvilket skulle utgjøre halvparten av boet.⁵

Ole Christensen eide og bodde i en gård beliggende ved «lille broen» tvert overfor den velstående mølle- og sagbrukseier Erland

¹ Akershus Stift og Amt, pk. 11, II.

² Moss politiprot.

³ Moss arrest- og eksekusjonsprot. nr. 1.

⁴ Moss byting. Jfr. Richard Olsen: Fra det gamle Moss.

⁵ Moss pantebok: Ole Olsen Morstuens avkald til sin far for tilfalden arvepart 81 rd. 68 sk. etter hans sal. mor. 4. feb. 1751.

Christoffersen Gate. Han giftet seg for annen gang den 26. januar 1725 med dennes datter Marie. Hun ble begravet på Moss den 20. januar 1758. Ved skiftet etter henne ble fellesboets løsøre taksert til 79 rd., deres iboende gård til 250 rd. For å dekke barnas arvelodd lot Ole Christensen løsøret selge ved offentlig auksjon, og denne innbrakte 116 rd.¹ Huset ønsket han selv å beholde for takstprisen, for å ha et sikkert tilholdssted i sin alderdom. Det ble imidlertid sønnen Svend som løste til seg gården, men han lot den tre år etter gå over til svogeren Peder Jørgensen Abelbom. Ole Christensen synes å være blitt boende i huset til sin død i 1762. Han ble begravet den 7. september.

Ifølge den nevnte auksjon bestod Ole Christensens innbo i det vesentlige av følgende. *Sølv*: 5 teskjeer. *Kobber*: 1 tekjele, 1 kaffe-kanne, 1 sjokoladepanne, 1 panne med skaft, 1 dørslag. *Messing*: 1 fat, 1 fyrfat, 1 strykejern, 1 par lysestaker, 1 lykt. *Tinn*: 5 fat, 6 flate tallerkner, 1 kopp, 1 teflaske, 1 ølkanne, 3 saltkar, 1 smørbrikke, 3 lysestaker, 1 bolle, 1 øse, 1 kanne. *Stentøy*: 6 kaffekopper, 1 spillkum, 6 tallerkner, 4 fat, 6 pottes, 1 krus, 2 krukker. *Av ytterligere kjøkkenutstyr nevnes*: 4 gryter, 1 stekepanne, 1 rist, 1 steke-spidd, 2 kokkekniver, 1 fyrtang, 1 ildtang, 1 vekt, 2 brannjern, 1 bakstetakke, 1 kjevle, 1 mangletøy, 1 kjerne, 1 melkesil, 1 skjeppe-mål, 2 øltønner, 1 anker, 18 tomme flasker. Dertil 1 brennevinskjele av kobber med tilbehør, som det var forbudt å bruke, og som derfor var hensatt i arresthuset. *Av annet utstyr fantes*: 1 innlagt dragkiste, 4 andre kister og skrin, 2 rokker, 1 hespetre, 1 vinne, 1 speil med forgylt ramme, 1 forgylt lenestol, 6 lærstoler, 2 trestoler, 1 ovalt tebord, 1 stort rundt bord med fot, 1 teduk, 5 alm. duker, 2 servietter, 1 slagbenk, 1 skap, 2 sengesteder hvorav 1 med rødt omheng, 2 sengetepper, 3 overdyner, 2 underdyner, 5 puter, 3 putevar, 3 par strielaken, 1 håndklæ, 3 par gardiner, 1 kåpe med sølvhaker, 1 trøye, 2 skjorter.

Ole Christensen hadde følgende barn:

Av første ekteskap:

1. Ole, død på Moss 1773. (Se side 83.)
2. Et barn, antagelig en datter, begravet på Moss den 10. juni 1725.

¹ Auksjonsprot. for Moss by.

Av annet ekteskap:

3. *Elen*, født 1726, død i København 1804, gift med tobakkspinnermester Peder Jørgensen Abelbom. (Se side 84.)
4. *Christopher*, døpt 3. mai 1728. I 1752 reiste han fra Amsterdam til Ostindien, og senere hørte man intet fra ham.
5. *Marthe*, døpt 29. oktober 1730, begravet 30. desember 1731.
6. *Svend*, født 1732, død i Vestby 1796. (Se side 91.)
7. *Helvig Cathrine*, døpt 14. august 1735, begravet 27. juli 1736.
8. *Erland*, døpt 4. oktober 1737, antagelig død 1748 og begravet 10. oktober.
9. *Karen Kirstine*, døpt 3. oktober 1748, antagelig død 1751 og begravet 25. april.

Slekten Gate på Moss

Erland Christophersens Gate, Ole Christens Morstuens svigerfar, er angivelig født på Moss i 1682,¹ og må være sønn av den Christopher Erlandsen som i 1669 på egne og søstres vegne førte en prosess angående Helgerød på Jeløen, og sønnesøn av den lagrettesmann Erland Christophersen som i 1651 var strandsitter på Moss. Hans mor må da være Kirsten, datter av lagrettesmann Ole Pedersen og hustru Anne (enke i 1664) som var oppsittere på gården Gate i Rygge, identisk med den Christopher Erlandsens enke som i 1685 betalte 1 rd. i skatt på Moss.² Etternavnet Gate har således Erland Christophersen fra sin mor.

Erland Gate var en ganske velstående borger. I 1712 betalte han 15 rd. i krigsstyr,³ og hans formue var i 1716 ansatt til 200 rd.⁴ Han oppgir for dette år sin krigsskade til 50 rd. Han hadde flere offentlige verv, var således takseringsborger (ligningsmann),⁵ lagrettesmann og kirkeverge.⁶ Hans hovedyrke var vel møller, men han var også sagbrukseier og trelasthandler, og han hadde borgerskap i byen. Han eide Kalde sag og kvernhus, Rokke sag og kvernhus, Dyrer kvernhus, og forpaktet dertil noen sagbruk.⁷ Han eide likeledes hus i byen, samt en halvpart i Larkollens gjestgiveri.⁸ Hans første hustru døde på Moss den 2. mai 1727. Han giftet seg igjen i 1734 med Helvig Christophersdatter, med hvem han fikk datteren Margrete. Denne er født den 8. januar 1737,

¹ Moss byting, 28/7 1734.

² Fredrikstad lagdømmes tingbok nr. X, SAO, og Fredrikstad byregnskaper, RA.

³ Akershus Stift og Amt, pk. 3.

⁴ Akershus Stift og Amt, pk. 6.

⁵ Fredrikstad rådstueprot. nr. 7, fol. 43.

⁶ Moss byting, 18/5 1722.

⁷ Moss fogdregnskap 1720, RA. På et bilag til dette regnskap finnes Erland Christophersens navnetrekk.

⁸ Moss byting, 19/12 1735.

konfirmert den 29. juli 1753, og antagelig den samme som ble gift den 3. mai 1781 med Hans Hansen Grav.

Erland Gate hadde i sitt første ekteskap, foruten datteren Marie som var gift med Ole Morstuen, også en sønn *Paul Erlandsen Gade*, som var borger, mølleier og handelsmann på Moss, og som døde i 1769. Likeledes hadde han en datter Anne Margrethe (Grethe) som døde ugift på Fredrikshald i 1796.

Paul Erlandsen Gades første hustru døde den 4. juni 1739. Med sin annen hustru, Maren Syversdatter, med hvem han ble gift den 14. juni 1743, hadde han en eneste sønn som levete opp, nemlig

Erland Paulsen Gade, døpt den 19. november 1751. Denne ble underføgd, bytjener og arrestforvalter på Moss, var også lagrettesmann, og døde den 14. juli 1813. Han ble gift med enken Christine Melberg, født 1755 og død på Moss den 20. juli 1813 av brystsyke. De bodde i nr. 171 i Storgaten. Deres barn er følgende:

1. *Paul Gade*, født 1775. Gift med Abigael Samuelsen, født 1769. Han var fullmektig i Drøbak i 1801. De bodde senere på Pugstad i Ås, og hadde flere barn.
2. *Maren Karine*, født 1777.
3. *Dorthe Maria*, født 1786.
4. *Anne Helvig*, født 1788.
5. *Margrethe Malene Gade*, født 1790. Hun ble i 1813 gift på Moss med prokurator Lars Mossencrone Wiel, 1776–1811, hvem hun overlevet. Ingen barn.
6. *Christopher*, født 1795.

Erland Christophersen Gate synes å ha hørt til kretsen av brødrene Morstuens naboer og omgangsfeller allerede før han ble Ole Christensens svigerfar. Ved å gjennomgå de bevarte arkivsaker fra den tid, får en det inntrykk at denne krets består av personer tilhørende gamle Mossefamilier mellom hvem det må være et innbyrdes slektskapsforhold. De angjeldende personer har utvilsomt selv hatt god rede på sin slekt bakover i tiden, men deres viten er nå gått tapt. Noen små detaljer skal imidlertid nevnes. Erland Gate var svoger av overformynder og fattigforstander Povl Povlsen Grobbe, som var en av byens betydeligste kjøpmenn. Denne hadde en bror Ole Povlsen Grønvold, som ble proviantforvalter, og en bror Christian Povlsen, hvis sønn var kirkevergen Ole Christiansen som døde i 1747, og hvis datter Gunhild Maria var gift med Jørgen Jeremiesen. Den siste, som døde i 1750, etterlot seg enke og 4 barn: Anne Maria 23 år, Dorthe 20 år, Jeremias 18 år, og Hatvedt 11 år. Til den samme krets hører også Maurits Christophersen, hvis far Christopher Halvorsen var dattersønn av Dines Lauritsen Bartschjer, som var strandsitter på Moss i 1615.

3 dje slektledd

SVEND CHRISTENSEN MORSTUENS DATTER PÅ MOSS

150

Marthe Mostue

1722–1767

gift med Jørgen Frost

Marthe Morstuen er født på Moss, antagelig i 1722. Hun ble konfirmert i 1737 og angis da å være 16 år gammel, men etter en angivelse i kirkeboken ved hennes død skulle hun være kommet til verden i august 1722. Den 25. mars 1741 ble hun gift på Moss med kjøpmann Jørgen Frost. Denne er født i Drøbak den 6. mai 1704, og sønn av den derboende kjøpmann Christen Christensen Frost og Maren Jørgensdatter Brochmann. Faren døde visstnok året etter sønnens fødsel, og moren ble gift igjen med den rike Drøbak-kjøpmann Jacob Carlsen, 1685–1749.¹

Jørgen Frost hadde tidligere vært gift med Anne Christensdatter Schjødt, født i 1702 og begravet i Vestby den 3. februar 1740.² I dette ekteskap var det følgende barn:

1. *Jørgen Frost*, født ca. 1726, begravet på Bragernes 30. september 1751. Eier av gård på Bragernes samt av gården Viken i Lier, gift på Bragernes 15. mars 1751 med Birthe Cathrine Nicolasdatter Rømer, som senere ble gift med Niels Løchstør på Bragerøen. En datter Anne Jørgine Frost, døpt på Bragernes 20. november 1751, ble gift i 1768 samme sted med skipper, senere megler, Peter Friderichsen på Tangen, 1729–1799.
2. *Christine Frost*, døpt i Vestby 1728, gift med kjøpmann Anders Jensen Oudenby i Christiania.
3. *Mads Frost*, døpt i Vestby 1731, konfirmert i Drøbak 1747.
4. *Christen Frost*, døpt i Vestby 1732 og død samme år.
5. *Christen Frost*, født i Hvitsten 1733 og død samme år.
6. *Niels Frost*, født i Son 1734 og død samme år.

¹ Kjeld Bugge: Ulrich-slekten Bugge.

² Chria. skifteprot. nr. 8 b, s. 382.

7. *Maria Frost*, døpt i Vestby 1736. Bodde i 1763 som ugift på Moss hos kjøpmann Hans Pay Schouw, og i 1765 hos sin søster Maren Morstuen samme sted. Den 25. april 1770 ble hun gift i Fredrikstad med enkemann tollvisitør Thore Dahl, hvis tidligere hustru var død foregående 1. september. Hun levde som pensjonert enke i Larvik i 1801, og døde av alderdom på byens hospital 17. november 1812.
8. *Maren Frost*, døpt i Vestby 1738, død på Moss 1773, gift med skredder Ole Olsen Morstuen (se side 83).

Jørgen Frost hadde i 1726 tatt borgerskap i Christiania som kjøpmann i Hvitsten og nedsatt seg der.¹ Etter å ha inngått sitt annet ekteskap i 1741 flyttet han til Drøbak, hvor han i 1743 kjøpte eiendommen Husvik. Han hadde denne ennå i 1747, da han også kjøpte gården Holter i Frogn.² I 1753 har han en datter til konfirmasjon i Moss, men i 1755 begraves hans lille sønn Svend i Frogn. I 1757 skattlegges han i Moss, og i 1758 overtar han der Mostuegården fra sin svigermor. Denne beholder han til 1762, da han selger den og Tyskestuen til Johannes Gude. I 1761 finner vi ham i Hølen, hvor han eier en gård. Han synes nå å være kommet i økonomiske vanskeligheter, og da han dør i 1763 er hans bo insolvent, idet gjelden overstiger formuen med 66%. Han ble begravet i Vestby den 27. mai.³

Enken flyttet etter mannens død til sin eldste sønn Lars, som også tok seg av de mindreårige søsken. Hos ham bodde også bestemoren Dorthe Pedersdatter Morstuen, etterat hun var blitt enke for annen gang. Marthe Frost døde i Hølen den 12. oktober 1767, og ble begravet i Vestby tre dager senere.⁴

Jørgen Frost og Marthe Mostue hadde følgende barn:

1. *Anne Frost*, født i Drøbak i november 1742, begravet samme sted 4. oktober 1788. Hun var først hos kjøpmann Jacob Strøm i Drøbak, og ble så gift samme sted 26. november 1772 med den derboende kjøpmann Ulrich Bugge som var født i Risør i 1745 og

¹ Chria. mag. sesjonsprot. nr. 5 (19/12 1726). SAO.

² Follo panteregister.

³ Follo skifteprot. nr. 7, fol. 164.

⁴ Follo skifteprot. nr. 7, fol. 150.

- døde i Drøbak i 1806. De har en tallrik etterslekt.¹ (Om Ulrich Bugges neste ekteskap, se side 137.)
2. *Lars Frost*, født ca. 1745, begravet i Vestby 10. juni 1771. Gift 1768 med jomfru Johanne Gram fra Son.² Han ble 12. januar 1764, 19 år gammel, borger av Christiania som kjøpmann i Hølen, hvor han i 1763 hadde kjøpt et hus. 3 barn.
 3. *Svend Frost*, døpt i Frogn 24. september 1749, begravet samme sted 2. mai 1755.
 4. *Dorothea Frost*, antagelig døpt i Vestby 1751 (det mangler noen blader i kirkeboken for dette år), gift 20. februar 1775 på Moss med Nicolai Andreas Moss.
 5. *Rachel Frost*, døpt på Moss 17. august 1757, død på Hof i Hurum 1828. Hun var først husjomfru hos sin fetter rådmann Moestue i Christiania.³ Ble så gift samme sted 19. juni 1801 med kjøpmann på Fredrikshald Wulf Sechmann, som senere døde i fattigdom i Christiania på byens sykehospital, og ble begravet der med fri jord den 29. mars 1815, 57 år gammel.
 6. *Peder Frost*, født i Moss 28. januar og døpt 6. februar 1759. Gift 1784 med Cecilie Cathrine Sand, død 27. januar 1813 i Hurum. Hun var datter av skipper Ole Jensen Sand, 1694–1763, og enke etter gartner Johan Carl Gebelein i Christiania, 1714–1783.⁴ Samtidig med sitt giftermål tok Peder Frost borgerskap som kjøpmann i Christiania, og han fikk med sin kone gartner Gebeleins gård og have ved Stortorvet.⁵ Han ble stadskaptein i 1801, og senere kanselliråd. Død på sin gård Holm i Hurum 9. desember 1819. Betydelig etterslekt.⁶
 7. *Sophie Frost*, døpt i Moss 7. oktober 1760.

¹ Kjeld Bugge: Ulrich-slekten Bugge. I denne slektsbok finner man alle deres etterkommere. Blandt disse er amerikansk ambassadør i Oslo Charles Ulrick Bay (1888–1955).

² Johanne Gram, født 1739. Datter av Niels Jensen Gram ved Det Jarlsbergske Blyverk og hans hustru Bodil Sørensdatter.

³ Folketelling i Chria. 1801. Jfr. Thomles samlinger, UB.

⁴ N.S.T. III, s. 183.

⁵ St. Hallvard XIX, s. 288.

⁶ Foruten i slekten Frost, også bl. a. i slektene Cappelen, Eitzen, Kiær, Mørch, Sigholt. En av etterkommerne, jordmor Emerentze Cappelen, bistod ved forfatterens fødsel.

8. *Christian Frost*, døpt i Vestby 29. januar 1762, begravet samme sted den påfølgende 23. desember.

Drøbak lå i Ås prestegjeld og sognet til Frogn annekskirke. Hvitsten, Hølen og Son lå i Vestby prestegjeld. Vestby kirke lå nærmest for Hvitsten, mens Såner annekskirke lå nærmest for Hølen og Son. Det ble ført felles kirkebok for Vestby og Såner, og det fremgår ikke av denne i hvilken av de to kirker de innførte handlinger er foretatt. Når det ovenfor er nevnt Vestby, så betyr dette enten Vestby eller Såner.

Kjøpmennene i disse ladesteder hadde sitt borgerskap i Christiania.

OLE CHRISTENSEN MORSTUENS BARN

Ole Olsen Morstuen

172

?-1773

Ole Olsen Morstuen er Ole Christensens sønn av første ekteskap. Det vites ikke når han er født, og heller ikke hvem hans mor er. Da faren imidlertid ble gift for annen gang i 1725, må han være født før dette år. Av fag var han skredder. Han var gift to ganger.

Om det første ekteskap vites bare at han i 1745 sammen med sin hustru måtte få offentlig absolusjon i Moss kirke for i noen år å ha forsømt alterens sakrament. De manglende opplysninger fra denne tid tyder ellers på at han under dette ekteskap ikke har bodd fast på Moss. Han var der dog som nevnt i 1745, og likeledes i 1746 da han et par ganger sto fadder. Det foreligger intet direkte om barn i første ekteskap, men ifølge kirkeregnskapet for 1750 er det betalt 1 ort og 8 sk. for jord, klokker og likklæde for Ole Moestues barn. Det er sannsynlig at dette barn er hans, idet ingen av farens barn sees å være død i dette år.

Annen gang ble han gift i Drøbak den 31. mars 1757 med jomfru Maren Frost, døpt i Vestby den 28. september 1738, datter av kjøpmann Jørgen Frost (se side 81). Vielsen fant sted hjemme i huset iflg. kongebrev. Han nedsatte seg nå for godt på Moss som skreddermester, og kjøpte av Isak Berg et lite hus i Kirkegaten (nr. 186), bestående av en frembygning med stue, kammer og kjøkken.¹ Dette solgte han igjen i 1770 til skredder Andreas Melberg.

Ole Olsen og hans hustru Maren døde begge i 1773, og deres død

¹ Brandtakster for Moss 1765 og 1767.

er antegnet samtidig i kirkeboken for Moss den 4. juli. De hadde følgende barn:

1. *Jørgen Morstuen*, født 1758, død 1813. Se side 92.
2. *Ole Morstuen*, døpt 30. juli 1760.
3. *Elen Morstuen*, født 1763. Se side 93.
4. *Christian*, døpt 17. september 1766.
5. *Povl*, døpt 24. september 1769.

179

Elen Olsdatter Morstuen

1726–1804

gift med Peder Jørgensen Abelbom

Elen Olsdatter Morstuen er døpt på Moss den 26. mai 1726. Hun ble gift med tobakkspinnermester Peder Jørgensen Abelbom, født ca. 1733. Det vites ikke når og hvor ekteskapet ble inngått, men det må vel være skjedd før 1757. Fra denne tid vet vi at Peder Jørgensen oppholdt seg på Moss og drev tobakkspinneri. Det er mulig at han har flyttet til sin svigerfar etter svigermorens død i 1758. Han bodde i et hvert fall i svigerfarens hus dette år, og kjøpte det i 1761 av svogeren Svend Olsen, som hadde fått det utlagt ved arveskiftet etter moren. Huset lå i Kongens gate ved Lille-broen, og hadde matr.nr. 82. Det bestod i 1765 av en frembygning på 4 rom, hvorav 1 stue, 2 kammere og 1 kjøkken, samt en ny frembygning på vestsiden på 3 rom, og dertil en bygning på vestsiden med stall, fehus og forloft.¹ Peder Jørgensen var som nevnt tobakkspinnermester, og drev et litet tobakkspinneri på Moss. I årene 1762 og 1763 betaler han ekstraskatt for seg selv, sin hustru, samt en tjenestedreng. Noen særlig økonomisk fordel synes han ikke å ha hatt av sin virksomhet, og han måtte drive annen næring ved siden av tobakkspinneriet for å klare seg. I 1761 heter det i et rettsreferat at Peder Abelbom var fraværende «sit brød at ernære». I 1765 hadde han påtatt seg noe kjøring ved sagene, hvilket resulterte i krangel og en injuriesak. Som svar på noen beskyldninger benekter Peder Abelbom å være en bankerott spiller samt en bedrager, han har på

¹ Brandtakst Moss 1765, RA, jfr. Akershus Stift og Amt, real. ordnet avd. pk. 16 (1767).

en redelig måte solgt sine effekter og fornøyet sine kreditorer.¹ Allerede i slutten av 1758 måtte Peder Abelbom gå til det skritt å selge sine løsøreffekter og tobakkpressen ved offentlig auksjon, for å dekke en fordring på 110 rd. som Jørgen Frost hadde på ham ifølge en pantobligasjon av oktober 1757 på opprinnelig 180 rd., for hvilken var pantsatt hans løsøre samt tobakkpressen med tilhørende redskaper. Pengene hadde han lånt til drift av tobakkspinneriet, men tross gode løfter ikke klart å tilbakebetale. Auksjonen utbrakte ialt 108 rd.²

Det fremgår forøvrig av rettsprotokollene at Peder Jørgensen også har drevet husnæring og bevertervirksomhet som sin svigerfar, med skjenking av øl og brennevin. Han har vel også tatt imot losjerende. Det sees således av et rettsforhør at han ved en leilighet hadde forsømt rettidig å anmelde en losjerende omreisende svensk «medisiner». Det kunne til sine tider gå litt voldsomt for seg i hans hus, men det sies herom i en rettsak fra 1761: «når man etterleser de forhen gående recesser, — — — hva *der* er forstått ved kro-hus, mølle-hus og smede-hus, hvilke i de tider var ansett som steder hvor adskillig gemene folk fra alle kanter komme, hvor der subponeredes megen dårlighet forefalt, sådant er ikke Peder Abelboms hus at anse, der som andre stans innvånere holder for byens og andre skikkelige folk husnæring».³

Påskeaften 1761 var imidlertid noen av byens borgere forsamlet i hans hus. De spilte kort og drakk, hvilket stred mot helligdagsforordningen. For dette forhold kom de for politiretten. Referatet sier herom: «De innkalte vidner Halvor Coch og Ole Moestuen ble først fremkalt. Halvor Coch var kommet inn for å se efter en person, men fant ham ikke. Derimot var en stor del folk der. Straks etter kom politiet inn og la deres tegn på bordet. Svend Olsen Moestuen skjelte da politibetjent Nadelsten for en slyngel fordi denne hadde skjelt Ole Moestuen for det samme. Det var for mange folk i stuen til at han hadde kunnet se hvem som spilte kort. Ole Moestuen forklarte at han ikke nøyaktig visste hva som var foregått, fordi han gikk inn i sitt kammer aftenen før og la seg til sengs. Om ettermiddagen ved 3 tiden tok han sin kjepp og gikk ut for å gå til lensmannen. Han så da politiet i stuen, og adskillige til-

¹ Moss bytingsprot. nr. 4.

² Moss auksjonsprot. nr. 1 a.

³ Moss bytingsprot. nr. 4, fol. 36 b.

stede som hadde spilt kort fra natten av. De holdt på å gjøre opp spilleregnskapet. Han kunne ikke si hvilket spill det hadde vært, dietmachten eller polskpas. Det ble drukket øl og brennevin. Verten Peder Jørgensen kunne ikke nekte at de anklagede hadde vært der

Jørgensen

*Tobakkspinnerimester Peder Jørgensen
Abelboms navnetrekk og segl (1765)*

og at de ble skjenket øl og brennevin når de forlangte det, men det var ikke foregått noe usømmelig eller stridende mot forordningen. De hadde først spilt om øl og siden om en skilling, men spillets navn hadde han ikke fått greie på.»¹

Peder Jørgensens anseelse var allikevel ikke dårligere enn at han i 1765 var lagrettesmann,² og han fungerte som sådan ennå i november, ennskjønt han den 8. januar samme år skal ha tatt borgerskap i Fredrikstad. Hva han senere har foretatt seg er ikke lett å følge. I 1767 nevnes han fremdeles som boende i sin gård på Moss,³ og i 1769 pantsatte han denne sammen med sitt løsøre for 300 rd. Da gjelden ikke ble betalt, gikk pantet i mars 1773 til auksjon, som utbrakte ialt 290 rd. Det fremgår av auksjonsdokumentene at han også da bodde i gården.⁴ Den 30. oktober dette år skal han ha tatt borgerskap på Bragernes. I en fortegnelse datert der den 25. oktober 1773 er han imidlertid allerede oppført blant de borgere som har vunnet sitt borgerskap, og han angis å være høker.⁵

Den 4. oktober 1782 tar han borgerskap i Christiania som høker og øltapper,⁶ og det er ved denne leilighet at det opplyses om datoene for de to tidligere borgerskapsbevillinger. Han er forøvrig

¹ Moss politiprot. nr. 1, fol. 36.

² Moss byregnskaper 1749/65. RA.

³ Akershus Stift og Amt, real. ordnet avd., pk. 16.

⁴ Auksjonsprot. for Moss nr. 1 a, fol. 179.

⁵ Chria. mag.arkiv XVIII, pk. 1. SAO.

⁶ Chria. mag. sesjonsprot. nr. 11, s. 129.

kommet til byen tidligere, idet han i året 1778 sammen med tobakkspinnermester Ole Andreas Bech søkte om å oppnå laugsartikler for sitt håndverk. Dette ble imidlertid avslått. Magistraten uttaler ved denne anledning i en betenkning til stiftamtmanden at antallet mestere av denne profesjon er ubetydelig, og at de ikke driver sitt håndverk for egen regning, men arbeider for fabrikkene. Magistraten mener at hensikten med andragendet er at mesterene vil drive sine lønninger i været, og må derfor fraråde at det blir innvilget.¹

Peder Jørgensens kone hadde stol i Vår Frelsers kirke, men denne ble oppgitt i 1782, det samme år som han fikk sitt borgerskap som høker og øltapper.² Senere finnes Peder Jørgensen Abelbom i skattelister fra 1787 til 1794 (skattelister for årene 1783–1786 mangler) som tilleieboende høker i forstæderne.³ Den 2. januar 1795 ble tobakkspinnermester Peder Jørgensen, 61 år gammel, begravet på Vaterlands kirkegård, og det ble ved anledningen ringt med «Tolvus og de tvende små klokker».

Enken fulgte 5 år senere med sin datter Anne Margrethe og svigersønnen forvalter Hoffmann til København, hvor hun i 1801 er innført i folketellingen som Ellen Margrethe Jørgensen, 80 år gammel, i sin første enkestand.⁴ Hun døde der den 29. april 1804, og er innført i begravellesprotokollen som «fabrikør Jørgensens enke».⁵

Peder Jørgensen Abelbom og Elen Olsdatter Morstuen hadde flere barn, men det er en del uklare forhold i forbindelse med dem, som med Peder Jørgensens forhold forøvrig.

1. Et barn født før 1760 (jfr. side 91).
2. *Mathea Abelbom*, døpt på Moss 20. juni 1761.
3. *Jeremias Jørgen Abelbom*, døpt på Moss 30. november 1763. Han

¹ Chria. mag. sesjonsprot. nr. 10 b, s. 801, jfr. Akershus stifts korresp.prot. 1778, s. 84, og Akershus Stift og Amts notificationslister, 10/9 1778.

² Chria. mag. sesjonsprot. nr. 11, s. 143.

³ Chria. mag.arkiv IV, pk. 35.

⁴ Alderen og tilnavnet Margrethe stemmer ikke helt med det vi ellers vet om Elen Olsdatter Morstuen, men den slags uoverensstemmelser med hensyn til de faktiske forhold er ikke noe usedvanlig for denne tid. Navnet Margrethe, som forøvrig var svært alminnelig, forekommer i Elens mors familie. Således het hennes søster Anne Margrethe, og en halvsøster bare Margrethe (se side 78).

⁵ Trinitatis sogn.

var tobakkspinner i Christiania, og ble 12. september 1783 gift der med Inger Schouw fra Moss, datter av stadskaptein Hans Pay Schouw og Rachel Mostue (se side 74). Konen rømte imidlertid fra ham snart etter.¹ 9. juni 1796 ble en Jeremias Jørgensen begravet i Christiania og må antas å være ham, ennskjønt alderen er oppgitt til 27 år.

4. *Ole Morstuen Abelbom*, døpt på Moss 11. februar 1767.
5. *Anne Margrethe Jørgensen Abelbom*, født på Moss 10. september 1769,² gift 3. september 1792 «hjemme i huset» i Christiania iflg. kgl. bevilling med ungkar Justin Gottfried Hoffmann, født i København 1. juli 1759, sønn av fabrikant Friderich Hoffmann og dennes annen hustru Maria Dorothea Gasmann.³

Friderich Hoffmann er født i Kellinghusen i Holsten 31. januar 1717, og død i København 30. november 1782. Hans foreldre var monsr. Gottfried Hoffmann og hustru Johanne, sognefogd Nordhofs datter. Han var først kopist i det danske kanselli, og ble gift med Marianne Courtonne som var eldste barn av den franskfødte kammerråd Elie Courtonne. Denne var i 1737 blitt kalt til Danmark fra Leiden for å opprette en kledefabrikk. Da Courtonne døde i 1750 overtok svigersønnen Friderich Hoffmann ledelsen av fabrikk, som ble betydelig utvidet slik at den etterhånden kom til å beskjeftige over 500 personer, og omfattet spinneri, farveri, veveri, valkemølle m. v. Etter sin første hustrus død i 1753 ble han gift med Maria Dorothea Gasmann.⁴ Hans bolig var Kvæsthusgade 5, som ennå eksisterer.

Justin Gottfried Hoffmann, som var spinnerimester, kom første gang til Norge i 1784 for å anlegge et ullspinneri på Hokksund i Eker for regning av Det kgl. danske Dug Manufactur på Blågård, som allerede hadde en tilsvarende fabrikk på Kongsberg, og nå ønsket å utvide virksomheten. Han førte tittel av «inspektør», og tiltrådte stillingen som teknisk leder for den nye virksomhet i august. Lønnen var 16 rd. 4 sk. pr. måned. Fra begynnelsen av 1760 ble også spinneriet på Kongsberg underlagt ham. Innredningen av det nye spinneri ble straks påbegynt, og det ble satt i

¹ Moss skifteprot. nr. 4, fol. 332.

² Folketelling i København 1845. Se forøvrig forfatterens artikkel i N.S.T. XIII, s. 417.

³ St. Petri kirke, K.havn.

⁴ Bro-Jørgensen: Industriens Historie i Danmark II. H. Ehrencrone Müller: Forfatterlexicon. Erslev: Suppl. til alm. Forfatter-Lexicon, K.havn. 1864.

drift i januar 1785. Det kom imidlertid ikke til å svare til de noe høyt spendte forventninger. Ved «allernådigste resolution» av 29. mars 1786 ble driften besluttet nedlagt. Som en av årsakene nevnes mangel på ull, men det var heller ikke lett å få oppsendt de nødvendige pengemidler til driften fra direksjonen på Blågård, som på dette tidspunkt var kommet i økonomiske vanskeligheter. Ved utgangen av mai ble driften stanset, og Hoffmann reiste tilbake til København for å søke seg en ny beskjeftigelse.¹ Senere kom han ennå en gang til Norge, og ble ansatt ved Odals jernverk, som tilhørte bergråd Iver Neumann. Ved sitt giftermål i 1792 var han forvalter ved verket, dvs. den høyeste funksjonær. Det virker noe eiendommelig at han fra å være spinnerimester er kommet over i jernverksdrift, men bergråd Neumann har vel funnet ham kvalifisert for denne nye oppgave. Iver Neumanns bror Jacob var eier av Hassel jernverk på Modum, som ikke lå stort over en mils vei fra Hokksund.

Forvalter Hoffmann ble ved Odals jernverk til 1799, da han, antagelig av helbredshensyn, flyttet tilbake til sin fødeby. Han ble forstander ved Fattigvæsenets Tvangs-Arbeidshus beliggende i Pustervig, like ved Rundetårn. Her døde han 20. april 1803 av tuberkulose.

Enken Anne Margrethe Jørgensen Abelbom ble 16. mai 1806 gift på nytt med den tidligere kompanikirurg, da klokker i Trinitatis, senere tollassistent og titulær krigsråd Ulrich Christian Melbye, født i Assens 1776, død i København 1851.² Hun døde som pensjonert oldfrue fra Almindeligt Hospital i København 25. november 1853.

I sine to ekteskaper hadde hun følgende barn:

- a. *Iver Friderich Hoffmann*, født i Odal 1793, død i København 1828. Silke- og klædehandler, gift i 1826 med Juliane Marie Lütken.
- b. *Jacob Ludvig Hoffmann*, født i Odal 1795, død i København 1869. Som ganske ung ble han ansatt ved generalkommissariatets kontor, studerte deretter kirurgi, og ble 17 år gammel

¹ Buskerud amts arkiv, pk. 619. SAO. Se også forfatterens artikkel «Det Houg-sundske Uldspinderi» i Eiker-Minne II (Eiker historielags årbok). Inntatt som bilag til denne bok, side 204.

² Carl Chr. Melbye: Stamtavle over familien Melbye.

kompanikirurg ved de danske hjelpetropper som deltok i Holsten under Napoleonskrigen. Herfor ble han senere av keiser Napoleon III tildelt St. Helenamedaljen. 19 år gammel vendte han i 1814 tilbake til Norge og ble ansatt som kompanikirurg ved den norske hær. Han begynte så å studere medisin ved Universitetet, og tok norsk medisinsk embedseksamen i 1820. Samme år ble han ansatt som distriktslege for Sunnmøre med Romsdal, og var en tid samtidig også konstituert som distriktslege for Nordmøre. I 1824 ble han forflyttet til Ringerike, med distrikt også omfattende Hallingdal, hvor han var den første bosittende medisinske embedslege. Han bodde først på Ask, og senere på Nordre Bjerke som han eide i årene 1829–1838. I 1837 kom han tilbake til Romsdal, hvor han var distriktslege og samtidig lege ved Reknes hospital for radesyke, med bopel på Molde. Avskjed 1863. I 1825 ble han gift på Molde med den 18 år gamle Hanne Gabrielle Steenbuch av den gamle Legangerske presteslekt. Hennes forfedre i denne slekt var prester ubrutt i 6 generasjoner. Av deres 6 barn ble 3 leger. En av disse er Reinholdt Hoffmann,¹ født på gården Bjerke i Norderhov 31. mai 1836, død i Trondhjem 16. februar 1929. Lege og oberstløytnant i hærens sanitet, ridder av St. Olavs orden. Gift med Petra Bernhardine Anker, 1844–1929, datter av sorenskriver Bernt Anker og Dorothea Ulrikke født Arveskoug. Deres datter Petra Hoffmann ble gift med Finn Nicolay Moestue (se l.nr. 120).

- c. *Petter Christian Hoffmann*, født i Odal 1796, død på Molde 1873. Kjøpmann i Christiania fra 1824. Premierløytnant ved Det borgerlige Infanteri-Corps. Fra 11. juni 1851 til 1. april 1852 var han konstituert som adm. direktør for Kreditkassen, og han ble også senere leilighetsvis tilkaldt for å forrette som sådan, gift med Beate Røeberg. Deres sønn Justin Gottfried Andreas Hoffmann, 1836–1907, var først rådmann i Christiania, og ble senere stiftamtmann i Bergen, kommandør av St. Olavs orden, ridder av Nordstjerneordenen.
- d. *Elen Amalia Hoffmann*, født i Odal 1798, død 1840.
- e. *Andreas Haagensen Hoffmann*, født i København 1800.

¹ Oppkalt etter sorenskriverfruen Reinholdine Gram født Boll på Ask.

- f. *Justine Hoffmann*, født i København 1803.
- g. *Bertha Melbye*, født og død 1807.
- h. *Johan Melbye*, født 1808. Sogneprest.
- i. *Julie Melbye*, født 1810, gift med dr. med. Andreas Bremer, 1810–1857, ridder av Danebrog.

Navnet Abelbom har jeg forøvrig bare påtruffet en enkelt gang. En tobakkspinner Lars Hansen Abelbom tok borgerskap i Skien i 1779, og oppgis da å være født der i byen. Han hadde tidligere vært i tjeneste som tobakkspinner hos Didrich von Cappelen i 10 år.¹

Svend Olsen Morstuen

182

1732–1796

Svend Olsen Morstuen er født på Moss og døpt den 19. desember 1732. Han ble utdannet som snekker, og befant seg ved morens død i 1758 i København hvor han formodentlig var for sin håndverksmessige utdannelse skyld. Han må straks etter være kommet tilbake til Moss, hvor han har slått seg ned. Ved skiftet etter moren overtok han sin fars bygård, men solgte den i 1761 til svogeren Peder Jørgensen Abelbom for takstprisen 250 rd. Denne har antagelig allerede tidligere bodd i huset. I 1763 kjøpte han et nytt hus for 300 rd.,² men dette solgte han igjen i 1765. I 1763 ble han oppnevnt til lagrettesmann og likeledes til medlem av brannkorpset, hvor han hadde «slangen at styre». Hans navn påtreffes også i andre anledninger i byens rettsprotokoller, men da på mindre fordelaktig måte. I 1760 ble han anklaget av soldat Peder Engebretsen for et slagsmål i Peder Jørgensens hus. Etter vidneforklaringene synes det å fremgå at det nok var soldaten som begynte. Denne kom inn i huset hvor Svend Olsen befant seg med Peder Jørgensens barn på armen. Det ble en del diskusjon om 4 sk. som Peder Engebretsen skulle skylde Svend Olsen, hvoretter Peder slo til Svend i brystet. Svend la da barnet fra seg, og det ble et kraftig slagsmål. Han fikk Peder under seg, og holdt ham der til Peders steddatter kom inn for å hente ham

¹ Rådstueprot. for Skien 1738–97.

² Nr. 95 i Kongens gate, bestående av hovedbygning på 5 rom med tilliggende fe- og forhus.

hjem til middag. De ble da adskilt, og Svend kom med avskjedsbemerkningen «på døren I kanalje pakk». I 1764 ble han stevnet for en gjeld på 30 rd. til Lars Jonsen Jerndal. Svend Olsen forsøkte å vri seg unna saken ved å henvise til at gjeldsbrevet ikke var skrevet på forskriftsmessig stemplet papir. Han ble imidlertid dømt med omkostninger, samt til å svare det dobbelte av det manglende stempelgebyr. Dette år var han fremdeles lagrettesmann. I 1774 lånte Maren, sal. Poul Gades, 50 rd. av ham, hvorfor det ble utstedt en pantobligasjon med sikkerhet i hennes løsøreeffekter. I 1776 fungerte han som rettsvidne på Moss. I 1778 ble han igjen dømt til bøter for en mindre fin historie. Han skulle betale noe av på sin gjeld til Peder Kallum, men da gjeldsbrevet ble fremlagt forat avbetalingen skulle kunne pånoteres, lyktes det ham å tilintetgjøre dette ved å nappe det til seg og svelge det. Litt senere samme år ble han ennå en gang dømt til bøter, for sammen med sin fetter Erland Gade og Lars Tomter å ha deltatt i et overfall på Thomas Bast på gården Nes på Jeløen.

Det fremgår av listene for ekstraskatten i 1764 at han var gift og hadde et barn som da var over 12 år. Noe nærmere herom har ikke kunnet finnes. Barnet kan være et stedbarn, idet han ellers må være blitt meget tidlig gift.

Om Svend Olsens senere liv vites intet. Han ble begravet den 2. februar 1796 ved Vestby kirke, og er innført i kirkeboken som glassmester Sven Mostue fra Moss.

4 de slektledd

OLE OLSEN MORSTUENS BARN

173

Jørgen Frost Mostue

1758–1813

Jørgen Frost Mostue er døpt på Moss den 6. mars 1758. Ved dåpen kalles han bare Jørgen. Senere kalles han Jørgen Frost Mostue, men fra slutten av 1780-årene bare Jørgen Frost. Han var skredder som sin far, og bodde først til leie i nr. 2, Storgaten,¹

¹ Brandtakst for Moss 1787.

deretter i 181 i samme gate.¹ I folketellingen for Moss i 1801 oppføres han ennå som skredder, men ved sin død i 1813 angis han å være lærer ved fattigskolen. Denne holdt til i arbeidshuset, hvortil også borgerskolen ble henlagt da den ble opprettet i 1810.² Han har vel da flyttet dit, hvor læreren hadde fri bolig.

Den 9. september 1786 ble han troløvet, og den påfølgende 12. oktober gift med den 15 år eldre enke Anna Salomonsen (Salomonsdatter). Hun døde av brystsyke den 1. april 1796, 53 år gammel. Jørgen Frost døde den 24. mai 1813. De hadde en eneste datter:

1. *Maren Severine Frost*, født på Moss 19. februar 1788. Hun levde ennå ugift der på stedet i 1810.

Elen Olsdatter Mostue

1763-?

176

Elen Olsdatter Mostue ble døpt på Moss den 20. april 1763. I tredveårsalderen kom hun i forhold til en Johan Friderich Conradi,³ «tjener» hos general Haxthausen, og fikk med ham en sønn som ble født på Moss den 8. april 1796 og ble kalt Christian Friderich. De eneste faddere ved dåpen var hennes bror Jørgen Frost og den unge tremenning Maren Gade. Barnet døde av kikhoste samme år den 13. oktober. Det er ukjent hvor det senere ble av henne.

¹ Folketelling i Moss 1801.

² Jens Kraft: Topographisk-Statistisk Beskrivelse over Kongeriget Norge, 1820.

³ Iflg. folketellingen i Christiania i 1801 bodde en 24 år gammel ugift skriverkarl Johan Conradi tilleie hos gartner Herman Sogn.

OSLO-GRENEN

3 dje slektledd

SVEND CHRISTENSEN MORSTUENS BARN

9

*Sven Mostue*¹

1719–1752

Sitt fornavn synes han å ha skrevet «Sven», når han ikke har brukt den latiniserte form «Sveno». Etternavnet har han til å begynne med skrevet «Mostue», men han har antagelig senere gått over til skriveformen «Moestue» idet navnet er gjengitt slik i panteboken for Nedre Telemarken ved eiendomskjøpene i 1750.

Han er født på Moss i 1719 og konfirmert der i 1736. 8 år gammel mistet han sin far, men han synes å ha fått en god erstatning i stedet Lars Olsen Wærten. Sven gikk først på den offentlige skole i Moss, og kom deretter til sognepresten i Moss og Rygge, Christian Grave,² hvor han ble forberedt til studenteksamen, og betegnes som ærbar og flittig. Han tok artium i 1738 og ble samme år immatrikulert ved universitetet i København den 31. juli, med professor B. J. von Buchwald som privatpræceptor. Han fortsatte imidlertid ennå noen tid sine studier hos Grave, hvor han fremdeles var i 1739.³ Teologisk embedseksamen tok han den 5. mars 1743 med karakteren non contemnendum. Ved den etterfølgende prekenbedømmelse fikk han karakteren haud illaudabilem. Han fortsatte å oppholde seg i København, og var der ennå i begynnelsen av januar 1744, men var ventendes hjem i slutten av denne måned. Dette fremgår av en veksel på 100 rd.⁴, datert København den 10. januar

¹ Hovedkilder: Justis- og skifteprotokoll for Nedre Telemarkens og Bamle prosti 1755–1808, fol. 21. Christiania bispearkivs vitaprotokoll nr. 4, fol. 122. Nedre Telemark tingbok nr. 16. Bratsberg amts kopibok nr. 13. Nedre Telemark pantebok nr. 8.

² Christian Grave, død 1763, sogneprest til Moss og Rygge 1733–1745, senere sogneprest til Eker og titulær professor.

³ Studenter i Nedre Borgevssyl Prost. P.T. 2. rekke II.

⁴ Notarialprot. for Moss by nr. 1.

1744, trukket av stiftsbefalingsmann Ocksen,¹ og presentert til aksept i Moss den 18. januar. Han var da ennå ikke kommet hjem, men stedfaren opplyste at han ventet ham ved Christiania Markeds tider. Samme år den 7. august, han var da 25 år gammel, ble han utnevnt til personellkapellan hos hr. Isach Muus,² sogneprest til Bø, Lunde og Gården menigheter i Nedre Telemarken. Bø var hovedsognet, Lunde og Gården annekser. Den 11. oktober 1744 holdt han sin første preken i Lunde kirke, og den 1. november ble han høytidelig innsatt i embedet av prosten Nils Koch.

Beskikkelsesbrev for presten Sven Mostue:

Wi Christian den Siette af Guds Naade Konge til Danmark og Norge, de Venders og Gothers, Hertug udi Slesvig, Holsten, Stormarn og Ditmarschen, Greve udi Oldenburg og Delmenhorst gjøre alle vitterligt, at eftersom Isach Muus, Sognepræst til Bøe, Lunde og Gaarden – Menigheder i Nedre Tellemarchen i vort Riige Norge, har Os, aller underdanigst herved ansøgt og begiærit, at Vi allernaadigst ville tillade, at Studiosus Swen Mostue Hannem til Medtiener og Capellan pro Persona allernaadigst maatte beskikkes, da ville Vi, efter saadan herom allerunderdanigst giorte ansøgning og begiæring, samt efter den af Os Elskelig Niels Dorph, Biskob over Agershuus Stift saa og Consistorial Raad, derpaa given paategning, allernaadigst have confirmeret og stadfæstet, saa og herved confirmere og stadfæste, forrnæfnte Swen Mostue til at være Medtiener og Capellan pro Persona ved ovenmældte Bøe, Lunde og Gaarden – Menigheder, efter den om Huus-Capellaners vocationer allernaadigst utgangne Forordning af dato 9de Januarj 1728; saafremt han ellers, efter foregaaende overhørsel i Lærdom saa dygtig, i liv og levnet saa Skickelig, og af den Alder, efter Loven, befindis, at Hannem Prædike-Embedet kand betroes; Thi skal Han være Os, som sin absolut og Souverain Arve-Konge og Herre, huld og troe, voris og voris Kongelig Arve-Huuses Gavn og beste søge, viede og ramme, Skade og Forderv af Yderste magt, efne og formue hindre, forekomme og afværge. I Særdelighed skal Han samme hellige Embede troeligen og retteligen forestaae og betiene, samt icke for nogen aabenbare, hvis samme Hans Embedes Forretninger vedkommer og hemmelig bør at holdes, men sig derudj, saa vel som udj alle andre Maader, saaledes skicke og forholde, som det en Christelig og troe Siæle-Sorger, samt retsindig Præst vel eigner og anstaaer, efter den Eed, han Os derpaa aller underdanigst giort og aflagt haver.

Givet paa Hirsch-Holm Slot d. 7de Aug. 1744.

Under Vor Kongelig Haand og Signete

Christian R.

Holstein.

¹ Henrik Ocksen, 1660–1750, stiftsbefalingsmann over Island og Færøene, tidligere medeier i Moss jernverk.

² Isach Muus 1692–1753, kapellan i Bø 1722, sogneprest samme sted fra 1726 til sin død. N.T.G. III.

Bø gamle kirke i Telemark.

Ved tiltredelsen av presteembedet har Sven Mostue egenhendig nedtegnet sitt levnetsløp på latin i stiftets vitaprotokoll. (Se motstående side). I oversettelse lyder teksten slik:¹

Mitt levnetsløp krever ikke mange sider, likesom min slektshistorie ikke krever noen tavler. Navnet Sven har jeg fra min bestefar (!), tilnavnet Mostue fra hans lille gård som ligger på et øde sted i de bratte åser som på den høyre side omgir det skønne Hedemarken. Jeg er født i 1719 i den lille by Moss, som er vel kjent for sine sagbruk og møller, av gode foreldre. Da jeg var 8 år behaget det den tre ganger høylovede Gud å bortrive min far. I hans sted innsatte imidlertid den guddommelige godhet en stedfar, som ikke stod tilbake for den døde i kjærlighet og overbærenhet. Etter at jeg hadde fått den første kristendomsundervisning og lært skjønnskrift og regning sammen med guttene i den offentlige skole på Moss under bra lærere, gledet min uforlignelige stedfar seg ved å innvie meg til Guds kirke og studier. Etter at jeg så temmelig ofte hadde skiftet lærere, har det guddommelige forsyn ført meg inn under omsorgen av den ærværdige

¹ Oversettelsen har lektor Ragnar Ullmann vært så elskværdig å foreta for meg.

* Ut curriculum via non minus regeret, ea quae ex
 quae nullas vestigia requirit tabulis. Spino^{sem} ^{sem} ^{sem}
 habeo ab Hno. Noellae cognomen a casa porus
 in hincibus et promontorio bosum amanspianam a
 Dextra Cingentibus Hederbachum. In oppido Mops
 Smalandorpum molis ferravit ea promotionis spatio hinc
 Anno secundo Cingentibus 1719 natus sum bonis civis
 parentibus Late Sionae Noellae, matris Dorothae
 Petri, Aetate mea aetatis 5to Patrem abrupte pla-
 cuit Deo ter opt. max. in egypti Gaba tamen de-
 cina benignitas purrogari vitricum amore et
 indulgentia mortuus non inferrem & vitricus
 ille incomparabilis inter nulli filios tota iudic-
 ca Noelliana sub informatoribus hinc contem-
 nendis me promissum non factis Christianis me fieri
 Quamvis et exornatoribus Scholasticis et
 Antiquis De Ecclesia et iudicis iura canonicis est.
 In mutatis Scholasticis informatoribus sub cura et
 potestate informatione hinc Generali Christiani Gra-
 viter Ecclesia Noellia et Regis, me Divinus hinc
 potestatis providentia sub purrogari non pariter
 fieri, donec paratus de 1738 Cantabrigiam Academicam
 ambire, et, ut ita dicam, per egypti commercii.
 3to aetate exactis post proteriam pro pariter
 iterum Academicam tam in Philosophicis, quam Theo-
 logicis protectiones audiri et collegi a iudicantibus
 post biennium examine Theologicis
 5to Martii 1740 me subieci, et sub finit

testimonia publica. Satisfecit. Ab hinc in Patriam
 proque tandem Episcopi et Patris Summi Reverentissimi 23
 recommendatione propriae continuationem ea quae
 non est effugio / a hinc Reverentissimo Fratre Summo
 Antistite Ecclesiae Bode et hinc, non solum nunc
 Divino ad communitatem praedicta pariter
 invitatus sum. Utinam, Imminentissimi hinc Deo
 agrinas nunc ipse Deum Licentiae professor in
 totus est. Deo confidens exorabilem hinc, cui
 agrinum et agrinum ab hinc in agrinum et
 agrinum agrorum hinc, hinc in agrinum hinc.

Cuiusmodi
 die 5to Septemb. 1744.

Spino Noellae

Spino Noellae
 Spino Noellae
 Spino Noellae

mann Christian Grave, pastor for menigheten i Moss og Rygge. Jeg fikk privat undervisning av ham og gjorde gode fremskritt, inntil jeg var forberedt og i 1738 søkte og oppnådde akademisk borgerskap. Etter 3 års videre forberedelse (hos Grave) hørte jeg igjen akademiske forelesninger såvel i filosofi som i teologi, inntil jeg endelig etter 2 år underkastet meg teologisk eksamen den 5. mars 1743, som jeg bestod slik som de offentlige vidnesbyrd viser. Idet jeg heretter har levet i fedrelandet, er jeg ved den høyst ærværdige biskop og faders anbefaling /: som jeg innstendig ber om må vedvare på det vis som er rimelig :/ og ikke uten den guddommelige vilje, omsider kalt av den ærværdige mann Isach Muus, pastor for menigheten i Bø og Lunde til kapellan i det velutstyrte sogn. Gid jeg høyst ufortjente kunne vinne sjelene for Gud og Gud for meg selv, det ber jeg om. Jeg stoler på Gud og håper at Han, til hvem jeg fra nu av og i evighet vil gi mitt sinn og min sjel, og mitt navn og min evne så lenge jeg lever, hører min bønn.

Jeg skal følge av meg selv hvorsomhelst den guddommelige vilje vil, jeg skal følge av meg selv hvorhen skjebnen og Gud kaller meg.

Som kapellan var han først på vanlig måte ansatt på fast gasje, men fra 1750 gikk han over til å dele kallets visse og uvisse inntekter med sognepresten. Antagelig fikk han en tredjedel. Sin første bolig hadde han på plassen Kleppen under Øvre Grivi, som tilhørte sogneprest Muus, men i 1750 kjøpte han Øvre Grivi av sognepresten og flyttet dit. Kjøpesummen var 200 rd., men avtalen var at såfremt han fikk embedet etter Muus så skulle han betale 50 rd. til.

Samtidig foretok han også et større kirkekjøp. Bø¹ og Lunde² kirker var i 1724 sammen med Saude hovedkirke og Nes annekskirke solgt av kronen til prosten Peder Alstrup. Disse kirkene kjøpte nå Sven Mostue; Bø og Nes av prosten Alstrups datter, Lunde av prosten Alstrups enke, og Saude av sorenskriver Odderbech³ som hadde ervervet denne. Saude og Nes kirker som hørte til nabo-prestegjeldet, solgte han umiddelbart etter til en del bønder i dette prestegjeld. Til kirkene hørte også adskillig jordegods foruten en del leiekuer, og det var heri selve forretningen ved kirkekjøpet lå. Til Bø kirke hørte således gårdene Frambø, Skøien, og Lekvam i Nes, samt 13 kuer. Til Lunde kirke hørte gårdene Øvre Valen, Subdal, Helgetveit, Lille Ajer, Hanto, Jamdal, Stavholt under Kjeldal i Ytre Flåbygd, og 18 kuer. Gårdene var bygslet til leilendinger.

¹ Gammel middelaldersk stenkirke. Står fremdeles, men er ikke i bruk.

² Gammel vakkert utstyrt stenkirke, nedrevet i 1872. Tegning i prof. Dahls samling.

³ Christian Odderbech, sorenskriver i Bamle, død 1778, gift med Margrethe Alstrup, prosten Alstrups datter.

I tiden fra 1749 til sin død var han også driftsleder (hyttemester) ved Hitterdals Tjærefabrikk, som tilhørte Det norske Kompani¹ hvor hans venn og lærer sogneprest Grave var en av de drivende krefter. Produksjonen ved dette tjæreverket var ikke særlig betydelig, og den var lite lønnsom. Det var i 1752 på tale at Sven Mostue skulle overta forpaktningen av verket, men da han døde tidlig på sommeren dette år ble det ikke noe av planen. Tilsynet med tjæreverket ble deretter overtatt av kapellanen i Hitterdal hr. Iver Thurmann.²⁻³

Det var Sven Mostues plan og håp å få overta kallet etter Muus. Sogneprestens helbred var mindre god, og dette hadde allerede ført til at kapellanen måtte overta tilsynet med skolene og fattigvesenet, i henhold til stiftsdireksjonens bestemmelse av 28. november 1748. Sven Mostue søkte derfor, med tilslutning av sogneprest Muus, om kongens tilsagn om suksesjon på embedet. I arbeidet med å støtte opp under denne ansøking fikk han hjelp av sin svoger baccalaureus Jonas Aalborg, som studerte i København og bodde på studenterhjemmet Regensen. Det gjaldt å skaffe seg kontakter på det rette hold, og å oppnå de bestemmende herrers bevåkenhet. Jonas Aalborg, som tjente til sitt opphold ved kommisjoner, måtte løpe i kanselliet, og ellers oppvarte sin svogers forbindelser. Han måtte også foreta et par reiser til Fredriksberg, hvor hoffet av og til oppholdt seg, for å ordne med ansøkingen. Saken var ikke så enkel. Det var konkurranse om embedene, og Bø hørte vel ikke til de dårligste. Det var også nødvendig av og til å smøre litt på rette hold i kanselliet, men ved denne anledning klarte det seg med 8 rd. Slik var nå engang tidens skikk og bruk. Det forelå ennå ikke noen avgjørelse i saken, da Sven Mostues tidlige død gjorde videre arbeid med den unødvendig.

Det var ikke bare sjelesørgervirksomheten som opptok den unge kapellan. Embedet førte også med seg en del verdslige forretninger,

¹ Det norske Kompani, også kalt det sorte kompani, hadde kgl. oktroi av 21. mai 1739 på utnyttelse av norske naturherligheter. Kompaniet anla en rekke glassverk, tjæreverk, sodafabrikk m. v. Driften svarte aldri til forventningene.

² Iver Nikolai Thurmann, 1714–1781, personell kapellan i Bø 1740, i Hitterdal 1744 og endelig prest i Danmark 1756.

³ Det norske Kompanis hovedbok, RA. Jfr. G. E. Christiansen: De gamle privilegerte norske glassverker og Christiania Glasmagasinet 1739–1939.

og da presten åpenbart hadde adskillige gode forbindelser, og vel var ganske foretaksom, falt det også naturlig at han bistod sine sognebarn og andre bekjente med kjøp og salg av varer. Varer skulle ofte skaffes langveis fra, og en måtte passe på når det var beileilig føre. Dertil betød kreditten meget. Det sees av hans regnskaper at hans husmann var med transporter såvel til Skien, som til Tønsberg og Bragernes. Medisiner fikk han fra Kragerø og Kongsberg. Ellers hadde han også forretningsforbindelse med svogeren Fredrik Clausen i Christiania, og med stedfaren Lars Olsen Wærlen på Moss.

Da han i 1750 overtok Øvre Grivi, skulle det skaffes inventar og utstyr til huset. Samtidig lot han bygge et litet hus ved Lunde kirke, hvor han kunne overnatte og oppholde seg når han forrettet i annekssognet. Huset, som kaltes «Svens Hvile», var bygget av tømmer, og bestod av stue og kjøkken med skorsten, og kjeller under. Det lå på gården Lundes grunn, og datteren på Lunde stelte og fyrte opp når presten var der.

Våningshuset på Øvre Grivi bestod av dagligstue (sengekammer), barnekammer,orststue, studerkammer, kjøkken med spiskammer, og et stort loft. I stall og fjøs var det 2 hester, 12 storfe, 13 småfe og 1 galt.

Dagligstuen var møblert med et sengested med blått omheng og kapper, 5 større og mindre border, 2 skatoller, 3 hengeskap, 1 lenestol og 8 russelærstoler. På veggen hang det en del små skilderier. Barnekammeret var møblert med et sengested med omheng, en slagbenk, en kubbestol og to trestoler. Her sto også en jernbeslått kiste som inneholdt sølvet. I orststuen var det 4 border, 1 skjenk med trapper, 3 speil, 16 forgylte lærstoler samt flere kister og skrin. På veggen var det bl. a. 2 skilderier av presten Jens Colstrup og hustru, kobberstikk av kong Fredrik V og dronning Louise, Christiansborg slott, og biskop Hersleb. I studerkammeret var det en seng, 2 border, 1 løybenk, 6 kurvstoler, 6 flammede stoler, 5 lenestoler, og 4 bokhyller med prestens boksamling på ialt 325 bind, vesentlig teologisk litteratur. Huset var ellers meget godt utstyrt med kjøkkentøy, servise, gangtøy og linnet. Ved prestens død ble innboet verdsatt til ca. 1400 rd. Hertil kom gårdsredskaper og husdyr. Av gjenstander blant det rikholdige innbo kan det ha sin interesse å nevne følgende: Et gravert engelsk repeterur av gull, og 2 sølvur. Gulluret hadde nettopp vært i London til reparasjon. Dertil hadde presten bestilt

ennå et gull repeterur gjennom sorenskriver Odderbech, men dette var ennå ikke levert før prestens død. Ennvidere fantes diverse punsjeboller med øser, tannstikkehus, snusdåser, luktevannsflasker, temaskin, epleskivepanne, kaffekanne, sjokoladekanne. Inventarlisten gir et morsomt bilde av hva man den gang trengte i et landens velstandshus, men det blir for vidløftig å gjengi den i sin helhet. Som en verdimåler kan angis at en god hest var verd ca. 15 rd., en ku ca. 4 rd. og en sau ½ rd. Blant gårdsredskaper o. l. kan nevnes en polsk slede som var nymalt og forsynt med prestens monogram. Til denne hørte forgylt seletøy. Hjulredskaper fantes ikke, derimot forskjellig ridetøy.

Såvel prestens virksomhet med handel, hvilken førte til gjeld og utestående fordringer, som hans personlige anskaffelser, bevirket at hans økonomiske likviditet ikke var god, og hans pengeforbruk sto neppe i rimelig forhold til hans økonomiske evne. Da han så avgikk ved en plutselig død, var det ikke full dekning til kreditorene. Etter at de prioriterte fordringer var fullt betalt med 2130 rd., ble den uprioriterte gjeld på 1596 rd. dekket med 1381 rd., dvs. 86½%. Det ble således ingen arv igjen til barna.

Det er derfor ikke egnet til å forbause, at presten falt for fristelsen til å spille i lotteriet for å bedre sine økonomiske forhold. Dette sømnet seg neppe helt for en prest, og lotterispillet foregikk derfor etter overenskomst i hans venn kaptein Deichmanns navn.¹ Noen særlig stor kapital har han vel aldri hatt. Riktignok arvet han litt etter faren, men disse midler må vel være gått med til studiene. Like før han reiste hjem fra København lånte han som før nevnt 100 rd. av stiftsbefalingsmann Oeksen.

Sven Mostue ble gift med Maren Jensdatter Aalborg, en datter av avdøde sogneprest til Skiptvedt Jens Andersen Aalborg og gjenlevende hustru Torborg Colstrup. Det vites ikke når og hvor ekteskapet ble inngått. Maren Aalborg er født i Skiptvedt, døpt der den 22. september 1720, og død i Bø hvor hun ble begravet den 10. mai 1751, 30 år gammel. De hadde følgende barn:

1. *Torborg Dorothea*, født den 7. juni 1746 og antagelig død straks etter.

¹ Wilhelm Deichmann, 1716–1799, kaptein ved Hitterdalske kompani. Død som oberst.

2. *Jens Envold Laurentius*, født den 29. september 1747, død 1813 i Christiania, hvor han var rådmann. (Se side 116.)
3. *Torborg Dorothea*, døpt den 16. desember 1748, død i Christiania 1787. Hun var gift med branndirektør Jens Chr. Smith. (Se side 144.)
4. *Catharina Margrethe*, døpt den 1. oktober 1750 og antagelig død straks etter.

Det var bare to av barna som overlevet moren. Etter hennes død ble de sendt hjemmefra for å få en bedre pleie. Sønnen Jens kom til prosten Suckow¹ i Hollen, og Torborg til morens slektning mad. Alhed Rohde, født Tyrholm,² enke etter tollkontrollør Ulrich Anton de Rohde.

Vinteren 1752 reiste Sven Mostue en tur til Christiania, hvor han befant seg den 15. februar. Det var opprinnelig hans hensikt å foreta en reise til København, men denne plan ble oppgitt. Han reiste så tilbake, passerte Bragernes den 3. mars, var deretter på et besøk på Haugs prestegård hos sognepresten professor Grave, og kom så hjem. Ikke lenge etter ble han alvorlig syk. Etter å ha mistet forstanden noen tid i forveien, døde han på Grivi den 9. juli kl. 12 natt,³ og var da 33 år gammel. Han ble begravet den 14. juli ved Bø kirke.

På grunnlag av de dokumenter som foreligger, er det vanskelig å gjøre seg opp noen sikker mening om den unge prests karakteregenskaper. En får imidlertid det inntrykk at han har vært noe ubalansert og har hatt et heftig sinn. Om hans prestegjerning foreligger ikke annet enn hva der er nevnt i en visitasinnberetning til kongen fra biskop Dorph, hvor det angående en visitas i Bø i mars 1748 nevnes at prestene befinnes forsvarlige.

¹ Ludvig Suckow, født i K.havn 1713, død 1756, sogneprest til Hollen fra 1745 til sin død.

² Alhed Tyrholm, 1697–1758, datter av kjøpmann Niels Iversen Tyrholm på Bragernes (N.S.T. XII) og Anne Leuch. Niels Tyrholms søster Else var gift med prostens Jens Colstrup i Nes. Alhed var gift med kontrollør ved Langesunds tollsted Ulrich Anton de Rohde, 1676–1745, sønn av tolder i Larvik Johan de Rohde og Mari May. Han var i sitt første ekteskap gift med Barbara Hansdtr. Borch (Thomles saml., UB).

³ Greger Nordbø refererer i en artikkel «Prester i Bø» et sagn om at presten Mostue skal ha druknet seg i en brønn på Øvre Grivi. (Telesoga nr. 32, juli 1917, Minneapolis.) Jeg har ikke kunnet finne noen bekreftelse på riktigheten av dette sagn.

Hr. Sven Mostue kom opp i en strid med lensmannen i Bø, Helge Halvorsen Nordbø. Denne strid er vel like betegnende for tidens og stedets seder og skikk som for presten personlig. En må også være oppmerksom på at det som foreligger om saken er fremholdt av folk som muligvis ikke var så vennlig sinnet mot presten.

Historien begynner således: I et bryllup på Staurem i Bø i 1748 hadde Anders Eika sunget en oppdiktet vise om lensmannen Helge Nordbø og hans far. Det førte til at lensmannen slo Anders Eika i hodet med en ølskål så blodet fløt. For denne sak stevnet Anders Eika lensmannen for retten.

Noen tid senere hadde lensmannen latt seg og sin hustru antegne hos klokkeren til altergang, da lensmannskonen «gikk på faldene fot». Dagen før altergangen kom det imidlertid bud fra kapellanen om at bare konen, men ikke lensmannen, kunne antas til skrifte og altergang. Lensmannen måtte først i kapellanens nærvær forlike seg med Anders Eika. Allikevel møtte han i kirken om søndagen, men ble fremdeles avvist. Sognepresten var også i kirken, men han støttet sin kapellan. Som følge av dette klaget lensmannen til amtmannen, og fikk dennes tillatelse til å oppta en rettslig forklaring om forholdet. Kapellanen beklaget seg senere over dette fra prekestolen, og beskyldte lensmannen for å fare bygden rundt med en skreppe for å samle vidner mot ham. Samtidig tok han saken opp med ungdommen under den påfølgende katekisasjon, og spurte om det ikke var synd å slå en mann i hodet med en ølskål så blodet rant. Kapellanen nektet forøvrig å møte for en verdslig rett i en slik sak, og forbød også klokkeren og medhjelperen å forklare seg for denne rett. I et festerøl i september på Hvåle hos Ole Corneliusen hadde det også vært noe bråk med denne sak, idet kapellanen hadde drukket med de øvrige gjester, men nektet å drikke med lensmannen som var en av forloverne, medmindre denne ville være en snill mann og ikke oppføre seg som en morder og manddraper.

I denne forbindelse ble det også trukket frem en annen sak som hadde funnet sted noenlunde samtidig. Det var bryllup på gården Eriksten i oktober samme år. Sognepresten og kaptein Simonsen¹ satt ved bordenden, da kapellanen kom inn. Kapteinen ba ham sette

¹ Må være identisk med den kaptein Simons, død 1749, som i 1747 var fadder for kapellanens sønn Jens. Se side 116.

seg på krakken like ved, men hr. Sven trykket seg inn forbi kapteinen og satte seg mellom denne og skapet, så kapteinen og sognepresten måtte flytte seg. Det oppstod krangel av dette, og etter at de hadde spist kom kapellannen og kapteinen i slagsmål med hverandre på stuegulvet. Kapteinen ble skadet i den ene hånden, og han ergret seg angivelig slik over hendelsen at hans helbred ble dårligere, og han var søvnløs helt til sin død som fant sted ikke lenge etter.

Da sognepresten og hans kapellan skulle ride hjem om kvelden etter bryllupet, og var kommet bort på Erikstenjordet, kom de i diskusjon om saken. Kapellannen beskyldte sognepresten for å ha vært årsak til den tort han mente å være blitt tilføyd av kapteinen, og da sognepresten benektet dette, red kapellannen opp til ham og slo ham for brystet. Sognepresten vendte da sin hest og red tilbake til bryllupsgården.

Aalborg

Jens Andersen Aalborg er antagelig født i 1685, ble immatrikulert ved Universitetet i 1703, teologisk kandidat i 1705, og ble i 1710 sogneprest til Skiptvedt.¹ Her ble han begravet 31. jan. 1736. Han er sønn av Anders Jensen Aalborg som i 1680 ble utnevnt til personellkapellan i Rønne på Bornholm, og i 1684 kalt til garnisonsprest på Christiansø, en festning hvis oppførelse nettopp da var blitt påbegynt på noen små øer nord for Bornholm. Anders Jensen døde på Christiansø 22. mai 1709, og skal være sønnesønn av en Anders Jensen, prest i Danmark, død 1654. Denne må da være sognepresten til St. Peters kirke i Slagelse Anders Jensen Aalborg, død 1654, som var gift med Mette Jensdatter Svane hvis foreldre var rådmann i Ribe Jens Lagesen og Dorthe Hansdatter Svane.²

Jens Aalborg ble 15. jan. 1712 gift i Nes på Romerike med Torborg Colstrup, døpt der 17. des. 1690 og død hos sin svigersønn på dragongården Foss i Skiptvedt, hvor hun ble begravet 23. juli 1766.

De hadde følgende barn:

1. *Maren Aalborg*, født i Skiptvedt 16. sept. 1720, død i Bø i Telemark 1751, gift med presten Sven Mostue.
2. *Jens Colstrup Aalborg*, døpt i Skiptvedt 1. jan. 1722, død i Skien 1759. Fellbereder i Skien med borgerskap fra 1753, gift med Else Maria Jeppesdatter, født 1721, død i

¹ F. Schiørn: Den norske kirkes embeder og prester 1700 til 1900, (RA). Schiørn oppfører ham som født i 1680, men dette stemmer ikke med de aldersoppgaver som ellers foreligger. Ennvidere oppgis at han i 1706 ble personellkapellan på Bornholm og i 1709 skipsprest, men han finnes ikke oppført i fortegnelsen over de derværende prester. (J. A. Jørgensen: «Series Pastorum», Rønne 1907.)

² Wiberg: Dansk Præstehistorie.

Skien 1781. Han bodde i Prinsens gate, og hans etterlatte formue beløp seg til litt over 23 rd. De to døtrene Maren Cathrine, født 1753, og Maria Elisabeth overlevet sin far.

3. *Jonas Aalborg*, født 1725. Dimittert fra Christiania skole, immatrikulert ved Københavns universitet 1743, baccalaureus philosophiae 1750. Bodde i sin studietid på Regensen. Senere skjebne er ukjent.
4. *Aleth Aalborg*, gift med snekker Henrik Svendsen Gate på Moss. 2 døtre.
5. *Johanne Marie Aalborg*, gift med Jon Hansen på Foss i Skiptvedt, 1710–1792. 2 døtre.¹

Torborg Colstrup må ha vært gift tidligere, før sitt ekteskap med presten Jens Aalborg, og hadde i dette ekteskap en datter Helene Botolfsdatter, som i 1766 var i København. Noe nærmere om dette har ikke vært å finne i kirkebøkene.

*

Jens Colstrup, Jens Aalborgs svigerfar, er født i Kungälv i Båhuslen 26. sept. 1646, og er sønn av kjøpmann og skipper Johannes Colstrup. Han gikk først på skole i Kungälv, senere i Marstrand og tilsist i Helsingør hvorfra han dimittertes som student i 1662. I 1664 tok han teologisk embedseksamen i København. Etter å ha besøkt noen fremmede universiteter, ble han ansatt som hoffpredikant i Stockholm. I 1668 ble han sogneprest i Uddevalla, og 1672 valgtes han til riksdagsmann som representant for geistligheten.

Båhuslen var i 1658 blitt avstått til Sverige. Etter avståelsen følte Colstrup seg fortatt som norsk, og dette forhold forandret seg heller ikke da han ble svensk embedsmann. Da Norges stattholder Ulrik Fredrik Gyldenløve i 1676, under den da pågående krig med Sverige, rykket inn i Båhuslen (Gyldenløvefeiden) og erobret Uddevalla, tok han opphold i Colstrups hus. Colstrup så på Gyldenløve som en befrier, og da denne forlot byen fulgte han med som feltprest. Som belønning fikk Colstrup i 1677 Nes sognekall på Romerike, hvor han senere ble prost. Krigen endte i 1679, men i 1709 brøt det ut en ny krig (den store nordiske krig), og i 1711 rykket grev Waldemar Løvendal, Gyldenløves sønn, inn i Båhuslen med 11 000 mann. Colstrup fulgte på nytt med som feltprest. På grunn av sitt lokalkjennskap kunne han gi armeledelsen mange gode råd. Det neste innfall i Båhuslen under denne krigen ble gjort i 1719. Colstrup var da hjemme i Nes, men organiserte derfra et etterretningsvesen i Sverige til støtte for den norske hærledelse.

Det sies om Jens Colstrup at han var en av de merkeligste presteskikkelser som vårt land har hatt, og han nevnes sammen med Tordenskiold og Colbjørnssønnene som den klokeste, djerveste og mest handlekraftige mann gjennom hele den store nordiske krig. Et stort navn både som menneske, prestemann og kriger.²

Som sogneprest i Nes var han meget virksom på forskjellige områder. Han fikk ordnet et skolevesen, tok seg av fattigvesenet, fikk ansatt en bygdevekter og jordmødre. Et av hans interessanteste tiltak var opprettelsen av en gjensidig brannforsikringskasse for bygden, Norges første brannforsikringselskap.

¹ Se Tidsskrift utgitt av Østfold Historielag 1951, s. 196.

² Christian Gierløff: Storebrand gjennom 100 år.

Etter Carl XIIIs fall ved Fredriksten fikk han befaling fra Fredrik IV om å følge med på den kongelige seiersferd i Norge, for han var den som best kjente stedene hvor kampene hadde stått. 80 år gammel trakk han i oberstløytnants uniform, og viste majesteteten omkring på Vigsidens slagmarker.¹

Jens Colstrup var gift fire ganger. Første gang med Edele Gjedde fra Båhuslen, annen gang med Torborg Arctander, likeledes fra Båhuslen. Den siste innebrente med tre barn ved Nes prestegårds brann i 1689. For tredje gang ble han i 1690 gift med Else Tyrholm fra Fredrikstad, 1666–1703, med hvem han hadde datteren Torborg som ble gift med Jens Aalborg. Endelig ble han gift for fjerde gang med Margrethe von Landsberg. Han døde 21. april 1720.

151

Ellen Marie Moestue

1725–1761

gift med Fredrik Clausen²

Ellen Marie Moestue er døpt på Moss den 21. januar 1725, og konfirmert der i 1740. Hun ble den 24. august 1744 gift samme sted med Fredrik Clausen, som er født i Christiania den 1. april 1719, og døpt den 4. i samme måned. Hans foreldre er kjøpmann Claus Fredriksen og Maren Nielsdatter Mogstad.

Fredrik Clausen var ved sitt giftermål ansatt som fullmektig hos byfogden på Moss³ Christian Schjøth.⁴ Hans far var død like i forveien, og han flyttet nå tilbake til hjembyen Christiania hvor han overtok farens gård og fortsatte dennes forretningsvirksomhet. Den 9. november 1745 tok han borgerskap som kjøpmann. Han ble snart en av byens betydeligste og rikeste handelsmenn. Han var stor importør, drev trelasthandel, og var dessuten medinteressert i spikerverket ved Fåbro.⁵ Men hans interesser strakte seg også til politikk og samfunnsspørsmål. Han var meget nasjonalsinnet,

¹ L. Daae: Historiske Skildringer II.

² Se også forfatterens artikkel i «St. Hallvard» 1956, s. 132.

³ Chria. skifteprot. nr. 9, fol. 326. Arrest- og eksekusjonsprot. for Moss by nr. 1, fol. 33.

⁴ Christian Schjøth, byfogd på Moss fra 1721 til sin død i 1749.

⁵ Dette ble anlagt av høkeren Christopher Hannibalsen Wormnes ved Fåbro foss på Sollerud gårds grunn (ved Lysaker) i henhold til kgl. privilegium av 15. februar 1749. I 1750 ble det dannet et interessentskap til drift av verket. Interessentene var Christopher Wormnes, obervisitør Claus Kofoed, dennes stedsønn cand. teol. Christian Braunman Tullin, kjøpmann Johan Fredrik Larsen og Fredrik Clausen. (Christiania pantebok nr. 7 a, s. 302.) Se forøvrig nærmere herom i «Aker 1837–1937» V, s. 258.

arbeidet for å minske landets avhengighet av Danmark, og deltok således ivrig i aksjonen for å skaffe Norge en egen bank. Han tegnet seg også for et større beløp til den foreslåtte bank, men regjeringen i København tillot ikke at en norsk bank ble opprettet.¹ Fredrik Clausen var også meget interessert i veivedlikeholdet. I 1766 påtok han seg sammen med kjøpmann James Collett å ha innseende med byens veiarbeid,² og i 1770, han var da flyttet til Frogner gård, utsatte han sammen med James Collett, lagmann Christian de Schouboe, Mogens Larsen Monsen på Linderud og Iver Ancher, som eide Grorud og Ammerud, premier for dem som i en halv mils omkrets om Christiania opparbeidet de beste veier, satte de fleste stengjerder og plantet løvtrær langs veiene.³

Fredrik Clausen var i årene 1753 til 1760 byens overformynder,⁴ og i 1754 fikk han sete blant byens «12 menn».⁵ Hans første bygård var nr. 18 i Kirkegaten, som han overtok etter sin far. Denne var et forholdsvis uanselig hus på en etasje, og inneholdt 3 kakkelovner. I 1753 kjøpte han også gården nr. 21 i samme kvartal, men liggende til Kirkestredet (Carl Johans gate), og i 1761 sidegården nr. 20. Disse var åpenbart også to ganske små gårder. Den første hadde 2 kakkelovner, den andre bare 1. Det var nå bare hjørnegården nr. 19 som skilte mellom hans forskjellige gårder, men denne tilhørte hans stedmor Marthe Evensdatter, og det er tydelig at han tok sikte på å samle disse til en sammenhengende gård. I 1766 overlot stedmoren ham også sin gård, mot å få bo der for resten av levetiden. Heller ikke denne gården var på mere enn en etasje. De to matrikkelnummere 20 og 21 bygget han om, og i 1766 regnes disse som ett, og består av en bindingsverks forbygning på to etasjer med italiensk tak, og med en toetasjes bindingsverks vinkelbygning i gården. Han hadde nå også forsynt sin gård med en fastmurt kobberkjele og marmormorter, og likeledes med en stor og ny engelsk stekevender uten lodder, antagelig av samme type som den oberstløytnant Scheel hadde på Frogner, og som ble drevet av røken.⁶

¹ Kristianias Historie III. Det norske Folks Liv og Historie VII.

² Chria. mag. sesjonsprot. nr. 9, s. 99.

³ A. Collett: En gammel Christiania-Slægt.

⁴ Chria. mag. sesjonsprot.

⁵ Odd Thorsen: Borgerlig selvstyre i det gamle Christiania.

⁶ Chria. pantebok, jfr. Brandtakst for Chria. 1766.

Fredrik Clausen anskaffet seg også løkker, som byens større kjøpmenn hadde for skikk. I årene 1753 til 1755 ervervet han stykkevis et løkkeareal som lå på nordøsthellingsen av Hammersborg, mellom Akersgaten og Møllergaten. Denne løkke ble senere kalt Fredensborg. Han solgte den igjen i 1763, da han ikke lenger hadde bruk for den. En del av løkken ble senere avgitt til Christ kirkegård og til Møllergatens utvidelse.

Den nevnte løkke skulle Clausen vel nærmest ha som bruksløkke, for i året 1754 forpaktet han for sin, kones og barns levetid plassen Svenskebråten under Frogner. Her innrettet han seg en pen sommerbolig med have, og døpte eiendommen om til Fredriksberg.

Frogner gård tilhørte da kammerherre, oberstløytnant Hans Jacob Scheel, som hadde kjøpt den i 1747. Scheel hadde omdannet gården til en staselig herskapsbolig, anlagt en prektig park, og bodde der året rundt. I 1760 kjøpte Fredrik Clausen hele Frogner, inklusive de to Frogner ødegårder. Samtidig kjøpte han også av Scheel en tredjepart i Stenseter skog, samt Skådalen og Langemyr skoger.

Hovedbygningen på Frogner og gårdstunet hadde den gang i store trekk det samme utseende som idag. Imidlertid var det ikke noe tårn på hovedbygningen. Dette stod derimot som klokketårn på den tvert overfor hovedbygningen liggende uthusbygning, som da var sammenhengende. Gjennom denne gikk en port for innkjørsel, og over porten var det en sal med 6 fag engelske vinduer, og herover stod så tårnet. Hovedbygningen var ved overtagelsen ennå ikke ferdig innredet, men den inneholdt en rekke værelser og saler, og hadde ialt 10 kakkellovner. Av en beskrivelse ca. 30 år senere fremgår det at huset har 11 værelser og 3 forstuer i underste etasje, 9 værelser og 2 forstuer i annen etasje, og 4 værelser på kvisten. Da antallet kakkellovner bare er øket med 3, synes eventuelle forandringer ikke å ha vært betydelige. Taket var da tekket med blå glasserte taksten, og likeledes taket over tårnsalen, mens uthusbygningene ellers hadde røde taksten.¹

Clausen kjøpte ikke Frogner bare for å få et ennå elegantere landsted. Det var også hans hensikt, som den samfunnsinteresserte mann han var, å gjøre gården til et mønsterbruk, hvor også nye dyrkningsmåter kunne prøves. Med gården fulgte også en bygde-

¹ Aker pantebok. Aker ekstraretsprot. 2, fol. 207, jfr. Edv. Bull: Akers Historie.

sag. På denne fikk Clausen i 1762 kgl. bevilling til å skjære 4000 bord årlig for eksport. En fjorten dagers tid om høsten gikk det en del småørret opp i Frognerelven, og denne ble da fanget om natten ved lystring. Fiskeretten tilhørte Frogner og Skøyen i fellesskap, men Clausen som var meget interessert i dette fisket, fikk gjort en grei avtale med naboene på Skøyen om hvorledes det skulle deles.

Ellen Marie Moestue fikk ikke oppleve stort av godseierlivet på Frogner. Hun døde allerede den 12. november 1761, kl. 5 aften,¹ 38 år gammel, og ble begravet ved Vår Frelzers kirke. Ved skiftet ble boets formue verdsatt til brutto 66 186 rd., med en gjeld på 54 710 rd., slik at nettoformuen utgjorde 11 476 rd. Herav gikk en halvpart til enkemannen og en halvpart til sønnen. Hun fikk ialt 5 barn, men bare sønnen Conrad overlevet henne.

Gravskrift²

Herunder gjemmes Ormenes Bytte;
Jordens Aaen; men Himlens Eiendom.
Levningerne af

Ellen Marie Moestue

som blev fød den 1. Febr. 1724.

og forenet i Egetestis den 8. Octobr. 1744.

med Uble og Højformenne Kjøbmand i Christiania

Friderich Clausen,

der tabte ved hendes Død den halve Aarsag
til sin Velstand den hele Tillid i sin Næringsstand,
en utrættelig Medhjælp, en paalidelig Ven, og for
sin efterlevende Son en umistelig Moder.

Menneste!

du skal arbeide og døe. Dette er en Straf
som kan blive din Lykke, dersom du arbeider
for at leve, og lever for at døe.

Saa gjorde hun som hviler her:

Hun arbeidede til den sidste Hvile, som innfaldt
den 12. Nov. 1761

men byggede sin Grav midt i sit Arbeide
som en Silkeorm.

Vi har seet hendes første Forvandling;
Evhigheden skal forklare den anden.

Christian Braunman Tullin

¹ H.T. 2. rekke III, s. 137.

² Raadmand Christian Braunman Tullins samtlige Skrifter I, s. 307. K.havn 1770.
Utgitt av hans enke.

Barna var følgende:

1. *Maren Dorothea*, døpt 19. februar 1746.
2. *Nicolaus (Claus)*, døpt 26. oktober 1747, begravet 2. mars 1754.
3. *Lars*, døpt 5. august 1750, begravet 27. mars 1754.
4. *Conrad*, døpt 13. august 1753, død på Bærums Verk 20. mai 1785, begravet 28. s. md. i eget kapell ved Tanum kirke, gift 10. oktober 1776 med Kirsten Nilson, født 31. mars 1757, død i Danmark 11. januar 1827, datter av justisråd Paul Nilson på Nedre Foss i Aker, 1714–1761.¹

Conrad Clauson overtok driften av Bærums jernverk, som han forbedret og drev frem på en meget dyktig og fortjenstfull måte.² Han eide også noen skip som gikk i middelhavsfart. Han var en av de første frimurere i Christiania, medlem av St. Olai losje. Hans barn var:

- a. *Ellen Marie*, født 1777, død 1824, gift første gang 1797 med sorenskriver Johan Hjort, 1763–1802, annen gang 1811 med lege Samuel Hoffmann, 1757–1822. Etterkommere i slektene Bagge, Stang,³ Kloumann.⁴
- b. *Leonore*, født 1778, død på «Ladegaardsøen» 1823, gift 1799 med regimentskirurg, senere generalkirurg, professor og kgl. livmedikus, dr. med. Magnus Thulstrup, 1769–1844. Han var storkors av Vasa-ordenen, kommandør av Nordstjerneordenen og Danebrogs-ordenen. Hun var en kjent amatørskuespillerinne, og ble senere statsfrue hos dronning Desideria. Til minne om dr. Thulstrup er det oppsatt en liten støtte i parken ved Oskarshall. Barnløse.
- c. *Kirsten*, født 1780, død ugift 1840.
- d. *Fredrik*, født 1782, død 1853. Offiser, hoffmarskalk hos kong Christian Fredrik, senere kammerherre og overhoffstallmester hos den samme som dansk konge (Christian VIII). Etterslekt.⁵ Conrad Clausons enke ble gift igjen 5. juni 1786 med stiftamtman, senere dansk statsminister Friedrich Julius von Kaas, 1758–1827. Denne adopterte sin hustrus barn av førsteekteskap.

¹ Karl Hals: Stamtavle over Familien Nilson.

² Yngvar Hauge: Bærums Verks Historie.

³ Thomas Stang og Ulrich Stang: Den Fredrikshaldske Slegt Stang, s. 437.

⁴ N.T.G. I, s. 378.

⁵ Danmarks Adels Aarbog.

Disse fikk navnet Clauson von Kaas, og ble i 1804 opptatt i den danske adel. I det annet ekteskap var det en datter Frederike, født på Bærums jernverk 1787, død i Danmark 1874, gift med baron Carl Severin Løvenskiold, 1783–1831.

5. *Maren Dorothea*, døpt 18. desember 1757, begravet 17. februar 1759.

Etter sin første hustrus død ble Fredrik Clausen gift igjen i Christiania den 15. september 1762 med Eleonore Leuch, døpt den 14. juni 1738, datter av kjøpmann Niels Leuch som var sønn av stadskaptein Morten Leuch, eier av Bogstad.

Fredrik Clausen var blitt trelasthandler og godseier, og stod nå, hva næringsvirksomhet og økonomi angikk, på linje med byens mest fremtredende menn. Men i forbindelse med sitt giftermål med Eleonore Leuch ønsket han også å komme opp blant rangspersonene. Han søkte derfor kongen om rang og tittel som virkelig justisråd (fjerde rangklasse), og tilbød herfor å gi 2000 rd. til Det kgl. Fride- richs Hospital. Prisen var den vanlige for en slik tittel. Saken ble fore- lagt vise-stattholder Benzou, som imidlertid var lite stemt for at søkeren skulle nyte en gunst som ikke kunne «ansees passelig endten med hans opdragelse, conduite eller conversation». Benzou antydet derimot muligheten av en kommerserådstitel (sjette rangklasse). Fredrik Clausen fikk også et slikt tilbud, mot å betale de 2000 rd. betingelsesløst til kongen.¹ Dette synes han ikke å ha reflektert på, og forklaringen er sikkert den at kommerserådstitelen ikke medførte tilsvarende rang for hustruen, og kunne forøvrig også i alminnelighet fåes adskillig billigere. Til gjengjeld forandret han skrivemåten av sitt navn til det «finere» Clauson, hvilket han kunne gjøre uten til- latelse og betaling. I den lille by tok åpenbart enkelte av medbor- gerne anstøt av hans ambisjoner, og vi ser i et brev fra magistraten at borgermesteren var irritert over navneforandringen og derfor ender sin skrivelse således: «Til sluttning maa vi og bede at Hand ikke tager det heller til nogen u-tidig fortrydelse, at mand allene nevner Deres Navn som sædvanlig og saaledes som deres borgerbrev formelder, si- den vi ere u-vidende om De med noget slags Notabilitations Patent paa det navn Clauson er bleven Destingeret, forblivende i øvrigt . . .»²

¹ «Norske indlæg» 1762, bil. 11 152. RA.

Ober-Secretererens Brev-Bog for 1761 og 1762, side 750 og 841. RA, K.havn.

² Chria. mag. sesjonsprot. 9, fol. 126.

I 1766 oppsa Fredrik Clausen sitt borgerskap i byen og flyttet for godt til Frogner hovedgård, hvor han bodde til sin død.

Den store varebeholdning ble som vanlig realisert ved auksjon. Denne var ganske omfattende, i alt ca. 3780 nummer, varte i 22 dager, og innbrakte 23 000 rd. Clausens fullmektig, den unge Jens Chr. Smith, kjøpte en mindre del av varebeholdningen, og synes å ha fortsatt krambodhandelen med denne. Året etter kjøpte Smith også bygårdene, og enda et år etter giftet han seg med Clausens 20 år gamle niese Dorthe Moestue. Bryllupet ble holdt på Frogner hovedgård.

I 1767 hadde Fredrik Clausen, ifølge skjøte av 7. juli, sammen med sin daværende kones fetter Morten Leuch til Bogstad og general-krigskommissær Peder Holter til Stubljan kjøpt Bærums jernverk med tilliggende gods. Morten Leuch døde like etter, og med skjøte av 2. januar 1772 overtok så Clausen hele verket som eneeier. Imidlertid fikk han ikke sitte lenge med dette prektige gods. Han døde allerede året etter, den 28. april 1773,¹ og samme dag ble hans lik bisatt i Aker kirkes kjeller, samtidig som det også ble ringt med alle klokker fra byens kirke. Den 5. juli 1804 ble hans lik flyttet til byen og jordsatt ved Vår Frelses kirke.

Det siste året han levet betalte han i Aker 100 rd. i «frivillig ekstraskatt». Etter ham kom Anders Stranger på Tveten med 6 rd., ellers betalte ingen i sognet over 2 rd.

Etter Fredrik Clausens død giftet enken seg igjen den 29. juni 1774 med slottsprest Bernt Anker Sverdrup, som i januar 1777 overtok Frogner. Denne bodde der ikke selv, men leiet gården bort. Bærums verk ble, som før nevnt, overtatt av sønnen Conrad Clauson.

Fredrik Clausens far *Claus Fredriksen* skal være født i 1686, men det vites ikke hvor. Han er vel en av de unge bondeguttene som søkte inn til Christiania for å søke sin lykke ved handelen. Den 21. des. 1713 tok han borgerskap «at ernære sig af smaa handling eller kiøbmandsskab». Den 28. apr. 1717 kjøper han seg en gård i Vaterland. Her blir han boende til han den 4. okt. 1736 kjøper kjøpmann Christian Sverdrups gård i Østre gate (nr. 118 i byen, nå Carl Johans gt. 5) og flytter dit. Gården i Vaterland skjøter han den påfølgende dag til Christopher Hannibalsen Wormnes. Han hadde forbedret den, så den nå inneholdt 4 kakkelovner, mot bare 1 da han kjøpte den.

¹ Nordske Intelligenz-Sedler nr. 18/1773. Dødsannonsen medfulgte som særskilt bilag til avisen, og var 4 ganger dennes format i størrelse. Se motstående side.

GRAV!

Du raufe Boelig for de hvilende Skygger,
Som ved et almægtigt NU skal fremkaldes
Fra sit opløste Støv
Og hisset triumphere over Forkrænkelighed.

GRAV!

Du fikre Tilflugts-Sted for de mættende Bekymringer,
Som svæve baade over Thronen og Hytten.
Fælleds Skiul for Elendighed og Lykke
Og Menniklighedens sidste Velgiðrer.
Aabne din mørke Scene for dette Støv
Og hellige denne Urne et Sted blant dine roelige Skygger.

Den gjenner Levningerne
Af den i Livet

VELÆDLE og HÖYFORNEMME
Nu **SALIGE**

H^{R.} FRIDERICH CLAUSON,

Hvis første Optrin i Livet begynde den 1de April 1719

Og

Efter kærtlig Ægteskabs Forening
Först med den huusraadige

MAD: ELEN MARIE MOESTUE den 8de Okt: 1744

Og siden med den værdige igienlevende

MAD: ELEONORA LEUCH den 15de Sept: 1762.

Blev endt den 28de April 1773.

En utrættelig Flid forenet med gode Sixle-Kræfter
Udmærkede HAN blant de anseeligste Handlende
Og en fortient Lykke kronede HANS Betræbøller
Saa at HAN blev en virksom og formuende Borger i Staten
Og et Exempel paa Arbejdsmødens Lun.
Et uforsærdet Mod i alle Livets Handlinger
Gav HAN endog Styrke nok

Til at kiæmpe mod en udtærende Sygdoms Raserie,
Og Fornuften beholdt Seyer til det sidste Pulsflag.
Ja!

Lad kun den forkiælede Natur kvielve ved disse Træk,
Naar disse døe forædle Mennikligheden
Og ophøye Støvet.

CHRISTIANIA.

trykt hos Samuel Couesd Schwach.

I 1732 kjøpte han gården Lille O (Lillo) i Aker, som han beholdt til 1741. I 1738 kjøpte han Nordmarken skog, dvs. Sandungen, vestre og søndre Fyllingen, Abbedskog, Løren skogstykke og Haugseter, som han imidlertid straks etter solgte igjen.

I sitt første ekteskap var han gift med Maren Nielsdatter Mogstad, født 1692. Vielsen har neppe funnet sted i Christiania. En vet heller ikke hvor Maren Nielsdatter kommer fra, men det finnes bare en gård av navnet Mogstad i landet, nemlig i Øie i Surnadal. Hun kan for så vidt godt være datter av den Niels Lauritsen som bodde der i 1701, var 56 år gammel, og hadde en 2 år gammel sønn Laurits. Maren Nielsdatter døde i 1738, og ble begravet den 10. sept.¹

De hadde følgende barn:

1. *Fredrik*, døpt 4. apr. 1719.
2. *Karen*, døpt 17. jan. 1721, begravet 27. juni 1794, gift 28. okt. 1738 med kjøpmann Hans Fritz. Denne var en temmelig upålitelig person, og rømte til sist fra henne og barna med en annen kvinne, etter først å ha truet sin kone og hennes bror Fredrik på livet. Han hadde da satt all hennes eiendom over styr, så hun og barna satt igjen i «den yderste armod». Broren Fredrik tok seg imidlertid av dem.² I 1763 fikk hun bevilling til å drive smått kjøpmannskap i Christiania, fri for heftelser samt arrest av hennes manns kreditorer på hva hun senere måtte erverve.³ Gift på nytt 20. nov. 1765 med kjøpmann Jørgen Ring, begravet i Christiania 26. juli 1792, 57 år gammel. Hennes datter i første ekteskap, Maren Mathea, ble gift med kjøpmann i Christiania Jens Schriver, 1754–1792.
3. *Cathrine*, døpt 21. jan. 1723, begravet 7. des. 1771, gift i Aker 8. okt. 1754 med Ole Christensen Disen, født i Aker ca. 1724. Han var senere bl. a. gjestgiver på Ravnborg i Asker. Død på Hogstad i Asker 31. des. 1803. 3 barn.
4. *Niels Christian*, født 28. mars 1724, død i Christiania 23. juni 1794 under et besøk, gift 28. juni 1757 i Risør med Martha Stub, født 1738, død 1812, datter av sogneprest Samuel Stub. Han tok studenteksamen fra byens skole i 1743, ble immatrikulert ved universitetet i København samme år, ble teologisk kandidat i 1751, var pers.kapellan i Østre Moland 1754–1761, senere feltprest ved troppene i Holsten, og til sist sogneprest i Fredericia og prost i Eldbo herred. Dr. theol.⁴
5. *Kirsten*, døpt 13. april 1726, begravet 5. sept. 1761. Gift 28. okt. 1757 med kjøpmann i Christiania Hans Fredriksen, født ca. 1730, begravet i Christiania 20. juni 1797. Han var ved sin død oldermann i Kiøbmændernes Liig-Laug.⁵ 3 barn. Nålevende etterslekt.
6. *Claus*, døpt 30. okt. 1727. I 1743 kom han i tjeneste hos sorenskriver Braunmann i Moss. I 1754 var han i København.
7. *Ole*, døpt 11. okt. 1729, død som småbarn.
8. *Lars*, døpt 19. april 1731, død som småbarn.

¹ Chria. skifteprot. nr. 6 b, s. 473.

² Chria. pantebok nr. 10, s. 333.

³ I 1765 importerte hun pepperkaker fra Amsterdam.

⁴ Norsk Biografisk Leksikon III.

⁵ Wilhelm Keilhau: «Handelens Venner» og Oslo Handelsstands Forening.

Claus Fredriksen giftet seg for annen gang 14. des. 1739 med den noen og trede år gamle Marthe Evensdatter, datter av Even Larsen.¹ Samtidig solgte han sin gård i Østre gate, og flyttet opp i svigerfarens hus som han leiet. Dette var gården nr. 19 på hjørnet av Kirkegaten og Kirkestredet.² I 1742 kjøpte han for egen regning nabogården nr. 18. Han fikk laget en dør mellom disse to husene, slik at han kunne ha sin krambod i begge. Forøvrig leide han bort nr. 18 til beboelse.

Claus Fredriksen døde 5. mai 1744.³ Enken Marthe Evensdatter ble boende i gården nr. 19, hvor hun drev en liten handel med varer som hun kjøpte fra de andre kjøpmenn i byen.⁴ Hun ble begravet den 27. aug. 1789 (angivelig 85 år gammel).⁵ Ved kgl. konfirmert testamente av 1784 etterlot hun alle sine eiendeler til Jens Moestue, som en takk for all den bistand han hadde ydet henne i hennes handelsvirksomhet.

¹ Even Larsen Ween er født på fedregården Ven i Løten. Hans farmor var en søster av den kjente Christianiapresten Kjeld Stub. Foruten Ven eiet han også gården Balke samme sted, som han arvet etter sin mor. Han synes å ha drevet en slags sakførervirksomhet i sin hjembygd. Etter konens død i 1737 kjøpte han gården nr. 19 i Kirkegaten, som datteren Marthe arvet etter ham. Han døde i Christiania i 1754, 90 år gammel.

² Østre gate og Kirkestredet utgjorde sammen med den mellomliggende Kirkebakken den del av den nåværende Carl Johans gate som strekker seg fra Jernbanetorget til Egertorget. Omkring 100 år senere ble hele denne strekning kalt Østre gate.

³ Chria. skifteprot. nr. 9 b, fol. 326.

⁴ Chria. mag. sesjonsprot. nr. 9 a, s. 317.

⁵ Hun må formodes å være identisk med den Even Lauritsens datter Marthe som ble døpt i Løten 19/12 1707. I så tilfelle er aldersangivelsen ved dødsfallet ikke helt riktig.

4de slektledd

PRESTEN SVEN MOESTUES BARN

11

Jens Moestue

1747–1813

kjøpmann og rådmann

Jens Envold Laurentius Moestue er født i Bø den 29. september 1747, antagelig på plassen Kleppen under Grivi, og ble døpt den påfølgende 2. oktober. Faddere var kaptein Simons,¹ fru Simons moster på Saude, Cathrine Corneliusdatter, Susanne Grimer og Niels Lima. Da han var 4½ år gammel mistet han sin mor, og ble så sendt i pensjon hos prosten Suckow i nabosognet Hollen. Der var han i 4 måneder, og kom derpå til bestefaren i Moss, Lars Olsen, hvor han befant seg ved farens død ikke lenge etter.² I 1759, da han var 12 år gammel, ble han sendt til Slesvig, hvor han var inntil han i april 1764 ble sendt videre til England. På sensommeren 1767 reiste han så til Rouen i Frankrike, hvor han var elev ved et kgl. akademi, og hvor han bl. a. studerte matematikk. Ved sin eksamen vant han et kompass i premie. Dette kompass forærte han senere til Katedralskolen i Christiania. Oppholdet i Rouen varte i 1 år og 8 måneder. Deretter reiste han tilbake til Norge, og slo seg ned i Christiania.³ Det var her han nå hadde sin nærmeste slekt. Bestefaren Lars Olsen var død, likeså onkelen Jørgen Frost og hans kone. I Christiania hadde han søsteren Dorthe, som var blitt gift med kjøpmann Jens Chr. Smith, og på Frogner gård onkelen Fredrik Clausen. Det er tydelig at det er Fredrik Clausen som først og fremst har tatt seg av den foreldreløse gutten og sørget for hans utenlandsopphold og utdannelse. Fredrik Clausen var rik og hadde gode forbindelser utenlands. Og selv om hans første kone, som jo var guttens kjædelige

¹ Henrich Simons, død 1749, kaptein ved Nedre Telemarkske linjekompani.

² Justis- og skifteprot. for Nedre Telemarkens og Bamle prosti 1755–1808. SAO.

³ Opptegnelse i Annechen Moestues salmebok.

faster, døde allerede i 1760, altså året etter at Jens reiste utenlands, så fortsatte han dog å holde sin hånd over svogerenes barn.

Den unge Jens har tydelig vært en begavet og dyktig gutt, og han fikk også en etter sin tid meget god utdannelse. Han stod således vel rustet til å ta fatt på den kjøpmannsgjerning som han utvilsomt var utsett til. I onkelen Fredrik Clausen hadde han et fast holdepunkt, og det er vanskelig å forklare seg hans fremgang i de første år etter hjemkomsten uten dennes medvirkning.

Jens Moestue, som var 21 år gammel da han i 1769 kom til Christiania, gikk straks inn i handelen for å skaffe seg den praksis som var nødvendig for å bli antatt som kjøpmann. Den 7. august 1772 tok han sitt borgerskap.¹ Samtidig overtok han den av svogeren Jens Chr. Smith drevne forretning med tilhørende eiendom. Denne forretning var, som tidligere nevnt, opprinnelig grunnlagt i Vaterland i 1713 av Fredrik Clausens far, og ble i 1736 flyttet til sitt senere lokale i byen. Eiendommen hadde matrikelnummerne 18, 19, 20, 21, og lå på vestsiden av Kirkegaten på hjørnet av Østre gate, like ved Stortorvet. For selve eiendommen betalte han 4400 rd., og dertil 9000 rd. for varebeholdningen og 13 000 rd. for utestående fordringer.²

Smith hadde bare drevet sin forretning i 6 år, og det fremgår ingen steder hvorfor han overlot den til svogeren. Det ligger imidlertid nær å tro at det allerede den gang Clausen overlot ham forretningen har vært forutsetningen at Jens Moestue senere skulle overta den. Forholdet mellom Smith og Clausen er ellers uklart, og Smith var ennå ikke gift med Dorthe Moestue da han overtok Clausens forretning. For sin egen sønn Conrad hadde vel Clausen andre og større planer.

Jens Moestue fortsatte nå denne gamle og vel innarbeidede handelsvirksomhet. Det var ikke lette tider å drive handel i, det krevdes såvel dyktighet som hell om en skulle komme godt fra det. Kornhandelen var av særlig stor betydning for landets forsyninger, og nettopp her kom Jens Moestues evner og initiativ godt med. Da han begynte sin selvstendige virksomhet i 1772 var det uår og nød, en foreteelse som gjentok seg oftere. Det var ikke bare byfolkene som skulle forsynes med brødkorn, selv bøndene søkte til Christiania for

¹ Chria. mag. sesjonsprot. 1764–1773.

² Chria. pantebok.

å kjøpe. Det sies således ved en leilighet om kornsituasjonen: «I Christiania er ingen ting å få, undtagen kanskje noe rug til 11 rd. pr. tønne hos rådmann Moestue.»¹ Det var vekslende konjunkturer i årene fremover. Ved forskjellige leiligheter bukket en eller annen

Rådmand Jens Moestue.
(Miniatur)

uheldig kjøpmann under, men stort sett var det allikevel fordelaktige tider for borgerne. Den nordamerikanske frihetskamp ga handelen et godt blaff, og likeledes de franske revolusjonskriger og Napoleonskrigene. Et brått vendepunkt kom da Danmark-Norge i 1807 ble trukket inn i krigen. Prisene steg og pengeverdien sank, og man kjørte like inn i en alvorlig økonomisk krise. I 1813 kom en ny pengeforskrift. De gamle dalere ble ombyttet med nye, 6 gamle mot 1 ny, men situasjonen ble ikke reddet med dette.

Jens Moestue oppnådde forholdsvis snart å bli en velstående mann, og han holdt denne stilling på tross av at han ved flere leiligheter led alvorlige tap.

Noen sikker opplysning om hans inntekter og formuesforhold er det vanskelig å få. Omkring 1805 ble han regnet for å være den rikeste blant byens kjøpmenn, dvs. de næringsdrivende i skattegruppe 2, og god for et par tønner gull. Han var ellers den femte i størrelse av byens skattebetalere. I 1810 oppgir han selv sin inntekt til 5000 rd.²

Jens Moestues handelsvirksomhet omfattet, som vanlig hos byens kjøpmenn, så å si alle varesorter, såvel innenlandske som importerte. Det var tekstil og jernvarer, glass, farver og kjemikalier, finere og grovere kolonial, tobakk, vin og brennevin, m. m.³ Videre drev han en betydelig vekselhandel, og Bernt Anker be-

¹ G. E. Christiansen: De gamle privilegerte norske glassverker og Christiania Glasmagasin 1739–1939, II, jfr. Kristianias Historie III.

² Skatteprot. for Chria. 1810.

³ Rådmand Moestue ble 20/2 1788 bevilget tollfrihet for 1 pipe (= 54 viertler) fransk brennevin som ble spilt ved transporten fra tollboden. (Generaltollkammerets arkiv. RA.)

skyldte ham for av denne grunn å være motstander av hans plan om opprettelse av en privat norsk seddelbank (1799).¹ Bernt Ankers bror Peder Anker på Bogstad var forøvrig en av dem som i knipetak fikk lånt penger av Jens Moestue.² Under konjunktorene i årene 1801–1807 deltok han også i trelasteksporten, men av noen særlig betydning ble ikke denne handel.³ Importvarene kom med seilskuter fra de forskjelligste havner i Danmark, Tyskland, England, Holland, Frankrike og Spanien.⁴ Salget foregikk først og fremst til byens befolkning og de tilreisende, men han foretok også adskillige leveringer utover landdistriktene. Som flere andre av byens kjøpmenn, drev han også en del handel på Värmland. Det var mest tobakk, vin og brennevin, som ble kjørt landeveien over grensen. Tilbake kom svensk stangjern og spiker, hvorav en betydelig del ble sendt til de land fra hvilke man ellers drev import. Tollbehandlingen av grensevarene foregikk på norsk side først i Christiania, men de som passerte grensen for inngående hadde plikt til å melde av til nærmeste lensmann. Denne mangelfulle kontroll førte til adskillig smughandel som var til ulempe for de regulære kjøpmenn. Jens Moestue, som opptrådte på de øvrige interessertes vegne, foreslo derfor for myndighetene at kontrollen skulle skjerpes, og at det skulle opprettes en tollstasjon på gården Tråstad ved Kongsvinger.⁵

Etter at han hadde slått seg ned i Christiania, må Jens Moestue meget snart ha henledet sine medborgeres oppmerksomhet på seg. En av de første som la merke til ham var forøvrig en ung dame tvers over gaten, den 19 årige Annechen, yngste datter av kjøpmannen, kirkevergen og borgerrepresentanten Kield Simonsen. Fra karnappet i farens hus hadde hun god utsikt til hva som foregikk i Kirkegaten. Den unge nyetablerte kjøpmann er nok også på sin side blitt oppmerksom på gjenboerens kjekke og dyktige datter, og er blitt klar over at han her kunne få en livsledsagerinne som passet for ham. Kield Simonsen har nok heller ikke hatt noe imot en slik svigersønn, så meget mer som hans to eldre og visstnok meget

¹ Øivind Davidsen: Bernt Anker i nytt lys.

² Yngvar Hauge: Bogstad 1773–1955.

³ Byskattemanntall for Chria.

⁴ Chria. Tollsteds protokoller.

⁵ Aker 1837–1937, V.

kjekke døtre ennå var ugifte. De to unge ble forlovet den 30. mai 1774, og brylluppet stod den 17. oktober.¹

Samme år var Jens Moestue blitt medlem av innkvarteringskomisjonen, og for 1776 ble han beskikket til inspektør og billettør ved innkvarteringsvesenet. Byen hadde plikt til å skaffe innkvartering for garnisonen og dens offiserer, og i 1773 fikk den også prins Carl av Hessen-Cassel og hans hoff å trekkes med. Innkvarteringen var i alminnelighet betraktet som en trykkende plage, vel både av dem som fikk de militære i huset og av dem som bare måtte være med på å betale. Prinsen av Hessens offiserer ga neppe noen særlig grunn til å endre denne oppfatning. Jens Moestue hadde i november 1772 fått oberstløytnant Gæhler med to tjenere i sitt hus, og var ikke fornøyd med det. Han søkte derfor å komme løs fra forholdet, og besværet seg hos magistraten i sakens anledning. Der fikk han ingen støtte, men det lyktes ham allikevel å bli kvitt oberstløytnanten i september det påfølgende år. Han kranglet ennå lenge med magistraten om oppgjøret for innkvarteringen, og ble til slutt tilbudt 12 rd. for måneden mens han selv mente å ha krav på 20.²

I 1775 ble han oppnevnt som formynder for den umyndiggjorte jomfru Roberta Kaae, og noen år senere overtok han også vergeomålet for den umyndiggjorte kjøpmann Andreas Huus, medeier i Nedre Papirmølle og far til Nils Huus og Fredrik Glad. For året 1777 var han oppnevnt som takserborger (ligningsmann), og for året 1779 hadde han det byrdefulle ombud som byens kemner.

I 1781 ble Jens Moestue sammen med kjøpmann Hans Wang, etter forslag fra byens representanter, utnevnt av magistraten til å inntre i to vakante poster blant de deputerte borgere (de 12 menn), og året etter ble han meddommer i politiretten hvor han tok sete den 6. februar 1782. Et sterkere bevis for den anseelse han nød får vi i 1786, da det skulle besettes et embede som viserådmann i byen ved rådmann, løytnant Carl Fred. Lunds død. Viserådmann Osterhaus ble virkelig rådmann, og som ny viserådmann foreslo stiftamtmannen, Jørgen Erich Scheel, i et P. M. til det kgl. danske kanselli, at man burde beskikke Jens Moestue.³

¹ Til brylluppet skrev Christian Leth Krejdal en skåltale som ennå er bevart i original.

² Chria. mag. sesjonsprot. Chria. mag. arkiv, XVIII, pk. 1.

³ Norske Indlæg 1786, II.

Til Det Høykongelige Danske Cancellie.

Pro Memoria.

Den ved Raadmand Lunds Død i Christiania Raadstue Vacante blevne Raadmands Tieneste, tiltræder efter in Copia vedlagte bestalning ViceRaadmand Osterhaus, baade i Henseende til Embedet og Indkomster, som ieg ey har skuldet undlade ærbødigst at indberette. Mange vil ventelig ved denne Leylighed stræbe efter at blive ViceRaadmand. De fleste af disse søge ventelig kun æren uden at tænke paa Arbeidet. Jeg kand ey heller sige andet, end at dette der forefaldende af de nu værende Virkelige, med Bekvemhed kand bestyres. Men skulde det dog ansees nødvendig, saa troer ieg det Pligt at bringe een Liige saa Duelig som reedelig og formuende Borger og Kiøbmand i Erindring, da hand som en af Byens Tolv Mænd, og som Medlem i Politie-Commissionen allerede i mange Aar ved sine gode Indsigter og Arbeidsomhed, har giort Byen og Publicum virkelige Tienester. For denne, Jens Mostue vilde det maaskee blive følende om een yngre og mindre fortient og virksom Borger blev ham foretrukket, og ieg vilde ansee det som een mig af det Høykongelige Danske Cancellie bevist Bevaagenhed, om denne Mand i ald fald maatte gives fortriinet. Flere gode Borgere vilde derved opmuntres til at opofre deres over havende Tiid, til Kundskabers Erhvervelse og Publici Nytte, og ikke som nu ofte skeer, ansee de fra forlystelser Publico givne faae Tiimer, for eet skræksomt Arbeide, og den deraf for Publicum i Mange henseender flydende Nytte, er Andledning til dette mit Ønske, som ærbødigst indstilles til det Høykongelige Collegii Velbehag.

Christiania d. 28de April 1786.

J. E. Scheel.

Den 7. juli 1786 underskrev Christian VII hans utnevnelse på Fredriksberg slott,¹ og den 9. januar 1787 tiltrådte han embedet. Hans kolleger i magistraten var presidenten Wilh. Fredr. Willumsen, borgermester Jens Henrik Strøm, viseborgermester og rådmann Mathias Ramshart, rådmann Peder Holm og rådmann Nicolai Didrik Osterhaus. Noen tid etter døde rådmann Ramshart, og Jens Moestue rykket da opp til å bli virkelig rådmann. Årslønningen beløp seg til 233 rd. 32 sk., og herav svartes embedsskatt.²

Som rådmann deltok han ikke bare i bestyrelsen av byens økonomiske forhold, han var også dommer i rådhusretten. Som tidligere dommer i politiretten hadde han allerede på forhånd erfaring i dommergjerningen.

Christiania var på denne tid ikke noen stor by. Ved en folketelling i 1769 var selve byens innbyggerantall 3231, eller på størrelse som den nåværende Egersund. Men dertil bodde det i forstæderne på byens grunn 4265 mennesker, og disse sognet til byen, så i alt kommer

¹ Norske Aabne Breve 1786. RA.

² Chria. mag. arkiv XIX, pk. 13.

Til
Det Velædle Brude-Par
HHR. JENS MOERSTUE
og
JOMFRUE ANNECHEN CHRISTENCE SIMONSEN

Paa Bryllups Festen
den 17. Octobr. 1774

ydmyst
Christian Leth Krejdal

Blandt alle de Velsignelser
Som Himlen har at skiænke her
Ei mindste Stæd fortjener
Et Himmel kronet Ægte-Baand
Der knyttes af Guds egen Haand
Imellem Ægte-Venner
Naar Gudsfrygt, Fromhed, Dyd, Forstand
Som i et Centrum samles kand
Naar Et af Tvende bliver
Og glædes ved en Kjærlighed
Som indtil Døden varer ved
Hvo da ej underskriver?
Hvo bytter da med Croesi skat
Med Cæsars Haab i Lykkens Nat
Med Nestors Aar og Alder?
Thi hvo een dydig Hustrue faaer
Og selv paa Dydens Veie gaaer
Den man lyksalig kalder
Et saadant Dydens Ægte-Par
Som Himlens Gud selv samlet har
I Dag Jeg gratulerer
Du vidste ret Hr. Brudgom at
Faae Dydens Ægte Perle fat
Som billig meriterer,
Den uforfalsket Kjærlighed
Der ikke af Forandring veed
Men Lue hæftig brænder
Til sidste Livs Minutte, naar
Du Bud fra Livets Herre faar
Og Døden Livet ender
Din unge Bruud Jeg sikkert veed

I Gudsfrygt, Dyd og Ydmyghed
Hun haver faae sin Lige
Hvor er dog ej den Lykke var
At see saa stort Dyd samlet Par
Nu vil Jeg ikkun sige
Til lykke med een yndig Bruud
Vi veed den Handel er af Bud
Til samtlig Venners Glæde
Til lykke med den Himmel Skat
Der skal som dejligste Zirat
Et Huus og Boe beklæde
Beviis Dem nu saa dygtig Mand
Jeg veed Du baade vil og kand
Saa vil Jeg vist formode
At Mor - Far skal fornøyet see
Ved Aars Forløb i Vuggen lee
En yndig Ægte-Pode.

Votum

Lykke, Velstand, Held og Ære
Krone dette Brude-Par
Lad o Gud velsignet være
Alt hvad Du dig foretar
Breed din Naades Flig og Vinger
Over deres Huus og Boe
Din Velsignels Dem omvinger
Med eendragtig Fred og Roe
Lad Dem leve her i Glæde
I oprigtig Kjærlighed
Til De skal til Dig indtræde
I den evig Herlighed.

en da opp i en by på størrelse som Kongsberg i dag. Det var denne lille byen som hadde en magistrat bestående av 1 president, 1 borgermester og 4 rådmenn, foruten 1 politimester, 1 byfogd, 1 byskriver og 1 auksjonsforvalter. Dertil de 12 menn. I tiden fra 1769 til 1801 økte byens befolkning med 26% og forstedenes med 21%.

Jens Moestue satt på rådstuen som medlem av magistraten til 1795, da han mot stiftamtmannens og kollegenes ønske søkte om avskjed. I 1794 ble han medlem av den da nedsatte fattigkommisjon, sammen med president Rosenkrantz, stiftsprost Lumholtz, sogneprest Sverdrup, assessor Mathiesen, kjøpmann Horster, samt stiftamtmann Moltke og biskop Schmidt. Jens Moestue hadde forøvrig i 1780-årene tatt initiativet til opprettelse av en viktig institusjon for byens fattigvesen, nemlig spinnehuset, som senere er blitt til arbeidsanstalten og pleiehjemmet Prinds Christian Augusts Minde.

Annechen Moestue f. Simonsen

Da jernverkseier Jess Anker, bror av Bernt og Peder Anker, i 1798 endte sitt liv i Bath i England, ble Jens Moestue oppnevnt som tilsynsverge for hans umyndige barn, og han fungerte som dette inntil det fallitte dødsbo var oppgjort.¹

Til bruk for sin forretningsvirksomhet kjøpte Jens Moestue et par lader på Hammersborg samt sjøboder ved bryggen. I 1779 overtok han sin svigerfars landeiendom Kjeldsbæk,² sammen med forpaktningsretten til plassen Schæfferstuen. Kjeldsbæk utvidet han i 1790 med kjøp av et stykke jord av Skøyen kalt Vesleengen, og i 1796 bygslet han ytterligere et stykke jord og en aspelund kalt

¹ Chria. mag. sesjonsprot. 1802.

² Biskop Pavels skriver i sin dagbok: «Førrige vaktmester ved dragonene Carl Schøyen, Aker sogns fornemste bonde, ble idag (22. feb. 1813) begravet. Han og rådmann Moestue, der eiet en løkke på hans grunn, lå i prosess med hinanden blot av egensindighet og vrangvilje fra begge sider – nu ble det deres lodd på én dag og i én time å nedsenkes i graven – og der, hvor deres sande jeg nu er, hvorledes mon der dømmes om deres vrøvlerier.» Saken ble senere vundet av mad. Moestue ved høyesterettsdom i 1816.

Engløyken. Det myrlendte parti nederst mot Frognerkilens innerste del sees av et bykart fra 1816 å være benevnt Mostuestranden, likesom den nedre del av Frognerelven helt inn i dette århundre ble kalt Mostuebekken.

I 1797 ervervet han løkkene Bakås og Bergsløyken (Dalsbergstien nr. 6) og i 1799 også den nærliggende Bolteløyken, også kalt Marienberg eller Henrikenberg. I 1804 kjøpte han til en del av løkken Bislet som sammen med Bakås ble lagt til Bolteløyken. Bakås var en liten husmannsplass, men på Bergsløyken var det foruten en liten husmannsstue og forskjellige uthus også et større laftet våningshus på 5 værelser og kjøkken. Dette huset hadde 1 kakkelovn, og var vel bare beregnet til sommerbruk. På Bolteløyken var det et større laftet våningshus med mange værelser, grunnmuret fjøs og stall samt 2 lader. Eiendommene var tilsammen på ca. 190 mål jord.

I 1780 kjøpte han av stiftsprest Holmboes enke hennes part i gården vestre Grenie i Nes, Romerike. Gårdens totale skyld var 2 skippund blandmalt, herav $12\frac{1}{2}$ lispund benefisert gods, mens resten $7\frac{1}{2}$ lispund var proprietærgods. Kjøpesummen for de $7\frac{1}{2}$ lispund var 45 rd. Denne eiendom ga han 1. juledag 1788 til Peder Michelsens enkestue på Sagbanken i Vaterland.¹

I 1790 kjøpte han av kjøpmann Ole Holter i Drammen gården Linnsvolden i Lier, en fjerdepart i gården Søndre Vivelstad, og videre en særskilt part av denne gård med påstående stuebygning, uthuser samt et møllebruk med vannfall. Møllebruket hadde 2 sikte- og 2 sammalkverner. Dessuten kjøpte han en part av Nordre Vivelstad med møllebruk og 2 kvernfosser. Denne møllen var innrettet for all slags grynmalning. I handelen fulgte også med et vann i Egsmarken med 4 dammer, som opprinnelig hadde tilhørt Søndre og Nordre Eg. Kjøpesummen var ialt 4000 rd. Kvernbrukene var forsikret i Brandkassen for 1120 rd. På Vivelstad lot han i 1793 oppføre en sag. På denne kunne han foruten det nødvendige til bygdens bruk skjære 2000 bord for eksport. Linnsvolden utstyrte han med ny redskap, hester, storfe og fullt løsøre til huset. Disse Liereiendommene solgte han igjen i 1798 til Casper von Cappelen i Drammen. Senere kjøpte han gården Stamnes med plassen Laxa og gården Ås i Såner. Det er ikke meget opplyst om disse gårder, men

¹ Norske Stiftelser.

antagelig har han drevet dem for egen regning, og oppholdt seg der av og til. På dette tyder det forhold at hans enke før sin død uttalte at den gamle sorte hesten på Stamnes ikke måtte selges.

Jens Moestue foretok også en del kjøp og salg av eiendommer i byen og dens forstæder. Enkelte av disse kjøpene var bare kort-siktige pengeplaseringer, og er for så vidt av mindre interesse, mens andre var foretatt med henblikk på leiefortjenesten. Blant de siste eiendommer kan nevnes nr. 84 i Dronningens gate, det gamle fattighus (nå Prinsens gate nr. 10), og nr. 280 i Nedre Vollgate (nå nr. 10). Videre i Piperviken gården nr. 471 med hage, gården nr. 513 som han kjøpte av sin fetter Conrad Clauson, gården nr. 508 med hage, hagene nr. 506 og 507, og gården nr. 430 a (senere Filosofgangen 17).

I 1785 oppstod det en alvorlig brann på byens brygger, den varte i flere dager. Tollboden, kranen og alle byens 150 sjøboder med store varebeholdninger brant ned. Således strøk det med 17 532 tønner korn, 3 049 tønner malt, 181 tønner erter og gryn, og 814 tønner karve. Jens Moestues tap var forholdsvis ikke så stort: 204 tønner rug, 2 tønner erter og 206 tønner karve.¹ Antagelig har han hatt en del av sitt lager andre steder. Imidlertid ble han et par år senere hjemsøkt av en ny brannulykke, og denne gangen gikk det verre.

Den 10. april 1787 begynte det å brenne i dr. Schminckes gård i Kongens gate (nå nr. 18). Ilden oppstod kl. 5 morgen, og bredte seg med stor hurtighet. Den største delen av kvartalet brant ned i løpet av kort tid. Innen kl. 7 var rådmann Moestues gårder lagt i aske. Mad. Moestue har gjort en notat om brannen i sin salmebok. Det fremgår av denne at tapet beløp seg til 12 000 rd., og at en del krambodvarer og for 1400 rd. stentøy strøk med. Stentøyet var vel en særlig verdifull del av varebeholdningen, siden det nevnes særskilt, og som det på grunn av varens art var vanskelig å redde. En må ellers forstå notaten slik at man på tross av natten og den knappe tid rakk å redde adskillig. Brannens oppkomst skyldtes antagelig uforsiktighet eller manglende tilsyn med ovnsrørene hos dr. Schmincke. Et par år tidligere hadde denne fått påtale for en pipebrann i et kakkelovnsrør i sitt hus.²

¹ Chria. mag. sesjonsprot.

² Chria. brandkommisjons prot. 1782–1798.

Brannen var nok et hårdt slag, men Jens Moestue gikk ufortrødent i vei med å bygge et nytt hus på tomten, som han samtidig utvidet ved kjøp av avdøde bokbinder Bruuns nedbrendte gård nr. 17 i Kirkegaten. Den nye gårds tomt var på omtrent 1½ mål (3759 kv.alen). Hovedbygningen stod på grunnmur over 4 hvelvede brannfrie kjeldere, og lå med fasadene til Kirkegaten og Østre gate (nå Karl Johans gate). Fasadene var henholdsvis 40 og 37 meter lange, og av glattpusset mur. Trappen foran hovedinngangen var av Bornholmersten. Det var 10 værelser i underetasjen og 13 i overetasjen. Disse var fra ca. 20 til 40 kvm, med en enkelt større sal i annen etasje på 64 kvm. Værelsenes takhøyde var for det meste på ca. 3,45 m.¹ Ifølge en branntakst av 1797 var 10 av dem innredet og tapetsert. På gatesiden var det 33 fag dobbelte vinduer, og til gården 23 fag. Taket var stendeckket.

Bygningen inneholdt 12 kakkelovner, herav 1 på fire etasjer, 3 på tre etasjer og 8 på to etasjer. Kjøkkenet hadde skorsten, med plater av malm. Komfyrer var ennå ikke kommet i bruk. Kramboden lå i 1. etasje. I forbindelse med hovedbygningen var det en brannfri pakkbod, utvendig beskyttet med murverk, stentak og jerndører. I gården var det en vinkelformet bakbygning på to etasjer, som støtte opp til naboeiendommen i sør og vest. Også denne hadde stentak. Her var det stall til 5 hester, fjøs til 3 kuer, vogn- og vedskjul, bryggerhus, bakerovn, rullebod og drengestue. I 2. etasje var det høy- og kornlofter. Denne bygningen hadde tillukte svalganger. Arkitekt var Hans Chr. Lind.²

Under gjenoppbygningen bodde familien i fru Eliesons gård.³ Den 6. desember 1788 flyttet rådmannen inn i det nyoppførte hus, og den 17. samme måned ble det holdt bryllup for madame Moestues 19-årige kusine Annechen Dedekam, som giftet seg med den 20 år eldre professor i botanikk ved Københavns Universitet Martin Vahl.⁴

Rådmann Moestue hadde nå fått et meget rommelig og standsmessig hus som han brukte som enebolig. Vi kan gå ut fra at det har

¹ Ildstedskatten 1812. Kart- og oppmålingsforretning 1831.

² Se også Arno Berg: Ved store Voldport. (St. Hallvard 1958.)

³ Annechen Moestues salmebok.

⁴ Se side 140.

vært utfoldet adskillig gjestfrihet her, men ikke av den art at det har satt spor i samtidens litteratur. Selv om rådmannen var rik og ansett synes hans liv å ha vært preget av en stillferdig tilbakeholdenhet, han var ikke av dem som stakk seg frem, han behøvde vel heller ikke det. Han passet sin forretning og sitt embede, men allikevel har mange vandret inn og ut av hans hus. Kjent som en meget dyktig forretningsmann søktes han også av mange unge menn som skulle utdannes for handelen. Vi vet navnene bare på noen ganske få. Even Stenersen, på morssiden av Vålenslekten fra Gausdal og altså en fjern slektning av rådmannen, var en av dem. Han ble senere en meget kjent kjøpmann i byen, etter ham er Stenersgaten oppkalt. Marcus Pløen var en annen.¹ Han var født i København og brorsønn av Jørgen Pløen. Som bevis for sin takknemlighet for den godhet han hadde nydt i rådmannens hus testamenterte han senere 2000 rd. til hver av rådmannens barn. Beløpet kom først til utbetaling i 1880, ved Pløens kusine stiftamtmaninne de Thygesons død.² Mindre glede hadde rådmannen av sin lærling kjøpmann Jens Brandt³ som senere slo seg ned i London, og derfra sendte falske otteskillinger over til sin venn Pascal Paoli Essendrop i Christiania. Kjøpmennene Moestue og Collett fattet i 1799 mistanke til disse mynter, og nektet å ta imot dem. Følgen ble at Paoli ble arrestert og dømt til døden. Senere ble han riktignok benådet, og i 1809 slapp han fri mot kausjon.⁴

I begynnelsen av 1770-årene var de første tanker blitt utkastet om et eget norsk universitet, og kravet herom ble gjentatt med visse mellomrom, dog uten å møte noen forståelse hos regjeringen i København. I 1793 slo sognepresten i Eidsberg, den danskfødte professor J. N. Wilse, igjen til lyd for saken. Han sammenkalte den 4. juni til et møte hos rådmann Moestue. Det kom 40 deltagere til møtet, og senere var det en livlig pressediskusjon om saken. Noen år

¹ Marcus Pløen, født 1778, innvandret til Christiania 1794, død der 1836. Kjøpmann, stortingsmann, eier av Søndre Høvik i Bærum.

² Norske Stiftelser.

³ Jens Brandt, født i Ullensaker 1767, død i Bordeaux 1833. Sønn av sogneprest Johan Rasmus Brandt og Berthe Marie Hjort, som var en datter av sognepresten i Ullensaker Peder Hjort og Anne Dedekam (se side 139). Jens Brandt var således en trenning av rådmann Moestues hustru.

⁴ N.T.G. I.

senere var det igjen et møte i rådmannens hus, men heller ikke den gang førte det til noe. Først i 1811 måtte kongen gi etter for presset, og gi tillatelse til opprettelse av «Det kgl. Fredriks Universitet» i Christiania. Igjen kom rådmann Moestues rommelige hus til nytte, og vårt universitet fikk i 1813 sine første lokaler der.¹

Universitetet var imidlertid ikke den eneste lærested som fikk plass i rådmannens hus. Fra 1806 til 1809 ga han gratis lokale til Forberedelsesinstituttet, den senere Christiania Borgerskole, som da var opprettet.

I den siste halvdel av 1700-årene hadde misnøyen med det danske styre fått stadig fastere rot, og fra tid til annen ga den seg utslag i åpen opposisjon mot regjeringen eller dens embedsmenn. Såvel i avisartikler som i det skjulte ble det arbeidet mot det store mål, et fritt og folkestyrt Norge, hvis første etappe ble nådd i 1814. Blant de borgere som åpent hadde kritisert regjeringens behandling av de norske anliggender var Fredrik Clausen, og vi kan vel gå ut fra at Jens Moestue har fått sin første påvirkning av frihetsideene i onkelens hus. Jens Moestue var senere kjent for sitt patriotiske sinnelag, og han sluttet seg til den krets som gjerne så at det danske åk ble kastet av og at landet fikk en fri forfatning. Hans syn på dette spørsmål var selvsagt ikke bare betinget av ren nasjonalromantikk, men også av en realistisk innstilling til de vanskeligheter som det danske styre la i veien for den norske handel. Sverige var meget interessert i den norske misnøyen, og holdt seg gjennom spesielle agenter til stadighet underrettet om stemningen i Norge, og prøvde å påvirke denne så godt som mulig til egen fordel. Jens Moestue hørte med til selvstendighetstankens aktive forkjempere; nettopp derfor vet vi også så litet om hans forhold på dette område. Slik aktivitet grenset jo inn på høyforræderi og måtte holdes strengt hemmelig. Det var heller ikke fritt for at man, såvel figurlig som bokstavelig, gikk «over grensen».

Den franske revolusjon som brøt ut i året 1789 synes å ha gitt frihetsideene et puff. Året etter ble Jens Moestue og andre av selvstendighetstankens fremtredende menn enig om å undersøke hvorvidt en kunne gjøre regning med svensk assistanse såfremt et åpent

¹ Det norske Folks Liv og Historie VII. Kristianias Historie IV.

opprør lot seg gjennomføre. Sammen med Carsten Tank¹ og Amund Hofgaard² fra Fredrikshald og Iver Neumann³ fra Odals Verk dro han i hemmelighet til Värmland, hvor de sammensvorne like ved grensen i nærheten av Eda skanse møtte Gustav III.s fortrolige sendebud Gustav Armfelt. Møtet fant sted den 11. mars 1790. Nordmennene ville gjerne få svensk hjelp til å løsrive seg fra Danmark, men de ville ha et selvstendig folkestyrt Norge. Dette passet ikke svenskekongen, og forhandlingene, som fortsatte utover året, førte ikke til noe positivt resultat. Av Armfelts rapport til sin konge får en det inntrykk at han anså rådmann Moestue som den dyktigste og betydeligste av de fremmøtte forhandlere.⁴

Heldigvis for de impliserte kom det ikke noe ut om saken, og de kom helskinnet fra sitt ikke ufarlige foretagende. Hofgaard ble imidlertid et par år senere anklaget for å ha vist noen forkledde svenske offiserer, som han utga for forretningsvenner, rundt på Fredriksten festning.⁵ Det er vel sannsynlig at såvel han som de andre har opprettholdt en viss kontakt med svenske agenter.

I 1809 var situasjonen blitt tilspisset. Norge var kommet med i krigen mot England og Sverige, og handelen led under dette. Våren 1809 sluttet prins Christian August på egen hånd våpenstillstand med svenskene. Tanken om en svensk-norsk union ble fremkastet og vant anklang blant handelspatriciatet på Østlandet. Føreren for denne gruppe var grev Wedel,⁶ til ham sluttet rådmann Moestue, Tank og Neumann seg, og videre Westye Egeberg⁷ og Johannes Thrane.⁸ Hofgaard var død i 1806. Heller ikke rådmann Moestue fikk oppleve å se sine drømmer virkeliggjort. Carsten Tank derimot

¹ Carsten Tank, 1768–1832, godseier og trelasthandler. Bosatt på Rød gård ved Fredrikshald. Statsråd i Christian Fredriks regjering, senere stortingsmann.

² Amund Hofgaard, 1754–1806, kjøpmann på Fredrikshald.

³ Iver Neumann, 1739–1829, bergråd, eier av Odals jernverk.

⁴ Se bl. a. Sars: Udsigt over den norske Historie. H.T. 2. rekke I. Sverre Steen: Det norske Folks Liv og Historie VII.

⁵ Norske Indlæg, mars 1792.

⁶ Herman Wedel-Jarlsberg, 1779–1840, greve, amtmann i Buskerud 1806–1813, senere stattholder.

⁷ Westye Egeberg, 1770–1830, født i Danmark, borgerskap i Christiania 1800, Trelasthandler.

⁸ Johannes Thrane, 1779–1841, amerikansk visekonsul, kjøpmann i Christiania.

tok også aktiv del i sluttkampen, og var statsråd i Christian Fredriks kortvarige regjering.

Som før nevnt vet vi litet om rådmann Moestues forhold til byens selskapelige liv. Men både hans stilling og hans personlighet gjør det rimelig at han har vært med der hvor noe av betydning foregikk. I en middag hos stiftamtmann Moltke for byens honoratiores fikk Jess Anker i stand en trette med rådmannen og sin bror Bernt. Det ble et pinlig opptrinn, og verten måtte få fjernet urostifteren. Stiftamtmannen nevner episoden i et brev (1792), og betegner i dette rådmannen som «ganske fredelig». I 1803 ble Jens Moestue og hans hustru medlemmer av Det Dramatiske Selskab, byens daværende amatørteater. Det var nok ungdommen i huset som trakk ham inn i dette, den eldste sønn og den unge svigerdatter. I 1805 opptrådte den forhenværende rådmann selv på de skrå bredder, som en av hofffolkene i skuespillet «Strelitzerne». Flere andre kjente borgere var også med i stykket, som kjøpmennene Ener Holm og Haagen Mathiesen, dr. Thulstrup, hoffagent Jacob Nielsen og prokurator Falsen.¹

De siste årene av sitt liv var rådmann Moestue plaget av en sviaktende helbred. Han døde 65 år gammel «uten voldsomme smerter» den 13. februar 1813 i sitt hjem i Christiania. Begravelsen fant sted den 22. i samme måned på Vår Frelsers gravlund, hvor gravstedet ennå finnes.

I sitt ekteskap med Annechen Simonsen fikk han med 18 års mellomrom 2 sønner, hvorav den eldste døde før sin far.

1. *Kield Moestue*, født i Christiania 5. mai 1776 kl. 6 morgen, og døpt den 14. samme måned. Faddere var mad. Sverdrup (side 112), mad. Dorthe Smith (side 144), jfr. Anne Else Simonsen (side 137). Kield Simonsen (side 135) og Conrad Clauson (side 110). Død samme sted 1805. (Se side 150.)
2. *Svend Moestue*, født i Christiania 5. august 1794, og døpt den 14. samme måned. Faddere var Ulrich Bugge (side 137), Peter Frost (side 82), broren Kield Moestue, mad. Berthe Marie Bugge Hansen, født Simonsen (side 137), mad. Anne Edsleff² og

¹ Huitfeldt: Christiania Teaterhistorie.

² Datter av Ulrich Bugge og hans første hustru Anne Frost (side 81).

jfr. Anna Maria Smith (side 149). Død samme sted 1851. (Se side 153.)

Følgende «platevers» (nekrolog) over rådmann Jens Moestue er inntatt i Christiania Intelligenssedler for 26. februar 1813.

Efter en virksom Dag,
En stille Aften,
En rolig Blund i Nattens Timer:
Og endelig en glad Opvaagnelse
Til en ny og herligere Morgen:
Saaledes er Livets enkelte Dele
Et Billede paa Livet selv,
Paa Dødens Sønn og Evighedens Klarhed.

Solen oprandt førstegang
For
Jens Enbold Laurentius Moestue
Raadmand og Handelsmand i Christiania
I Drangedals Præstegaard den 29 Septbr. 1747.
Hans Vardoms Himmel
Var ei fti for Skyer,
Thi snart maatte han savne
Faders og Moders Omhed.
Dog, kjærlige Slægtinges Omhu
Modtog den Forældreløse,
Og den unge Sjæl søgte gavnlige Kundskafer,
Saavel i Fædrenelandet,
Som i adskillige fremmede Lande.
Endog hædret af Udlændige for sin Fliid
Vendte han tilbage til Norge,
Hvor han fandt i Christiania
Gjenstande nok for sin Virksomhed,
Og fandt den Blanding af Glæder og Sorger,
Som det menneskelige Liv fører med sig.
Han blev Kjøbmand og Vorger til Staden,
Repræsentant for Borgereskabet,
Og endelig Medlem af Magistraten.

Aar 1774 indgik han Ægteskab med
 Annechen Christence Simensen;
 Og blev Fader til tvende Sønner,
 Hvoraf en overlever ham,
 Og tilligemed Moderen begræder
 En kjærlig Faders, en god Ægtejælles Tab.
 Af Livets Gjenvoordigheder
 Prøvede han i den mandlige Alder,
 At Fjdens Vær fortærede en stor Deel af Hans Formue
 Og længer hen i Livet
 Hvad der smertede ham end mere,
 At en elsket Søn,
 Af hvis fromme Hjerter han lovede sig
 Lettelser i borgerlige Syssler
 Og Glæde i Alderdommen,
 Tidlig og uforventet gif over til et bedre Liv.
 Tvende Vornebørn gjenkaldte ofte
 Denne Søns Minde i Oldingens Hjerter. —
 Træt af Dagens Byrde og Hæde
 Overraskede ham Livets Aften,
 Hvis fortjente Aftenrøde
 Omtaagedes af en svagelig Hælbred,
 Som berøvede ham den rolige Nydelse,
 Der skjænker Virksomhed sin Løn
 Endog her paa Jorden. —
 En Skare af Handelsmænd,
 Der fandt Dannelse og Veiledning i hans Huus,
 Bevise ydermere hans Duclighed i sit Fag.
 De mange blandt Medborgere og Venner,
 Som have ham Opmøst og Vistand at takke,
 Verede i erkjendtlige Hjerter
 Hans Livs Løvtale.
 Uden voldsomme Smertes
 Endtes hans Liv med en sagte Slummer
 den 12te Februar 1813.

Hvil sødt, i salig Fred!
 Vaagn op til en uendelig Dag!

N. W.

Dødsboet ble gjort opp med en nettoformue på 1 million rd. D.C., eller omregnet i ny valuta 88 888 rbd. S.V. Enken hadde bevilling til å sitte i uskiftet bo, men holdt allikevel samfrendeskifte med arvingene.¹ De gamle krambodbeholdninger ble solgt ved auksjon. Av de faste eiendommer beholdt mad. Moestue bygården, Bolteløkken med Bergsløkken, Schæfferstuen og gårdene ved Son. Hun beholdt også løsøret. Boets felleshusholdning, som omfattet enken, sønnen Svend og svigerdatteren med barn, ble hevet fra den 1. september.

Annechen Moestue levde ennå mange år som enke, og bestyrte med fast hånd sine eiendommer og øvrige midler. Årene etter 1814 var økonomisk vanskelige, og leveomkostningene var høye. Husholdningens størrelse ble derfor innskrenket, og en stor del av bygården ble leiet bort. Men selv om krigsårene med pengedevalueringen og andre tap hadde tæret på rådmannens store formue, så var det allikevel tilstrekkelig igjen til at hun for resten av sine leveår kunne opprettholde stillingen som den rike enke, og hun behøvde ikke å være smålig i sine økonomiske disposisjoner. Således ordnet hun godt opp for sin sønn da han i 1817 måtte innstille sine betalinger, og da svogeren Smith noe senere måtte gå den samme vei unnlot hun å melde sin fordring på 5000 rbd. i boet. Hun døde den 3. juni 1824, 69 år gammel, og ble begravet ved siden av sin mann.

Da boet etter henne ble gjort opp i 1828, beløp nettoformuen seg til 34 054 spd. som ble fordelt på slektsarvingene. Husjomfruen Anne Marie Ringel, senere fru Wærner, fikk 200 spd.²

Skiftet inneholder en omfangsrik spesifikasjon av innbo og annet løsøre, men det gir ikke noe virkelig inntrykk av hvorledes rådmann Moestues hjem må ha vært innredet. Bortsett fra den ganske rikholdige samling av kjøkkenutstyr, servise og dekketøy, virker hjemmet i 1824 forholdsvis beskjedent. En forstår allikevel at det en gang har vært anderledes. Det må derfor ha vært foretatt ganske betydelige innskrenkninger i løpet av de 10 år som var gått siden rådmannens død. Registreringsfortegnelsen angir følgende beboelsesrom med inventar.

Dagligstuen: 1 sofa og 12 stoler med rødt plysjtrekk, 1 mahogni spillebord, 1 stort speil med tilhørende bord.

¹ Chria. mag. arkiv IV, pk. 31.

² Chria. skifteprot. nr. 19 og 25.

Kontoret: 2 slagbord av mahogni, 1 større og 1 mindre spillebord, 1 reolskap med speil, 1 jernpengekiste.

Sengekammeret: 1 sofa med sort trekk, 1 mahogni skatoll med skjenk, 1 kommode med små skuffer, 1 blåmalt skap med reol, 1 rødmalt kiste. (Ingen seng.)

Pikekammeret: 1 litet rundt mahognibord, 1 vaskevannstol, 1 brunmalt skap, 1 speil i forgylt ramme, 1 ottedagers sangur, 1 rødmalt dragkiste med skap. (Ingen seng.)

1. værelse ovenpå: 1 sengested og diverse sengeutstyr, 1 kanapé med krøllhårsstopping, 1 bord, 1 ottedagers kabinetur.

2. værelse ovenpå: 1 sengested, 1 rødmalt bord, 1 mahogni spillebord, 1 par store speiler i forgylt ramme med speilbord og marmorplate, 1 lysekroner med messinglampetter.

Storsalen: 2 fastskrudde store speil og speilbord med marmorplate, 1 stor lysekroner.

Storstuen: 1 stort fastskrudd speil.

Grønnsalen: 1 stort fastskrudd speil.

Kjøkkenet var godt forsynt med all slags utstyr og redskaper som bruktes i den tid. I kjelleren var det 3 flasker rinskvin, 126 flasker rødvin og 19 flasker konjakk.

Av gull og sølv var det mindre enn en kunne vente, men sølvskatten hadde vel krevd sitt. Tilsammen fantes det utregnet i vekt ca. 100 g gull og 6 kg sølv. Svært meget av det øvrige innbo og utstyr var bortpakket på loftet eller i andre pakkrom. At huset ikke alltid har vært så enkelt utstyrt ser en av forskjellig. Således finnes et servise i blått og hvitt porselen som ennå består av 108 flate og 120 dype tallerkner, 30 asjetter, 48 store fat, 14 sennepskrukker, 14 saltkar, 10 salatfat, 5 blomstervaser m. m. Likeledes finnes rester av et annet servise i hvitt stentøy med grønne kanter, bestående av 90 flate og 36 dype tallerkner, 24 fat, 8 sauseterriner med fat og lokk, m. m. Ennvidere 72 tallerkner med brune kanter. Av dekketøy finnes 89 duker og 307 servietter. Blant sølvet finnes spiseskjeer, teskjeer og forskjellige spiseskjeer og øser, men ingen gaffer. Derimot 30 par hvitskaftede bordkniver og 50 par dessertkniver.

Blant andre ting som forefantes i huset kan nevnes 30 champagneglass, 1 destillasjonskjele for brennevin, 1 klokkespill av messing, 1 kopieringsmaskin av mahogni, 1 globus, 1 laterna magica, 1 vekkeklokke, 1 gullur til 15 spd., 2 par briller med sølvinnfatning, 1

kommodestol med pumpeinnretning, diverse ridetøy og kjøreredskaper.

På Bolteløkken virker det etter spesifikasjonen av møblene noe mere bebodd, og det er sannsynlig at den gamle frue har holdt meget til der. Det er imidlertid ikke oppført noe av sengeutstyr, dekketøy, servise eller kjøkkentøy, bortsett fra 2 dusin bispeglass av krystall, så den slags saker har hun vel brakt med seg hver gang hun flyttet dit opp. På Bolteløkken befant hennes 2 hester seg, mens de 2 kuene var på Bergsløkken. (Det var i juni måned.) Bolteløkken ble av dødsboet solgt til grosserer Jørgen Young for 6610 spd.

Fra tidligere vites at rådmann Moestue blant sitt innbo også hadde en biljard, men den er nå borte. Bare noen bortpakkede biljardlampetter av blikk minner om den.

Ved sin død hadde Annechen Moestue et tjenerskap på 1 husjomfru, 3 piker og 1 tjenestekar. På dette område hadde hun ikke innskrenket seg. Ved folketellingen i 1801 oppgis at rådmann Moestue hadde av fastboende personale foruten 1 karl og 3 drenger til kramboden, 1 tjenestekar og 3 piker. Ved en folketelling i 1815¹ oppgis det at enken hadde i huset 2 piker og 1 tjenestekar. Da bodde også hennes sønn Svend med kone og nyfødt sønn der uten annet eget tjenerskap enn en amme.

Annechen Simonsens fars- og morslekt.

*Kield Simonsen*² er født på gården Vitberg i Stange, og døpt 28. nov. 1717. Hans foreldre er bonde Simen Simensen Vitberg og Ingeborg Pedersdatter Valberg. Som ung kom han til Christiania, og ble 25 år gammel gift med Bodil Christense Bugge, datter av den velstående kjøpmann og sagbrukseier Lars Sørensen Bugge (se side 138). Ved dette giftermål kom Kield Simonsen i forbindelse med byens ledende kjøpmannskrets. Vielsen fant sted i Akers kirke 10. juli 1741, og hans farbror høkeren Axel Simensen Dillerud på Grønland var en av forloverne. Bodil Bugge arvet i 1744 565 rd. etter sin far, dessuten hadde hun fått 443 rd. etter sin mor, og det ble vel denne arv som dannet grunnlaget for Kield Simonsens videre virksomhet. Han etablerte seg som høker samme år, med borgerskap fra 17. des. 1744. I 1747 kjøpte han seg et hus i Grønsen av regimentskvartermester Alexander Giedde, og flyttet dit. Dette hus som hadde nr. 359 i forstæderne, lå mellom urtegårdsmann Henrik Boldeus' og Søren Lunds hager (nå Grønsen 3, Akers Sparebank).

¹ Chria. mag. arkiv IV, prot. 2 og pk. 31.

² Navnet skrives også ofte Simensen.

Kjeld Simonsen må ha vært meget driftig og dyktig, han arbeidet seg opp til å bli en velstående mann, og fikk etterhånden en betydelig sosial posisjon. I 1749 var han kommet så langt at han kunne legge om sin virksomhet fra høkerhandel til kjøpmannshandel, og han fikk borgerskap som kjøpmann 4. nov. dette år. Få dager senere mistet han sin kone, hun døde den 25. i samme måned.

Som kjøpmann var det nødvendig for Kjeld Simonsen å flytte inn i selve byen. Han ervervet derfor i 1750 ved makeskifte pottemaker Christopher Kinders hus nr. 331 i byen, beliggende ved torvet (nå Torvet 7, Kreditkassen), og flyttet dit.

Den 15. jan. 1751 ble han gift for annen gang. Hans nye hustru var Anne Dedekam, datter av fogden på Nedre Romerike Jonas Dedekam, som var død i fattigdom på Grønland noen år før (se side 139). Kjeld Simonsen hadde vel lært Anne Dedekam å kjenne gjennom sin svoger fogden Povl Hansen i Moss, hvis første hustru var søster av Anne Dedekams mor.

Kjeld Simonsen ble etterhånden pålagt forskjellige kommunale verv, således var han takserborger (ligningsmann) og kemner. Som en kuriositet kan nevnes at han i 1757 sammen med Andreas Huus ble utnevnt av magistraten til å besøke byens borgere med en kollektbok til fordel for de brannlidte i Bergen. Han var også kirkeverge ved Vår Frelsers kirke fra 1768 til 1775, og han ble opptatt blant byens «12 menn».¹

Siftprost O. Holmboe antegner i 1757 i sin dagbok:

I medio juli begynte jeg og Knud Bronæs at anlegge et Teglblænderi ved Holmen. 3. okt. blev de første brændte teglsten udtagne af Ovnen paa Holmen, samme Dag kjøbte Sr. Kjeld Simonsen 1000 af de mindste Mursten for 4 rd. (H.T. 2. rekke 11, s. 137.)

I 1765 flyttet han igjen, denne gang til gården nr. 50 i Kirkegaten (nå Kirkegt. 34 – Frølichpassasjen), som tidligere hadde vært hans svigerfar Lars Bugges bygård, men som ved dennes død ble solgt til Ole Hoff. Kjeld Simonsen ervervet den ved makeskifte med sin gård på torvet. Den nye gård bestod av en laftet og bordkledd forbygning på 2 etasjer, med et karnapp av bindingsverk. Dertil kom en 2 etasjes bakbygning og to sidebygninger på 2 etasjer. Eiendommens areal var på ca. 1/2 mål.² Her innrettet han et tobakkspinderi med 4 tobakkpresser. Ifølge et skattemanntall fra 1766 hadde han 3 tjenestefolk i huset, i 1769 var tallet øket til 4. Foruten gården nr. 50, eiet han også en sjøbod og et par leiegårder, en i Møllergaten kaldt «Kjelderer» (nå Møllergt. 4 – Husfliden), og en til Kirkegaten liggende, nr. 55, som støtte opp til baksiden av nr. 50, og som senere er gått inn i den nåværende gård Carl Johans gate 12.

Han hadde også skaffet seg et landsted, idet han i 1755 bygslet plassen Schæfferstuen under Frogner, med beitesrett for 1 ku i Frogners fehavn. Denne løkken lå på Frognerelvens østside, på nedsiden av Drammensveien. Han utvidet løkken på elvens vestsida, ved å bygsle et areal under Vestre Skøyen. Dette strakte seg fra Frognerkilen og opp til Madserud. Her bygget han seg en sommerbolig, like på nedsiden av Drammensveien ved elven. Bygslen gjaldt for begge eiendommers vedkommende hans egen, hustru og barns levetid, men i 1776 ervervet han den del av løkken som lå under Skøyen, og hvor sommerhuset stod, ved kjøp. Denne del kaltes senere for Kjeldsbæk.

¹ Chria. mag. sesjonsprot.

² Kart- og oppmålingsforretning.

I 1774 mistet han sin annen hustru, Anne Dedekam. Hun døde den 17. mai. Deretter levde han i 5 år som enkemann, men giftet seg så for tredje gang¹ 29. mars 1779 med den 36-årige enke Anne Cathrine Kreidal, datter av kjøpmann Hans Augustusen Kreidal (se side 142). Kield Simonsen var blitt nær 63 år da han gikk inn i sitt siste ekteskap. Samme året solgte han sin kjøpmannsgård i Kirkegaten og flyttet til gården Bjølsund i Rygge, som han samtidig overtok etter sin avdøde svoger fogden Povel Hansen. Løkkene Kjeldsbæk og Schæfferstuen overdro han til sin svigersønn Jens Moestue.

Den 15. august 1786 døde Anne Cathrine Kreidal på Bjølsund av en brystsykdom. Kield Simonsen ble fortsatt boende der som enkemann. I 1795 solgte han imidlertid gården til major Rick, mot rett til å oppholde seg der for resten av levetiden. Han døde der den 17. juli 1796 av alderdom.

Kield Simonsen hadde følgende barn i første ekteskap med Bodil Christense Bugge:

1. *Søren Bugge Simonsen*. (Dåpen finnes ikke antegnet i kirkebøkene for Christiania eller Aker.) Han tok 19. sept. 1777 borgerskap som høker i Christiania, og giftet seg der den 24. s. md. med Else Gulbrandsdatter. Sin forretningsvirksomhet drev han i sin gård i Storgaten, nr. 26 i forstæderne (omtr. den nåv. Dovrehallgård). I 1787 ble denne gård solgt ved offentlig auksjon etter forlangende av hans far som hadde pant i den. Senere må Søren Simonsen være flyttet på landet. Ved farens død i 1797 opplyses det at han er bosatt i Skedsmo. Han er imidlertid ikke å finne der ved folketellingen i 1801. Han arvet noen penger etter sin far, og for disse kjøpte han en leiegård i byen, nr. 55, den samme som hans far tidligere hadde eid. Denne gården hadde han fremdeles i 1810, og det opplyses da at han fremdeles bor på landet, og har bodd der i flere år.²
2. *Anne Else Simonsen*, døpt 11. aug. 1744, død på Bolteløkken 4. mars 1816, og begravet ved Akers kirke, gift på Bjølsund i Rygge 1. juli 1789 med kjøpmann Ulrik Bugge i Drøbak, født 5. des. 1745 i Risør, død 6. okt. 1806 i Drøbak. Denne hadde tidligere vært gift med Anne Frost, datter av Jørgen Frost og Marthe Mostue (se side 81). Ekteskapet var barnløst.
3. *Ingeborg Cathrine*, døpt 15. jan. 1746, begr. 22. juli 1747.
4. *Berthe Marie*, døpt 23. juli 1748, begr. 21. jan. 1749. (Blant fadderne var Anna Marie avg. Sommers enke, se side 142.)
5. *Berthe Marie Simonsen*, døpt 8. nov. 1749, død 10. feb. 1821,³ gift i Rygge 7. aug. 1778 med sin fetter Lars Bugge Hansen, døpt s. st. 4. aug. 1750, sønn av fogden i Moss Povel Hansen (side 139). Han var konstituert i fogdembedet fra 1768 til farens avskjed i 1776. I 1778 kom han i glassverkkompaniets tjeneste, og fra 1783 var han forvalter ved Hadelands glassverk. Død 6. des. 1793 på Torbjørnsrud på Hadeland,

¹ Datteren Annechen Moestue fikk i denne anledning utbetalt 3900 rd. som sin morsarv.

² Skatteprot. Chria. 1810.

³ Et portrett av Berte Marie Hansen (1785), malt av Peder Aadnes, er nå på Norsk Folkemuseum. Se Henning Gran og Reidar Revold: Kvinneportretter i Norsk Malerkunst.

og begravet på Jevnaker 14. jan. 1794. Etter hans død flyttet enken inn til Christiania, hvor hun ennå bodde i 1797. Fra 1798 bodde familien på sin gård Sogstie i Frogn. I 1801 holdtes samfrendeskifte etter Lars Bugge Hansen. Der var følgende barn:

- a. *Kjeld Hansen*, født 28. mai 1780.
- b. *Poul Bugge Hansen*.
- c. *Bodil Christense Hansen*, døpt på Jevnaker 19. aug. 1783. Faddere var bl. a. kjøpmann Moestue og hustru fra Christiania. Hun ble konfirmert i Frogn i 1798, og gift på Sogstie 12. aug. 1799 med Ulrich Eggertz, 1775–1822, handlende i Drøbak, senere inspektør ved fattigvesenet i Christiania, og endelig forvalter ved Borregaard. Enkemad. Moestue og kjøpmann Svend Moestue var faddere til deres sønn Jens Enevold Laurentius, 1814–1834.
- d. *Jens Enevold Laurentius Hansen*, døpt på Jevnaker 24. okt. 1786, død før 1801.
- e. *Annechen Christense Hansen*, døpt på Jevnaker 8. juni 1791, død før 1801.
- f. *Lars Bugge Hansen*, døpt på Jevnaker 21. juli 1792. Blant fadderne var mad. Moestue.

I annet ekteskap med Anne Dedekam hadde han disse barn:

6. *Anne Christense*, døpt 24. des. 1751, begravet 19. feb. 1753.
7. *Jonas Dedekam*, døpt 2. jan. 1753, begravet 13. apr. s. å.
8. *Annechen Christense Simonsen*, født 8. og døpt 14. mars 1755, død 3. juni 1824. Gift 17. okt. 1774 med kjøpmann Jens Moestue.

I tredje ekteskap med Anne Cathrine Kreidal hadde han sønnen:

9. *Kjeld Simonsen*, døpt i Rygge 12. nov. 1782. Ved skifteoppgjøret etter faren i 1797 bodde han hos sin halvsøster mad. Bugge Hansen i Christiania, hvor han gikk på latinskolen. Rådmann Moestue var hans formynder. Senere ble han dansk offiser, og var kaptein ved sin død 18. juni 1821. Gift med Margrethe Elisabeth Møller, død 17. nov. 1852, 62 år gammel. En sønn:
 - a. Kjeld Hans Wilhelm Simonsen, døpt i København 22. jan. 1804, død samme sted 27. juni 1827. Exam. jur., volontør i Rentekammeret.

*

Kjeld Simonsens svigerfar i hans første ekteskap var *Lars Sørensen Bugge*. Denne er født i Christiania, døpt der 20. des. 1690, og død samme sted 20. sept. 1744.¹ Foreldrene er kjøpmann og trelasthandler Søren Larsen, begravet i Christiania 20. okt. 1709, og Mette Sørensdatter.² Han ble gift 6. mars 1718 med Anne Else Schutz, født i Århus og begravet i Christiania 15. mai 1739. Lars Bugge bodde i sin gård nr. 50 i Kirkegaten som han visstnok hadde overtatt etter sin far. Han drev en betydelig trelasthandel, og eiet de to Vågehalssager i Akerselven, hvor han årlig kunne skjære 40 000 bord. Fra 1717 til 1740 eiet han gården Ullern i Aker. Da borgerrepresentasjonen «De 12 menn» ble opprettet i 1730, var Lars Bugge en av de oppnevnte. Han

¹ Chria. skifteprot. nr. 9, fol. 357. Se forøvrig Ingeborg Flood: Christianiaslekten Bugge.

² N.S.T. XIV, s. 162.

hørte således til kretsen av byens fremste borgere. I en periode var han også overformynder.

Hans barn var følgende:

1. *Mette Bugge*, døpt 9. apr. 1718, begravet 17. mars 1797 på Jevnaker, gift 10. sept. 1738 med fogden i Moss Povel Hansen, født 1702, død 1776 i Rygge.¹ Han satt i fogdembedet fra 1728 til 1776, da han fikk avskjed i nåde. Fra 1758 hadde han tittel av kammerråd. Han eiet og bodde på gården Bjølsund i Rygge. Tidligere hadde han vært gift med Bodil Ritter, begravet i Rygge 24. apr. 1737, til hvem han ble viet i Rælingen kirke 9. mars 1731. Bodil Ritter var datter av feldbereder Nicolai Ritter i København, og bodde ved giftermålet hos sin svoger fogden Jonas Dedekam på Rud i Rælingen. Hun kjøpte i 1729 Fet og Rælingen kirker samt gården Rud, men solgte det hele igjen samme år til sin svoger Dedekam. Povel Hansen og Mette Bugge hadde flere barn, bl. a. Lars Bugge Hansen som ble Kield Simonsens svigersønn.
2. *Anne Cathrine Bugge*, døpt 16. mars 1719, begravet 3. feb. 1758 i Christiania. Etter morens død kom hun til sin svoger fogden Hansen på Bjølsund, og ble gift der 8. jan. 1751 med prokurator Mathias Egidius Gram, 1719–1791. Han ble i 1769 måler og vraker i Christiania, og fikk også tittel av justisråd.
3. *Bodil Christense Bugge*, døpt 10. feb. 1720, begravet i Christiania 24. nov. 1749, gift i Aker 15. jan. 1741 med Kield Simonsen.
4. *Søren Bugge*, døpt 26. mars 1721, død 9. nov. 1749 som sogneprest til Øiestad og prost over Lister. Far til biskop i Trondhjem Peter Olivarius Bugge.
5. *Hans Wilhelm Bugge*, født 27. sept. 1725, død i Christiansfeldt 19. okt. 1792. Forstander for Brødremenigheten. Reiste fra Christiania i 1747, men oppholdt seg igjen i byen i årene 1784–1791.
6. *Kristine Bugge*, døpt 8. feb. 1729, død ugift i Christiania 16. feb. 1751.

*

Kield Simonsens annen hustru var, som nevnt, datter av fogden *Jonas Dedekam*,² født i Christiansand 1697, begravet i Aker 22. nov. 1747, og Annechen Ritter, født i København 1699, begravet i Fet 30. apr. 1742.³ Jonas Dedekam er sønn av stadsmeidler i Christiansand Anders Andersen Dedekam, 1669–1737, og Anne Jonasdatter Undal, 1667–1698. Etter sin første kones død ble Anders Dedekam gift på nytt. På sine gamle dager flyttet han til sognepresten i Fet, mag. Peder Hjort, gift med hans

¹ N.T.G. III, s. 250.

² Chr. Ihlen: Familien «Ellefsen» og «Dedekam». Opplysningene i denne bok om de eldre slektledd synes ikke alle å være like pålitelige.

³ I kirkeboken er bare innført «Begravet Mad. Dedecham», uten nærmere angivelser. Ihlen, og likeledes E. A. Thomle (P.T. 5. rekke III, s. 36), opplyser at denne innførsel gjelder Anders Dedekams enke, som bodde på Fet prestegård hos sin svigersønn sogneprest Hjort. Det er ikke angitt noen kilde eller annet som kan bevise eller sannsynliggjøre denne påstand. Et dokument blant Thomles etterladte papirer (UB) gir uttrykk for tvil. Hjort var imidlertid allerede i 1738 forflyttet til Ullensaker. Det må da være mer sannsynlig at innførselen gjelder fogdens hustru, idet det er på det rene at fogden oppholdt seg i Fet ennå i 1743.

datter i annet ekteskap Anne Dedekam, og døde der. Jonas Dedekams helsøster Margrethe, død 1726, ble i 1713 gift med parykkmaker i Christiania Jens Schram, 1683–1755.

Jonas Andersen Dedekam var først brygger i København, og ble gift der 13. feb. 1726 med Annechen Ritter, datter av avdøde feldbereder Nicolai Ritter og dennes likeledes avdøde hustru Gundel Børgesdatter. Annechen Ritters morbror var bryggeren Nicolai Børgesen, 1667–1712, hvis sønn brygger Jacob Børgesen forandret sitt etternavn til Borries. Den 21. jan. 1727 ble Jonas Dedekam utnevnt til fogd på Nedre Romerike,¹ med en årlig lønn på 150 rd. Samme år som han tiltrådte fogdembedet kjøpte han gården Refsum i Sørum og tok bopel der. I 1729 kjøpte han også Fet og Rælingen kirker. På Rud bygget han et nytt hus, Rudsberg, hvor han bodde. Han drev også gården Støvin, som han bygset. Den 7. aug. 1741 fikk han avskjed i nåde fra fogdembedet på grunn av svakelighet, og med en pensjon på 100 rd. årlig, som skulle utredes av hans ettermann fogden Ole Dorph.² Da han imidlertid skulle gjøre opp sitt regnskap, viste det seg at dette var i underbalanse.³ For så vidt stod ikke Dedekam i noen særstilling blant kronens oppbørselsbetjenter i denne tid. Dedekams eiendeler ble beslaglagt, og fogden Dorph, som hadde mye strev med oppgjøret, gjorde vanskeligheter med å utbetale Dedekams pensjon. Denne stod derfor plutselig uten midler, og, som han selv sier, hadde ikke lensmannen gitt ham mat og husly, så hadde han sultet ihjel. Auksjon over hans eiendeler ble holdt på Rud i slutten av mai 1743. Han var ennå på Støvin i september dette år, men flyttet så til Grønland ved Christiania, hvor han bodde som losjerende i Jacob Pettersens hus til sin død i 1747. I Christiania bodde hans avdøde kones slektninger. Disse var velstående håndverkere, og det er trolig at han og barna har fått noen støtte fra den kant.

Jonas Dedekam og Annechen Ritter hadde følgende barn:

1. *Anne Dedekam*, døpt i København 20. mars 1727, gift med kjøpmann Kield Simonsen i Christiania.
2. *Gunhild*, født på Refsum i Sørum 21. juli 1728, død samme sted 2. jan. 1730, og begravet i Fet 9. samme måned.
3. *Anders Nicolai Dedekam*, født på Refsum 11. feb. 1730. Faddere var mad. Bruun, mad. Sommer og Daniel Ritter. Konfirmert i Arendal 1747, død 1770. Skipsfører i Arendal. Hans datter Annechen, født i Arendal 1769, død i København 1830, ble gift i Christiania 17. sept. 1788 med botanikeren, senere professor i København, Martin Vahl, født i Bergen 1749, død i København 1804. Vielsen fant sted i rådmann Moestues hus.⁴
4. *Christian Dedekam*, døpt i Rælingen 30. aug. 1734, konfirmert i Arendal 1750.
5. *Eleonore*, døpt i Rælingen 21. mars 1738, død påfølgende år.

¹ Rentekammerets norske bestallinger. RA.

² Se side 174.

³ Akershus Stift, innk. saker, pk. 34.

⁴ Blant deres barn var sønnene regimentskirurg, cand. philol. Henrik Vahl, 1789–1837, botanikeren dr. Jens Laurentius Moestue Vahl, 1796–1854, og generalmajor Johan Vahl, 1799–1875.

Fogden Jonas Dedekams hustru Annechen Ritter er datter av feldbereder i København Nicolai Ritter og dennes hustru Gundel Børgesdatter, som begge antagelig døde under pesten i København i 1711. Nicolai Ritters foreldre er

Christian Ritter, feldbereder i Christiania, begravet 12. mars 1686, og *Anne Nielsdatter*, begravet 14. mai 1696. Disse ble gift i Christiania 28. juni 1663. Etter Christian Ritters død giftet enken seg igjen med feldberederen Baltzer Kramer. Christian Ritter hadde sin gård i østre kvartal i byen, og var en velstående mann. Det var en meget god næringsvei å være feldbereder, og foruten dette håndverk kunne han også lage semsket skinn likesom han også var hanskemaker. Det sies at han holdt dyktige svenner.

Deres barn var følgende:

1. *Johannes Ritter*, døpt 1. sept. 1665, levet ennå i 1696, men var da ikke i Christiania.
2. *Nicolai Ritter*, døpt 7. mai 1671, død i København ca. 1711. Han fikk sin utdannelse i feldberederfaget hos faren. Det opplyses at han i 1696 befant seg i Livland, som da var under svensk overhøyhet. Han må imidlertid allerede i 1695 ha slått seg ned i København, hvor han ble gift med feldberederen Børge Børgesens datter. Så vidt en kan forstå en forklaring opptatt av Christiania magistrat, har han først tatt borgerskap som feldbereder (ca. 1696), og senere utvidet borgerskapet (ca. 1705) til også å omfatte hanskemakerfaget.
Nicolai Ritter og Gundel Børgesdatters barn er døtrene
 - a. *Annechen*, født 1699, gift med fogden Jonas Dedekam.
 - b. *Johanne*, født 1701.
 - c. *Bodil*, født 1705, gift med fogden Povl Hansen (side 139).
3. *Daniel Ritter*, døpt 2. sept. 1677, død 10. sept. 1740. Feldbereder i Christiania, med borgerskap fra 1701. Eier av gårdene Slime og Lille Li i Aker, gift 1701 med Christine Kindt, datter av feldberederen Gottfred Kindt i Christiania, som i 1663 hadde fått tillatelse av assessor Niels Toller til å sette opp en stampemølle i Akerselven på hans grunn. Deres sønn Christian Ritter, født 1719, tok i 1745 også borgerskap som feldbereder, men flyttet senere til København, hvor han fikk borgerskap i 1751.
4. *Margrethe Ritter*, begravet 26. nov. 1726, gift i Christiania 4. feb. 1691 med derværende slakter Henrik Been, død 1719. Denne var eier av Munkerud og Hauketo i Aker. En datter var gift med garver Christian Berner, fra hvem slekten Berner nedstammer.¹
5. *Sibilla Ritter*, begravet 9. jan. 1711,² gift i Christiania med derværende skredder og lagrettesmann David Jochumsen Wernick, død 1713. 5 barn.
6. *Marthe Ritter*, døpt 6. feb. 1681. Bodde etter sin mors død hos broren Nicolai Ritter i København, hvor hun ble gift med bokbinder og bokhandler i Christiania Fredrik Jacobsen Bruun i hans annet ekteskap. Fredrik Bruun er født i Amsterdam 24. mai 1669 og død i Christiania 4. apr. 1741. Hans far var bokbinder i Christiania Jacob Pedersen Bruun, død 1692, og hans farfar var skredder samme sted, Peder Jacobsen, død 1695. Fredrik Bruun var den rikeste av byens håndverkere, var en tid

¹ Hj. Berner: Stamtavle over familien Berner i Norge.

² Chria. skifteprot. nr. 3, fol. 175.

innehaver av overformyndervervet, og bodde i sin gård i Tollbodgaten (nr. 14) som nå er flyttet til Folkemuseet. Han eiet også Skar i Maridalen. Stor etterslekt.¹

7. *Anne Marie Ritter*, døpt 12. okt. 1683, død 7. aug. 1748, gift med felddreder i Christiania Christopher Sommer, født ca. 1682, død 1740.

*

Kield Simonsens tredje hustru var datter av kjøpmann *Hans Augustusen Kreidal*, født 1709, begravet i Christiania den 6. feb. 1764. Han bodde i gården nr. 18 i Kirkegaten. Etter å ha fått noen dommer imot seg, ble hans økonomi slik at han måtte selge huset ved auksjon. Hans svoger Peder Olsen i Fredrikstad trådte imidlertid støttende til, og kjøpte såvel hus som innbo som han for en tid stillet til disposisjon for Hans Kreidal. I 1742 solgte Peder Olsen huset til Claus Fredriksen, og Hans Kreidal måtte da flytte. Hans Kreidal tok borgerskap som kjøpmann i 1733. Ved sin død var han overinspektør ved tukthuset. Hans hustru var Elisabeth Larsdatter Hoff, født 1716, begravet i Christiania 14. feb. 1766. Deres barn var følgende:

1. *Augustus Kreidal*, født 1734.
2. *Lorents Kreidal*, født 1740, død 1773. Prokurator.
3. *Anne Cathrine*, døpt 30. des. 1742. Hun var først gift med en Erich Hansen Østby, og deretter med Kield Simonsen.
4. *Niels Christian Kreidal*, født 1745, død i Trondhjem 1784. Tollsriver, gift første gang med Torborg Åsmundsdatter og annen gang med Marie Elisabeth Lind.
5. *Bjørn Rude Kreidal*, født 1745, død i Christiansand 1790. Tollbetjent.

Hans Kreidal er sønn av kjøpmann Augustus Kreidal i Christiania, død 1726, og dennes hustru Mette Christensdatter. Hans bror er sogneprest i Lier Mads Grønn Kreidal, 1718–1774, og dennes sønn er Christian Leth Kreidal, 1757–1791, fogd i Finmark.

*

Kield Simonsen var som nevnt fra Stange. Den første kjente av hans slekt er vel bonden Ole som bodde på gården Dillerud i 1625. Etter ham kom Svend Olsen Dillerud, som i 1664 var 54 år gammel, og som var gift med Siri Olsdatter Rotlien. Hennes bror var Kield Olsen Rotlien, og deres far var Ole Hansen Rotlien som i 1664 var 70 år gammel. Den først kjente bonden på Rotlien var Svend, som bodde der i 1625.

Svend Olsen Dillerud og Siri Olsdatter hadde ifølge skiftet ved den sistes død i 1673 barnene Simen, Ole og Anne. Simen Svendsen overtok Dillerud. Han ble gift med Gunhild Andersdatter som døde i 1714. Ved skiftet hadde disse da følgende barn: Svend, Simen 32 år, Jens 25 år, Axel 22 år og Siri 26 år. Den eldste av disse, Svend Simensen Dillerud, eiet først gården Vitberg, men etter morens død i 1714 overtok han Dillerud og solgte Vitberg til sin bror Simen Simensen.

Svend Simensen Dillerud var gift 3 ganger. Første gang med Kari Eriksdatter, død 1715, 32 år gammel. Annen gang i 1716 med Ellen Alfsdatter, død 1727, 30 år gammel. Tredje gang med Berte Henriksdatter. I sitt første ekteskap hadde han sønnen Erik Svendsen Dillerud, født 1712, død 1758, som ble gift med Ellen Olsdatter. Disses sønn Svend Eriksen Dillerud, død 1779, ble gift med Rangdi Simensdatter Nordre Hestnes,

¹ O. Schmidt: Familien Bruun.

datter av Simen Hansen Nordre Hestnes og Anne Nielsdatter Nedre Morstuen (se side 63). Fra dem stammer den senere slekt på Dillerud. Svend Simensen døde i 1719, 60 år gammel.

Simen Simensen Dillerud, født 1682, ble 9. des. 1714 gift med Ingeborg Pedersdatter Valberg (Vardeberg), og flyttet da til Vitberg. Ingeborgs foreldre er Peder Eriksen Valberg, død 1727, 74 år gammel, og Berte Olsdatter. Simen og Ingeborg hadde følgende barn: Gunhild født 1716, Kield født 1717, Simen født 1720, Berte født 1721, Ole født 1727,¹ Elias født 1729 og Axel født 1730.¹ Den eldste av disse sønnene, Kield Simensen, ble kjøpmann i Christiania og svigerfar til Jens Moestue.

Den nest eldste av dem, Simen Simensen, født 1720, død 1805, bodde først på Ytre Søndre Helset, kjøpte så i 1750 Vitberg av sin bror Ole, solgte den igjen i 1765, og bygget derpå Vestre Hommerstad. Han var gift første gang med Ambjør Rasmusdatter Lang-Ree, født 1716, død 1769 (se oversikten side 53). Det yngste av deres 7 barn var Dyre Simensen (se nedenfor). Simen Simensen ble gift annen gang med enken Siri Larsdatter, død omkring nyttår 1785. I 1801 oppholdt han seg i Christiania hos sin sønn Dyre.

Dyre Simensen Vitberg tjente først som soldat ved det 1ste Oplandske inf.regiment, men tok 21. sept. 1787 borgerskap i Christiania som vertshusmann og spekkhøker. Den 11. juli 1800 fikk han borgerskap som kjøpmann. Han bodde da i gården nr. 136 i Vaterland. Denne gården, senere Elvegaten 25, lå ved Lilletorvet og var en av de store og typiske bondehandelsgårder i Vaterland.² Dertil eide han løkken «Sommerfryd» under Prostengen, som lå oppe i Åkebergveien (nå Åkebergveien 28). Han ble i 1800 utnevnt til den annen av byens to overformyndere, og i 1801 til forstander for østre distrikts fattigvesen.

Dyre Simensen ble 30. nov. 1787 gift med Marthe Jensdatter, født 1750, død 9. juli 1818. Deres barn var Simen døpt 21. nov. 1788, Anne Marthea født 6. mars 1790 og begravet 22. apr. 1803, og Kjeld født 12. nov. 1795 og begravet 16. okt. 1797. Etter sin første kones død ble Dyre Simensen gift på nytt 8. juni 1821 med sin husjomfru Gunhild Marie Lorentzen, født ca. 1775. Han døde 6. mai 1841.

Simon (Dyresen) Simonsen tok borgerskap som kjøpmann i 1814, og fortsatte sin fars kjøpmannsvirksomhet i Elvegaten 25. Han døde ugift den 19. mars 1848. Av sin etterlatte formue testamenterte han 4000 spd. til samtlige kjøpmann Svend Moestues barn, til like deling uten hensyn til kjønn. Videre stiftet han et legat på 2000 spd., hvorav rentene årlig skulle utdeles til 4 verdige trengende piker eller husarme familier av borgerklassen i Christiania.³ Foruten Elvegaten 25 og 26 eide også han løkken Sommerfryd.

Simen Svendsen Dillerud og Gunhild Andersdatter hadde som nevnt også sønnen Axel, født 1692, som etter å ha vært soldat i Christiania fikk bevilling i 1716 «som rorsmand og til smaa haandtering». Han drev en ganske betydelig høkerforretning fra sin gård på Grønland ved Vaterlands bro, og i 1754 fikk han borgerskap som kjøpmann.

¹ Det er ikke riktig når det anføres i Stange Bygdebok at brødrene Ole og Axel også var kjøpmenn i Christiania.

² Se A. Collett: Gamle Christiania Billeder, ny utg. s. 31.

³ Norske Stiftelser. Testamentet finnes i Oslo kommunes arkiv.

I 1756 døde han, og ble begravet 30. apr. på Vaterlands kirkegård. Axel Simensen Dillerud var først gift med Margrethe Tollefsdatter, og senere med enken Judithe Poulsdatter. Med den siste fikk han gårdene Hauketo og Øvre Prinsdal i Aker. Han var forlover ved brorsønnen Kield Simonsens første giftermål. Hans yngste sønn i første ekteskap, Tollef Axelsen født 1723, drev høkerforretning i Grensen. Han døde i 1764, og var da nettopp blitt kjøpmann. Den eldste sønnen Claus Tollefsen, født 1747, tok som umyndig borgerskap som kjøpmann i 1768, og farens fetter Kield Simonsen ble da oppnevnt til hans kurator. Slekten etter ham tok navnet Clauson, men grener av denne bærer også navnene Clason og Skjelderup. (Se: Familien Clauson i Norge og England, utg. 1936 av h.r.adv. Arthur Skjelderup.)

148

Torborg Dorothea Moestue

1748–1787

gift med Jens Christian Smith

Torborg Dorothea (Dorthe) Moestue, er døpt i Bø den 16. desember 1748 og oppkalt etter sine to bestemødre. Etter morens død kom hun 2½ år gammel til mad. Alhed Rohde i Porsgrunn, hvor hun var i 10 måneder. Da faren døde i 1752 kom hun enten til besteforeldrene på Moss eller til onkelen Fredrik Clausen i Christiania. Hun var i hvert fall hos den siste i 1762. Etter sin farmor arvet hun 600 rd. som ble utbetalt på forskudd da hun giftet seg.¹ Hun ble gift 20 år gammel den 16. november 1768 med kjøpmann Jens Christian Smith i Christiania. Brylluppet sto på Frogner hovedgård.²

Jens Christian Smith er født i Århus den 9. januar 1742.³ Hans foreldre er ikke kjent. Som ganske ung må han være kommet til Christiania. Vi hører første gang om ham da han i 1763 søker kongen om å bli beskikket som landkremmer i Vang på Hedemarken i stedet for Peder Næss. Ansøkingen ble støttet av flere borgere, bl. a. Ole Simonsen, men den førte ikke frem.⁴ Ellers vet vi at han var ansatt hos Fredrik Clausen, og da denne opphørte med sin kjøpmannsvirksomhet fortsatte Smith for egen regning Clausens krambodhandel i gården nr. 18. Han overtok en del av varebeholdningen, som ble solgt ved auksjon i januar 1766, tok borgerskap som

¹ Chria. pantebok nr. 9 a, s. 243.

² Akers kirkebok. Hun kalles her Dorthe Morstue.

³ Chria. Int.sedler nr. 60/1818. Ved en undersøkelse i arkivene i Århus har det ikke vært mulig å finne noe om ham.

⁴ Akershus Stift, pk. 49 I. Notifikasjonslister.

kjøpmann 11. april samme år, og året etter kjøpte han samtlige Clausens gårder i kvartalet, nemlig nr. 18, 19, 20 og 21. Han drev nå kjøpmannsforretning her i noen år. I 1769 opplyses at han handler med krambodvarer, mest københavnske fabrikerte varer.¹ I 1770 begynte han også å interessere seg for tømmerhandel, og ble antatt som kommisjonær for Hans Moe på Ås i Hakadal til å besørge forhandlingen og utskipningen av trelasten fra dennes eide og leiede sagbruk.² Smith skulle selv, sammen med regimentskvartermester Gulbrand Andresen i København finansiere driften. I denne periode ervervet han løkkene Roligheden og Dalsløkken som han beholdt til sin død. Disse løkkene, som lå ved siden av hverandre og var ganske store, hørte opprinnelig til Frogner gård. De lå der hvor nå Briskebyveien og Prof. Dahls gate møtes. Her hadde han sin sommerbolig, og et haveanlegg hvor han bl. a. dyrket Reine Claude-plommer som ennå omkring 1817 ble regnet som en stor sjeldenhet.³

I 1772 solgte han sin forretning og sine bygårder i Kirkegaten til svogeren Jens Moestue. Samme år kjøper han gårdene Ås, halve Mork, Bjørnholt gjestgivergård, Ask, og Råsjø skog med sagbruk, alt i Hakadal. Han bosatte seg på Ås, som hadde en besetning på 14 hester, 50 kuer og 100 småfe, og var der til 1778. Da solgte han eiendommene og vendte tilbake til Christiania. Ask hadde han allerede solgt igjen i 1773. På Bjørnholt anla han et teglverk.

I 1778 kjøper han en lade i Akersgaten, og i 1779 kjøper han eiendommen nr. 134 i byen (senere Lille Strandgate nr. 7), og flytter dit. Gården lå på det nåværende Jernbanetorg, nordenfor Carl Johans gates forlengelse. Den omfattet ca. 3 mål, med frukt- og kjøkkenhave.

Han opparbeidet seg etterhånden en stor handel på Sverige, og var ved århundreskiftet den ledende mann på Baltebøl marked ved Flisa, hvor han hadde en stor bod til lagring av sine handelsvarer.⁴ Under den store brann i 1785 i Christiania hadde han et tap på over 500 tønner korn. Krigs- og nødsårene fra 1807 til 1814, og de etterfølgende år med stor pengeknapphet og devaluering, ble en hård økonomisk

¹ Chria. mag. sesjonsprot. nr. 9, s. 166 og 317. Med «fabrikerte varer» forståes manufakturvarer.

² Chria. pantebok nr. 9 a, s. 301.

³ Worm-Müller: Christiania og krisen etter Napoleonskrigene.

⁴ Kristianias Historie III.

påkjønning for handelen. Krisen rammet også Jens Christian Smith, som var blitt en av byens betydeligste kjøpmenn. Etter å være blitt franarret 80 000 spd., måtte han til sist innstille sine betalinger.¹

Blant de forretninger som Jens Christian Smith beskjeftiget seg med, fortjener å nevnes at han i 1784 fikk bevilling til å anlegge et geneverbrenneri. Dette var det første i byen i sitt slag, og han fikk 15 års konsumpsjonsfrihet for årlig 300 tønner hvete og 100 tønner malt. Fra konsesjonsbetingelsene kan nevnes at det ikke måtte brennes av rug eller havre, og at han innen 2 år var forpliktet til å komme opp i en kvalitet tilsvarende den sedvanlige gode hollandske. Det korn som han nød konsumpsjonsfrihet for skulle før malingen blandes med enebærene, således at disse ble malt sammen med kornet. Etatsråd Christian Ancher hadde lovet ham å understøtte foretagendet. Som kompanjonger opptok han byfogd Søren Hagerup og Hans Chr. Schmidt. De innkjøpte til formålet politimester Stubs gård nr. 253, et av byens eldste hus (en del av det nåværende Rådhusgaten 19). Brenneriet kom igang, og var i drift i mange år, men grunnleggeren trakk seg nokså hurtig ut av det. Allerede i begynnelsen av 1785 solgte han sin tredjepart i anlegget til kompanjongen Søren Hagerup. Om en svinestall som Hans Chr. Schmidt anla i forbindelse med brenneriet, henvises til Colletts «Gamle Christiania Billeder».

Det billede en får av Jens Christian Smith, viser en handlekraftig og energisk mann. Det er derfor naturlig at han også ble betrodd en del viktige borgerverv. I 1781 ble han inspektør ved innkvarteringsvesenet, i 1786 medlem av tukthuskommisjonen, og endelig ble han den 16. februar 1787 utnevnt til en av de «12 mænd».² Sin største innsats gjorde han imidlertid som byens brannsjef, eller «brann-direktør» som titelen lød. Hertil ble han beskikket ved kgl. reskr. av 28. september 1792. Han var den første innehaver av denne stilling, og fikk rang som kaptein med rett til å bære felttegn som sådan. Noen lønn fikk han ikke, men han skulle ha en årlig godtgjørelse av bykassen på 50 rd. for sine omkostninger.³ Som branndirektør

¹ Chria. mag. arkiv avd. IV, pk. 31. Chria. mag. sesjonsprot.

² Chria. mag. sesjonsprot. Han søkte avskjed fra vervet som en av de «12 mænd» i 1794.

³ Chria. mag. arkiv XVIII, pk. 10.

virket han ivrig for en forbedring og effektivisering av brannvesenet, hvilket i de tider var av særlig stor viktighet. Men, som vel også mange brannsjefer etter ham har fått føle, det hendte nok ofte at når valget sto mellom et øyeblikkelig pengeutlegg og en fremtidig brannrisiko, da virket øyeblikket sterkere enn fremtiden på de bevilgende myndigheter. Smith var også byens valgte veiinspektør, og hadde som sådan tilsynet med byens vei- og broarbeider. Også dette verv skjøttet han til sine medborgeres fulle tilfredshet. I 1807 ble han oppnevnt som medlem av en komité for et etter offentlig foranstaltning planlagt låneinstitutt, og i 1808 ble han sammen med John Collett og Even Holm medlem av styret for Det Norske Søs-Assurance-Selskab som ble opprettet for å forsikre transporter av korn fra Danmark under krigen. I henimot 50 år var han medlem av Kiøbmands Liig-Lauget.

Dorthe Moestue døde i 1787 etter en mislykket barnefødsel, og ble begravet i Christiania den 16. mars. Av hennes fire barn var det bare sønnen Lars og datteren Anne Marie som overlevet henne. Den 18. mars 1791 ble Jens Christian Smith gift på nytt. Hans annen hustru var Nicolaia Christiana Mandahl, født den 15. oktober 1761, død den 21. oktober 1818, datter av sognepresten Fredrik Grüner Mandahl og Karen Dorph. Vielsen fant sted på Sørum prestegård.

Ved folketellingen i 1801 bodde Smith i sin bygård i Lille Strandgate, sammen med sin hustru, datter, og sin 56 år gamle søster Anne Marie.¹ Dessuten bodde hustruens 9 år gamle søsterdatter Barbro Borchgrevink der. I huset var det videre 2 skriverkarler, 1 kjøpmannskarl, 2 kjøpmannsdrenger, 1 husholderske, 1 gårdsdreng, 1 kusk og 3 tjenestepiker. I desember 1809 kjøpte han gården nr. 87 (nå Skippergaten 27) og flyttet dit. Gården i Strandgaten ble solgt til byens fattigvesen, og der var det senere en filial av Rikshospitalet. I et manntall fra 1815 er han oppført under nr. 87. Foruten han selv og hustruen er det 5 tjenestefolk, 1 handelsbetjent, 1 kramboddreng og 1 husjomfru, samt søsteren. Tilleie hos ham bor generalmajor Meyer.

¹ Anne Marie Smith var i 1784 blitt gift med enkemann kjøpmann Nis Nicolai Rothenburg i Vaterland. Hun døde på Nedre Foss 26. mars 1819, hvor hun bodde hos sin brordatter Anne Marie Grüner. I folketellingen av 1801 er hun oppført med sitt pikenavn. Manntallet fra 1815 oppfører henne som mad. Rothenborg.

I 1798 kjøpte han den prektige eiendom Nedre Foss i Aker med Kongens Mølle, privilegerte sager, stampe, teglverk, stivelse- og brunrødtfabrikk. I kjøpet medfulgte gården halve Østre Grefsen.¹ Disse eiendommer overdro han allerede i 1803 til sin svigersønn Hans Fredrik Grüner.

Om Nedre Foss beretter sogneprest J. N. Wilse omkring 1780:

«Haven er delt i 3 partier, mest altsammen blomsterparterrer. De to lange sidealleer går opp til malte prospekter som tildekkes med porter i ond vær og om vinteren. Det ene av dem fremstiller Perseus som befriir Andromeda. Øverst er en liten park eller sisterne, og i en ennå litt større høyde går man ut til siden i en omtrent så stor have som den første. Mot enden er en stor damm, og i midten et ottekantet lysthus med et kuppeltak, bygd på pæler, til hvilket man går ut på en heisebro. Det besynderlige i naturen er at denne høytliggende damm ikke har noe synlig tilløp ovenfra.»

Wilse finner det besynderlig at man ikke har betjent seg av denne dam til å anlegge et eller flere springvann, da rike privatfolk i andre land gjør store bekostninger for ved trykk- og andre vannverker å få vann oppløftet så det siden kan falle og springe, for ikke å tale om kongen av Preussen som forgjeves har gjort alt hva kunst, vidd og penger formår for å få vannet ved sitt prektige Sans-Souci til å spille. «Slikt får vi her i Norge av naturen for intet, og betjener oss så litet av det.»

Til gården hørte også en liten dyrehave, hvor Wilse forøvrig bare så harer, og et par fuglehus hvor det blant annet var århøner.²

Jens Christian Smith synes, som sin svoger Jens Moestue, heller ikke å ha vært noen tilhenger av foreningen med Danmark og den derav følgende avhengighet. Et liv i patriotiske norske kretser hadde vel bevirket at han så med norske øyne på dette forhold. Danmark var den aktuelle okkupant, Sverige bare en mulig slik, som neppe ble ansett som et verre alternativ. Dette, sammen med de betydelige handelsinteresser han hadde på Sverige, har vel bidradd til at han under krigen med Sverige skal ha stått i forbindelse med representanter for det svenske etterretningsvesen. Han var godt kjent i grensetraktene, og hadde mange forbindelser.³ Saken har imidlertid tilsynelatende dreiet seg om rene meningsundersøkelser angående en mulig forening av Sverige og Norge, ikke om militære disposisjoner. Noe av det samme syn fremgår vel av hva han selv skriver i 1813: «Men da det er nasjonen bekjent hvorledes de krigførende

¹ Den andre halvdel tilhørte Akers prestegård.

² Jacob Nicolai Wilse: *Reise-Iagttagelser*, 1ste del, s. 241.

³ Jacob Aall: *Erindringer som Bidrag til Norges Historie fra 1800 til 1805*.

makter direkte eller indirekte samhandler, så er her intet andet å gjøre enn å krepere av ærlighet eller gjøre likeså.»¹

Jens Christian Smith døde den 17. juli 1818 i Christiania, 77 år gammel, og ble begravet den 22. juli på Vår Frelzers gravlund i familiekvartal nr. 4.

Han hadde følgende barn, alle i første ekteskap med Torborg Dorothea Moestue:

1. *Fredrik*, døpt i Christiania 29. august 1769. Faddere: Fredrik Clausen og hustru, mad. Kjørbo, Idun L. Smith, Helle Heuch. Død ung.
2. *Laurits*, døpt i Christiania 28. desember 1772. Faddere: mad. Colling, Anne Smith, Peder Kjørbo, Jørgen Ring, Jens Moestue. Død ung.
3. *Lars*, døpt i Nittedal 2. januar 1776. Faddere: mad. Thyrholt, Lars Frogner, Sr. Steen, Sr. Moestue, jfr. Schavenius, alle fra Christiania. Død i Christiania 1788, 12 år gammel. Opplysningen herom finnes i protokollen for Kiøbmands Liig-Lauget, 9. februar 1788, men begravelsen er ikke innført i byens kirkebok.
4. *Anne Marie*, døpt i Nittedal 19. juni (antagelig født 12. juni) 1777. Faddere: mad. Moestue fra Christiania som bar barnet, Lars Smith, monsr. Simonsen, monsr. Moestue. Død på Nedre Foss i Aker 7. september 1859, gift i Christiania 15. oktober 1802 med cand. teol. Hans Fredrik Grüner.

Hans Fredrik Grüner er født 18. september 1776 i Romedal, død 20. mars 1836 i Christiania. Hans far er sognepresten i Romedal Isak Grüner. Ved folketellingen i 1801 oppholdt han seg i Paris. Under skoletiden bodde han i Christiania hos fru Hansteen, Conradine Dunkers mor. Conradine Dunker skriver om ham i sine erindringer at han var «et perpetuum mobile» og en spøkefugl, og at han hadde 3 ønsker, å bli gift med jomfru Smith, å kunne gjøre en utenlandsreise, og å bli eier av Kongens Mølle. Alle 3 ønsker gikk i oppfyllelse. Svigerfarens annen hustru var en tremenning av ham, og det er vel da gjennom henne han er blitt kjent med Smiths datter. Grüner var stortingsmann for Akershus 1821–1824.

¹ Kristianias Historie III.

Etter Hans Fredrik Grüners død ble Nedre Foss overtatt av sønnen kavalerimajor Jens Chr. Grüner, 1803–1857, og deretter av dennes sønn rittmester Hans Fr. Grüner, 1829–1887. Under ham ble det meste av jordveien frasolgt. På dens grunn ble bydelen Grünerløkka anlagt i 1850/60 årene.

Hans Fredrik og Anne Marie Grüner har en rekke etterkommere. Blant dem er professor, dr. med. Kristian Brandt, 1859–1932, som var til stede ved forfatterens fødsel. Se forøvrig H. K. Steffens: *Norske Slægter I* (Grüner). Th. Hauch-Fausbøll: *Slægthaandbogen* (Grüner). F. V. Brandt: *En slekt Brandt*. E. Brandt: *Kornett Brandts slekt 1644–1944*.

5 te slektledd

RÅDMANN JENS MOESTUES BARN

12

Kield Moestue

1776–1805

Kield Moestue ble født i Christiania den 5. mai 1776 kl. 6 morgen, og døpt den 14. samme måned. Den 4. juni 1791 reiste han, 15 år gammel, med sin far til Altona, hvor han så i 3 år gikk på skole hos herr Grüning. Han kom hjem igjen påskeaften 1794, og var så hjemme et par år inntil han i 1796 reiste til England for å lære sproget.

I 1800 reiste han videre til Bordeaux for også å lære fransk, og var der omtrent et år. Derfra reiste han så til Paris hvor han var et par måneder, og tok så hjemveien til lands gjennom Holland, Tyskland, Holsten, var noen uker i København, og fortsatte derpå videre opp gjennom Sverige. Han var tilbake i Christiania den 9. mars 1802, og begynte straks i sin fars forretning. Den 1. august overlot faren ham bestyrelsen av forretningen, etter at han den 9. juli hadde ervervet kjøp-

Kield Moestue
(Kobberstikk, Paris 1801.)

Kield Moestue
(*Akvarell, Paris 1801.*)

mannsborgerskap. Han skulle drive forretningen for egen regning, men faren forsynte ham med varer og penger.¹

Ved tilbakekomsten til Christiania gjorde han bekjentskap med den 17 år gamle muntre og vakre danske jomfru Ellen Johanne Giede som da gjorde lykke i byens selskapsliv.² Hun var født i København i 1785, døpt den 15. april, og datter av proviantforvalter ved Holmens Værft, Christian Giede og dennes norske hustru Ragna Angell. «Hanne» Giede var ellers i huset hos sin morbror kjøpmann Hans Angell i Drøbak. Den 28. april 1803 ble de forlovet, og den 3. august samme år ble bryllupet holdt i Drøbak hos Hans Angell. Vielsen fant sted i kirken. Av sin far fikk han 10 000 rd. til å bosette seg med.

Både Kield Moestue og hans kone deltok som medlemmer av Det dramatiske Selskab, hvor de ble opptatt i 1802. De hadde begge roller

¹ Annechen Moestues salmebok.

² Jfr. Conradine Dunker: *Gamle Dager*, og «*Moer Korens Dagbøker*» ved Sofie Aubert Lindbæk.

i selskapets stykker. Således hadde Kield Moestue en rolle som bondegutt i «Høstdager», og Hanne Moestue opptrådte bl. a. som danserinne i «Figaros bryllup» og som Anneche i «Den politiske Kandestøber».

Kield Moestue var ikke like heldig med sin forretningsdrift som faren, men det bør erindres at Europa var i krig og forholdene var ikke helt lette. Han fikk heller ikke mere enn 1½ år å vise sine evner i. Døden innhentet ham ganske plutselig lørdag den 26. januar 1805, etter et fire dagers sykeleie, han var da ikke fullt 29 år. Den foregående søndag hadde han vært frisk og på maskerade. Begravelsen fant sted den 1. februar. Kjøpmenn i byen som hadde tjent hos rådmann Moestue, og også andre venner innen handelsstanden, møtte opp og bar ham til graven. Boet viste seg å være i underbalanse som etter oppgjøret beløp seg til 110 rd. Rådmann Moestue ønsket derfor at boet ikke skulle skiftes. Han dekket gjelden, og enken ble sittende i uskiftet bo.³

Kield Moestue og hans hustru fikk 2 barn:

1. *Jens Christian Johannes Moestue*, født 15. juli og døpt i Christiania 10. august 1804. Faddere ved dåpen var rådmann Jens Moestue, student Hans Fredrik Grüner, skipper Søren Angell, mad. Angell og jomfru Christiane Giede. Død i Sem 1879. (Se side 176.)
2. *Kielline Moestue*, født 12. september etter farens død, døpt i Christiania 20. september 1805. Faddere ved dåpen var branddirektør Smith, rådmann Moestue, Adam Reutz Steen d. y., mad. Annechen Moestue og jomfru Anna Clarine Bøchmann, gift med kasserer Joachim Wichmann. Død i Christiansand 1886. (Se side 178.)

Etter å ha vært enke i en rekke år, giftet Hanne Moestue seg igjen den 14. februar 1816 med daværende lagtingspresident, stiftsoverretsassessor Lorents Lange fra Christiansand. Lange ble samme år utnevnt til professor i jus ved Universitetet, og i 1825 ble han assessor i Høyesterett. Han var født den 23. desember 1781 i Vang, Hedmark, hvor hans far var prest. Han bodde på sin eiendom Saxegård (nå Saxegårdsgaten 8) i Gamlebyen. Hanne Lange døde på Saxegård den 16. mars 1855, og assessor Lange døde samme sted den 8. mars 1860. Det var 5 barn i dette ekteskap.

³ Chria. skifteprot. nr. 23, s. 264.

Proviantforvalter Christian Giede er født i Birkerød i Danmark i 1733 og død i København 1796. Hans foreldre er ladefogd på Hørsholm, Niels Poulsen Giede, 1694–1760, og Anna Nielsdatter Tostrup. Niels Poulsen Giedes far var kornett Poul Christian Giedde, som var i engelsk-hollandsk krigstjeneste. Han deltok under hertugen av Marlborough i slaget ved Ramillies i Flandern i 1706 hvor han ble såret. Antagelig er han død like etter. Han var sønn av den danske rittmester Christian Giedde, 1639–1705, og Anna Gejder, 1648–1737.

Ragna Giede født Angell er født i Larvik i 1754, og død i Klinte i Danmark i 1791. Hennes foreldre er kjøpmann og tobakksfabrikant i Larvik Hans Henrik Angell, 1724–1796, og Åse Cathrine Bøchmann, 1734–1823. Se forøvrig N.T.G. III, s. 353 og 445.

Svend Moestue

1794–1851

18

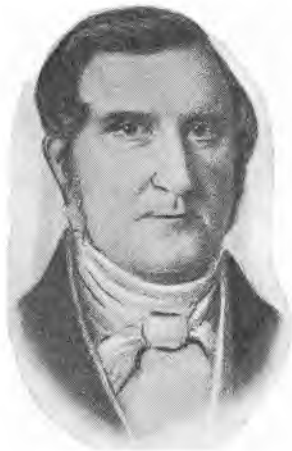
Svend Moestue er født i Christiania den 6. august 1794, og døpt den 14. samme måned. Han var først elev av borgerskolen, og gikk vel deretter den sedvanlige læretid hos sin far. Ved dennes død var han bare 19 år gammel, og således ikke fullmyndig, men noen få måneder etter, den 23. juli 1813, tok han selvstendig borgerskap som kjøpmann.

Antagelig har han for egen regning fortsatt sin fars forretningsvirksomhet, om enn i vesentlig redusert omfang, noe som den alminnelige økonomiske depresjon vel nødvendigvis måtte føre med seg.¹ Hans kjøpmannsvirksomhet omfattet det som vanlig hørte med til en assortert forretning, manufaktur, jernvarer, vin, tobakk m. v. De økonomiske forhold i byen var på denne tid meget vanskelige, og det hersket en trykkende pengeknapphet. Dertil kom at Svend Moestue ennå ikke var noen erfaren forretningsmann. Vanskelighetene ble derfor for store for ham. Etter å ha drevet i 4 år kunne han ikke lenger klare sine forpliktelser, og den 13. september 1817 måtte han overgi sitt bo til skifteretten «formedelst de senere års uheld i handelen og i særdeleshet den nå høyst kritiske pengetid».² Noen måneder forut hadde amtmann G. P. Blom gitt følgende karakteristikk av situasjonen: «her er en fandens pengeknipe», og

¹ Det har vært fortalt i familien at han hadde sin venn Ole Heyerdahl som kompanjong. Det fremgår imidlertid intet om dette i de offisielle dokumenter.

² Akershus Stift og Amt, pk. 104, VI. Chria. auksjonsprot. nr. 13, fol. 138.

videre «i Christiania hvor intet menneske har penger». Flere andre av byens kjente forretningsmenn måtte omkring denne tid gå den samme triste vei til skifteretten, blant disse hans onkel branndirektør Smith, Fredrik Rasch, Herman Wang, Johan Horster, H. Larsen og Jacob Smith. Den samme skjebne rammet hans kones pleiefar Christopher Faye i Drammen og flere kjente firmaer der. Svend Moestues forretning ble innstilt for godt, og varebeholdningen realisert ved auksjon. Derimot traff hans mor en ordning med kreditorene slik at han fikk sitt bo igjen til full rådighet. Dette var også i grunnen rimelig idet en vel ellers hadde risikert at kreditorene hadde holdt ham under stadig konkurs i påvente av mulig arvetter moren. Han overtok nå forpaktningen av Bolteløkken, og han ble også pro forma overdratt eiendomsretten til hennes gårder Ås og Stamnes i Såner som han bestyrte.

Svend Moestue

Den 4. mai 1814 var Svend Moestue, knapt 20 år gammel, blitt gift på Bragernes med den 18-årige jomfru Ingeborg Faye, datter av avdøde fabrikk-eier Amund Faye og dennes likeledes avdøde hustru AnneMartine Boyesen (side 171). Ingeborg Faye er født på Bragernes den 8. mai 1796, og etter hennes foreldres død i 1802 kom hun i huset som pleiedatter hos sin farbror branndirektør Christopher Faye. Det fremgår ingen steder hvor eller hvorledes disse to unge har truffet hverandre, men det er jo trolig at rådmann Moestue har hatt forbindelse med den driftige og dyktige Christopher Faye i Drammen, som i nøds-årene var grev Wedels agent. Rådmannen hadde jo også forretninger i Drammen, og eide en tid gårdene Vivelstad og Linnsvolden i Lier. Vi vet også fra konspirasjonshistorien i 1790 at rådmannen sto i forbindelse med kjøpmann Amund Hofgaard på

Ingeborg Moestue f. Faye

Fredrikshald, hos hvem Ingeborgs farbror David hadde gått i handelslære. Ingeborg var den eldste av Amund Fayes barn. Hennes bror Hans kom også til Christiania. Han ble ansatt i firmaet A. Grüning & Co., som han senere overtok, og var ansett som en meget dyktig finansmann. Broren Andreas oppholdt seg også en tid i byen, mens han forberedte seg til sin navigasjonseksamen som han tok i 1817.

Ingeborg Moestue døde den 24. juli 1821, 25 år gammel, og etterlot seg 4 små barn. Disse var:

1. *Jens Enevold Laurentius Moestue*, født 23. mars og døpt i Christiania 22. mai 1815. Faddere var branddirektør Christopher Faye fra Drammen,¹ kjøpmann Christian Heyerdahl,² kjøpmann Niels Krag,³ enkemad. Annechen Moestue og jfr. Lovise Thoresen.⁴ Død i Christiania 1846. (Se side 180.)
2. *Christopher Faye Moestue*, født 29. oktober, og døpt i Christiania 3. desember 1816. Faddere var konsul Andreas Grüning,⁵ kjøpmann Christian Heyerdahl, sjømann Andreas Faye,⁶ branddirektør Fayes hustru Maren⁷ og jfr. Christina Fleischer.⁸ Død på Fredrikshald 1883. (Se side 180.)
3. *Adolf Christian Moestue*, født 9. og døpt 22. februar 1819.⁹ Død i Amerika 1882. (Se side 182.)

¹ Christopher Faye, branddirektør i Drammen. Se side 172.

² Christian Heyerdahl, 1780–1841, kjøpmann i Chria., borgersk. 1803. Ridder av Vasa-ordenen. Gift med Susanne Riis, søster av etternevnte Christopher og Louise Riis.

³ Niels Kjøstelsen Krag, født 1790, kjøpmann i Chria., sønn av kjøpmann Johan Christopher Krag og Margrethe Kjøstelsen.

⁴ Lovise Thoresen, 1797–1860, datter av kjøpmann i Chria. Hans Thoresen. Senere gift 1815 med ovennevnte kjøpmann Niels Krag.

⁵ Andreas Grüning, 1785–1842, kjøpmann, bankier og konsul i Chria., borgersk. 1815. Innvandret fra Hamburg. Opptok Hans Faye i sitt firma, jfr. side 171. Det må være en forbindelse mellom Andreas Grüning og den herr Grüning i Altona til hvem rådmann Moestue i 1791 sendte sin eldste sønn Kield for å gå på skole (se side 150).

⁶ Andreas Faye fra Drammen, sjømann, skippereksamen i Chria. 18. apr. 1817. Se side 171.

⁷ Maren Faye født Borgen, gift med forannevnte Christopher Faye.

⁸ Birgitte Christiane Fleischer, 1796–1874, datter av politimester og assessor i Chria. Baltazar Sechmann Fleischer. Ugift.

⁹ I følge Overformynderirulle for Christiania 1826–1929. SAO. Dåpen er ikke funnet i kirkebøkene.

4. *Marinius August Moestue*, født 19. august, og døpt i Christiania 7. september 1820. Faddere var kjøpmann Jens Haslev,¹ kjøpmann Andreas Himhof, sekretær Christopher Riis,² fru konsul Grüning,³ M. Grüner og jfr. Louise Riis.⁴ Død i Christiania 1855. (Se side 183.)

Nicoline Moestue f. Finne

Det var ikke greit for Svend Moestue å bli sittende igjen alene med disse små barna. Det var derfor naturlig at han søkte å finne en ny kone, og den 10. april 1823 ble han gift i Frogner kirke i Lier med den 18 år gamle Nicoline Mathea Finne, datter av daværende oberstløytnant Edvard Nicolai Finne på Huseby i Lier og hustru Marthe Holter Dorph (se side 174). Forlovere ved bryllupet var branndirektør Christopher Faye og amtmann Johan Collett. Nicoline Finne er født på gården Utengen i Lier den 28. juni 1805.

Det var ingen lett oppgave den unge Nicoline Finne gikk til. Som eneste datter og yngste barn hadde hun vært sin fars kjæledegge, og trygt og godt hadde hun hatt det på den store gård hvor det var meget liv og selskapelighet. Nå var hun med et slag blitt mor til 4 barn i alderen 2 til 8 år, og med tiden fikk hun jo også en del barn selv. Det ser imidlertid ut som at hun har løst sin oppgave på en strålende måte, og langt over samtidens forventning. Et vidnesbyrd herom finner en i det dikt som hennes eldste stedsønn Envold skrev til hennes 29-årige fødselsdag:

¹ Jens Haslev, kjøpmann. Ikke borgersk. i Chria. Ant. født 1783 og sønn av kjøpmann Jørgen Haslef og Anne Judithe Tollefsen, som var datter av Kield Simonsens fetter Tollef Axelsen. Se side 144.

² Christopher Riis, 1790–1851, protokollsekretær i Høyesterett, senere stifts-overrettsjustitiarius i Bergen. Sønn av kjøpmann i Chria. Johan Riis.

³ Johanne Eleonore Grüning født Turreten (tysk), 1790–1872. Gift med ovennevnte konsul Andreas Grüning.

⁴ Louise Riis, 1801–1853, søster av ovennevnte sekretær Riis. Senere gift med sogneprest Wilhelm Buch.

Til min Moder.

Mild suste Vinden gjennom Træets Blade,
Og Fuglen sang saa høit i Skye,
Og Alle vandred' om saa glade
Paa gamle Finnes Husebye:
Her var født idag en Pige,
I Vuggen smilte sødt den Englelige.

Hun vokste op saa skjøn, saa god,
Ved ømme Moders Pleie,
En Beiler snart for hende stod,
Hun blev hans bedste Eie.
Du er den trofast-blide Ægtemage,
Der øm forsøder Faders Levedage.

Men mig du Hulde blev i Moders Sted,
Og ledte trygt i Livets spæde Alder;
Du lærte mig at føle Kjærlighed,
Og kjende alt, hvortil os Dyden kalder.
Din Løn i Hjertets Fredsaccorder toner,
Og skrevet staar den hist, hvor Stjerner throner.

Og denne Bibel venlig Du modtage,
Som Sønnen Dig erkjendtlig rækker hen:
Som nu Du stedse finde Trøst i den,
Og end Du leve mange Fødselsdage;
Men viger Kraften, kommer sidste Stund,
Ømt trykker jeg dit Øie til i evig Blund.

Envold.

Kjeldsbæk, den 20de Juni 1834.

I Svend Moestues annet ekteskap var det disse barn:

5. *Edvard Nicolai Moestue*, født 15. desember 1823 og døpt i Christiania 4. januar 1824. Faddere var oberstinne Finne på Huseby, fru Duborgh,¹ jfr. Siren Faye,² amtmann Collett,³ professor Lange⁴ og løytnant Henrik Finne.⁵ Død i Christiania 1887. (Se side 183.)

¹ Adeline Henriette Charlotte Duborgh født Walther, 1802–1854. Gift med kjøpmann og konsul i Chria. Peter Johan Duborgh (fra Reval), 1792–1853.

² Siren Faye, se side 171.

³ Johan Collett, 1775–1827, amtmann i Buskerud. Bodde på den ene av Husebygårdene i Lier.

⁴ Lorentz Lange, professor. Se side 152.

⁵ Henrik Finne, løytnant. Se side 173.

6. *Karl Ludvig Moestue*, født 8. juni 1825. (Dåpen er ikke funnet i kirkebøkene.) Død 28. juli 1826.
7. *Caroline Mathilde Moestue*, født 27. juni 1826 og døpt i Christiania 14. januar 1827. Faddere var fru Lise Hansen født Faye,¹ jfr. Ingeborg Faye,² jfr. Marie Fabritius, major Rosen,³ fullmektig C. Holmsen,⁴ løytnant Johan Finne⁵ og kjøpmann H. P. Werner.⁶ Hun døde plutselig den 29. juli 1828.
8. *Ferdinand Emil Moestue*, født 25. oktober 1828 og døpt i Christiania 30. januar 1829. Faddere var moren selv, frk. Eleonore Hals,⁷ jfr. Thea Grüner,⁸ løytnant Grüner,⁹ samt kjøpmennene Andreas Tofte,¹⁰ Hans Nilson¹¹ og Simon Simonsen.¹² Død i København 1904. (Se side 185.)
9. *Julie Antonette Edvardine Moestue*, født 19. mai og døpt i Christiania 18. juni 1830. Faddere var fru Eleonore Heiberg,¹³ frk. Eleonore Hals, byråsjef P. G. Faye,¹⁴ kjøpmann Hans

¹ Lise Hansen født Faye, Se side 171.

² Ingeborg Faye, 1801–1878, datter av sogneprest Gerhard Faye og Anna Cathrine Holst. Se side 171.

³ Hans Christian Rosen, 1794–1880, major i generalstaben, ridder av Sverdordenen.

⁴ Clemet Holmsen, 1796–1862, kgl. fullmektig i justisdepartementet, senere sorenskriver i Eidsvoll. Hans 1ste hustru Antonette Johanne Nilson, 1794–1826, var datter av sorenskriver Nils Nilson og Karen Lemmich Dorph. Se side 175.

⁵ Johan Finne, løytnant. Se side 174.

⁶ Hans Peter Werner, kjøpmann. Se side 181.

⁷ Eleonore Hals, 1811–1896, datter av etternevnte oberst Casper Hals og Matty Marie Nilson. Ugift.

⁸ Torborg Dorothea (Thea) Grüner, 1809–1892, datter av brukseier Hans Fredrik Grüner på Nedre Foss og Anna Marie Smith. Se side 149. Senere gift med proprietær Peter Schøyen på Vøien i Nes (Romerike).

⁹ Jens Christian Grüner, 1803–1857, kavaleriløytnant, bror av foregående. Senere eier av Nedre Foss.

¹⁰ Andreas Tofte, 1794–1851, kjøpmann i Chria., senere byens første ordfører.

¹¹ Hans Nilson, 1797–1855, kjøpmann i Chria. Brorsønn av Kirsten Clauson født Nilson. Jfr. side 110.

¹² Simon Simonsen, kjøpmann. Se side 143.

¹³ Eleonore Heiberg født Cappelen, 1794–1877, enke etter dr. Benjamin Heiberg, 1782–1816. Datter av kjøpmann Casper Cappelen og Johanne Antonette Dorph. Se side 175.

¹⁴ Peter Grønbech Faye, 1799–1836, byråsjef. Sønn av sogneprest Gerhard Faye. Se side 171.

- Holst¹ og fullmektig C. Holmsen, gift med malermester Emil Huusher. Død i Christiania 1858. (Se side 186.)
10. *Thorvald Gabriel Moestue*, født 8. desember 1831 og døpt i Christiania 21. mars 1832. Faddere var fru Caroline Holmsen² mad. Anne Marie Werner,³ jfr. Julie Grüner,⁴ oberst, ridder Hals,⁵ eksp.sekr. Hansen,⁶ kjøpmann J. H. Bisgaard⁷ og student Iversen.⁸ Død i Christiania 1905. (Se side 187.)
11. *Ingeborg Siren Martine Moestue*, født 8. juli 1836. (Dåpen ikke funnet i kirkebøkene.) Etter farens død ble hun boende hos sin mor. Død av nervefeber i Christiania (Pilestredet 2) 15. desember 1859.
12. *Ludvig Moestue*, født 28. juni og døpt i Christiania 10. november 1838. Faddere var fru Lovise Finne,⁹ Lisa Finne,¹⁰ kaptein Christopher Anker,¹¹ musikk lærerne Wetterstrand¹² og Blom,¹³ og løytnant Grüner. Død i Christiania 1925. (Se side 190.)

¹ Hans Faye Holst, 1788–1843, kjøpmann og konsul i Drammen. Sønn av der-værende kjøpmann Christian Holst og Cathrine Faye, som var datter av skipper Hans Faye. Se side 170.

² Caroline Holmsen født Nilson, 1807–1854, gift i 1830 med sin avdøde søsters mann, forannevnte fullmektig Clemet Holmsen.

³ Anne Marie Werner født Ringel. Se side 181.

⁴ Julie Grüner, 1813–1889, søster av forannevnte Thea Grüner. Senere gift med sogneprest Johan Klitzing Iversen.

⁵ Casper Hals, 1772–1846, oberst, ridder av Sverd-ordenen. Gift med Matty Marie Nilson, datter av sorenskriver Nils Nilson og Karen Lemmich Dorph. Se side 175.

⁶ Martin Hansen, ekspedisjonssekretær i Marindepartementet, senere assessor i Høyesterett. Gift med forannevnte Lise Hansen født Faye. Se side 171.

⁷ Jens Hartvig Bisgaard, 1791–1850, kjøpmann i Chria., borgersk. 1816. Gift med Andrea Faye fra Tønsberg, en søster av professor dr. med. Franz Christian Faye.

⁸ Johan Klitzing Iversen, 1810–1890, student, senere sogneprest i Nittedal. Gift 1. mai 1836 med forannevnte jfr. Julie Grüner.

⁹ Lovise Finne født Blom. Se side 173.

¹⁰ Lisa Finne født Dietrichson. Se side 174.

¹¹ Christopher Anker, 1795–1866, infanterikaptein. Sønn av sogneprest i Ringebu, Bernt Ancher, som var fetter av fogden Dorphs hustru Antonette Sverdrup. Jfr. side 175.

¹² Johan Otto Wetterstrand, født 1792 i Sverige, musikk lærer i Chria. Sønn av major Johan Fredrik Wetterstrand. Gift i 1825 med Hedvig Sophie Jensen, enke etter den i 1822 avdøde kjøpmann Willard Borchsenius. Se side 162.

¹³ Henrik Bull Blom, 1800–1881, musikk lærer i Chria. Sønn av skipsreder i Larvik, Søren Gottfried Blom, og bror av ovennevnte Lovise Finne født Blom.

13. *Wilhelm Moestue*, født 22. januar og døpt i Christiania 27. juli 1842. Faddere var fru Bergh,¹ jfr. Juul,² jfr. Bøllerup, forvalter Gløersen,³ kjøpmann Strøm⁴ og proprietær Voigt. Død i Berlin 1916. (Se side 191.)

Svend Moestue hadde ved sin fars død overtatt landstedet Kjeldsbæk, og der bodde han om sommeren med sin familie. Han var glad i å ride, og red frem og tilbake til sin virksomhet i byen. Der ute var det en herlig tumleplass for barneflokken, med stranden langs Frognerkilen, elven, dukkestue og mange andre herligheter. I 1816 kjøpte han til et stykke som tidligere bare hadde vært forpaktet.

I 1824 døde hans mor, og det store bo ble skiftet mellom arvingene, ham selv og hans to brorbarn. Som så ofte ved arveskifter foregikk oppgjøret ikke helt uten misstemning, men noen alvorlige konflikter var det allikevel ikke. Verge for brorbarna var deres stedfar assessor Lange, og forholdet mellom ham og Svend Moestue var ikke det aller beste. Lange motsatte seg således at Svend Moestue fikk fungere som boets inkassator. Et av boets verdifulleste aktiva var den store bygården, hvor Svend Moestue hittil hadde en leilighet. Det ser ut til at han ikke har hatt noen interesse av å overta denne, den var jo også altfor stor for ham som enebolig. I stedet kjøpte han seg den 7. juni 1826 en mindre gård i Skippergaten av brødrene Fredrik Glad og Niels Huus,⁵ eierne av Nedre Papirmølle. Gården hadde matr. nr. 109 til byen (senere Skippergaten 30), og bestod av en toetasjes hovedbygning til gaten med uthuser sammenbygd rundt en firkantet gårdsplass. Etter datidens byggeskikk var huset på gårdssiden forsynt med svalganger. Eiendommens grunnareal var på 565 kv.m.

¹ Caroline Bergh født Cappelen, 1794–1875, datter av kjøpmann Casper Cappelen og Johanne Antonette Dorph. Se side 175. Gift med Paul Bergh, 1788–1868.

² Charlotte Amalie Juul, 1823–1850, datter av Svend Moestues nylig avdøde kompanjong Jacob Juul. Hun ble i 1844 gift med dikteren Andreas Munch, 1811–1884. Svend Moestue hadde vært hennes fadder.

³ Erik Gløersen, 1795–1867, forvalter ved Mangelsgården.

⁴ Jacob Christian Strøm, 1802–1856, kjøpmann i Chria., borgersk. 1829. Grunnlegger av firmaet Steen & Strøm.

⁵ Disse var sønner av Andreas Huus, for hvem rådmann Moestue hadde vært formyndet på hans eldre dager. Deres mor var Marie Treschow.

Den 17. mai 1829 sto det berømmelige «torvslag» i Christiania. Det berettes at Svend Moestue denne dag hadde vært en tur på landet sammen med sin venn cand. theol. Faye,¹ og de kom spaserende hjem til byen. Ved torvet ble de stanset av en militærpatrolje, og da de ikke ble tillatt å passere kom de i klammeri med fureren som anførte patroljen. Mens dette pågikk kom stattholderen grev Platen og generalmajor baron Wedel Jarlsberg med følge ridende til og spurte om hva som var på ferde. Moestue redegjorde for seg og beklaget seg over den behandling de hadde fått. Stattholderen tilholdt de to borgere å gå rolig hjem. Generalen spurte så om deres navn. De oppga disse, men da Moestue til gjengjeld spurte generalen om dennes navn uttalte sistnevnte at det ikke vedkom dem og spurte om de ønsket å bli arrestert.²

I september 1822 hadde Svend Moestue kjøpt 5 tolvteparter i Øvre og Nye Papirmølle, og umiddelbart etter sin mors død kjøpte han i juni 1824 ytterligere 3 tolvteparter, slik at han i alt eide 2 tredjeparter av denne fabrikk. Den gjenværende tredjepart var kjøpt av kjøpmann Jacob Juul.

Bentsebruket eller Øvre Papirmølle, Norges første papirfabrikk, var grunnlagt i 1686 av Ole Bentsen, som dette år fikk kgl. privilegium på å anlegge og drive en papirmølle ved Akerselven på sin gård Vøyen. Ole Bentsen tilhørte den ledende krets av byens rike godseiere og trelasthandlere, og hans slekt hadde allerede i et par generasjoner spilt en betydelig rolle i byens liv. Han var bl. a. eier av det store gods Nordby i Lørenskog. Dette solgte han senere til sin svoger, byskriver Mogens Lauritsen, eieren av Linderud, som var gift med hans søster Anne. Claus Jochumsen Schumacher (se side 19) var hans mors halvbror. Ole Bentsen gikk straks i gang med å bygge papirmøllen, og han forestod selv byggearbeidet. Han var også personlig i Holland for å lære hvorledes papir ble fremstilt, og han hadde med seg hjem en hollandsk papirarbeider som skulle sette fabrikkens igang. Det var en del besværligheter med anlegget, og i 1694 lot Ole Bentsen seg forlede til å gå i kompaniskap med den fra Danmark innvandrede Gerhard Treschow, senere tit. admiralitetsråd. Ole Bentsen var en fin mann og født til penger, men han var vel neppe tilstrekkelig finansgeni til å kunne utnytte sine økonomiske muligheter på den mest effektive måte. Annerledes var det med Gerhard Treschow. Han var kommet hit opp for å skape seg en karriere og en formue, og var hensynsløs når det gjaldt å nå disse mål. Det gikk derfor som det har hendt så ofte både før og senere. Innen 4 år var gått lyktes det Treschow å drive Ole Bentsen bort fra hans nye

¹ Gabriel Smith Faye, 1825–1875, senere sogneprest i Høland. Sønn av megler i Drammen Gabriel Smith Faye og Antonette Anker Dorph. Se side 171.

² Morgenbladet 1829, nr. 171.

foretagende, og denne satt igjen som en utarmet mann. Til sist måtte Ole Bentsen søke rettens hjelp mot Treschows freidighet, men det var da allerede gått mange år siden han var drevet bort fra møllen. I 1716 ble Treschow dømt ved overhoffretten til å betale Ole Bentsen en erstatning på 1340 rd., som den gang var mange penger. Treschows økonomiske stilling var imidlertid blitt svekket på forhånd, og dommen ble for meget for ham. Året etter måtte han overgi fabrikken til sin kreditor Johan Jochum Lonicer. Slik innhentet nemesis også ham. Papirmøllen var kommet godt igang, men den medførte også store utgifter, og det var ikke lett å få gjort driften lønnsom. Lonicer drev møllen til sin død i 1732, men da var også hans bo fallitt.

I 1736 ble det bygget en ny papirmølle ved Akerselven. Til adskillelse fra den andre ble denne kalt Nedre Mølle, da den lå litt lenger nede i elven, ved det nåværende Myren. Eierne av den nye fabrikken var handelshuset Collet & Leuch og kjøpmann Iver Elieson.

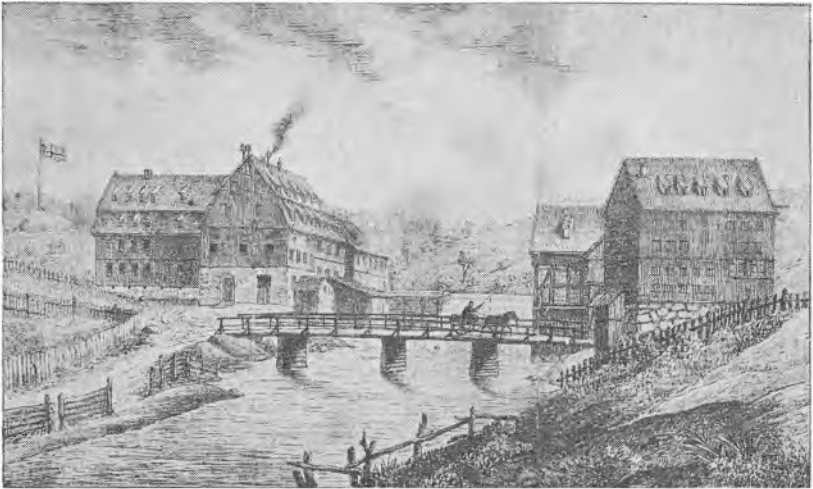
Justisråd Anton Schøyendahl var i mellomtiden blitt eier av Øvre Mølle, og i 1740 fikk han også en part i Nedre Mølle. De to papirmøllene ble nå i en periode drevet i fellesskap, men med skiftende eiere. Omkring midten av 1700-årene ble det også anlagt en tredje papirmølle ved Akerselven som ble kaldt Jerusalems Mølle. Den lå litt ovenfor Øvre Mølle, og ble i 1812 slått sammen med denne. Før dette var Øvre og Nedre Mølle blitt skilt. Eierne var da assessor J. W. Brochmann og brødrene Fredrik Glad og Niels Huus, begge sønner av kjøpmann Andreas Huus og dennes hustru Marie Treschow, en sønnedatter av admiralitetsråd Gerhard Treschow. Samtlige hadde arvet partene etter sine fedre. Ved delingen fikk Brochmann Øvre Mølle, Glad og Huus Nedre Mølle. I 1790-årene var det også blitt bygget en ny papirmølle rett overfor Øvre Mølle. Denne ble kalt Nye Mølle, men hørte ellers sammen med Øvre Mølle.

Assessor Brochmann solgte i 1807 Øvre Mølle til kaptein Ludvig Mariboe, senere eier av Økern. Mariboe kjøpte i 1812 også Jerusalems Mølle som han nedla. I 1822 kjøpte kjøpmann Willards Borchsenius,¹ Christopher Jensen² og Jacob Juul³ fabrikken, og straks etter solgte Jensen sin part til kjøpmann Svend Moestue. I 1824 kjøpte Svend Moestue også det vesentligste av den avdøde Borchsenius's part, mens Jacob Juul overtok resten. Samlet betalte Moestue og Juul 12 147 spd. for bruket.

¹ Willards Borchsenius, 1787–1822. Manufakturkjøpmann i Chria. Gift første gang i 1814 med Dorothea Hedvig Nernst, 1794–1817. Gift annen gang med Hedvig Sophia Jensen, 1793–?, en søster av nestfølgende. (N.S.T. XIII, s. 151.)

² Christopher Jensen, bosatt i Hamburg, født 1796, sønn av kjøpmann i Chria. Helmer Jensen og hustru Anne Edsleff. Anne Edsleff var datter av kjøpmann Jens Edsleff i dennes første ekteskap. I sitt annet ekteskap var Jens Edsleff gift med Anne Bugge, en datter av Ulrich Bugge og Anne Frost. Se side 81.

³ Jacob Bentzen Juul, født i Vikna (Nord-Trøndelag) 1795, død i Chria. 25. mars 1842. Hans foreldre er Peter Paul Juul, antagelig sønn av utliggerborger Jacob Bentzen Juul på Øksningen i Kolvereid, og Lydia Skioldager. Borgerskap som kjøpmann i Chria. 1820. Medlem av formannskapet. Også medeier i Lilleborg Fabrik. Gift 1820 i Nes, Romerike, med Inger Margrethe (Grete) Finckenhagen, datter av derværende prost Jacob Finckenhagen. Deres eneste barn var datteren Charlotte Amalia, se side 160.

Øvre (tilv.) og Nye (tilh.) Papirmølle 1839. Pennetegning av Marcus Thrane. Oslo bymuseum.

Svend Moestue drev så Øvre og Nye Papirmølle sammen med Jacob Juul under firmanavn Moestue & Juul. Det var Svend Moestue som var hovedeieren, og det var nok han som i årene fremover måtte bære det vesentligste av de økonomiske byrder. Jacob Juul hadde utsalget av fabrikkens produkter i sin bygård nr. 407 i Akersgaten (nå nr. 26), og forestod likeledes innkjøpene av råvarer. Det ble således han som fikk den kjøpmannsmessige fortjeneste av produksjonen. Det var også Juul som direkte forestod den daglige drift av fabrikkens. Fremstillingen av papiret foregikk på gammeldags håndverksmessig vis, ark for ark. Moestue & Juul gikk imidlertid straks igang med å modernisere fabrikkens. Nye Mølle ble fullstendig ombygget, og satt i drift igjen den 17. mai 1832. På denne tid var det allerede 8 papirfabrikker i landet, men Øvre Mølle var den betydeligste av dem. Den samlede produksjon er ikke kjent, men på Øvre Mølle (med Nye Mølle) var årsproduksjonen i 1835 kommet opp i 8600 ris, til en verdi av 17 000 spd. Det var også en betydelig innførsel av utenlandsk papir. I 1835 beløp importen seg til ca. 16 000 tonn, men allerede 3 år etter var den steget til ca. 26 000 tonn. Konkurransen var således ganske skarp, og det var ikke så lett å få fabrikkens til å lønne seg. For å forbedre fabrikkens økonomiske muligheter gikk derfor Svend Moestue til det dristige skritt å

anskaffe en papirmaskin, som kunne fremstille papiret kontinuerlig som et løpende bånd. Papirmaskinen var oppfunnet i 1799, men det var først i 1820-årene at det var kommet fart i produksjonen av disse maskiner, som skulle komme til å revolusjonere papirindustrien. Den nye maskinen ble innkjøpt fra det engelske firma Bryan Donkin & Co., som var det førende på området, og den kostet 8000 spd. fra fabrikken. Monteringen og de nødvendige bygningsmessige arbeider kom på ytterligere 4000 spd. Maskinen ankom til Norge i begynnelsen av juni 1838, og kom i drift i løpet av året.¹ Den var meget primitiv etter våre begreper. Den bestod av et wire-parti med en wire på ca. 7½ m lengde og med 152 cm arbeidsbredde, gautschvalse, en våtpresse, tre tørkesylindrer på 95 cm diameter, samt en hasp. Hastigheten var visstnok ca. 10 m pr. minutt. Tørkesylindrene ble opphetet med damp fra fyrhuset. Produksjonen var til å begynne med ca. 150–200 tonn pr. år. Det var ikke lett å håndtere denne maskinen, og den skaffet nok sine eiere mange fortredeligheter. Men den var landets første papirmaskin, og en kan med trygghet si at Svend Moestue var banebryteren for den moderne papirindustri i vårt land. Det er også et spørsmål om ikke fabrikken på dette tidspunkt må betegnes som landets første virkelige industrianlegg, i dette begreps moderne forstand.²

Det var meningen at Svend Moestues sønn Adolf skulle overta den tekniske ledelsen av fabrikken, og han ble derfor, 21 år gammel, sendt til den danske papirfabrikk Strandmøllen ved København for å lære finessene ved maskinpapirfabrikasjonen. Lederen av denne fabrikken, Drewsen, hadde allerede i 1829 anskaffet en maskin fra Bryan Donkin & Co. Etter å være kommet hjem igjen, slo Adolf seg ned ved bruket og fungerte som teknisk leder.

Fabrikken var ikke særlig rasjonell i sitt anlegg, og den trengte uforholdsmessig stor arbeidshjelp. Maskineriet måtte også etterhånden utbygges og forbedres. Dette medførte store omkostninger, uten at det lyktes å oppnå en tilsvarende lønnsomhet. Det ble stadig vanskeligere å få endene til å møtes, og den alminnelige økonomiske situasjon var fremdeles ikke lys. Det er derfor ikke grunn til å forbauses over at Juul ved en leilighet grep til det middel å forsøke å

¹ Annechen Moestues salmebok.

² Papir-Journalen 1938, s. 147.

*Sandakerveien 33
Tidligere fullmektigbolig for Bentsebruket (se side 168).*

hjelpe på lønnsomheten ved å redusere arbeidslønningene. Dette førte imidlertid til streik, og denne bredte seg også til Nedre Mølle, hvor brukseier Glad etter Juuls tilskyndelse var gått til det samme skritt. Ved Glads mølle ble konflikten straks etter hevet, idet han fikk høre at arbeiderne ved Øvre Mølle skulle ha uttalt seg nedsettende om forholdet mellom ham og hans folk. I fortørnelse over dette satte han lønningene opp igjen, og på Øvre Mølle måtte de vel da også følge etter.¹

I 1842 døde Jacob Juul, og hans part i fabrikkens ble overtatt av ingeniør Oluf Nicolai Roll² og redaktør Adolf Bredo Stabell,³ ordfører i Aker. Firmaet fortsatte nå under navnet Moestue & Roll. Svend Moestue overtok selv utsalget av fabrikkens produkter fra sin gård i Skippergaten. Til denne del av virksomheten fikk han hjelp av sin sønn August. Det var fremdeles store omkostninger med driften,

¹ Norsk Kulturhistorie IV, s. 192.

² Oluf Nicolai Roll, 1818–1906, senere havnedirektør. Sønn av justitiarius Jacob Roll. Gift med Hanna Schou, datter av ølbrygger Chr. Schou.

³ Adolf Bredo Stabell, 1807–1865, redaktør av Morgenbladet, odelstingspresident, ordfører i Aker. Sønn av graver ved Domkirken i Trondhjem, Nicolai Bredo Stabell.

og det ble stadig vanskeligere å skaffe de nødvendige driftsmidler. I 1845 måtte han derfor skille seg av med sitt landsted Kjeldsbæk. Det ble solgt til kjøpmann Nicolai Heftye. I april 1847 var situasjonen på bristepunktet. Han leiet da ut sitt hus i byen, med unntagelse av butikk, kontor og lagerrom, og flyttet med hele familien opp til bruket hvor han tok opphold i fullmektigboligen. Men stillingen var blitt helt uholdbar. Allerede et par måneder senere, den 17. juni, måtte Svend Moestue på ny gå den tunge vei til skifteretten. Han manglet da de nødvendigste midler til familiens underhold.¹

Det kom nå en hård tid. Han måtte gi fra seg den virksomheten som han i 25 år hadde strevet med å bygge opp. Han måtte også forlate boligen ved bruket, og sønnene Adolf og August mistet de stillinger som de hittil hadde hatt. Fra bruket flyttet familien ned til «Hjerterum», det lille hus i Pilestredet (nr. 31) som Henrik Wergeland hadde latt bygge få år i forveien, og hvor han døde.

Blant Svend Moestues funksjonærer var det også en bokholder ved navn Carl Emil Petersen, sønn av kjøpmann Sigvardt Blumenthal Petersen. Han var født i 1815, og hadde opprinnelig vært ansatt hos Moestues svoger generalkonsul Faye, men hadde så i 1840 begynt egen kjøpmannshandel. Han klarte imidlertid ikke dette, og 5 år senere gikk han fallitt. Svend Moestue kjente ham fra før og hadde tillit til ham, og da Petersen kom i vanskeligheter tok han ham inn i sin forretning. Carl Emil Petersen tilbød seg nå ved konkursen å overta driften av møllen, men dette ble det ikke noe av. Derimot fikk han i oppdrag å forestå avviklingen av boets forretning i Skippergaten. Dette førte til at han overtok utsalget av fabrikkens produkter for egen regning, og la på denne måten grunnlaget til sin nye virksomhet, det senere papirgrossistfirma Carl E. Petersen & Søn, som altså er en direkte fortsettelse av Svend Moestues papirforretning.

Det ble ingeniør Roll som overtok den fortsatte drift av bruket, men allerede før dette ser det ut som om driftsresultatene var begynt å bedre seg. Fabrikken ble lyst til auksjon, og det ble holdt 3 auksjoner uten at det meldte seg noen kjøper. Ved en fjerde og siste auksjon fikk Roll og Stabell tilslaget for 23 300 spd. Ved skifterettens taksering var fabrikken satt i en verdi av 63 731 spd. inkl. de derværende beholdninger. Roll og Stabell hadde tidligere gitt 10 500

¹ Chria. Skifteprot. nr. 29, s. 388. Boet ble senere behandlet ved Akers skifterett.

spd. for Juuls tredjepart, så fabrikken kom dem i alt på 33 800 spd., altså ikke langt fra halvparten av takstsummen. Skifterettens protokollasjoner gir dessverre ingen samlet oppstilling av boets aktiva og passiva, og heller ingen detaljer om utlodningen. Sluttresultatet som forelå den 29. juni 1850 viser følgende:

Prioriterte fordringer	33 568 spd. 85 sk.
Uprioriterte fordringer	14 584 » 84½ »
Tilsammen passiva	48 153 spd. 49½ sk.
Aktiva	35 989 » 18 »
Underbalanse	12 164 spd. 31½ sk.

Det ble således knapt 20% dekning til de uprioriterte kreditorer.

Noen virkelig skildring av Øvre Mølle fra Svend Moestues tid finnes ikke, men av registreringsforretningen fra 1847 får en allikevel et visst inntrykk av hvorledes bruket har sett ut. Forholdene der oppe var ganske annerledes idylliske enn de er idag. På den vestre side av elven lå den nye fabrikken med papirmaskinen. Dette var den egentlige Øvre Mølle. Foruten papirmaskinen var der 3 hollendere, 2 stoffkar med røreinnetning, dampkjel, beskjærmaskin, anlegg for liming m. v. Til dette fabrikkianlegget hørte i alt 3 større bygninger, 3 mindre og 3 ganske små, foruten et lite beboelseshus på stue og kjøkken. Dertil kom det 2 bygninger ved vannfallet, inneholdende vannhjulene, den ene med et enkelt, den andre med et dobbelt vannhjul. På den østre side av elven lå Nye Mølle som var en bøttepapirfabrikk. Denne fabrikken hadde 2 bøtter og 3 store stoffkar. Selve møllen hadde eget vannhjul, 2 hollendere, 2 valsemaskiner og 1 kluthugger. Den skal også ha hatt en hydraulisk presse: «hvorved vinnens kraft som ytterst vanskelig lar seg frembringe ved de alminnelige innretninger, og hvorved massen utsettes for et mer jevnt trykk. Ved denne pressing får papiret større fasthet.» Lignende innretning skulle ikke finnes ved andre papirmøller.¹ Videre var det et blekeri med 2 blekekar, og også her en dampkjel. I alt var det på denne side av elven 4 store og 2 små bygninger. Oppe ved Sandakerveien lå fullmektigboligen (nå Sandakerveien 33), «en nylig indrettet smuk familiebolig, ligger neppe ¼ miil fra Christiania

¹ Skilling-Magazin nr. 6/1837.

i en skjøn del af omegnen». Den var en bordkledd tømmerbygning på 6 «ildværelser» og kjøkken. Ved siden herav lå kontorbygningen som også rommet bryggerhus, drengestue, stall og fjøs. Et stabbur var det også. Litt nedenfor, på den andre siden av veien, lå en arbeiderbolig med 9 «ildværelser» og 8 kjøkkener (senere Sandakerveien 46, nå borte). De fleste av husene var av bindingsverk, noen få av tømmer. Tre av de viktigste husene var forsynt med grunnmur, og bare limehuset var delvis utført i fakmur.

De to fabrikkanleggene på hver sin side av elven var forbundet ved den alminnelige veibro, som også var den eneste forbindelse mellom den østre og vestre del av det øvre Sagene. Ovenfor var det en bro ved den nåværende Treschows bro, og den nærmeste broen nedover elven var Beyerbroen. I 1829 ble broen ved Bentse tatt av flommen. Da Akersbøndene på begge sider av elven, som jo hadde stor nytte av denne broen, ikke ville være med på å bygge den opp igjen, lot Moestue & Juul den oppføre for egen regning. Til gjengjeld stengte de den for trafikk for bygdens folk. Da fikk pipen en annen lyd. Det kom til prosess, men bøndene tapte saken.¹

Den siste tiden av sitt liv bodde Svend Moestue i en leilighet i Teatergaten.² Han hadde mistet hele sin engang store formue, nå var han henvist til hjelp av slekt og venner. Alle som kunne fortelle om denne tiden er nå borte, og ingen har etterlatt seg noen beretning om den. Det kan imidlertid være grunn til å tro at falllitten med alle dens tragiske følger for familien har gjort sitt til at etterslekten har fått et noe misvisende bilde av ham. Den nære ettertids dom er ofte hård og ubarmhjertig. Svend Moestue må sees på bakgrunn av sin tid og dennes økonomiske forhold. En fallitt får ofte noe vanærende over seg. Men mange av byens beste menn hadde lidd den samme skjebne i løpet av det tidsrom da Svend Moestue slet med Øvre Mølles økonomi. Det ligger i det frie næringslivs natur at noen vil være heldige og andre uheldige. Det er ikke så enkelt at det bare er den dyktige som vinner frem og den udyktige som bukker under. På Svend Moestues tid var kredittmulighetene langt mindre enn idag, og forretningsrisikoen langt større.³

¹ E. Bull: Akers Historie.

² Antagelig det nåværende Pilestredet 2.

³ Det har senere vært talt i familien om enkelte av de omstendigheter som førte til

Heldigvis for Svend Moestue ble han spart for et langt ydmykende liv som fallent. Han døde den 30. januar 1851 av «rosen og koldbrand», og ble begravet den 6. februar i familiegravstedet på Vår Frelasers gravlund.

Da Svend Moestue flyttet opp til bruket, tok han det meste av sitt inventar med seg. Registreringen i boet¹ gir et litet inntrykk av hvorledes han hadde møblert sitt hus. I hagestuen var det 12 mahogni stoler med sort betrekk, 1 rundt mahogni frokostbord, 1 rundt spisebord av or med 5 plater og betrekk, 1 speil i mahogni ramme, 1 konsollbord. I storstuen var det 1 sofa og 12 stoler av mahogni med krøllhårs stopp og hestehårsbetrekk, 2 speil i mahognirammer, 2 mahogni spillebord. I sengekammeret var det 2 bjerketres senger med stolper, tak og omheng, 4 lenestoler, 1 skatoll med skjenk, 1 speil- og konsollbord, 1 vaskevannsstol. På jomfruenes værelse var det 1 dobbelt sengested, 1 speil og 6 bjerketres stoler. Hvor guttene lå og hvorledes de hadde det, kan ikke sees. Herskapets madrasser var fylt med krøllhår, døtrenes (jomfruenes) med nøthår og tjenerskapets med halm. Av sølvtøy kan nevnes 2½ dusin spisekjeer, 2 dusin dessertskjeer, 16 teskjeer, 30 par alm. kniver og 30 par dessertkniver, men heller ikke her noen gaffer. Dertil en del mindre sølvgjenstander. I kjøkkenet var de for den tid vanlige gjenstander, deriblant 22 messinglysestaker. I uthusene var det bl. a. 1 engelsk vogn med vang og drag, 1 kalesjevogn med dobbelt drag, 1 karjol og 1 mannssal. På stallen var det 1 hest.

I bygården var det derfor sparsomt med møbler, bare kjøkkenet hadde et komplett utstyr. Kontoret var selvsagt møblert. Her var bl. a. 1 dobbelt skrivepult av bjerk og 1 enkelt av mahogni, 1 senge-sofa med betrekk, 1 vaskevannsstol av bjerk, 1 jern pengekiste. I dagligstuen sto det ennå 1 mahogni sofa med fjær og sort betrekk, og likeledes 1 divanbord, 1 spillebord og 6 stoler, også alt av ma-

¹ Akers ekstraretsprot. nr. 19, fol. 782.

sammenbruddet, og det har vært fremsatt visse påstander og formodninger. De opp-tegnelser som foreligger herom må imidlertid være gjort adskillige år etter Svend Moestues død, og det har ikke vært mulig å få kontrollert riktigheten. Av hensyn til de personer som i tilfelle måtte nevnes, har jeg derfor funnet ikke å burde komme nærmere inn på disse forhold, selv om enkelte av de fremsatte påstander synes å ha sannsyn-ligheten for seg.

hogni. I sengeværelset sto det igjen 1 mahogny hjørneskap og 1 åtte-dagers stueur i kasse. En mahogni sofa med skap var kommet ut på pakkboden. I stallen sto 2 brune vognhester. Det var videre i gården forskjellige kjøreredskaper, hvoriblant 1 tospent bredsled og 1 mannssal med stang og trinse. Nevnes kan også en badebalje av ek med jernbånd.

*Nicoline Mathea Moestue f. Finne
(Fot. A. Moestue)*

Enken, Nicoline Finne, ble etter mannens død sittende igjen med barna. For henne var det nok en svær tid. Familien ble opprevet, de fleste av barna måtte ut av hjemmet for å søke å forsørge seg selv. Det verste var kanskje at hun måtte overlate den yngste, niåringen Wilhelm, til Det Ankerske Waisenhus. Stedbarna var voksne og kunne forsørge seg selv, men av hennes egne var det bare den eldste, Edvard, der som offi-

ser var ferdig med sin utdannelse. I de første vanskelige årene fikk hun god hjelp av sine brødre, og ellers ernærte hun seg ved å ta pensjonærer. Da sønnen Thorvald ble selvstendig, flyttet hun til ham. Somrene tilbrakte hun hos sin sønn Edvard, som flyttet omkring på Romerike og Opplandene etter som det passet med de veianlegg som han bestyrte.

Hennes trofaste gamle tjenestepike Marie Henriksen fulgte henne også i de tunge dager, og ble senere med til Thorvald Moestue. Marie er begravet i Moestuefamiliens gravsted på Vår Frelseres gravlund. Hun ble 86 år gammel, og begravelsen fant sted den 18. april 1895. Nicoline Moestue født Finne døde den 27. februar 1875, og er likeledes begravet i familiegravstedet. Hun hadde da hatt gleden å se at de av hennes barn som ennå levet var kommet seg godt i vei.

Slekten Faye.¹

Slekten Faye skal opprinnelig være en fransk slekt som kom til Norge over Orknøene i første halvdel av det 17. århundre. Til Drammen kom den omkring midten av det 18. århundre med skipperen *Hans Faye*, som ble gift med Ingeborg Linnes av en gammel Lierslekt. Etter å ha forlatt sjøen, var Hans Faye kjøpmann i Drammen.

Hans sønner var:

1. *Gerhard Faye*, 1765–1802. Sogneprest i Botne (Vestfold), gift med Anna Christine Holst, datter av den bekjente «Røkenpresten» Christian Holst. Deres datter Siren Marie, 1802–1832, ble gift med kaptein Henrik Christian Finne (se side 173).
2. *Amund Linnes Faye*, 1767–1802. Han reiste i 1782, 15 år gammel, til Skotland for å lære seilduksfabrikasjon, og ved sin hjemkomst i 1786 grunnla han i Drammen Norges første seilduksfabrikk. Hans hustru var Anne Martine Boyesen, datter av kjøpmann Augustinus Boyesen og Maren Suur. Deres barn var bl. a. følgende:
 - a. *Ingeborg Faye*, 1796–1821. Etter foreldrenes død ble hun opptatt i huset hos sin farbror branndirektør Christopher Faye, gift med kjøpmann Svend Moestue.
 - b. *Hans Faye*, 1797–1852. Etter foreldrenes død ble han opptatt i huset hos Peder Høegh Smith. Bankier i Christiania, innehaver av firmaet A. Grüning & Co. Prøyssisk generalkonsul. Eier av Hafslund ved Sarpsborg. Kommandør av St. Olavs orden, gift første gang med Margrethe Elisabeth Nielsen, 1807–1837, datter av hoffagent Jacob Nielsen, gift annen gang med Selma von Mansbach, 1816–1844, datter av generaløytnant friherre Carl von Mansbach.
 - c. *Andreas Borgen Faye*, 1799–1856. Etter foreldrenes død ble han opptatt i huset hos sin farbror megler Gabriel Faye. Til sjøss 11 år gammel. Skipskaptein, senere sagbrukseier og skipsreder på Fredrikshald. Medlem av sagbrukerkorporasjonen (Saugbrugsforeningen) og dennes kemner i perioden 1841–1842. Gift med sin kusine Cathrine Marie Faye, 1803–1883, datter av David Faye. Svigerfar av brødrene Christopher Faye Moestue og Ludvig Moestue.
3. *Gabriel Smith Faye*, 1769–1821. Ble skipskaptein etter utstått læretid i seilmakerfaget. Stadsmegler i Drammen, bosatt på Tangen, gift med Antonette Anker Dorph, 1771–1823, datter av fogden på Ringerike, Christian Dorph og Antonette Sverdrup.
4. *David Faye*, 1770–1835. Kom 16 år gammel til sin «morbror» kjøpmann Amund Hofgaard på Fredrikshald for å gå i kjøpmannslære hos ham. Senere sagbrukseier og trelasthandler på dette sted. Medlem av sagbrukerkorporasjonen (senere Saugbrugsforeningen) og dennes kemner (forretningsfører) i perioden 1821–1822. Stadskaptein og eligert borger. Stortingsmann 1822. Ridder av Vasa-ordenen, gift med Petronelle Sørensen, 1777–1840, datter av skipskaptein Peter Sørensen og Anna Elisabeth Palm. Deres barn var følgende:
 - a. *Ingeborg Elisabeth (Lise) Faye*, 1801–1878, gift med høyesterettsassessor Martin Hansen, 1801–1860.
 - b. *Davidnelle (Danna) Faye*, 1802–1856, gift med skipskaptein Peter Harboe Grønn, 1804–1849.
 - c. *Cathrine Marie Faye*, 1803–1883, gift med sin fetter, førnevnte skipskaptein Andreas Borgen Faye.
 - d. *Christiane Thomine Faye*, 1805–1872, gift med skipsreder Henrik Nicolai Lorange, 1803–1861.

¹ Stamtavle over slekten Faye finnes i Th. Hauch-Fausbøll og H. R. Lorentzen: Patriciske Slægter, 2. samling.

- e. *Christiane Augusta Faye*, 1812–1879, gift med kjøpmann og fabrikkveier Carl Olsen Lyngaas Lund, 1807–1860.
5. *Christopher Faye*, 1772–1825. Skipkaptein, branndirektør i Drammen. Agent for Provinderingskommisjonen omkr. 1809, gift med Maren Mathea Borgen, 1780–1817, datter av kjøpmann Andreas Borgen.

*Slekten Finne.*¹

Slekten Finne nedstammer fra proprietær *Christen Nielsen*, født 1674, død i Skotselven på Eker 3. mars 1717, og dennes hustru Anne Sørensdatter, død samme sted i 1747.

Christen Nielsen var en velstående trelasthandler og eiendomsbesidder på Eker, bosatt i den lille landsby Skotselven hvor han hadde sitt sagbruk. Foruten gården og bruket i Skotselven eide han bl. a. gårdene Vestby, Østre Lobben og Nordre Knive, samt et par laksefiskerier. Hans dødsbo taksertes til netto 12 135 rd. Det vites intet nærmere om hans herkomst, men han hadde slektninger som var bosatt i egnen. Hans bror Erik Nielsen hadde vært ansatt ved det nærliggende Hassel jernverk, men var senere flyttet til Kongsberg. Hans stedfar var smed ved verket. En søster Kirsten Nielsdatter, som var gift, bodde også i Skotselven. Hans hustru var datter av Søren Sørensen, død 1708, som bodde på plassen Evjen ved Vassbunden på Modum, og dennes hustru Karen Hansdatter, død 1687. Plassen Evjen hadde de overtatt etter Karens foreldre, Hans Andersen, født 1606, død 1687, og Birgitte Lauritsdatter, død antagelig i 1686.

Christen Nielsen og Anne Sørensdatter fikk 9 barn. En datter Kirsten ble gift med Jacob Kleboe, bror av den Johan Kleboe som var gift med Bodil Povlsdatter Arboe (se side 44). En annen datter Judithe ble gift med prokurator Edvard Stier (se nedenfor).

Den eldste sønnen *Niels Christensen* ble gift på Bragernes 28. feb. 1719 med Randi Bjørnsdatter, døpt 14. jan. 1700. Hun var datter av kjøpmann Bjørn Bentsen og Margrethe Engebretsdatter. I 1723 kjøpte han storgården Sem på Eker, en tidligere kongsgård og adelig setegård. Riksadmiral Ove Gjedde, lensmannen i Akershus Peder Hansen Litle og stattholder Hannibal Sehested hadde tidligere residert der. Kong Christian IV var på Sem flere ganger, i 1602 oppholdt han seg der i hele 7 uker. Det første kongebrev om byen Christianias anlegg er datert på Sem 4. okt. 1624. Sem hadde engang vært slottsmessig bebygget, men var etterhånden forfalt fullstendig. Av det fordums slott var det knapt ruiner igjen da Niels Christensen overtok gården, og den var ellers i dårlig forfatning. Han brakte den imidlertid på fote igjen, og bygget i 1728 en anselig hovedbygning med mange værelser og i alt 10 jernkakkellovner. Først da dette bygg var ferdig flyttet han inn på gården, og i 1733 mottok og bespiste han der kong Christian VI med følge, som var på reise til Kongsberg. I 1730 kjøpte Niels Christensen også den tidligere adelige setegård Skiernes i Stokke, men makeskiftet den i 1739 mot gården Øvre Hoen på Eker. I 1741 måtte han forpakte bort Sem for 10 år mot et pengelån. Noe senere flyttet han til Øvre Hoen, hvor han døde i 1744. Han ble begravet 16. juni. Niels Christensen og Randi Bjørnsdatter fikk 10 barn. Sem ble i 1746 solgt ved auksjon til brukeren for lånebeløpet 5500 rd. Gårdens matrikkelskyld var 7 skippund og 5 lispund tunge.

¹ Se også forfatterens artikkel i N.S.T. XIV, s. 248.

Niels Christensens sønn *Henrik* ble døpt på Eker 28. juli 1726. Han var oppkalt etter en løytnant Henrik Finde (Finne) som døde på Eker i 1722, og opptok navnet Finne som slektsnavn. De fleste av hans søsken brukte imidlertid slektsnavnet Unger. Henrik Finne ble offiser. Han bodde som sersjant i Høllen på Modum, og forsøkte i 1751 med samtykke av sin eldste bror Christen Nielsen å ta Sem tilbake på odel. Da dette ikke lyktes kjøpte han gården Vestby som hadde tilhørt hans farfar. I 1765 kjøpte han gården Nordre Huseby (Huseby hovedgård) i Lier, med 8 underliggende husmannsplasser, og solgte straks etter Vestby. Huseby er en kjent gammel storgård. Det var på denne St. Hallvard i sin tid bodde.

Henrik Finne ble som løytnant gift på Bragernes 21. jan. 1764 med sin kusine Edvardine Stier, født på Eker 13. mai 1742, datter av prokurator Edvard Stier på Vestby¹ og dennes hustru Juditha som var datter av Christen Nielsen på Skotselven. Han døde som oberstløytnant på gården Huseby 7. apr. 1805. Enken døde samme sted 22. jan. 1832. De hadde 2 sønner og 1 datter. Begge sønnene ble offiserer som sin far.

Henrik Finnes eldste sønn var *Edvard Nicolai Finne*, født på Huseby 11. sept. 1767. Han ble kaptein i 1803, major i 1814, oberstløytnant i 1818, oberst i 1825, og endelig generalmajor i 1837. Det følgende år tok han avskjed som offiser. Han var ridder av Sverdordenen. I 1803 hadde hans far solgt Huseby til brukseier Hans Poulsen Møllenhoff, og Edvard Finne som da bodde på gården Utengen i Lier ga avkall på sin odelsrett. Dette angret han nok på, og tok så allikevel i 1808 Huseby igjen på odel, men i sin mindreårige eldste sønns navn. Der bodde han senere, inntil han som general flyttet til Christiania. Her bodde han på eiendommen Sorgenfri på Hammersborg, hvor han døde 30. aug. 1844.

Edvard Finne ble som løytnant gift på Strømsø 5. jan. 1797 med Marthe Holter Dorph, født 22. des. 1766 i Norderhov, død 10. mai 1843 i Christiania. Hun var datter av avdøde fogd på Ringerike Christian Dorph og dennes gjenlevende annen hustru Antonette Johanne Sverdrup. Deres barn var:

1. *Henrik Christian Finne*, 1797–1870, kaptein og kjent veibygger, konsulent for Indredepartementet i veivesenets anliggender (nå tilsvarende veidirektør), senere tollkasserer på Moss. Ridder av St. Olavs orden, gift første gang i 1824 med foran nevnte Siren Marie Faye, 1802–1832, datter av sogneprest Gerhard Faye, gift annen gang med Lovise Bull Blom, 1802–1851.
 - a. *Annette Finne*, 1825–1912, gift med kaptein Edvard Moestue (se side 183).
 - b. *Edvard Nicolay Finne*, 1827–1906, lege, sanitetsoberstløytnant, gift med Christiane Annette Glad.
 - c. *Siren Finne*, 1832–1918, gift med statsråd, oberst Lars Christian Dahll, 1832–1908. Deres sønn ingeniør Jørgen Dahll, 1854–1937, var grunnlegger og eier av Christiania Trådstiftfabrik. Deres datter Sigrid Marie Dahll ble gift med kammerherre, godseier Fredrik Emil Faye som var en sønn av generalkonsul Hans Faye i dennes annet ekteskap (se side 171).

¹ Edvard Stiers slektsnavn var egentlig Søboholm, og før dette Sommer. Se herom N.S.T. I, s. 191. Hans far var Johan Pedersen Søboholm på Bragernes, eier av Vestre Høvig i Lier. Han antok navnet Stier – egentlig Steere – som han hadde fått ved dåpen etter sin morfar Edvard Steere, kjøpmann på Bragernes.

2. *Christian Dorph Finne*, 1799–1873, premierløytnant, brigadeadjutant, gift med Lise Dietrichson.¹
 - a. *Phillippa Finne*, 1832–1915, gift med fogden i Bamle Peder Carl William Blichfeldt, 1817–1892.
 - b. *Edvard Gabriel Finne*, 1835–1916, oberstløytnant, gift med Vibeke Kathrine Bjerkeland. Blant deres 15 barn er forfatteren Gabriel Finne.
 - c. *Henrik Finne*, 1836–1906, byfogd i Stavanger, grunnlegger av Stavanger Preserving Co., gift med Asse Kielland. Deres sønnedatter Asse Kielland Finne er gift med finansrådmann i Oslo Egil Storstein.
 - d. *Gabriel Grubbe Finne*, 1844–1907, lege, sanitetsoberstløytnant, gift med Alette Sophie Cappelen, 1852–1907, datter av jernverkseier Severin Diderik Cappelen og Sophie Faye. Den siste var igjen datter av generalkonsul Hans Faye i dennes første ekteskap (se side 171). Blant deres barn er marinekaptein Diderik Finne, oberst Hans Finne, inf.kaptein, h.r.advokat Severin Finne og pr.løytnant dr.ing. Erling Finne.
3. *Johan Edvard Finne*, 1800–1879, inf.kaptein. Ugift.
4. *Nicoline Finne*, født på Utengen i Lier 28. juni 1805, hj.døpt, dåpen konfirmert i Frogner kirke (Lier) 26. aug. samme år. Faddere var mad. Tandberg, frk. Rode, jfr. Cappelen, major Blix, fogd Collett, megler Faye, J. Cappelen. I 1816 ble hun sendt for noen tid til megler Fayes på Tangen for å lære broderi av Gustava Blom, den senere kjente prestefruen Gustava Kielland.² Major Finne som vanskelig kunne unnvære sin kjæledegge hentet henne hjem til Huseby etter noen uker, og den unge Gustava Blom fulgte da med og ble der sommeren over. Død 1875. Gift med kjøpmann Svend Moestue. (Se videre under denne, side 156.)

Generalinne Finnes far fogden *Christian Dorph*, sønn av gårdbruker Erik Olsen Dorph på Ukestad og Karen Lemmich, er født i Nannestad og døpt i Holter kirke 23. jan. 1724. Han tilhørte en av landets eldste slekter, hvis medlemmer først hadde vært bønder i Idd, men senere var gått over i prestestanden. Slekstens stamfar er bonden Gisle Erlendsen på Glende i Enningdalen som levet omkring år 1400. Navnet har slekten fra gården Torp i Idd hvor den senere holdt til. Til denne slekt hørte bl. a. Peder Olsen Nordmand, Haldens tapre forsvarer fra 1658. Christian Dorphs farbror var biskop Niels Olsen Dorph, som eide gården Ukestad i Nannestad hvor hans bror Erik Olsen var bruker. Christian Dorphs eldre bror var Ole Dorph, død 1759, Jonas Dedekams etterfølger i fogdembedet på Nedre Romerike. Christian Dorph var først en tid omkring 1760 konstituert som fogd på Øvre Romerike. Han ble første gang gift i 1761 med Marthe Holter, datter av lensmann Helle Holter på Hvamb i Nes, Romerike, og hadde 3 barn med henne. Under dette ekteskap bodde han på Rudsberg i Rælingen, som tilhørte James Collett, og hvor hans bror fogden Ole Dorph tidligere hadde bodd. Etter sin første kones død i 1763 ble han gift på nytt 12. mars 1766 på Hakadals

¹ Fullstendig fortegnelse over deres etterkommere finnes i «Slekten Dietrichson 1724–1924».

² Gustava Blom, 1800–1889, gift med sogneprest Gabriel Kielland, 1796–1854. Forfatterinne bl. a. av barnesangen «Liden Ekorn sad», og av julesangen «Aa, Jul med din Glæde og barnlige Lyst». Hun var gudmor for Petra Hoffmann, døpt 12. nov. 1873 på Ytterøy (se l.nr. 120), og bodde da hos sin svigersønn prosten Peter Daniel Hofflund.

Jernverk med jomfru Antonette Johanne Sverdrup, født i Vang (Hedmark) 27. juni 1742, datter av verkseieren kammerråd Hans Sverdrup og hans hustru Antonette Ancher. Han ble samme år fogd over Ringerike og Hallingdal, og kjøpte da gården Rå i Norderhov hvor han så bodde til sin død, 11. juni 1788. Hans enke flyttet senere til sin svigersønn skipper Gabriel Faye på Tangen, hvor hun ennå var i 1801. Død 15. feb. 1831, 89 år gammel, hos sin datter mad. Cappelen på Bragernes. Gården Rå ble overtatt av fogden Dorphs datter av første ekteskap Anna, enke etter major Andreas Piro, og da gift med kaptein Jahn Collett Müller.

Fogden Christian Dorphs barn var følgende:

I første ekteskap:

1. *Helle Dorph*, 1762–1822, regimentskvartermester.
2. *Anne Holter Dorph* (tvilling), 1763–1843, gift første gang med Andreas Piro, 1724–1788, major, og annen gang med Jahn Collett Müller, 1750–1834, oberst.
3. *Karen Lemmich Dorph* (tvilling), 1763–1849, gift første gang med Andreas Boyesen, 1761–1786, kjøpmann i Drammen,¹ og annen gang med Nils Nilson, 1759–1829, justisråd, sorenskriver.²

I annet ekteskap:

4. *Marthe Holter Dorph*, 1766–1843, gift med Edvard Nicolai Finne, 1767–1844, generalmajor.
5. *Johanne Antonette Dorph*, 1768–1857, gift med Casper Cappelen, 1762–1823, kjøpmann i Drammen.
6. *Maren Dorph*, 1769–1837, gift med Paul F. V. Schnitler, 1763–1822, prost i Rygge.
7. *Antonette Anker Dorph*, 1772–1821, gift med Gabriel Smith Faye, 1769–1821, stadsmegler i Drammen.

¹ Bror av Anne Marthine Boyesen, 1772–1802, gift med Amund Linnes Faye.

² Bror av Kirsten Nilson, 1757–1827, gift med Conrad Clauson.

6 te slektledd

KJØPMANN KIELD MOESTUES BARN

13

Jens Moestue

1804–1879

Proprietær

Jens Christian Johannes Moestue er født i Christiania den 15. juli 1804 og døpt den 10. august. Han ble vaksinert den 15. desember samme år. Den 23. august 1816 ble han, 12 år gammel, antatt ved kadettkorpset fra det Opplandske infanteriregiment. Han ble imidlertid ikke lenge ved krigsskolen, og gikk senere til sjøs og ble styrmann i 1824. Dette året døde hans farmor, og han var som ennå mindreårig tilstede ved skiftesamlingene som strakk seg ut i 1827. Jens Moestue synes på dette tidspunkt å ha stått i et mindre godt forhold til sin stedfar høyesterettsassessor Lange, som i skifteretten møtte som hans kurator. Han protesterte mot at rentepengene av hans arv ble utbetalt til stedfaren, og antok prokurator Vogt som sin egen sakfører. Lange protesterte overfor skifteretten sterkt mot dette, men retten ville nødigg ta standpunkt i striden. Resultatet ble imidlertid at kjøpmann Jacob Nielsen ble oppnevnt som ny kurator for Jens Moestue. Under skiftet ble det besluttet at dødsboets gård i Kirkegaten skulle selges ved auksjon. Svend Moestue synes ikke å ha vært interessert i å overta denne store gården, og assessor Lange kjøpte den da ved auksjonen den 17. juni 1825 på sine stedbarns vegne. Jens Moestue nektet imidlertid å eie gården sammen med sin søster, og det ble da til at han skulle ha den alene. Likeledes overtok han dødsboets gård i Piperviken, som han ønsket å stille til disposisjon for sin tidligere amme, som var gift med maler Fredrik Olsen.

I slutten av 1826 besluttet Jens Moestue seg til å forlate byen, og han solgte sin nyervervede gård til kjøpmennene Hans Gulbrandsen og Jacob Glückstad. I 1830 kjøpte han den prektige gård Aker i Sem ved Tønsberg, prisen var 3000 spd., og levet der som proprietær.

Den 8. september 1831 ble han gift i Tønsberg med Anna Helene Thue, født den 3. februar 1808 samme sted av foreldre overtollbetjent Samuel Andreas Thue og Johanne Maria Ely. Hun døde i

barselseng på Aker den 10. mars 1836, og barna som var for små til å kunne være alene hos faren ble spredt rundt hos slektninger. Barna var følgende:

1. *Johanne Marie (Hanna) Moestue*, født på Aker 9. august 1832, død i Christiania 1920. Ved sin mors død kom hun 3½ år gammel i huset til tanten Kjelline Wichmann i Larvik. Senere flyttet hun med henne til Christiania hvor hun den 28. november 1864 ble forlovet med sin fars fetter Thorvald Gabriel Moestue. (Se videre under denne, side 188.)
2. *Anna Blix Moestue*, født på Aker 21. mars 1834, død i Christiania 15. november 1921. Ved morens død kom hun til sin mormor Thue i Tønsberg, og var senere fra sitt 12. til 20. år hos sin morbror tollbetjent Thue på Moss. Hun kom så til Christiania, hvor hun først bodde hos sin svoger Thorvald Moestue. Fikk bevilling som handelsberettiget den 20. oktober 1869. Samtidig kjøpte hun Treschows leiebibliotek, og drev ved siden av dette en liten handel med bl. a. parfymen og symaskiner. Biblioteket var grunnlagt av en dansk frøken Treschow, som døde like etter. Anna Moestue sier selv i et intervju: «Jeg overtok biblioteket med to tomme hender. Jeg hadde ikke så meget som 4 mark, og nesten ikke mat i de første 8 dager.» Blant kjente borgere som vanket i hennes bibliotek kan nevnes redaktør Schibsted, general Staib, hoffstallmester Sverdrup, minister Wedel Jarlsberg og professor Bugge. 60 år gammel sluttet hun sin virksomhet og flyttet til sin søster Hanna på St. Josephs Hospital.
3. *Anna Helene Moestue*, født på Aker 7. mars 1836, død i USA 13. mars 1903. Hun utvandret til Amerika, hvor hun ble gift. Om hennes mann vites bare at hans etternavn skal være Hansen, og at han visstnok var fra Gjøvik. De var bosatt i Chicago, og hadde 1 sønn. Ekteskapet ble oppløst i 1880.

Jens Moestue hadde en steil og vanskelig natur, som synes å ha forverret seg med årene. Etter konens død overførte han en del av sin formue, som allerede var sterkt redusert, til sine små døtre for å sikre deres fremtid. Til gjengjeld kom han selv i økonomiske vanskeligheter. I 1842 måtte han selge en del av gården, og i 1849 måtte han selge resten. Siden bodde han under vanskelige forhold

på forskjellige steder i Sem, og døde endelig av alderdomssvakhet den 26. desember 1879 på gården Månnum, nabogården til Aker. Han ble begravet i Sem den 2. januar 1880.¹

Kielline Moestue

1805–1886

gift med kasserer Joachim Wichmann

Kielline Moestue er født i Christiania den 12. september 1805, 8 måneder etter sin fars død, og døpt den 20. samme måned. Da moren var blitt gift med professor Lange, ble denne hennes formynder. I et skattemanntall fra 1825 er hun oppført som boende i sin året i forveien avdøde farmors gård, så det er mulig at hun en tid har bodd hos denne. Ellers har hun vel bodd hos moren inntil hun giftet seg. Hun ble gift den 15. januar 1835, 29 år gammel, med den 6 år eldre fullmektig, senere kasserer ved Fritzøe jernverk ved Larvik Joachim Wichmann. Han er født i København den 10. august 1799, sønn av tehandler Ewald Joachim Wichmann, og død i Larvik den 17. mai 1844 av tuberkulose. Vielsen fant sted i Oslo Hospitals kirke i Gamlebyen, hvor Langes bodde. Forlovere var Ulrich Angell og kaptein Ludvig Mariboe.

Da mannen var død flyttet hun med sin sønn inn til Christiania, og da sønnen var ferdig med sin legetdannelse fulgte hun med ham til de forskjellige steder hvor han praktiserte, og bodde resten av sitt liv hos ham. Hun døde i Christiansand den 5. januar 1886.

Hun fikk to barn, men bare det ene levet opp:

1. *Gioacchino Lorentzo Wichmann*, født i Larvik 7. august 1836, død i Christiansand 16. august 1905. Lege på forskjellige steder, sist i Christiansand, gift 1864 med Caroline Christensen, født 3. januar 1842, død 14. november 1918, datter av proprietær i Rødenes Andreas Christensen og Marthe Olava Due. Etterslekt.
2. *Johanne Caroline Walesca Wichmann*, født i Larvik 16. juli 1840, død samme sted 6. august 1841.

¹ Om skiftebehandlingen, se Søndre Jarlsberg skiftereg. nr. 2, fol. 125, og skifteprot. nr. 21, s. 38.

Doktor G. L. Wichmann og hustrus barn og barnebarn.

1. Ragna Wichmann, 1865–1946, gift med Johannes Carl Mathias Rohde, 1861–1917, bryggerieier. 4 barn:
 - a. Hans Wichmann Rohde, 1890–, arkitekt, gift med Gerda Eleonore Johnsen, 1896–. 3 barn.
 - b. Rolf Wichmann Rhode, 1893–1905.
 - c. Georg Drøgemøller Rohde, 1895–1951, arkitekt, gift med Norah Stuart, 1913–.
 - d. Karin Caroline Marie Rohde, 1896–, gift med Heinrich Gustav Adolph van Ufford, 1894–, jonkheer.
2. Sigrid Wichmann, 1868–1960, gift med Johannes Færden, 1862–1916, oberst. 4 barn.
 - a. Johanna Sofie Martine Færden, 1892–1929, gift med Karl Haanes, 1887–, major. 4 barn.
 - b. Alf Færden, 1895–, ingeniør, gift med Ingrid Allum, 1899–. 2 barn.
 - c. Anders Færden, 1901–, bankbestyrer, gift med Dagny Regine Færden, 1899–.
 - d. Rolf Færden, 1904–, revisjonssjef, gift med Martha Sigrid Roll, 1912–. 2 barn.
3. Rolf Wichmann, 1870–1928, lege, gift med Thora Bommen, 1873–1932.
4. Laura Wichmann, 1871–1948.
5. Caroline Wichmann, 1873–1911.
6. Aagot Wichmann, 1875–, telegrafistinne.
7. Anna Kathinka Wichmann, 1878–1931, gift med Hans Henrik Tybring Petersen, 1881–1957, byråsjef. 2 barn:
 - a. Ragnhild Wergeland Petersen, 1901–, gift med Erling Alexander, 1900–, fabrikk-eier. 2 barn.
 - b. Lorentz Tybring-Petersen, 1904–, lege, gift med Kari Ruud, 1907–. 3 barn.
8. Martha Due Wichmann, 1881–x, gift med Heinrich Rowedder, 1873–x, fabrikk-eier 3 barn.
 - a. Heinrich Wilhelm Wichmann Rowedder, 1902, fabrikkeier, gift med Tatjana Moll, 1912–. 6 barn.
 - b. Ingrid Rowedder, 1904–, gift med Otto Weide, 1886–, skipsreder. 3 barn.
 - c. Ragna Rowedder, 1904–, gift med Jules Boeckel, 1929–, kaptein. 3 barn.

KJØPMANN SVEND MOESTUES BARN

19

Jens Moestue

1815–1845

cand. jur.

Jens Enevold Laurentius Moestue er født i Christiania den 23. mars 1815. Han tok eksamen artium i 1835, og juridisk embeds-eksamen i 1842. Som ung student deltok han i Det norske Studenter-samfund, og var et interessert medlem av samfundsteatret. Etter fullført studium var han fullmektig hos justissekretær i Høyesterett Michal Sverdrup. Han var en personlig venn av P. Chr. Asbjørnsen. Den 21. desember 1845 døde han av nervefeber, han bodde da i klokker Svendsens gård.

20

Christopher Moestue

1816–1883

skipsreder

Christopher Faye Moestue er født i Christiania den 29. oktober 1816. 12 år gammel gikk han til sjøs. I årene 1834–1835 var han på trelasthandler Mathias Ullerns kontor i Honfleur. I 1836 reiste han til New York, og var i noen år styrmann i amerikansk kystfart. Han kom deretter tilbake til Norge, og var skipsfører i hjemmefart. I 1850 deltok han i stiftelsen av Fredrikshalds Sømandsforening.

Den 26. mai 1848 ble han gift med sin kusine Petronelle Antonette (Netta) Faye, født på Fredrikshald den 27. januar 1827, datter av derværende kjøpmann Andreas Borgen Faye og hustru Cathrine Marie Faye (se side 171). I 1856 sluttet han på sjøen for å bestyre sin avdøde svigerfars forretning A. Faye & Co. I denne egenskap var han i 1859 med på å stifte aksjeselskapet Saugbrugsforeningen, i hvilket A. Faye & Co. gikk opp. Senere drev han eget skipsrederi, og bodde på sin gård Risum i Idd, som lå på Iddeletten like under Fredriksten festning. Den 29. oktober 1860 døde hans hustru.

Christopher Moestue ble den 12. februar 1867 gift igjen med Agnes Emilie Werner, født i Christiania den 16. mars 1827, datter av derværende kjøpmann Hans P. Werner og hustru Anna Marie Ringel. Han døde på Fredrikshald den 2. desember 1883. Enken flyttet senere til Christiania, hvor hun døde den 10. oktober 1921.

Barn i første ekteskap:

1. *Andreas Faye Moestue*, født på Fredrikshald 14. juli 1849, død samme sted 1883.
2. *Victor Moestue*, født på Fredrikshald 3. mai 1851, død i Peru 1868.
3. *Ingeborg Cathrine Moestue*, født på Fredrikshald 26. januar 1853, død i Oslo 1931.
4. *Christopher Faye Moestue*, født på Fredrikshald 20. juni 1856, død i Christiania 1919.
5. *David Faye Moestue*, født på Fredrikshald 20. januar 1858, død samme sted 1881.
6. *Cathrine Marie Faye Moestue*, født på Fredrikshald 3. mars 1859, død i Christiania 1881, gift med skipsfører Jacob Arnold Munthe.

Sønn i annet ekteskap:

7. *Hans Petter Werner Moestue*, født i Idd 17. april 1868, død i Skien 1937.

Om barna, se Del II: Christopher Moestues linje.

*

Christopher Moestues svigerfar i annet ekteskap, kjøpmann Hans Peter Werner, er født i Christiania 16. juni 1802, og død s. st. 17. sept. 1840. Dennes foreldre igjen er snekkermester Peter Jens Zinius Werner, 1769–1821, og Anna Amundsdatter Gulliksen, 1774–1850. Hun var datter av høker i Piperviken Amund Gulliksen, 1748–1804, og Anne Marie Danielsdatter.

Peter Jens Zinius Werner fikk borgerskap som snekkermester i 1799, og som konditor i 1817. Sammen med sin kone drev han et velanskrevet vertshus i deres gård i Kirkegaten (nr. 22). Senere nevnes madam Werners hotell som kanskje det beste av byens 2 daværende fashionable hoteller. Madam Werner skal ha vært meget driftig. Likesom sin søster, farvermester Magelssens kone, drev hun en landskjent tilvirkning av sukkervarer, som var en meget populær vare på markedene, og hun var også kjent for sin ansjosnedlegging.

Hans Peter Werner ble gift 16. juni 1826 med Anne Marie Ringel, født i 1802, datter av bygmester Johan Gotfrid Ringel, født ca. 1767, og hustru Anne Margrethe Christophersdtr., født ca. 1772, som bodde i gården nr. 1 i Grønlands Storgate. Ved

bryllupet var bankadministrator Jens Thyholm og kjøpmann Dyre Simonsen forlovere. Han tok borgerskap som kjøpmann 12. okt. 1827, var medlem av byens første formannskap og rittmester i Det gule Chor. Hans hustru hadde tidligere vært husjomfru hos enkemadame Annechen Moestue. Ved datteren Agnes Emilies dåp var madame Noline Moestue en av fadderne.

Adolf Moestue

1819–1882

fotograf

Adolf Christian Moestue er født i Christiania den 9. februar 1819. Han fikk en teknisk utdanning, og ble omkring 1840 sendt til Danmark for å lære papirfabrikasjon ved Drewsens papirfabrikk Strandmøllen ved København. Da han var kommet hjem igjen overtok han den tekniske ledelse ved Øvre Mølle. Han skal ha vært ganske dyktig og oppfinnsom, og drev ved siden av sin virksomhet ved papirfabrikken sammen med sin bror August et lysstøperi på plassmajor Glads eiendom Stenberg under Åsen. Lysstøperiet ble drevet under firmanavnet Brødrene A. Moestue. Det var utstyrt med dampkjel, og ellers det fornødne utstyr, deriblant over 3000 lysformer. Bedriftens kontor og hovedutsalg var i Skippergaten i farens gård, men det foregikk også salg direkte fra fabrikk. Da begge brødrenes økonomi var infiltrert i farens, måtte de åpne konkurser samtidig med ham. For Adolf fikk dette til følge at han mistet sin stilling ved papirfabrikken, og lysstøperiet gikk også tapt. Han reiste så til USA, hvor han i flere år arbeidet som tekniker. I begynnelsen av 1860 vendte han tilbake til Europa, hvor han utdannet seg som fotograf. I 1863 kom han hjem til Norge, og åpnet en fotografforretning i Christiania i Øvre Slottsgate 25.

Den 18. november samme år giftet han seg i Christiania med jomfru Ovidia Pedersen, som hadde arbeidet på hans atelier. Ovidia Juline Pedersen er født på Tangen (Drammen) den 25. desember 1830. Hennes foreldre var den derværende høker Niels Pedersen og hustru Marthe Kirstine.

Konen ble dessverre ikke populær i familien, og dette medvirket til at han oppga sin gode forretning og utvandret på nytt i 1867 til USA. Senere skal han ha vært mindre heldig, og hans helbred skal heller ikke ha vært riktig god. Han angret visstnok at han var reist

ut igjen, men han kom aldri tilbake til hjemlandet. Han døde i USA i 1882.

I sitt ekteskap hadde han følgende barn som kjennes, men det skal være flere:

1. *Julie Marie Moestue*, født i Christiania 11. desember 1864.
2. *Ingrid Svanhild Moestue*, født i Christiania 25. september 1866.
3. *Alfhild Ovidia Grace Moestue*, født i USA 10. august 1868, død samme sted 20. august 1870.

August M. Moestue

50

1820–1855

handelsbetjent

Marinius August Moestue er født i Christiania den 19. august og døpt den 7. september 1820. Ved et uhell i spedbarnalderen ble han pukkelrygget. Han ble utdannet som handelsmann, og hjalp sin far med handelsvirksomheten i Skippergaten. Samtidig var han i fellesskap med broren Adolf deltager i firmaet Brødrene A. Moestue, som hadde en lysfabrikk. Ved farens fallitt ble også han trukket med i denne, og måtte oppgi sitt bo. Han var medlem av foreningen Handelens Venner fra stiftelsesåret i 1841, men gikk ut av den etter konkursen, og erklæres så å være bortreist. Det synes å fremgå av en notat i Annechen Moestues salmebok at han senere har vært kontorfullmektig ved marineetablisementet i Horten. Imidlertid må han være kommet tilbake til Christiania, antagelig i den hensikt å begynne en ny papirforretning sammen med sin yngre bror Thorvald. Før han fikk realisert denne plan døde han plutselig den 11. februar 1855. Han var da handelsbetjent hos kjøpmann Woxen i Kirkegaten 36, men bodde i Pilestredet.

Edvard Moestue

51

1823–1887

infanterikaptein

Edvard Nicolai Moestue er født i Christiania den 15. desember 1823 og døpt den 4. januar 1824. Han kom inn på krigsskolen i 1841, og ble ferdig offiser ved nyttår 1846. Han gikk straks inn i Statens veivesen, og ledet i årenes løp en rekke store veiarbeider,

særlig i Gudbrandsdal, Toten og Valdres, således veien fra Gjøvik over Fagernes til Filefjeld, veien langs Sperillen, og veien langs Mjøsen fra Minne til Toten. I 1866 ble han kaptein i infanteriet.

Den 3. desember 1853 ble han gift med sin kusine Annette Martine Finne, født i Larvik den 8. juli 1825, datter av den kjente veibygger kaptein Henrik Finne og Siren Faye (se side 173).

Som ung løytnant ble han først kommandert til Trondhjem. Under Thraniter-urolighetene i det trondhjemske i 1851 fikk han som oppgave med sin avdeling å splitte et oppløp. Opprørsloven var lest, soldatene stod med geværene ferdige og ventet på at løytnanten på første tegn til uro skulle kommandere «fyr». Oppløpet ga seg heldigvis, men situasjonen gjorde et uutslettelig inntrykk på ham.

Edvard Moestue var en dyktig veibygger, og han var meget avholdt og respektert på de steder hvor han etterhånden drev sin virksomhet. Han var grei, hjelpsom og ubestikkelig, og hadde et åpent sosialt blikk. Han arbeidet særlig intenst for å minske alkoholisbruken ved veianleggene, og han unnså seg ikke for personlig å oppspore og beslaglegge brennevinet direkte hos gaukene, en aktivitet som nok skaffet ham fiender blant de dårligere elementer og var forbundet med en ikke liten risiko. Hans utrettelige virksomhet bar imidlertid frukter, og lensmann Mustad i Vardal takket ham da også ved en leilighet varmt for hans personlige innsats for å forbedre drikkeforholdene der i bygden.

Under sitt opphold på Gjøvik hadde han som anleggsarbeider den unge Knut Hamsun, som veidirektør Krag hadde sendt opp til ham for å skaffe ham et midlertidig utkomme.

Han døde den 9. januar 1887 på Diakonissesyekehuset i Christiania, etter en kort tids sykdom, og ble begravet den 15. samme måned under militær honnør i familiegravstedet på Vår Frelzers gravlund. Ved sin død var han bestyrer av veiomlegningene på Toten og Øvre Romerike, og kontrollør ved veianlegget Hamar-Brumunddal. Han hadde da anlagt i alt ca. 320 km veier. Hans enke døde i Christiania den 15. februar 1912.

I deres ekteskap var det 7 barn:

1. *Anna Nicoline Moestue*, født på gården Mælum i Vardal 3. november 1854, død på Hadeland 1861, begravet ved Lunner kirke.

2. *Henrik Christian Finne Moestue*, født på gården Mælum i Vardal 4. juni 1856. Han var først ekspeditør på Odnes for Valdres Skiferkompani, senere bokholder ved Christiania Trådstiftfabrik som tilhørte hans fetter Jørgen Dahll (se side 173). Død i Christiania 8. januar 1904 etter noen års sykdom.
3. *Julius Anton Edvard Moestue*, født på gården Sedal i Søndre Land 18. desember 1857. Han tok eksamen artium i 1876, og ble cand. philos. i 1877. Studerte så jus, men oppga studiet like før eksamen. Fra 1888 var han ansatt som bokbinder hos Thv. Moestue & Co. Død i Oslo 25. desember 1931.
4. *Sigrid Marie Moestue*, født på gården Bruflat i Etnedal i september 1859, død på Hadeland 1861, begravet ved Lunner kirke.
5. *Anna Sigrid Moestue*, født på gården Kraggerud på Hadeland 19. desember 1861. Hun tok eksamen ved Christiania Handelsgymnasium i 1890, og var senere handels- og sprog-lærerinne i Christiania. Død samme sted 23. desember 1943.
6. *Edvard Nicolai Moestue*, født på gården Kraggerud på Hadeland 26. august 1863. Han tok eksamen ved Christiania Handelsgymnasium. Drev handelsskole i Christiania, først sammen med Olaf Thesen, senere alene. Oppfinner av et system for sprogundervisning, «Den mekaniske huslærer i sprog», hvor ord og uttrykk var anbrakt på treklosser som anvendtes til vekslende sammenstillinger.¹ Oppfinnelsen, som opptok ham meget, fikk aldri praktisk betydning. Død i Oslo 22. september 1929.
7. *Sigrid Nicoline Louise Moestue*, født på Lillehammer 20. oktober 1865. Hun var sykegymnast og massøse, utdannet i Christiania og Stockholm i årene 1889–1890. Oppholdt seg fra 1895 i en årrekke i New York. Død i Christiania 5. januar 1924.

Ferdinand Emil Moestue

1828–1904

konditor

61

Ferdinand Emil Moestue er født i Christiania den 25. oktober 1828. Han gikk tidlig til sjøs og ble styrmann. På grunn av en øyensykdom måtte han forlate sjøen, og gikk i land i København

¹ «Den høiere Skole» nr. 4/1914.

hvor han kom i bakerlære. Der ble han gift den 14. oktober 1851 med Thora Oline Lund, født den 15. april 1831. I 1864 kom han til Christiania, hvor han den 6. mai fikk borgerbrev som konditor. Han åpnet en forretning i Kongens gate 15, men hadde ikke hell med denne. For 1865 er han lignet etter en inntekt på 200 spd., ingen formue. Det påfølgende år vendte han tilbake til København hvor han sammen med sin hustru åpnet og drev en manufakturforretning i Adelgade. Hustruen døde der den 7. januar 1903. Selv døde han samme sted den 3. januar 1904, og han var da nesten blind.

De hadde 4 barn:

1. *Emil Theodor Moestue*, født i København 3. oktober 1852, død i Christiania 1897.
2. *Robert Sophus Moestue*, født i København 28. mai 1855, død samme sted 1922.
3. *Hilda Jensine Mathea Moestue*, født i København 30. mai 1858, død samme sted 1860.
4. *Thoralf Moestue*, født i København 19. september 1865, død i Randers 1939.

Om barna, se Del II: Ferdinand Moestues linje.

Julie Moestue

1830–1858

gift med malermester Emil Huuser.

Julie Antonette Edvardine Moestue er født i Christiania den 19. mai 1830. Hun var 17 år gammel da fallittens katastrofe brøt inn over barndomshjemmet og rev dette opp. Fra da av måtte hun klare seg selv, og fikk først en post som guvernante hos proprietær Omsted¹ i Solør. Hun hadde hatt det godt hjemme og kunne vanskelig trives blant fremmede, men lengtet etter sine søsken og det tapte hjem.

Den 9. oktober 1855 ble hun gift i Christiania med malermester Emil Gerhard Nexenius Huuser, født i Ålborg 1827, sønn av skuespillerparet Johan Conrad Huuser, 1797–1869, og Amalie

¹ Jørgen von Cappelen Omsted, 1811–1864, på Bjerke gård i Grue.

Steiner, 1804–1868.¹ Forlovere var handelsbetjent Ditlef Lowzow og cand. med. Edvard Finne. Emil Huuser hadde borgerskap i byen som malermester fra 1. april 1851. Familien bodde først i Dronningens gate 15 og senere i Akersgaten 15. Her døde Julie den 30. mars 1858 av tuberkulose. Hun hadde 2 barn:

1. *Emilie Huuser*, død i Christiania 7. mars 1857, 6 uker gammel.
2. *Julius Edvard Anton Huuser*, død i Christiania 28. januar 1858, 1 år gammel.

Etter konens død var Emil Huuser enkemann i flere år. I 1865 bodde han i Pilestredet 7, en gård hvor også seremonimester Harald Holst, admiral Gabriel Hesselberg, cand. phil. Hans Siewers og kgl. fullmektig Paul Irgens Gløersen bodde. Her hadde han som losjerende konens tremenning den 31 år gamle handelsfullmektig David Faye fra Høland, og den 24 år gamle Albert Collett, senere eier av Salsbruket og Bangdalsbruket i Namdalen, som da var på Joachim Ebbells trelastkontor. Senere ble Emil Huuser gift med Emilie Annette Venner, født i Sørkedalen i 1847. De hadde 7 barn, blant disse Julius Albert Huuser, født i Christiania den 25. november 1871, død som offiser i Kongo den 13. oktober 1894.

Emil Huuser døde i Christiania den 25. juli 1891, og hans enke samme sted den 25. desember 1895.

Thorvald Moestue

1831–1905

grosserer

111

Thorvald Gabriel Moestue er født i Christiania den 8. desember 1831 og døpt den 21. mars 1832. Han var 15 år gammel da katastrofen brøt inn over familien, og var fra da av nødt til å klare seg selv. Han måtte søke en stilling som handelslærling, hvor han etter tidens sedvane kunne få kost og losji, og han kom da til sin fars etterfølger papirhandler Carl Emil Petersen i gården Torvet 6. Her fikk han et litet mørkt rom bak kramboden. Arbeidstiden var lang

¹ Deres ekteskap ble oppløst, og Amalie Steiner ble i 1841 gift på nytt med maleren Christian Fredrik Wergmann, 1801–1869.

og stri, og forholdene var ganske anderledes enn i fedrehjemmet. Men han slet seg målbevisst gjennom tilværelsen, fast bestemt på en dag å bli sin egen herre. Etter å være ferdig med sin læretid arbeidet han så en tid som handelsreisende for firmaet. Det var først meningen at han skulle begynne egen papirforretning sammen med sin eldre bror August, men dennes død i 1855 satte en foreløpig stopp for planen. Fra nå av var han den eldste av de hjemmeværende brødre, og han var fullt bevisst sitt ansvar overfor familien. For å lære papirhandelen nærmere å kjenne reiste han til Tyskland, hvor han oppholdt seg en tid. I Christiania var papirhandel ennå ikke blitt noen egen bransje. En rekke av byens kjøpmenn førte papir som en biartikkel, og det var bare Svend Moestue og senere Carl Emil Petersen som var blitt rene papirhandlere. Det var derfor nødvendig å komme ut om en skulle lære faget ordentlig. To år etter broren Augusts død var Thorvald Moestue igjen klar til å begynne sin egen forretning, og den 16. april 1857 tok han borger-skapsbevilling. Den 25. april ble forretningen åpnet og de første posteringer gjort i bøkene. Han hadde fått lokale i Kongens gate 18. Da bokbinder og papirhandler Hoppe i 1865 sluttet sin forretning i Carl Johans gate 12, overtok Thorvald Moestue dennes lokale og lager. Samme året giftet han seg den 4. april i Enebak med sin fetters datter Johanne Marie (Hanna) Moestue, som da bodde hos sin tante fru Wichmann (se side 177). Han fikk nå en leilighet i Youngsgaten 5–7, og tok da samtidig sin mor i huset. Men ikke nok med det. Han tok også inn i huset sine to yngre brødre Ludvig og Wilhelm, og konens søster Anna. Forøvrig besto husstanden av hans to handelsbetjenter Anders Juel¹ og Peter Schøyen,² to tjenestepiker, hvorav morens gamle pike Marie, og en gårdsdreng. Også senere var hjemmet alltid preget av gjestfrihet, og sto åpent for slekten. Hans ansvarsfølelse overfor denne fikk også uttrykk ved at han tok sin danskfødte femtenårige brorsønn Emil opp til Christiania, og ga ham ansettelse i sin forretning.

I 1867 opptok han sin bror Ludvig som kompanjong, og forretningen ble siden drevet under firmanavnet Thv. Moestue & Co.

¹ Anders Juel, 1845–1899, senere forretningsmann i Russland.

² Ole Peter Brandt Schøyen, 1845–1904, senere papirhandler i Christiania. Sønn av brukseier Peter Ludvig Schøyen på Vøyen i Nes og Thea Grüner. Se side 158.

Etter som forretningen innarbeidet seg og øket i omfang, innså brødrene at det kunne være hensiktsmessig selv å overta produksjonen av en lang rekke av de varer som de ellers omsatte for andre, og de var de første som grunnla en allsidig papirindustriell virksomhet. Gjennom sitt arbeid med forbrukerne hadde de lært hva som kunne selges, og hvorledes det skulle gjøres. Forretningen vokste derfor stadig i omfang. Men den sterke utvidelse av virksomheten krevet penger, og begge var de jo begynt med to tomme hender, så det var smått med kapitalresurser. Fortjenesten var sikkert ganske god, men det skulle også noe til for å holde tritt med ekspansjonen. Det var derfor en evig kamp for å skaffe de til enhver tid nødvendige kontante penger. Det lyktes imidlertid, og firmaet overvant alle kriser, men selvsagt virket forholdet tilbake på ekspansjonsmulighetene.

Av natur var Thorvald Moestue alvorlig og innesluttet, men han hadde også tidlig lært livets alvor og omskiftelighet å kjenne. Han var imidlertid meget avholdt av dem som kjente ham.

Som ung mann var han kommet inn i det frivillige brannkorps, og i 1866 ble han sekondløytnant. Utnevnelsen var underskrevet av kongen selv, og etter hva Morgenbladet forteller hørte det en staselig uniform med til bestillingen. I 1863 ble han medlem av Selskabet Handelens Venner. I en årrekke var han medlem av bestyrelsen for Pleiestiftelsen for Smaaabørn, som var opprettet i 1856 og hadde sitt tilhold i Hegdehaugsveien 3. Han var medlem av direksjonen for Granfos Brug papirfabrikk på Lysaker.

Thorvald Moestue var i mange år eier av en sportshytte på Ariodden i Tunhovdfjorden. I ca. 20 år bodde han om sommeren på Nordre Skøyen i Østre Aker.

Da han var blitt 69 år gammel sviktet helbreden, og den 1. april 1900 trakk han seg ut av sitt firma. Han hadde da 3 år i forveien mistet sin eneste sønn. Han døde i Christiania den 2. august 1905. Enken Hanna Moestue levet ennå lenge, og døde i Christiania den 6. juni 1920.

De hadde 1 barn:

Frithjof Christopher Moestue, født i Christiania 26. mars 1867, død samme sted 1897.

Se Del II: Thorvald Moestues linje.

Ludvig Moestue er født i Christiania den 28. juni 1838. Også han måtte tidlig ut for å tjene sitt brød, og 15 år gammel kom han til kjøpmann Hakon Benneche i Grensen 3. Der bodde han på et litet kammer. Han ekspederte i butikken, og det sies at han var en attraksjon for forretningen ved sitt sympatiske vesen og vakre utseende. Byens unge damer skal ha vært meget ivrige etter å kjøpe sine kjoletøyer av ham. Han var også flere ganger med varer for Benneche på Grundset market. Etter å ha uttjent sin læretid, reiste han til Hamburg for sin videre utdanning. Han bodde i Wandsbeck, og var der i årene 1861–1862. I 1863 var han tilbake igjen i Christiania, og ble så handelsbetjent hos sin bror Thorvald. I 1866 begynte han en papirforretning for seg selv, med borgerskap fra 4. september dette år. Han sluttet imidlertid allerede året etter med denne og gikk inn som kompanjong i sin brors firma, som deretter fikk navnet Thv. Moestue & Co.

Som liten var han sterkt plaget av reumatisme. Han fikk derfor en sort nyfundlænderhund å ha i sengen. Det hjalp ham for sykdommen, men hunden fikk den i stedet, hvilket vel også var hensikten, idet man trodde at det var guttens reumatisme som gikk over på hunden. Denne ble etter sin død begravet på den lille øy i Akerselven straks ovenfor Bentse bro.

Den 31. oktober 1869 ble han gift på Fredrikshald med sin bror Christophers svigerinne og kusine Petronelle (Petra) Faye, født der den 23. april 1840, datter av avdøde kjøpmann Andreas Faye og gjenlevende hustru Cathrine Faye. Gjennom dette ekteskap kom han i besiddelse av en del formue, som nok var til god hjelp under oppbygningen av firmaet Thv. Moestue & Co.

Såvel i sitt hjem i byen som på det sommersted ved Kongeskogstranden på Bygdø som de i mange år leiet av Bygdø kongsgård, utviste Ludvig Moestue og hans hustru en stor gjestfrihet. Deres hus sto alltid åpent for slekt og venner, såvel deres egne som barnas.

Petra Moestue døde den 11. januar 1903 på Vinderen i Aker, hvor de da bodde til leie i en villa.

I året 1900 trakk Thorvald Moestue seg ut av det felles firma, og Ludvig overtok det så som eneiinnehave. I 1908 ble firmaet om-

dannet til et familieaksjeselskap, med Ludvig Moestue som direksjonens formann. I denne egenskap fortsatte han offisielt å stå i spissen for firmaet til 1924. Han hadde imidlertid da for lengst trukket seg tilbake fra aktiv deltagelse i den daglige ledelse.

Han døde stille og fredelig i Oslo den 16. november 1925, uten å ha vært direkte syk. Døden kom imidlertid ikke uforberedt på ham.

Hans barn er følgende:

1. *Andreas Moestue*, født i Hurum 29. juni 1870, død i Nannestad 1949.
2. *Fin Nicolay Moestue*, født i Christiania 24. august 1871, død i Oslo 1952.
3. *Ludvig Moestue*, født i Christiania 15. august 1874, død i Drammen 1948.
4. *Thorvald Moestue*, født på Ladegårdsøen (Bygdø) i Aker 24. juli 1877, død i Oslo 1926.
5. *Gabrielle Faye Moestue*, født på Ladegårdsøen 25. juni 1880, død i Christiania 17. april 1881.

Om barna, se Del II: Ludvig Moestues linje.

Wilhelm Moestue

1842–1916

grosserer

141

Wilhelm Moestue er født i Christiania den 22. januar 1842. Da faren var død satt moren igjen i fattigdom og kunne ikke beholde gutten, som var den yngste av barna, hos seg. Den 25. september 1851 ble han derfor på morens ansøknings opptatt i Det Ankerske Waisenhus. Dette var en hård påkjenning for niåringen, og godt hadde han det ikke. Han var alltid sulten når han kom hjem på besøk, og gråt når han skulle tilbake. Senere i livet ville han aldri tale om denne periode av sin barndom.

Han ble utdannet til handelsmann, og gjennomgikk sin læretid hos Steen & Strøm, til hvem han kom 16 år gammel og hvor han var i 7½ år. I 1866 reiste han til Berlin, delvis på grunn av en plagsom leddgikt som forsvant i det brandenburgske innlandsklima. Der deltok han først i et firma Roebel & Moestue, en eksportforretning i

manufaktur og korteverer, men etablerte seg så i 1872 helt selvstendig. Han ble tysk statsborger, men bevarte alltid kjærligheten til sitt fødeland, og var lenge formann i Skandinavisk Forening. For sitt virke i Berlin ble han tildelt ridderkorset såvel av Vasaordenen som av St. Olavs orden, og han var også innehaver av Den preussiske Ørns orden. Han døde i Berlin av fiskeforgiftning den 2. august 1916.

Wilhelm Moestue var gift to ganger. Første gang den 4. mai 1869 i Sophienkirche i Berlin med Anna Bachmann, født i Berlin den 11. mai 1850, død i barselseng samme sted den 20. oktober 1870. Hun var datter av bokbindermester og gårdeier Julius Bachmann og hustru Augusta Bindseil. Annen gang ble han gift den 28. oktober 1873 i Grabow, Mechlenburg, med Elise Langschmidt, født der ca. 1849, død på Bygdø den 10. juli 1919. Hun var datter av bokhandler, cand. theol. Ludvig Langschmidt, 1803–1889, og Elise Meinhoff.

I første ekteskap var det bare en datter:

1. *Anna Augusta Nicoline Moestue*, født i Berlin 16. oktober 1870, gift i 1890 med rådmann Oskar Wernick i Potsdam.

Barn i annet ekteskap:

2. *Nicoline Louise Julie (Nini) Moestue*, født i Berlin 27. august 1874, død i Oslo 1928, gift første gang med ingeniør Ragnvald Huseby, og annen gang med kontorsjef Magnus Lund.
3. *Wilhelm Moestue*, født i Berlin 2. mai 1877, død 1938.
4. *Elisabeth Moestue*, født i Berlin 25. august 1878, død i Oslo 1955, gift med ingeniør Sigurd Christoffersen.
5. *Otto Moestue*, født i Berlin 6. februar 1880, død 18. juni samme år.
6. *Frithjof Moestue*, født i Berlin 22. juni 1881, død av sukkersyke 9. oktober 1898.

Om barna, se Del II: Wilhelm Moestues linje.

*Oversikt over
brukseier Svend Moestue og hans to hustruers forfedre.*

I den etterfølgende fortegnelse er de oppførte personer ordnet i nummerfølge i rett oppstigende mannlig slektlinje, og deretter tilsvarende gjennom kvinneledd. For oversiktens skyld er fortegnelsen oppdelt i serier med nummerrekken innenfor hvert sitt hundretall.

Bak hver persons eget nummer er i parentes () anført: foran en strek – vedkommendes barn, og bak streken foreldrene, først far så mor. Hvor noen av foreldrene er ukjent settes 0. I de tilfeller hvor hustruen ikke har eget nummer men bare er oppført sammen med mannen settes h på morsnummerets plass.

Umiddelbart bak personenes navn er anført deres fødsels- og dødsår, med en strek – som skille. Fødselsåret foran streken, dødsåret bak. Er året bare kjent omtrentlig står et c umiddelbart foran tallet. Står det en strek på hver side av tallet betyr det at personen vites å ha levet i dette år.

Serie 1.

Svend Moestues forfedre.

- 1 (-2, 201) Svend Moestue, 1794–1851, kjøpmann og brukseier i Christiania, g. m. 1) Ingeborg Faye, 1796–1821, se serie 400.
g. m. 2) Nicoline Finne, 1805–1875, se serie 300.
- 2 (1–3, 101) Jens Moestue, 1747–1813, kjøpmann og rådmann i Christiania, g. m. Annechen Simonsen, 1755–1824, se serie 200.
- 3 (2–4, 50) Sven Mostue, 1719–1752, kapellan i Bø og Lunde, g. m. Maren Jensdtr. Aalborg, 1720–1751, se serie 100.
- 4 (3–5, 11) Svend Christensen Morstuen, 1684–1727, gjestgiver på Moss, g. m. Dorthe Pedersdtr. (nr. 50).
- 5 (4–6, 9) Christen Iversen, 1651–1733, gjestgiver og postbonde på Morstuen i Stange, g. m. Marthe Svendsdtr. fra Vålen (nr. 11).
- 6 (5–7, 0) Iver Olsen, 1615–1686–, bonde på Øvre Forset i Gausdal, g. m. Sophie Christensdtr. fra Søndre Forset (nr. 9).
- 7 (6–8, h) Ole Iversen, bonde på Øvre Forset 1630–1644.
- 8 (7–0, 0) Iver, –1608–, bonde på Øvre Forset, g. m. Ingeborg, –1630–.
- 9 (5–10, 0) Sophie Christensdtr., –1697. g. m. nr. 6.
- 10 (9–0, 0) Christen Manstad, c1565–1640, lensmann i Gausdal, bonde på Søndre Forset 1615–1640.
- 11 (4–12, 22) Marthe Svendsdtr., 1654–1734, g. m. nr. 5.
- 12 (11–13, 0) Svend Stenersen, 1617–1687, bonde og gjestgiver på Vålen i Gausdal, g. m. Anne Akselsdtr. fra Melby (nr. 22).

- 13 (12–14, 0) Stener Olsen, 1603–c1690, bonde på Nordre Stene i Gausdal, eier 1/2 hud i Vålen.
- 14 (13–15, 0) Ole Madsen, c1560–1625–, bonde på Nordre Stene, eier 2 huder i Vålen.
- 15 (14–16, 0) Mads Bjørnsen, c1530–, bonde på Stene.
- 16 (15–17, 0) Bjørn Olavsens, –1528–1552–, bonde på Kråbøl i Gausdal.
- 17 (16–18, 0) Olav Bjørnsen, bonde på Kråbøl.
- 18 (17–19, 0) Bjørn Gudbrandsen, –1440–, bonde på Kråbøl.
- 19 (18–20, 0) Gudbrand Erlandsen.
- 20 (19–21, 0) Erland Gudbrandsen, –1392–, bonde på Kråbøl.
- 21 (20–0, 0) Gudbrand Pålson, –1382–, bonde på Kråbøl.
- 22 (11–23, 25) Anne Akseldtr., –c1670, g. m. nr. 12.
- 23 (22–24, 0) Aksel Torgersen, –1667, bonde på Melby i Kvikne i Fron, g. m. Rønnoug Olsdtr. på Melby (nr. 25).
- 24 (23–0, 0) Torger Iversen, –1624–, bonde på Bø i Fron, eier 1/2 hud i Melby.
- 25 (22–26, 39) Rønnoug Olsdtr., g. m. nr. 23.
- 26 (25–27, 0) Ole Tjøstelsen, –1613–, bonde på Melby, g. m. Tore Amundsdr. (List) fra Berge (nr. 39).
- 27 (26–28, 33) Tjøstel Amundsen, bonde på Nørstegard i Fron.
- 28 (27–29, 30) Amund Iversen, c1480–, bonde på Sør-Sandbu i Vågå, g. m. Synnøve Iversdtr. på Sandbu (nr. 33).
- 29 (28–0, 0) Iver Roarsen Døl, bonde på Røsssem i Kvam, g. m. en dtr. av Amund Iversen på Røsssem (nr. 30).
- 30 (28–31, 0) Amund Iversens dtr., g. m. nr. 29.
- 31 (30–32, 0) Amund Iversen, –1434–, bonde på Røsssem.
- 32 (31, 38–0, 0) Iver Kolbeinsen, –1375–, bonde på Røsssem. Han er antagelig av Harildstadætten fra Kvikne i Fron.
- 33 (27–34, 0) Synnøve Iversdtr., c1480–, g. m. nr. 28.
- 34 (33–35, 0) Iver Gunnarsen, c1440–, bonde på Oppigard Sør-Sandbu i Vågå.
- 35 (34–36, 38) Gunnar Iversen, c1412–c1495, bonde på Sør-Sandbu.
- 36 (35–37, 0) Iver Tjøstelsen, c1375–c1439, bonde på Sør-Sandbu, g. m. en dtr. av Iver Kolbeinsen på Røsssem (nr. 38).
- 37 (36–0, 0) Tjøstel, bonde på Sandbu. Hans mor antas å være av den gamle riddersekt Gjæsling på Sandbu (Sandbu-ridderne).
- 38 (35–32, 0) Iver Kolbeinsens dtr., g. m. 36.
- 39 (25–40, 0) Tore Amundsdr., g. m. nr. 26.
- 40 (39–41, 0) Amund Andersen, bonde på Berge i Gausdal.
- 41 (40–42, 0) Anders Arnesen, c1480–1528–, bonde på Harildstad i Heidal.
- 42 (41–43, 0) Arne Sigurdsen, c1440–1480–, bonde på Kleppe i Vågå, antagelig lensmann i Vågå.
- 43 (42–44, h) Sigurd Torsteinsen List, c1405–c1470, bonde på Kleppe, eier også av Kruke, Harildstad, Slette, Åseng, Ellingsbø, Steinfinsbø, Bu og Berge.
- 44 (43–45, 47) Torstein Pålson List, c1375–c1440, eier av Kruke, Harildstad m. v., g. m. Bjørn Arnesens søster.
- 45 (44–46, 0) Pål Torsteinsen List, 1375–, g. m. Jon Olavsens dtr. (nr. 47).
- 46 (45–0, 0) Torstein List, –1333–, bonde på Berge i Follebu i Gausdal.

- 47 (44–48, 0) Jon Olavsens dtr., –1375–, g. m. nr. 45.
 48 (47–49, 0) Jon Olavsens, –1383–.
 49 (48–0, 0) Olav Jonsen, bonde på Kleppe. Antagelig sønn av Arndor på Kleppe, –1270–.
 50 (3–51, 0) Dorthe Pedersdtr., –c1770, g. m. nr. 4.
 51 (50–0, 0) Peder Jonsen, –1710–1719–, skredder (og gjestgiver?) på Moss.

Serie 100.

Maren Jensdatter Aalborgs forfedre.

- 101 (2–102, 106) Maren Jensdtr. Aalborg, 1720–1751, g. m. Sven Mostue, 1719–1752, kapellan i Bø og Lunde (nr. 3).
 102 (101–103, 0) Jens Aalborg, c1685–1736, sogneprest i Skiptvedt, g. m. Torborg Jensdtr. Colstrup (nr. 106).
 103 (102–104, 0) Anders Jensen Aalborg, –1709, garnisonsprest på Christiansø ved Bornholm.
 104 (103–105, 117) Jens Andersen Aalborg.
 105 (104–0, 0) Anders Jensen Aalborg, –1654, sogneprest i Slagelse, g. m. Mette Jensdtr. Svane (nr. 117).
 106 (101–107, 109) Torborg Jensdtr. Colstrup, 1690–1766, g. m. nr. 102.
 107 (106–108, 0) Jens Colstrup, 1646–1720, prost i Nes på Romerike, g. m. Else Tyrholm (nr. 109).
 108 (107–0, 0) Johannes Colstrup, skipper og handelsmann i Marstrand.
 109 (106–110, 115) Else Tyrholm, 1667–1703, g. m. nr. 107.
 110 (109–111, 113) Iver Nielsen Tyrholm, –1689, kjøpmann på Moss, g. m. Alhed Sørensdtr. Moss (nr. 115).
 111 (110–112, 0) Niels Lauritsen Tyrholm, lagmann, g. m. Else Madsdtr. (nr. 113).
 112 (111, 341–0, 0) Laurits (Tyrholm).
 113 (110–114, 0) Else Madsdtr., g. m. nr. 111.
 114 (113, 334–0, 0) Mads Madsen, handelsmann i Fredrikstad.
 115 (109–116, h) Alhed Sørensdtr. Moss, –1700, g. m. 110.
 116 (115, 447–0, 0) Søren Pedersen, kjøpmann på Moss, g. m. Karen Samuelsdtr.
 117 (104–118, h) Mette Jensdtr. Svane, g. m. nr. 105.
 118 (117–0, 0) Jens Lagesen, rådmann i Ribe, g. m. Dorthe Hansdtr. Svane.

Serie 200.

Annechen Christense Simonsens forfedre.

- 201 (1–202, 212) Annechen Christense Simonsen, 1755–1824, g. m. Jens Moestue, 1747–1813, rådmann i Christiania (nr. 2).
 202 (201–203, 209) Kield Simonsen (Vitberg), 1717–1796, kjøpmann i Christiania, g. m. Anne Dedekam (nr. 212).
 203 (202–204, h) Simen Simonsen Vitberg, 1682–, bonde på Vitberg i Stange, g. m. Ingeborg Pedersdtr. fra Valberg (nr. 209).

- 204 (203–205, 207) Simen Svendsen Dillerud, 1662–1719, bonde på Dillerud i Stange, g. m. Gunhild Andersdtr., –1714.
- 205 (204–206, 0) Svend Olsen Dillerud, c1610–, bonde på Dillerud, g. m. Siri Olsdtr. fra Rotlien (nr. 207).
- 206 (205–0, 0) Ole Dillerud, –1616–, bonde på Dillerud.
- 207 (204–208, 0) Siri Olsdtr., –1673, g. m. nr. 205.
- 208 (207–0, 0) Ole Hansen Rotlien, c1594–1670, bonde på Rotlien i Stange.
- 209 (202–210, h) Ingeborg Pedersdtr., 1685–1759, g. m. nr. 203.
- 210 (209–211, 0) Peder Eriksen Valberg, 1662–1727, bonde på Valberg i Stange, g. m. Berte Olsdtr.
- 211 (210–0, 0) Erik Pedersen Valberg, c1619–, bonde på Valberg.
- 212 (201–213, 223) Anne Dedekam, 1727–1774, g. m. nr. 202.
- 213 (212–214, 218) Jonas Andersen Dedekam, 1697–1747, fogd på Nedre Romerike, g. m. Annechen Ritter (nr. 223).
- 214 (213–215, 216) Anders Andersen Dedekam, 1669–1737, skipper og stadsmegler i Christiansand, g. m. Anne Jonasdtr. Undal (nr. 218).
- 215 (214–0, 0) Anders Tønnesen, rådmann i Christiansand, g. m. Karen Hansdtr. Spinche (nr. 216).
- 216 (214–217, h) Karen Hansdtr. Spinche, g. m. nr. 215. g. m. Kirsten Mortensdtr., –1718.
- 217 (216–0, 0) Hans Hansen Spinche, –1696, rådmann i Christiansand,
- 218 (213–219, 221) Anne Jonasdtr. Undal, 1667–1698, g. m. nr. 214.
- 219 (218–220, h) Jonas Andersen Undal, 1634–1691, sogneprest i Christiansand, g. m. Anne Madsdtr. (nr. 221).
- 220 (219–0, 0) Anders Jonsen, –1651, tolder på Lister, g. m. Ingeborg Lauritsdtr. Westhoff, –1651–.
- 221 (218–222, h) Anne Madsdtr., g. m. nr. 219.
- 222 (221–0, 0) Mads Christensen, borgermester i Christiansand, g. m. Anne.
- 223 (212–224, 226) Annechen Ritter, 1699–1742, g. m. nr. 213.
- 224 (223–225, h) Nicolai Ritter, 1671–1711, feldbereder og hanskemaker i København, g. m. Gundel Børgesdtr. (nr. 226).
- 225 (224–0, 0) Christian Ritter, –1686, feldbereder i Christiania, g. m. Anne Nielsdtr., –1696.
- 226 (223–227, h) Gundel Børgesdtr., –1711, g. m. nr. 224.
- 227 (226–0, 0) Børge Børgesen, feldbereder i København, g. m. Johanne Hansdtr., –1711.

Serie 300.

Nicoline Finnes forfedre.

- 301 (–302, 315) Nicoline Mathea Finne, 1805–1875, g. m. Svend Moestue, 1794–1851, kjøpmann og brukseier i Christiania (nr. 1).
- 302 (301–303, 306) Edvard Nicolai Finne, 1767–1844, generalmajor, g. m. Marthe Holter Dorph (nr. 315).

- 303 (302–304, 389) Henrik Finne, 1727–1805, oberstløytnant, g. m. Edvardine Stier (nr. 306).
- 304 (303–305, 385) Niels Christensen (Unger), –1744, proprietær på Sem på Eker, g. m. Randi Bjørnsdtr., (nr. 389).
- 305 (304, 314–0, 0) Christen Nielsen, 1674–1717, sagbrukseier på Skotselven, g. m. Anne Sørensdtr. (nr. 385).
- 306 (302–307, 314) Edvardine Stier, 1742–1832, g. m. nr. 303.
- 307 (306–308, 312) Edvard Stier, 1708–1742, prokurator på Eker, eier av Vestby, g. m. Judithe Christensdtr. (nr. 314).
- 308 (307–309, 310) Johan Pedersen Søboholm, –1707–, eier av Høvig i Lier, g. m. Maren Edwardsdtr. Stier (nr. 312).
- 309 (308–309b, 0) Peder Eliassen Søboholm, 1664–1699, kjøpmann på Bragernes, g. m. Magdalene Sommer (nr. 310).
- 309b (309–309c, h) Elias Pedersen Søboholm, –1666–, gjestgiver på Nitsund i Skedsmo.
- 309c (309b–0, 0) Peder Lauritsen Sommer, –c1661, skoleholder i Køge, g. m. Lucie Michelsdtr., –1670.
- 310 (308–311, h) Magdalene Sommer, –1724, g. m. nr. 309.
- 311 (310–0, 0) Johan Sommer, –1679, løytnant på Modum, g. m. Elisabeth Hansdtr. Erfing.*
- 312 (307–313, 380) Maren Edwardsdtr. Stier, 1684–, g. m. nr. 308.
- 313 (312–0, 0) Edvard Steere, –1688, Bragernes. Eier av Høvig i Lier, g. m. Elisabeth Sinclar (nr. 380).
- 314 (306–305, 385) Judithe Christensdtr., 1703–1759, g. m. nr. 307.
- 315 (301–316, 342) Marthe Holter Dorph, 1766–1843, g. m. nr. 302.
- 316 (315–317, 335) Christian Dorph, 1724–1788, fogd på Ringerike, g. m. Antonette Johanne Sverdrup (nr. 342).
- 317 (316–318, 331) Erik Olsen Dorph, 1681–1758, gårdbruker på Ukestad i Nannestad, g. m. Karen Madsdtr. Lemmich (nr. 335).
- 318 (317–319, 327) Ole Nielsen Dorph, c1650–1692, sogneprest i Beitstaden, g. m. Marthe Karine Nielsdtr. (nr. 331).
- 319 (318–320, h) Niels Olsen Dorph, c1620–, sogneprest i Idd og Halden, g. m. Petronelle Christophersdtr. Fries (nr. 327).
- 320 (319–321, 0) Ole Nielsen Dorph, c1590–, sogneprest i Idd, g. m. Eline Pedersdtr.
- 321 (320–322, 0) Niels Håkensen, –1595, bonde på Torp i Idd.
- 322 (321–323, 0) Håken Torgardsen, bonde på Torp i Idd.
- 323 (322–324, 0) Torgard Hallvardsen, bonde på Torp.
- 324 (323–325, 0) Hallvard Erlendsen, –1478–, bonde på Torp.
- 325 (324–326, 0) Erlend Gislesen, bonde på Torp.
- 326 (325–0, 0) Gisle Erlendsen, bonde på Glende i Enningdal.
- 327 (318–328, 329) Petronelle Christophersdtr. Fries, g. m. nr. 319.
- 328 (327–0, 0) Christopher Lauritsen Fries, 1592–1667, sogneprest i Ske i Båhuslen, g. m. Maren Christensdtr. (nr. 329).

* Deres dattersønn Johan Kleboe ble gift med Bodil Povlsdtr. Arbo fra Bø i Gausdal, se side 44.

- 329 (327–330, h) Maren Christensdr., g. m. nr. 328.
- 330 (329–0, 0) Christen Clemmetsen, –c1635, sogneprest i Ske,
g. m. Margrethe Nielsdr.
- 331 (317–332, 333) Marthe Karine Nielsdr., c1657–1701, g. m. nr. 318.
- 332 (331–0, 0) Niels Pedersen, –c1665, Larvik,
g. m. Maren Eriksdr. (nr. 333).
- 333 (331–334, h) Maren Eriksdr., 1632–1706, g. m. nr. 332.
- 334 (333–114, 0) Erik Madsen, c1600–1650, sogneprest i Rakkestad,
g. m. Anna Jørgensdr., –c1634.
- 335 (316–336, h) Karen Madsdr. Lemmich, g. m. nr. 317.
- 336 (335–337, 340) Mads Larsen Lemmich,
g. m. Anne, c1655–1738.
- 337 (336–338, h) Laurits Henningsen Lemmich, –1693, trelasthandler,
g. m. Maren Madsdr. Tyrholm (nr. 340).
- 338 (337–339, 0) Henning Hansen Lemmich, 1601–1663, rådmann i Fredrikstad,
g. m. Karen Nielsdr.
- 339 (338–0, 0) Hans Henningsen Lemmich, rådmann i Fredrikstad.
- 340 (336–341, h) Maren Madsdr. Tyrholm, –c1680, g. m. nr. 337.
- 341 (340–112, 0) Mads Lauritsen Tyrholm, rådmann i Fredrikstad,
g. m. Maren Madsdr.
- 342 (315–343, 359) Antonette Johanne Sverdrup, 1742–1831, g. m. nr. 316.
- 343 (342–344, 354) Hans Sverdrup, 1697–1759, jernverkseier, kammerråd, Hakedal,
g. m. Antonette Ancher (nr. 359).
- 344 (343–345, 347) Niels Sverdrup, 1655–1712, sogneprest i Vang, Hedmark,
g. m. Else Cathrine Rosentorn (nr. 354).
- 345 (344–346, 0) Laurits Sverdrup, 1620–1695, prost og sogneprest i Vang,
g. m. Sofie Toller (nr. 347).
- 346 (345–0, 0) Peder Sverdrup, –1620–, Halden.
- 347 (344–348, 352) Sofie Toller, c1629–1688, g. m. nr. 345.
- 348 (347–349, 350) Niels Toller, –1742, borgermester i Christiania,
g. m. Karen Lucht (nr. 352).
- 349 (348–0, 0) Niels Toller, –1596, amtsskriver og tolder i Haderslev,
g. m. Margrethe Schnell (nr. 350).
- 350 (348–351, h) Margrethe Schnell, 1574–1647, g. m. nr. 349.
- 351 (350–0, 0) Johan Schnell, borgermester i Haderslev,
g. m. Anna Reimers.
- 352 (347–353, h) Karen Lucht, g. m. nr. 348.
- 353 (352–0, 0) David Lucht, –1635, tolder i Helsingør,
g. m. Sofie Hansdr.
- 354 (343–355, 356) Else Cathrine Rosentorn, 1668–1745, g. m. nr. 344.
- 355 (354–0, 0) Hans Nielsen Rosentorn, –1663–, rådmann i Fredrikstad,
g. m. Sophie Stockfleth (nr. 356).
- 356 (354–357, h) Sophie Stockfleth, g. m. nr. 355.
- 357 (356–358, 0) Jacob Stockfleth, 1607–1653, rådmann i Christiania,
g. m. Anne Bentsdr., –1704.
- 358 (357–0, 0) Eggert Stockfleth, –1638, innvandret fra Haderslev til Bragernes.

- 359 (342–360, 372) Antonette Ancher, 1713–1778, g. m. nr. 343.
- 360 (359–361, 363) Bernt Ancher, 1680–1724, sogneprest i Land,
g. m. Karen Tanche (nr. 372).
- 361 (360–362, h) Erich Ancher, 1644–1699, kjøpmann i Christiania,
g. m. Maren Larsdr. (nr. 363).
- 362 (361–0, 0) Olof Erichsen, –1682, Gøteborg,
g. m. Kirstin, –1689.
- 363 (360–364, 365) Maren Larsdr., 1651–1725, g. m. nr. 361.
- 364 (363–0, 0) Lars Larsen, –1654, kjøpmann og stadskaptein i Christiania,
g. m. Maren Didriksdr. von Tack (nr. 365).
- 365 (363–366, 367) Maren Didriksdr. von Tack, –1686, g. m. nr. 364.
- 366 (365, 377–0, 0) Didrik Sandersen, –c1630, rådmann i Oslo og Christiania,
g. m. Guri Trondsdr. (nr. 367).
- 367 (365, 377–368, 0) Guri Trondsdr., –1654, g. m. nr. 366.
- 368 (367–369, 0) Trond Clausen, –1630, borgermester i Oslo og Christiania.
- 369 (368–0, 0) Claus Hollænder, borgermester i Oslo,
g. m. Kirsten Trondsdr. (nr. 370).
- 370 (368–371, h) Kirsten Trondsdr., g. m. nr. 369.
- 371 (370–0, 0) Trond Jonsen, –c1565, borgermester i Oslo,
g. m. Karen Madsdr.
- 372 (359–373, 376) Karen Tanche, 1685–1758, g. m. nr. 360.
- 373 (372–374, h) Christopher Hansen Tanche, 1641–1718, prost i Land,
g. m. Ingeborg von Tack (nr. 376).
- 374 (373–375, h) Hans Carstensen Tank, 1604–1676, sorenskriver,
g. m. Karen Hansdr., –1643, dtr. av Hans Dinesen, byfogd i Roskilde.
- 375 (374–0, 0) Carsten Tank, rådmann i Haderslev,
g. m. Hilleborg Hansdr.
- 376 (372–377, 378) Ingeborg von Tack, g. m. nr. 373.
- 377 (376–366, 367) Christopher Didriksen von Tack, –1663–, godseier, rådmann i
Fredrikstad,
g. m. Maren Rasmusdr. Schøller (nr. 378).
- 378 (376–379, h) Maren Rasmusdr. Schøller, g. m. nr. 377.
- 379 (378–0, 0) Rasmus Hansen, –1629, rådmann i Oslo, senere lagmann på Opp-
landene,
g. m. Maren Bentsdr., 1569–1643.
- 380 (312–381, h) Elisabeth Sinclair, –1708–, g. m. nr. 313.
- 381 (380–382, h) David Sinclair, –1678, fogd i Buskerud, bodde på Sem, eier av Høvig
i Lier,
g. m. Maren Andersdr., –1705.
- 382 (381–383, h) Michael Sinclair, –1611, offiser,
g. m. Anne Jørgensdr. Måneskiold av Dahlshult.
- 383 (382–384, h) David Sinclair,
g. m. Rutila Mowat av Hovland.
- 384 (383–0, 0) Arthur Sinclair,
g. m. Dorothea Dumbar.
- 385 (304, 314–386, 387) Anne Sørensdtr., –1747, g. m. nr. 305.

- 386 (385–0, 0) Søren Sørensen, –1708, bodde på Evjen ved Vassbunden på Modum, g. m. Karen Hansdtr. (nr. 387).
- 387 (385–388, h) Karen Hansdtr., –c1684, g. m. nr. 386.
- 388 (387–0, 0) Hans Andersen, 1606–1687, bodde på Evjen ved Vassbunden på Modum, g. m. Birgitte Larsdtr.
- 389 (303–390, 391) Randi Bjørnsdtr., 1700–1747–, g. m. nr. 304.
- 390 (389–0, 0) Bjørn Bentsen, –1694–1725–, kjøpmann på Bragernes, eier av Gåserud i Lier, g. m. Margrethe Engebretsdtr. (nr. 391).
- 391 (389–392, h) Margrethe Engebretsdtr., c1677–1707–, g. m. nr. 390.
- 392 (391–0, 0) Engebret Sørensen, snekker på Bragernes, –c1690, g. m. Randi Gulbrandsdtr., –1703–.

Serie 400.

Ingeborg Fayes forfedre.

- 401 (–402, 432) Ingeborg Faye, 1796–1821, g. m. Svend Moestue, 1794–1851, kjøpmann og brukseier i Christiania (nr. 1).
- 402 (401–403, 419) Amund Linnes Faye, 1776–1802, seilduksfabrikant i Drammen, g. m. Anna Martine Boyesen (nr. 432).
- 403 (402–404, 409) Hans Faye, 1728–1795, skipper og kjøpmann i Drammen, g. m. Ingeborg Linnes (nr. 419).
- 404 (403–405, 407) Gerhard Faye, 1691–1747, sogneprest i Holt, g. m. Anna Cathrine Pay (nr. 409).
- 405 (404–406, 0) David Faye, 1655–1718, skipper og kjøpmann i Bergen, g. m. Elisabeth Messing (nr. 407).
- 406 (405–0, 0) Marcus Faye, –1642–, borger i Bergen.
- 407 (404–408, 0) Elisabeth Messing, –1725, g. m. nr. 405.
- 408 (407–0, 0) Gerhard Messing, Bergen.
- 409 (403–410, 417) Anna Cathrine Pay, 1703–1760, g. m. nr. 404.
- 410 (409–411, 413) Hans Pay, –1707, kjøpmann på Bragernes, g. m. Antonette Bruun (nr. 417).
- 411 (410–412, 0) Halvor Tollefsen, 1643–1692, borger på Bragernes, g. m. Karen Stillufsdtr. (Stillesen) (nr. 413).
- 412 (411–0, 0) Tollef Olufsen, 1605–, bonde på Skougen ødegård i Lier (far også av Henrik Olsen Schouw, se side 74).
- 413 (410–414, 415) Karen Stillufsdtr. (Stillesen), g. m. nr. 411.
- 414 (413–0, 0) Stilluf Reersen, –1658, skredder på Bragernes, g. m. Else Christensdtr. (nr. 415).
- 415 (413–416, h) Else Christensdtr., –1644, g. m. nr. 414.
- 416 (415–0, 0) Christen Iversen Bøcher, g. m. Karen Jensdtr.
- 417 (409–418, h) Antonette Bruun, c1678–1753, g. m. nr. 410.
- 418 (417–0, 0) Gabriel Simonsen Bruun, 1635–1698, skipper på Christianias defen-sjonsskip, g. m. Cathrine Cortsdtr. Gottorp, 1642–1730.

- 419 (402–420, 465) Ingeborg Linnes, 1742–1813, g. m. nr. 403.
- 420 (419–421, 426) Amund Linnes, 1713–1751, kjøpmann på Bragernes, g. m. Marthe Christophersdr. Vold, som var hans søskenbarn, (nr. 465).
- 421 (420–422, 424) Halvor Linnes, 1681–, bonde på Søndre Linnes i Lier, g. m. Ingeborg Pedersdr. Viker (nr. 426).
- 422 (421–423, 0) Amund Eriksen Gilhus, 1630–1715, lensmann i Lier, g. m. Gunhild Aslaksdr. Nøstvedt (nr. 424).
- 423 (422–0, 0) Erik Olufsen, 1595–1671, bonde på Vestre Egge i Lier.
- 424 (421–425, h) Gunhild Aslaksdr. Nøstvedt, 1643–1709, g. m. nr. 422.
- 425 (424–0, 0) Aslak Pedersen, bonde på Nøstvedt i Nordby, g. m. Birthe Gundersdr.
- 426 (420–427, 429) Ingeborg Pedersdr. Viker, 1690–1757, g. m. nr. 421.
- 427 (426–428, 0) Peder Ambrosiusen, 1653–1709, bonde på Viker i Lier, g. m. Marthe Åkesdr. Viker (nr. 429).
- 428 (427–0, 0) Ambrosius Pedersen, 1604–, bonde på Østre Sandaker i Lier.
- 429 (426–430, h) Marthe Åkesdr. Viker, –1728, g. m. nr. 427.
- 430 (429–431, h) Åke Mikkelsen, 1601–, bonde på Viker, g. m. Dorte Jørgensdr.
- 431 (430–0, 0) Mikkil Nielsen, –1635, fogd i Lier, g. m. Margrethe Jensdr.
- 432 (401–433, 452) Anne Martine Boyesen, 1772–1802, g. m. nr. 402.
- 433 (432–434, 437) Augustinus Boyesen, 1734–1796, kjøpmann på Bragernes, g. m. Maren Caspersdr. Suur (nr. 452).
- 434 (433–435, h) Andreas Boyesen, 1682–1745, sogneprest i Nes, Hallingdal, g. m. Anne Flor (nr. 437).
- 435 (434–436, 0) Andreas Boyesen, 1644–1708, generalveimester, justisråd, bosatt på Skøyen i Østre Aker, g. m. Marie Ottersdr., 1643–1714.
- 436 (435–0, 0) Boye Fredriksen, kjøpmann i Oslo, bruker av Nedre Foss i Aker.
- 437 (433–438, 448) Anne Flor, –1783, g. m. nr. 434.
- 438 (437–439, 447) Augustinus Flor, 1672–1735, sogneprest i Rollag, g. m. Ingeborg Pedersdr. Winther (nr. 448).
- 439 (438–440, 444) Ambrosius Flor, 1643–1683, sogneprest i Våle, g. m. Karen Sørensdtr. Moss (nr. 447).
- 440 (439–441, 0) Augustinus Flor, 1608–1668, prost og sogneprest i Våle, g. m. Ursula Gundersdr. (nr. 444).
- 441 (440–442, 0) Ambrosius Flor, –1623, sogneprest i Fet.
- 442 (441–443, h) Augustinus Flor, –1604, sogneprest i Høland.
- 443 (442–0, 0) Frants Frantsen Flor, –c1582, sogneprest i Nannestad, g. m. Margrethe Olufsdtr.
- 444 (439–445, h) Ursula Gundersdr., g. m. nr. 440.
- 445 (444–446, h) Gunder Olavsén, borgermester i Tønsberg, g. m. Karen.
- 446 (445–0, 0) Olav Gundersen, –c1603, g. m. Ursula.
- 447 (438–116, h) Karen Sørensdtr., Moss, g. m. nr. 439.

- 448 (437–449, 450) Ingeborg Pedersdr. Winther, g. m. nr. 438.
- 449 (448, 464–0, 0) Peder Larsen Opdal, 1635–1713, sogneprest i Rollag, g. m. Gjertrud Knutsdr. Winther (nr. 450).
- 450 (448, 464–451, h) Gjertrud Knutsdr., Winther, g. m. nr. 449.
- 451 (450–451 b, h) Knut Jørgensen Winther, 1618–1682, sogneprest i Rollag, g. m. Ingeborg Steffensdr. Dringelberg.
- 451 b (451–0, 0) Jørgen Knutsen, –c1624, borger i Randers, g. m. Christine Andersdr. Winther.
- 452 (432–453, 459) Maren Caspersdr. Suur, 1740–, g. m. nr. 433.
- 453 (452–454, 0) Caspar Suur, –1757, kjøpmann på Bragernes, g. m. Rebekka Hofgaard (nr. 459).
- 454 (453–455, 457) Bernt Caspersen Suur, 1673–1710, sogneprest i Viby, Jylland.
- 455 (454–456, 0) Caspar Suhr, c1642–1701, prost og sogneprest i Saxild, Jylland, g. m. Anne Olufsdtr. (nr. 457).
- 456 (455–0, 0) Bernhard Suhr, 1615–1685, inspektør for Gjentofte gård.
- 457 (454–458, 0) Anne Olufsdtr., c1643–c1688, g. m. nr. 455.
- 458 (457–0, 0) Oluf Knudsen, sogneprest i Saxild.
- 459 (452–460, 464) Rebekka Hofgaard, 1715–1773, g. m. nr. 453.
- 460 (459–461, 462) Søren Jensen Hofgaard, 1669–1742, kjøpmann på Bragernes, g. m. Maren Pedersdr. Opdal (nr. 464).
- 461 (460–0, 0) Jens Sørensen Tinnstøper, –1695, kandestøper på Bragernes, g. m. Maren Christensdr. (nr. 462).
- 462 (460–463, 0) Maren Christensdr., g. m. nr. 461.
- 463 (462–0, 0) Christen skomaker på Bragernes.
- 464 (459–449, 450) Maren Pedersdr. Opdal, –1751, g. m. nr. 460.
- 465 (419–466, h) Marthe Christophersdr. Vold, 1721–1762, g. m. nr. 420.
- 466 (465–0, 0) Christopher Stenersen, kjøpmann på Bragernes, g. 1720 m. Karen Hansdr.

			Peter Sørensen skipper 1749-1795 g. m. Anna Elisabeth Palm 1757-
(403) Hans Faye 1728-1795			
(402) Amund Linnes Faye 1767-1802		David Faye g. m. Petronelle Sørensen 1770-1835 1777-1840	
(401) Ingeborg Faye 1796-1821 g. m. Svend Moestue 1794-1851	Andreas Faye g. m. Cathrine Marie Faye 1799-1856 1803-1883		
Christopher Moestue g. m. 1816-1883	Antonette Faye 1827-1860	Cathrine Andrea Faye 1832-1890 g. m. Niels Anker Stang 1832-1914 Mia Stang 1873-1956 g. m. John C. A. Dahl 1866-1938	Petronelle Faye 1840-1903 g. m. Ludvig Moestue 1883-1925 Finn Moestue 1871-1952
			Cathrine Dahl g. m. Sven Moestue

Det Hougsundske Uldspinderi

I Nils Johnsens bok «Eker» (1914) fortelles at det første forsøk med bomulds-spinning her i landet ble foretatt i Hokksund, antagelig i 1786. Kilden for denne opplysning er utvilsomt sogneprest, professor Hans Strøms «Physisk oeconomic Beskrivelse over Eger Pgd.», utkommet i København i 1784, hvori det meddeles at et bomulds-spinneri er under opprettelse på Hokksund. Lars Hess Bing, hvis «Beskrivelse over kongeriget Norge m. v.» utkom i København i 1796, omtaler imidlertid spinneriet på Hokksund som et uldspinneri. Det er nok den siste som har rett. Bedriften på Hokksund har derfor ikke krav på noen særlig interesse når det gjelder spørsmålet om tekstilindustriens utvikling i vårt land, men det kan kanskje allikevel ha en viss lokalhistorisk interesse å gi en kort redegjørelse om dens anlegg og drift.

I pakt med tidens merkantilistiske grunnsetninger arbeidet den dansk-norske regjering i 1700-årene iherdig for å skape en hjemlig tekstilindustri som kunne gjøre landet mer uavhengig av import, og derved bidra til å rette på den ugunstige handelsbalanse overfor utlandet. Det ble gitt støtte til nye bedrifter, og det ble innkalt utenlandske eksperter, så vel bedriftsledere som arbeidere. Men noe særlig held hadde ikke regjeringen med denne politikk. Som oftest viste det seg at de statsunderstøttede foretagender var lite levedyktige. For å være rettferdig må en imidlertid se på denne tid som en eksperimentell periode som måtte koste penger, noe som statsmyndighetene også selv var oppmerksom på.

Som et nytt forsøk, etter mange tidligere mindre vellykkede, besluttet regjeringen i 1780 å opprette «Det kgl. danske Dugmanufactur» på Blågård i København. Dette skjedde dels ved offentlige, dels ved private midler. I 1782 gikk foretagendet over til et aksjeselskap. I sin korte levetid kjempet dette stortenkte foretagende stadig med en vanskelig økonomi. For å lette denne fant så de daværende rasjonaliseringsekspertene på å overføre uldspinningen til mindre bedrifter i provinsen, hvor man kunne gjøre regning med atskillig billigere arbeidslønnninger enn i det dyre København. Til gjengjeld fikk man riktignok en økning i transportutgiftene, idet ulden måtte sendes ut fra hovedbedriften i København. Således kom man på den tanke å anlegge et uldspinneri på Hokksund i Eker, som man etter anstilte undersøkelser hadde funnet å måtte være et passende sted. Eker med nærmeste omgivelser var jo et av Norges mest utpregede industristrøk. Dugmanufacturet hadde også allerede på forhånd et uldspinneri på Kongsberg, og det var meningen foruten bedriften på Hokksund å anlegge underavdelinger av denne på Vestfossen og ved Hassel jernverk. Spinneriet på Kongsberg skal ifølge Bing være anlagt allerede i 1778, og må i så tilfelle være overtatt fra et annet foretagende.

Det ble rettet en henvendelse til amtmann Fieldsted i Buskerud om å være behjelpelig med å få foretagendet i gang. Det ble bl. a. pekt på de fordeler som anlegget av en slik bedrift ville gi distriktet ved at det ble åpnet «en lett og lovlig næringsvei for folk av begge kjønn, både gamle og unge, ja endog for barn på 7–8 år og derover». Dette med å bruke små barn i fabrikker kan høres hårdt i våre dager, og var det vel for så vidt også, men man så nå en gang vesentlig annerledes på saken i den tid. Forholdet hadde så vel en teknisk, som en økonomisk og en sosial bakgrunn. Det var i hvert fall ikke noe ensidig «kapitalistisk profittbegjær» som lå bak.

Opprettelsen av uldspinneriet på Hokksund og de derved oppståtte arbeidsmulig-

heter ble på amtmannens ordre bekjentgjort av lensmannen fra kirkebakken ved Eker hovedkirke i september 1784. Amtmann Fieldsted ble betrodd det lokale overoppsyn. Foretagendets sosiale karakter ble understreket ved at det gjennom amtmannen ble samlet inn pengebidrag til hjelp for driften blant egnens velstilte personer. Etatsråd Jørgen von Cappelen på Fossesholm, som døde i februar 1785, ga ved testament 400 rd. til hus for bedriften.

Den tekniske ledelse ble overlatt til den 25 år gamle danske spinnerimester Just Hoffmann. Han kom til Eker antagelig i august 1784, og tok inn på Hokksund hos sogneprest Anchersens enke. Arbeidere ble antatt og det nødvendige utstyr skaffet til veie, således de 24 rokker som dannet selve grunnlaget for virksomheten. Antagelig har man straks flyttet inn i den gård som tilhørte Hans Andersen Loe, og som i april 1785 ble innkjøpt for Cappelens testamenteriske gave. Gården besto av 1 hovedbygning, 1 sidebygning, 1 bryggerhus, 1 lagerhus, og flere mindre uthus. Just Hoffmann var sønn av den bekjente danske tekstilfabrikant Fredrik Hoffmann, hvis store og omfattende virksomhet hadde kostet statskassen betydelige beløp før den endelig bukket under. Han var således oppvokst i faget, og det er neppe grunn til å tvile på hans kvalifikasjoner. Han hadde imidlertid vanskelige arbeidsforhold, da han var sterkt bundet av overledelsen på Blågård, med hvilken forbindelsen var både lang og tungvint. Hovedbedriftens vedvarende økonomiske vanskeligheter gjorde ikke saken lettere, noe som også amtmann Fieldsted fikk føle. På grunn av sene remisser fra København måtte denne ofte ligge i forskudd for virksomheten på Hokksund, så det var nok med blandede følelser han så på sitt ærefulle tillitsverv. Hoffmann overtok senere også tilsynet med uldspinneriet på Kongsberg.

Bedriften på Hokksund ble innrettet også som såkalt «spinneskole», til opplæring av spinnere. Spinneskoler ble videre opprettet på Vestfossen, Hassel jernverk og i Bingen, men noe nærmere om denne del av virksomheten foreligger ikke. Disse spinneskoler kom opp i Danmark omkring 1780, og man hadde allerede noen i Drammen. De hadde til formål å lære opp folk til å betjene de nyere skotrokker som var kommet i bruk ved fabrikkene, og som var av særlig betydning for dugmanufacturene. Selv om det viktigste hensyn i denne forbindelse var garnets kvalitet, så så man også på spinneskolene som et middel til å oppnå en billigere garnproduksjon. Spinneskolene ble til dels drevet med offentlig tilskudd. For barnas vedkommende var de gjerne kombinert med ordinær skoleundervisning.

Som nevnt ble det kgl. dugmanufactur tross støtte og besparende tiltak ingen lønnsom forretning. Allerede etter 6 år var selskapet totalt ferdig. Staten måtte overta det hele, og virksomheten ble innstilt i løpet av 1786. Anlegget på Blågård ble nedlagt, og maskineriet overflyttet til forskjellige steder i provinsen. Således ble det opprettet en kledefabrikk i Moss, og denne var i drift inntil den ble ødelagt ved ildebrann i 1807. Som følge av Blågårdmanufacturets sammenbrudd ble også driften ved datterbedriften på Eker stanset våren 1786. Det heter i dokumentene at det skjedde av mangel på ull, og det kan vel for så vidt være riktig nok. Noe senere kom imidlertid fabrikken igang igjen for en tid, og var da sammen med spinneriet på Kongsberg knyttet til den nye kledefabrikk på Moss.

Ved driftens opphør reiste Just Hoffmann tilbake til København for å søke seg en ny beskjeftigelse. Vanskelighetene ved dugmanufacturet betok ham formodentlig lysten til å fortsette i tekstilbransjen, for noen tid senere kom han tilbake til Norge og da som

forvalter ved Odals jernverk. Under oppholdet på Eker har han antagelig kommet i forbindelse med jernverksfamilien Neumann og gjort et fordelaktig inntrykk i denne. Iver Neumann har så sikret seg ham som sin nærmeste medarbeider ved verket i Odalen.

Justinianus Gottfried (Andreas?) Hoffmann er født i København i 1759. Hans far holsteneren Friedrich Hoffmann (1717–1782), opprinnelig en departementsfunksjonær, drev en meget betydelig tekstilindustri med hovedanleggene i København. På sitt høyeste beskjeftiget foretagendet over 500 personer. Heller ikke dette klarte seg i lengden.

Etter sin tilbakekomst til Norge ble Just Hoffmann gift i Christiania i 1792 med Anne Margrethe Abelbom. Oppholdet ble ikke særlig langvarig. Han ble syk, og måtte på nytt vende tilbake til København hvor han døde i 1803. To av hans sønner, begge norskfødte, kom senere tilbake til sitt fødeland. Den ene, Jacob Ludvig Hoffman, var den første distriktslege på Ringerike. Den andre, Peter Christian Hoffmann, ble kjøpmann i Christiania. Her var han leilighetsvis i kortere perioder konstituert som adm. direktør for Christiania Bank og Kreditkasse.

DEL II

Yngre slektledd

FORORD TIL DEL II

Arbeidet med manuskriptet til denne del har dessverre tatt betydelig lenger tid enn forutsatt, med den følge at boken ikke kunne utkomme i det året som er angitt på tittelbladet. Den første delen ble imidlertid ferdigtrykt da. Trykningen av den andre delen har først kunnet påbegynnes nå. I mellomtiden har jeg funnet å burde ajourføre manuskriptet for denne delens vedkommende i den utstrekning nye opplysninger er kommet til min kunnskap, selv om disse angår forhold som ligger senere enn bokens offisielle utgivelsesår.

Stoffet er utarbeidet på grunnlag av private meddelelser og offentlig tilgjengelig biografisk litteratur.

Samtlige norske stedsnavn er av praktiske grunner skrevet slik som de nå offisielt skrives, uten hensyn til når eventuelt navnebytte eller forandring av skrivemåten ble foretatt. Dette gjelder også stedenes geografiske område. Rettelser på dette felt er ikke foretatt etter 1964.

Oslo i mars 1967.

Sven Moestue.

Under korrekturlesning i juni 1968 er teksten i noen få tilfeller ajourført. Den nye teksten er da tilføyet slik at det er unngått å bryte opp allerede ferdig sats.

Del II ferdigtrykt 1969.

INNHold

	Side
Christopher Moestues linje	213
Ferdinand Moestues linje	223
Helene Caspara Tøiens forfedre	248
Thorvald Moestues linje	253
Ludvig Moestues linje	259
Wilhelm Moestues linje	275
Thv. Moestue & Co. A/S	285
Emil Moestue A/S	287
Rettelser og tilføyelser til Del I	289
Register til Del I og II	290

ORDENER

St. O. O.	Den kgl. St. Olavs orden.
Kr.med.	Kroningsmedaljen (1906).
Fortj.med.	Kongens fortjenstmedalje.
B. Mil.Kors	Belgiske militærkors.
D. D. O.	Dansk Dannebrogns orden.
Finnl. Hv. R.	Finnlands hvite Roses orden.
F. Æ. O.	Franske Æreslegions orden.
G. F. O.	Greske Frelserens orden.
Jug. St. Sava O.	Jugoslaviske St. Sava orden.
Pr. Kr. O.	Preussiske Krone orden.
R. St. Stan. O.	Russiske St. Stanislaus orden.
S. N. O.	Svenske Nordstjerne orden.
S. S. O.	Svenske Sverd orden.
S. V. O.	Svenske Vasa orden.
K.	Kommandør.
Off.	Offiser.
R.	Ridder.
1. - 2. osv.	Gradsbetegnelser.

Christopher Faye Moestue
1816–1883
Tegning av Chr. Olsen, Halden 1848.

CHRISTOPHER MOESTUES LINJE

VI b 20 (18)

CHRISTOPHER FAYE MOESTUE, 1816–1883. Skipsreder, Halden. Gift 1. med *Petronelle Antonette Faye*, 1827–1860.

Gift 2. med *Agnes Emilie Werner*, 1827–1921.

6 barn i 1. ekteskap: Andreas (21), Victor (22), Ingeborg (23), Christopher (24), David (25), Cathrine (26).

1 barn i 2. ekteskap: Hans (27).

VII a 21 (20)

ANDREAS FAYE MOESTUE, født i Halden 14. juli 1849, død samme sted 23. mars 1883. Han tok artium 1868, og oppholdt seg så i Tyskland, England og Frankrike til 1872. Fra januar 1873 til våren 1875 var han ansatt i Stockholm hos grosserer V. Kjelberg. Av helbredshensyn tilbrakte han vinteren 1875–76 i Cairo, og vinteren 1876–77 i Malaga. Den 1. januar 1878 nedsatte han seg som agent i Oslo. Han var den første som begynte å samle opplysninger om slekten.

VII b 22 (20)

VICTOR MOESTUE, født i Halden 3. mai 1851, død i Peru 4. august 1868.

Han ble konfirmert våren 1867, og gikk den 1. august samme år til sjøs med farens skip «Frisk», ført av kaptein S. Hoell. Skipet var i 1868 kommet til Chincasøene ved Perus kyst, og den 4. august ved 10 tiden ble han sammen med sin kaptein, kaptein Valeur på «Dovre», og kaptein Jacob Andreas Natvig på «Evening Star», med på en rotur. Havet var blick stille, da en flodbølge plutselig reiste seg og veltet båten. Kaptein Natvig ble først skylt i land, men ved full bevissthet. Det lyktes ham noe senere å redde den bevisstløse kaptein Hoell. Victor kom seg opp på balthvelvet. Han forsøkte først en gang å svømme til land, men fralandsstrømmen var for sterk. Han kom seg opp på hvelvet igjen, trakk av seg klærne, og gjorde et nytt forsøk. Denne gang kom han helt fram, men ble slått bevisstløs mot klippene og druknet. Noe over 5 timer senere drev liket i land og ble berget. Ennå noe senere drev også kaptein Valeurs lik i land. De to overlevende hadde en fryktelig natt på den plass hvor de var kommet i land; videre kunne de ikke komme, og de var omgitt av brølende sjøløver. Den neste dag ble de reddet under farefulle omstendigheter av en ekspedisjon som var sendt ut fra deres egne og noen svenske skip. Også de døde ble berget. Victors lik ble først begravet på Chincasøene, og deretter overført til

Dunquerque. Et av farens skip ble dirigert dit for å bringe ham hjem, men skipet forliste på fremreisen med mann og mus. Han ble derfor endelig begravet på den protestantiske kirkegård i Dunquerque.¹

VII c 23 (20)

INGEBORG CATHRINE MOESTUE, født i Halden 26. januar 1853, død i Oslo 12. januar 1931. Hun ble i 1866 sendt til København, hvor hun oppholdt seg i 3 år, og deretter til Berlin hvor hun var i 2 år. Senere oppholdt hun seg et par år i Frankrike. Fra 1884 bodde hun i Oslo sammen med sin yngre bror Christopher.

VII d 24 (20)

CHRISTOPHER FAYE MOESTUE, født i Halden 20. juni 1856, død i Oslo 14. januar 1919. Han ble konfirmert i 1872, og reiste samme år til Isigny i Frankrike. Han utdannet seg til sjømann, tok styrmannseksamen i 1874, borgerskap som skipsfører i 1880, og ble så kaptein på et av farens skip. I 1884 forliste han i Amerika med barken «Albertine», var året etter på bottlenosefangst i Ishavet, men så forlot han sjøen. I 1886 trådte han inn i firmaet Brødrene Ottesens Chokoladefabrik i Oslo, som han overtok helt i 1891 under firmanavnet Brødrene Ottesens Efterfølger. I 1897 kjøpte han eiendommen Nedre Vaskegang 2, og drev senere virksomheten der. I 1912 solgte han bedriften til det nydannede Aktieselskabet Brødr. Ottesen Eftflgr., med Mogens Christensen som disponent. Dette selskap er senere gått inn i Freia.

VII e 25 (20)

DAVID FAYE MOESTUE, født i Halden 20. januar 1858, død på Risum i Idd 10. mai 1881. Han ble utdannet som tekniker ved det Chalmerske tekniske institutt i Gøteborg, og var deretter i urmakerlære i København. I 1879 nedsatte han seg som urmaker i Halden.

VII f 26 (20)

CATHRINE MARIE (Thrine) FAYE MOESTUE, født i Halden 3. mars 1859, død i Oslo 19. oktober 1881. Gift i Halden 16. juni 1880 med *Jacob Arnold Munthe*, født i Ullensaker 21. juni 1844, død på havet 3. november 1884, sønn av statsråd, generalmajor Adolph

¹ Morgenbladet nr. 266, 25. september 1868.

Fredrik Munthe, K.St.O.O., K.S.S.O., 1817–1884, og Kaia Hansen, 1820–1884.¹

Jacob Munthe førte barken «Prins Oskar», hvis reder var svigerfaren Christopher Moestue.

De to første somrene etter bryllupet fulgte Thrine Munthe sin mann til sjøs. Den siste gangen skulle hun reise alene hjem fra London med dampskip, mens mannen skulle seile barken hjem i høststormen. Som flere av sine søsken var hun angrepet av tuberkulose, og reisen ble for anstrengende for henne. Straks etter ankomsten til Oslo ble hun innlagt på Diakonissesykehuset, hvor hun døde allerede første natt. Kaptein Munthe omkom tre år senere, idet han ble skyllet overbord fra sitt skip under en storm.

VII g 27 (20)

HANS PETER WERNER MOESTUE, født på Risum i Id 7. april 1868, død i Skien 10. mars 1937. Gift 1. i Oslo 2. november 1895 med *Aagot Willumsen*, født der 15. desember 1872, død samme sted 8. februar 1936 etter mange års alvorlig sykdom, datter av grosserer, russisk vicekonsul Oscar Willumsen, R.R.St.Stan.O., 1840–1901, og Anna Abelsted, 1852–1920.² Ekteskapet oppløst. Gift 2. i Oslo 27. mai 1913 med *Harriet Charlotte Kierulf-Hansen*, født i Drammen 23. oktober 1879, datter av skipsfører Hans Fredrik Hansen, 1847–1903, og Jensine Kierulf, 1849–1910.³

Hans Moestue ble student i 1886, og tok medisinsk embeds-eksamen i 1893. Etter et halvt år som praktiserende lege i Halden, nedsatte han seg som lege i Skien, med lungesykdommer som spesialitet. I mange år var han fast politilege. Medlem av Skiens bystyre 1902–14, medlem av styret for Skiens Sparebank, og av styret for Backa & Vauverts fond. Foretok undersøkelser om slektens historie. I studietiden var han medlem av Studentersamfundets orkester, og også senere en interessert amatørmusiker.

¹ Hartvig Munthe: *Efterretninger om familien Munthe*. 1883–88.

Blandt Jacob Munthes søsken var fru Thrine Schibsted (*Aftenposten*).

² Wilh. Willumsen: *Familien Willumsen*. 1934.

S. H. Finne-Grønn: *Familien Abelsted*. 1933.

³ C. Klitgaard: *Kjærulfske Studier*. 1914–18.

Hans instrumenter var cello og bratsj. Død ved et ulykkestilfelle.

4 barn i 1. ekteskap: Christopher (28), Anna (34), Agnes (35), Aagot (36).

2 barn i 2. ekteskap: Hans (37), Jens (43).

VIII a 28 (27)

CHRISTOPHER FAYE MOESTUE, født i Skien 31. august 1896, død i Drammen 4. februar 1960. Gift i Oslo 22. desember 1922 med *Lilly Aubert*, født samme sted 22. januar 1900, datter av høyesterettsadvokat Julius Thaulow Aubert, 1867–1931, og Birgithe (Bibby) Myhre, 1864–1951.¹

Han ble student i 1915, og tok medisinsk embedseksamen i 1922. Etter 4 måneders legepraksis på Sætre i Hurum, var han reservelege ved Grefsen Folkesanatorium i noen måneder. Deretter reservelege ved Reknes sanatorium i Molde til 1926. Godkjent spesialist i lungesykdommer 1927. Senere praktiserende lungespesialist i Drammen. Ved siden herav var han lege ved Drammens Sanitetsforenings kursted og ved Lier kursted, samt bedriftslege ved Drammens Glassverk. Vernepliktig premierløytnant i Sanitetet.

Som student var han medlem av Studentersamfundets orkester, hvor han spilte fiolin. Han har vært representant for Buskerud fylke i Nasjonalforeningen mot Tuberkulose 1926–48, medlem av sentralstyret for samme forening 1950–52, formann i Drammens medisinske Selskap 1937–39, formann i Drammens Lægeforening fra 1948, og varamann til sentralstyret for Den norske Legeforening 1950–52.

2 barn: Arne (29), Sven (33).

IX a 29 (28)

ARNE MOESTUE, født i Molde 21. oktober 1924. Gift i Oslo 13. august 1955 med *Aase Nysæther*, født samme sted 17. februar 1931, datter av ekspeditør Ola Nysæther, 1894–, og Astrid Karlsen, 1900–.²

Han ble student i 1944, og var deretter teknisk praktikant ved Krokstad Cellulosefabrik, Nedre Eiker, og Sundland jernbane-

¹ H. Krog Steffens: *Norske Slægter* 1915.

² Om slekten Nysæther: *Trysilboka* II, s. 166, jfr. s. 223. 1946.

verksted, Drammen. Eksamen ved Drammen kom. Handelsgymnasium, studentlinjen, 1946. Utdannet som kjemiingeniør ved Royal Technical College og University of Glasgow, med grad som B.C. in chemical engineering 1950. Ansatt som driftsassistent ved Vallø Oljeraffineri (A/S Norske Esso), Vallø, 1950–57, senere driftsingeniør.

3 barn: Kristin (30), Petter (31), Arne (32).

X a 30 (29)

KRISTIN MOESTUE, født i Tønsberg 25. mai 1956.

X b 31 (29)

PETTER MOESTUE, født i Tønsberg 26. mars 1958.

X c 32 (29)

ARNE CHRISTOPHER MOESTUE, født i Tønsberg 15. oktober 1961.

IX b 33 (28)

SVEN CHRISTOPHER MOESTUE, født i Drammen 5. juli 1928. Gift i Oslo 27. januar 1962 med *Agnes Emma Stang*, født samme sted 20. september 1936, datter av godseier, dansk vicekonsul, Thomas Stang, 1897–, og Agnes Schweigaard, 1899–.¹

Sven Moestue ble student i 1946, var et halvt års tid til sjøs, og tok juridisk embedseksamen 1951. Studieopphold ved universitetet i Dijon 1952, ansatt i shippingfirmaer i Marseille og London 1953–55, og i skipsmeglerfirmaet Joachim Grieg & Co., Bergen, 1955–60. Opprettet egen assuransemeglerforretning i Oslo 1. februar 1960.

3 barn: Christopher (33.1), Agnes (33.2), Cecilie (33.3).

X a 33.1 (33)

CHRISTOPHER MOESTUE, født i Oslo 21. april 1963.

X b 33.2 (33)

AGNES CATHRINE MOESTUE, født i Oslo 20. april 1965.

X c 33.3 (33)

CECILIE MARGARET MOESTUE, født i Oslo 26. mai 1966.

¹ Thomas Stang og Ulrich Stang: Den Fredrikshaldske Slekt Stang. 1959.

VIII b 34 (27)

ANNA MARIE MOESTUE, født i Skien 29. august 1897. Hun tok artium i 1916 og handelsskole 1917. Ansatt i Rikstrygdeverket, Oslo, 1917–48. Senere pensjonist.

VIII c 35 (27)

AGNES EMILIE MOESTUE, født i Skien 24. august 1900. Gift i Oslo 16. januar 1947 med *Rolf Sundt*, født i Farsund 7. juni 1881, død i Oslo 8. desember 1956, sønn av grosserer, konsul Peter Ingvald Sundt, 1841–1917, og Anna Salvesen, 1845–1906.¹

Hun tok farmasøitisk medhjelpereksamen 1922, og apoteker-eksamen 1929. Var senere ansatt ved forskjellige apotek, således ved Stabekk apotek i Bærum 1931–44 og 1953–59, samt ved Frogner apotek i Oslo 1944–52. Den 7. november 1958 fikk hun bevilling til å drive Bjørkelangen apotek i Høland, som hun overtok 15. januar 1959.²

Rolf Sundt ble student 1899, og tok juridisk embedseksamen 1904. Var fra 1907 overrettssakfører i Oslo. Tidligere gift med Hilda Thaulow Aubert, 1893–1943, datter av foran nevnte høyesterettsadvokat Julius Thaulow Aubert og Bibbi Myhre. 3 barn i dette ekteskap.

VIII d 36 (27)

AAGOT MOESTUE, født i Skien 6. april 1902. Gift samme sted 28. mars 1925 med *Jarle Holm*, født i Nærøy 1. august 1897, sønn av lærer George Wallace Holm, 1859–1930, og Anne Sevrine Nilsen, 1861–1944.

Hun tok artium i 1920, og studerte deretter i et par år sprog i Frankrike og Storbritannien.

Jarle Holm ble student i 1918, og tok medisinsk embedseksamen i 1924. Distriktslege i Hjørundfjord 1925, i Hitra 1932, og endelig i Orkdal 1939. Spesialist i lungesykdommer 1940. Bedriftslege ved Orkla Grubeaktiebolags datterselskaper, Thams-havn, fra 1947. Bosatt på Orkanger. Fange på Falstad i krigens siste 8 måneder. Fra 1966 bosatt i Asker.

4 barn: Gjest (36.1), Else (36.2), Georg (36.5), Hans (36.6).

¹ S. H. Finne-Grønn: *Den vestlandske slekt Sundt*. 1916.

² Norges Apotek og deres Innehavere, bind VI, s. 24.

IX a 36.1 (36)

GJEST HOLM, født på Sæbø i Hjørundfjord 26. desember 1925, død 30. desember samme år.

IX b 36.2 (36)

ELSE MOESTUE HOLM, født i Ålesund 16. januar 1927. Gift i Oslo 5. april 1952 med *Kaare Strøm*, født i Stavanger 18. april 1915, sønn av apoteker Bjarne Magnus Strøm, 1887–, og Margrethe Nielsen, 1892–.

Hun tok artium i 1945, og apotekereksamen i 1950.

Kaare Strøm tok artium i 1934, apotekereksamen 1940, og overtok i 1954 Løveapoteket i Arendal.

2 barn: Kåre (36.3), Anne Margrethe (36.4).

X a 36.3 (36.2)

KÅRE STRØM, født i Arendal 10. april 1953.

X b 36.4 (36.2)

ANNE MARGRETHE STRØM, født i Arendal 9. juni 1955.

IX c 36.5 (36)

GEORG HOLM, født på Sæbø i Hjørundfjord 26. juni 1929. Artium 1948, eksamen ved Oslo Handelsgymnasium 1949.

IX d 36.6 (36)

HANS MOESTUE HOLM, født på Fillan på Hitra 4. desember 1933. Gift i Stockholm 26. mars 1960 med *Marianne Elin Maria af Sandeberg*, født 6. mars 1938, datter av direktør Gunnar Evald Axel David af Sandeberg, 1900–,¹ og Greta Ellinora Eding, 1901–.

Han tok artium i 1952, eksamen ved Stockholms Tekniska Institut (kjemilinjens) 1959, og ble sivilingeniør fra Norges tekniske høyskole 1964. Ansatt i AB Chematur, Solna, Stockholm.

Elin af Sandeberg tok eksamen ved Stockholms Tekniska Institut (kjemilinjens) 1959.

VIII e 37 (27)

HANS PETER WERNER MOESTUE, født i Skien 24. august 1915. Gift 1. i Paris 11. januar 1938 med sin kusine *Rose Dorothea*

¹ Slekten nedstammer fra bonden Jonas Bengtsson i Sandhem (Skaraborgs len), født 1595. Opptatt i den svenske adel 1772.

Kierulf-Hansen, født i Borre 22. november 1916, datter av sjøforsikringsagent Haakon Andreas Kierulf-Hansen, 1877–1958, og Renée Germaine Tjømmøe, 1889–. Ekteskapet oppløst. Gift 2. 15. oktober 1953 med *Bertha Johanne Brimsø*, født i Sjernarøy 12. august 1916, datter av gårdbruker Edvard Brimsø, 1884–, og Olava Kirstine Kyle, 1889–.

Han ble student i 1933, og tok medisinsk embedseksamen i 1942. Deretter stillinger ved forskjellige sykehus, ble i 1951 assistentlege ved Østfold Fylkessykehus, Fredrikstad, og deltok i årene 1953–54 som lege i et par hvalfangstekspedisjoner. Godkjent spesialist i barnesykdommer 1957. Nedsatte seg samme år som privatpraktiserende barnelege i Bergen. Fra 1961 privatpraktiserende barnelege i Arendal.

Bertha Brimsø er utdannet som sykepleierske ved Ullevål sykehus, Oslo.

2 barn i 1. ekteskap: Mildred (38), Håkon (39). 3 barn i 2. ekteskap: Hans (40), Einar (41), Ellen (42).

IX a 38 (37)

MILDRED RENÉE MOESTUE, født i Skien 19. september 1942. Realskole, folkehøyskole, husmorskole, utdannet som barnepleierske.

IX b 39 (37)

HÅKON MOESTUE, født på Søve i Holla 2. juni 1945. Artium 1964.

IX c 40 (37)

HANS PETER WERNER MOESTUE, født i Oslo 2. juli 1954.

IX d 41 (37)

EINAR MOESTUE, født i Bergen 25. mai 1956.

IX e 42 (37)

ELLEN KRISTINE MOESTUE, født i Bergen 4. januar 1958.

VIII d 43 (27)

JENS KIERULF MOESTUE, født i Skien 27. juni 1920. Gift der 1. juli 1950 med *Kate Damm Jensen*, født samme sted 23. april 1920, datter av tilskjærer Ole Trygve Damm Jensen, 1891–, og Maggi Johansen, 1891–.

Han tok artium i 1942, handelsgymnasium 1943, senere utdannet som bedriftsøkonom. Forretningsfører i A/S Rutebil, Vadrette pr. Skien, i 9 år, senere hovedbokholder i firmaet J. S. Ording, Skien.

Kate Damm Jensen tok artium i 1940, handelsgymnasium 1941, husmorskole 1949. Fullmektig ved Skatteinspektørkontoret i Telemark, Skien.

2 barn: Ingunn (44), Ole (45).

IX a 44 (43)

INGUNN MERETE MOESTUE, født i Skien 21. mai 1956.

IX b 45 (43)

OLE PETER WERNER MOESTUE, født i Skien 29. mars 1958.

Ferdinand Moestue
1828-1904

VI h 61 (18)

FERDINAND EMIL MOESTUE, 1828–1904. Konditor, senere manufakturhandler, København.

Gift med *Thora Oline Lund*, 1831–1903.

4 barn: Emil (62), Robert (97), Hilda (108), Thoralf (109).

VII a 62 (61)

EMIL THEODOR MOESTUE, født i København 3. oktober 1852, død i Oslo 23. august 1897. Gift i Høland 4. oktober 1880 med *Helene Caspara Tøien*, født på gården Østereng samme sted 25. juni 1861, død i Oslo 8. oktober 1945, datter av gårdbruker (senere på Nordre Rakkestad) Johan Tøien, 1826–1906,¹ og Olianna Sophie Andersdatter Rakkestad, 1832–1887.

Emil Moestue kom 15 år gammel til sin farbror Thorvald Moestue i Oslo, og fikk ansettelse i den av ham og broren Ludvig drevne papirforretning Thv. Moestue & Co., hvor han arbeidet i 20 år. Etterhånden avanserte han til førstemann i butikken, senere til handelsreisende. Den 7. april 1883 tok han handelsborgerskap, og den påfølgende 23. mai åpnet han sin egen papirforretning i Skippergaten 27. Han opparbeidet denne forretning til en meget god posisjon i løpet av den korte tid det var ham forunt å drive den, før døden rev ham bort.

Caspara Moestue satt ved mannens død igjen med 7 mindreårige barn. Hun fortsatte forretningsvirksomheten med stor dyktighet, og øket den etterhånden i omfang. I 1905 ble forretningen flyttet til Skippergaten 38, og denne gård ervervet hun til eiendom i 1908. I 1916 lot hun sitt firma omdanne til et aksjeselskap med en kapital på kr. 300 000,-, og overlot det sine barn. Hun var medlem av Oslo bystyre i perioden 1911–13. I 1915 giftet hun seg med Per Søberg, født i Løten 18. januar 1852, død i Oslo 24. september 1919, disponent for Løiten Brænderi & Destillation.²

¹ Slekten kommer opprinnelig fra gården Skulerud i Høland. Om Caspara Tøiens forfedre se forøvrig side 248.

² Per Søberg var tidligere gift med sin kusine Emma Constance Søberg, 1854–1881. 3 barn i dette ekteskap. Hans far er gårdbruker på Rømmen i Løten, Ener

8 barn: Thoralf (63), Arne (72), Leif (73), Emil (83), Margit (86), Knut (87), Signe (95), Ragnhild (96).

VIII a 63 (62)

THORALF SIGURD MOESTUE, født i Oslo 16. mars 1882, død i Chicago, Ill., 8. februar 1936. Gift i Waukegan, Ill., 19. januar 1905 med *Erica Erichsen*, født i Hamar 6. april 1880, død i Chicago 8. juli 1957, datter av forretningsmann Erik Erichsen, 1842–1908, og Kirsti Skaalerud, 1850–.¹

Sytten år gammel reiste Thoralf Moestue til USA. hvor han forble resten av sitt liv. Ingeniør og forretningsmann i Chicago.

4 barn: Helen (64), Edith (65), Arne (66), Emil (69).

IX a 64 (63)

HELEN GRACE MOESTUE, født i Chicago 29. april 1905. Gift 26. februar 1927 med *Arthur William Fenske*, født samme sted 14. juni 1904, sønn av Otto Fenske og Elisabeth Conrad.

1 sønn: Arthur (64.1).

X 64.1 (64)

ARTHUR WILLIAM FENSKE, født i Chicago 1. april 1930. Gift 1. desember 1956 med *Mary Kay Freund*, født i McHenry, Ill., 24. mars 1933, datter av George Freund og Martha Bauer.

1 datter: Elizabeth (64.2).

XI 64.2 (64.1)

ELIZABETH MARY FENSKE, født i McHenry 26. oktober 1957.

IX b 65 (63)

EDITH MARGUERITE MOESTUE, født i Chicago 16. januar 1909. Gift samme sted 25. juni 1928 med *William Victor Byrne*, født der

Gudmundsen Søberg, 1820–1906, født på Søberg (Søndre Berger) i Elverum. Slekten kommer opprinnelig fra Bolstad i Åmot. Moren er Inger Haraldsdatter, 1824–1901, fra Sigstad i Løten. Se forøvrig Otto T. Søberg: Slekten Søberg. 1942.

¹ Erik Erichsen er født i Fåberg, og sønn av byggmester i Hamar Christen Eriksen. Han drev først egen forretning der 1872–93, var senere ansatt i Christian Jevnes store kolonialforretning i Chicago, hvor hans bror Otto Eriksen var kompanjong og fra 1898 eier. (Arvid Østby: Hamar Borgerbok.) Kirsti Skaalerud er født i Vang, datter av brennevinshandler på Hamar, Ole Nilsen Skaalerud og Anne Olsdatter fra Nordre Nøttestad i Stange.

De øvrige opplysninger om slekten i USA er hentet fra Chr. L. Jensen: Emil Theodor og Helene Caspara Moestue's Efterkommere. 1961.

25. juni 1906, sønn av Matthew F. Byrne, 1869–, og Cecilia Korlicowski, 1874–.

4 barn: William (65.1), Elizabeth (65.4), Martin (65.10), David (65.14).

X a 65.1 (65)

WILLIAM ARTHUR BYRNE, født i Chicago 28. mai 1929, død samme sted 22. april 1960. Gift 17. juni 1950 med *June Ann Zeitler*, født der 11. juni 1931, datter av Cass Zeitler og Ann.

2 barn: Daniel (65.2), Kristine (65.3).

XI a 65.2 (65.1)

DANIEL WILLIAM BYRNE, født i Chicago 1. juni 1951.

XI b 65.3 (65.1)

KRISTINE ANN BYRNE, født i Chicago 26. august 1958.

X b 65.4 (65)

ELIZABETH MARIE BYRNE, født i Chicago 28. februar 1931. Gift i Winnetka, Ill., 26. mai 1951 med *Gerald Robert McNulty*, født samme sted 18. august 1925.

5 barn: Gerald (65.5), Kathleen (65.6), William (65.7), Mary (65.8), Patricia (65.9).

XI a 65.5 (65.4)

GERALD ROBERT McNULTY, født i Washington D.C. 4. mars 1952.

XI b 65.6 (65.4)

KATHLEEN ANN McNULTY, født i Newport, R.I., 29. september 1954.

XI c 65.7 (65.4)

WILLIAM BYRNE McNULTY, født i Arlington, Va., 20. januar 1956.

XI d 65.8 (65.4)

MARY CORNELIA McNULTY, født i Cairo, Egypten, 11. august 1958.

XI e 65.9 (65.4)

PATRICIA MARIE McNULTY, født i Cairo, Egypten, 11. august 1959.

- X c 65.10 (65)**
 MARTIN JOHN BYRNE, født i Chicago 17. august 1934. Gift 17. april 1955 med *Patricia Ann Udder*, født 4. oktober 1932.
 3 barn: Michael (65.11), Cheryl (65.12), Martin (65.13).
- XI a 65.11 (65.10)**
 MICHAEL WILLIAM BYRNE, født 8. april 1956.
- XI b 65.12 (65.10)**
 CHERYL ANN BYRNE, født 3. august 1957.
- XI c 65.13 (65.10)**
 MARTIN JAMES BYRNE, født 17. august 1958.
- X d 65.14 (65)**
 DAVID JOHN BYRNE, født i Chicago 2. mai 1952.
- IX c 66 (63)**
 ARNE FREDRICK MOESTUE, født i Chicago 11. desember 1910. Gift 12. mars 1933 med *Katherine Frances Justice*, født 21. juni 1911, datter av Grover Cleveland Justice og Katherine Anne Staudt, Black Hills, S.D.
 Han er tanntekniker i Chicago. 1 sønn: Arne (67).
- X 67 (66)**
 ARNE JAMES MOESTUE, født i Dallas, Tex., 12. april 1934. Gift 28. juli 1956 med *Mary Jean Reardon*, født 25. februar 1934, datter av Harry Reardon og Beryl Gilbert, Barrington, Ill.
 1 sønn: Thor (68).
- XI 68 (67)**
 THOR FREDRICK MOESTUE, født i Peoria, Ill., 5. august 1959.
- IX d 69 (63)**
 EMIL CARL MOESTUE, født i Chicago 8. juli 1917. Gift 13. september 1941 med *Jane Struthers*, født samme sted 5. september 1919, datter av George Struthers, 1885–, og Liv Neroos, 1890–.¹
 2 barn: Susan (70), George (71).
- X a 70 (69)**
 SUSAN JANE MOESTUE, født i Chicago 9. februar 1947.
- X b 71 (69)**
 GEORGE EMIL MOESTUE, født i Chicago 7. juni 1951.

¹ George Struthers er født i Glasgow, Skotland, mens Liv Neroos er født i Norge.

VIII b 72 (62)

ARNE SVEND MOESTUE, født i Oslo 14. februar 1883, død 5. juni 1900. Han gikk til sjøs, men omkom ved et ulykkestilfelle ombord på sin første reis. Begravet på Nova Scotia.

VIII c 73 (62)

LEIF MOESTUE, født i Oslo 8. oktober 1884, død samme sted 9. februar 1958. Gift i Oslo 5. november 1909 med *Ebba Louise Strøm*, født samme sted 11. januar 1889, datter av professor, dr. med. Hagbarth Strøm, R.St.O.O., 1854–1912, og Anna Louise Hirsch, 1856–1949.¹

Etter endt middelskoleeksamen i 1900, oppholdt han seg flere år i utlandet, hvor han gjennomgikk en faglig utdannelse. I 1905 begynte han i firmaet Emil Moestue, hvor han ved dets overgang til aksjeselskap i 1916 ble administrerende direktør. Med stor fremsynthet og dyktighet ledet han dette firma frem til å bli det allsidigste og betydeligste i sin bransje. Da firmaet i 1928 kjøpte en papirfabrikk i Lier, og på grunnlag av denne dannet A/S Buskerud Papirfabrikk, ble han styremedlem og administrerende direktør i dette selskap. Videre var han styreformann i A/S Urd og A/S Illustrert Familieblad.

Leif Moestue innehadde gjennom årene en rekke tillitsverv. Han var således styremedlem i A/S Vestfos Cellulosefabrik, Morgenbladet, Norsk Spireselskap, Hotellfagskolens Venner, Norges Hypotekforening for Næringsveiene, representantskapsmedlem i Forsikringsaksjeselskapet Dovre, Det Søndenfjelds-Norske Dampskibsselskab, varamann i representantskapet for Christiania Bank og Kreditkasse. Videre var han formann i Papirgrossisternes Landsforening, Lithografiske Anstalters Landsforening, viseformann i Norges Grossistforbund, Oslo Boktrykkerforening, medlem av representantskapet for Oslo Håndverks- og Industriforening, medlem av Norsk Arbeidsgiverforenings kontrollkomité, medlem av Oslo Handelsstands Forenings Femtimannsutvalg, medlem av Oslo Handelskammer,

¹ S. H. Finne-Grønn: En østlandsk slekt Riis, samt borgermester Sivert Strøms familie. 1935.

Per E. Hirsch: Slægten von Hirschen, von Hirsch, Hirsch. 1927.

og endelig overformynder i Oslo. Den 16. januar 1945 ble han arrestert for hjemmefrontvirksomhet, og satt som fange på Grini i 2 uker.

3 barn: Emil (74), Karin (78), Leif (79).

IX a 74 (73)

EMIL HAGBARTH MOESTUE, født i Oslo 26. oktober 1911. Gift 1. samme sted 7. september 1937 med *Erle Sigrun Bryn*, født i Bombay, India, 6. mai 1914, datter av sjøfartsdirektør Erling Bryn, K.D.D.O., K.S.V.O., 1882–1950,¹ og Ragna Frøen, 1890–1934.² Ekteskapet oppløst. Gift 2. i Oslo 16. juni 1950 med *Gerd Herlofson Hansen*, født i Arendal 5. juni 1917, datter av skipsreder Johannes Hansen, 1880–1938, og Sophie Herlofson, 1887–1966.³

Emil H. Moestue tok artium i 1930. Studerte reproduksjonsteknikk ved Staatliche Akademie für graphische Künste i Leipzig 1931–33. Studieopphold ved forskjellige grafiske bedrifter og trykkerier i England 1933–35. Senere studiebesøk ved lignende bedrifter i USA, Tyskland, Sveits, Frankrike, Danmark og Sverige. Medarbeider i firmaet Emil Moestue A/S. Disponent og direksjonsmedlem fra 1941, formann i direksjonen fra 1960. Har særlig vært beskjeftiget med ledelsen av firmaets tekniske avdelinger. Videre har han vært styremedlem i firmaets datterselskaper Illustrert Familieblad A/S fra 1945, A/S Buskerud Papirfabrikk fra 1950, samt i A/S Urd.

Styremedlem i Oslo Boktrykkerforening 1941–50 (nestformann 1948–50). Hovedstyremedlem i Oslo Håndverks- og Industrieforening 1947–50, samtidig formann i Industrigruppenes Centralstyre, og dertil mangearig medlem av foreningens representantskap. Medlem av representantskapet for Christiania Bank og Kredittkasse fra 1954, medlem av rådet for Norsk Produktivitetsinstitutt fra 1953. Varamann i Norsk Arbeidsgiverforenings Centralstyre. Under krigen medlem av Hjemmefrontens Næringsgruppe som representant for håndverket.

¹ Thomas K. Bryn: *Slekten Ramsay-Bryn*. 1939.
D. Krohn-Holm: *Familien Bryns stamtre*. 1934.

² *Slekten fra Frøen i Vestre Aker*.

³ Ingolf Kittelsen: *H. C. Hansen 1844–1944*.

Erle Bryn har virket som journalist. Var fange på Grini i 2 måneder i 1945. Hun ble i 1955 gift på nytt med ambassadør, cand. jur. Jens Mogens Boyesen født i Oslo 9. oktober 1920 (artium 1937).

Gerd Herlofson Hansen ble i 1938 gift første gang med disponent Leif Gran, født i Drammen 27. februar 1904 (artium 1924). Ekteskapet oppløst. En sønn i dette ekteskap: Jens Gran, født 5. mars 1940. Hun tok artium 1936, gikk på engelsk skole 1937, husmorskole 1938, opphold i USA 1947, handelsskole 1948.

1 barn i 1. ekteskap: Erle (75), 2 barn i 2. ekteskap: Nina (76), Lill (77).

X a 75 (74)

ERLE MOESTUE, født i Oslo 6. mai 1943. Baccalauréat (realartium) i Frankrike 1962, adjunktksamen (cand. mag.) ved Universitetet i Oslo 1966 (fagkrets: kunsthistorie, fransk, italiensk). Gift i Oslo 19. juni 1968 med stud. jur. Hans Christian Bugge, født samme sted 2. mars 1942, sønn av adm. direktør i Forsikringsaksjeselskapet Christiania Sjø og Poseidon, h.r.advokat Hans Chr. Bugge, 1910,¹ og Inger Elisabeth Furuholmen, 1908.² Han tok artium i 1960.

X b 76 (74)

NINA MOESTUE, født i Oslo 11. mars 1951.

X c 77 (74)

LILL MOESTUE, født i Oslo 14. august 1954.

IX b 78 (73)

KARIN MOESTUE, født i Oslo 25. juli 1914. Gift samme sted 3. mai 1938 med *Kaare Tutein Poulsson*, født der 28. august 1904, sønn av professor, dr. med. Poul Edvard Poulsson, 1858–1935, og Anna Sophie Tutein, 1864–1919.³ Gift 2. i Oslo 14. juli 1945 med *Fredrik Stang Heffermehl*, født samme sted 22. mars 1913, sønn av direktør, konsul Fredrik Stang Heffermehl, 1870–1937, og Ida Henriksen, 1876–1955.⁴

¹ Mogens Bugge: *Våre Forfedre*. 1939.

² Gun. Furuholmen: *Christian Furuholmen og hans slekt*. 1945.

³ Inga Friis: *Slægttavle over familien Poulsson*. 1908.

⁴ Thomas Stang og Ulrich Stang: *Den Fredrikshaldske Slekt Stang*. 1959.
W. K. Støren: *Slekten Støren 1739–1959*.

Hun tok artium i 1932, gjennomgikk Oslo kommunale husmor-skole, og oppholdt seg så i England, Belgia og Frankrike. Var deretter i årene 1936–48 knyttet til ukebladet *Urd* som journalist, redaksjonssekretær og styremedlem. Viseformann i foreningen *Barnas Fritidsstuer*.

Kaare T. Poulsson ble student i 1922, og tok medisinsk embedseksamen i 1929. Lege. Han var tidligere gift med Edith Biørn-Hansen, 1909–1948. Ekteskapet oppløst.

Fredrik Stang Heffermehl ble student i 1930, tok juridisk embedseksamen i 1935, og ble overrettsasskfører i 1940. I 1937 ble han juridisk sekretær i A/S Hafslund med datterselskaper. I 1946 ble han assisterende direktør, og er fra 1966 administrerende direktør i dette konsern. Medlem av styret i A/S Viul Tresliperi og A/S Randsfjord Tremasse- og Papirfabrik. Formann i Norges Industriforbunds konkurranseutvalg 1954–61, og medlem av forbundets skatteutvalg 1951–67. Formann i Elektrisitetsverkene Arbeidsgiverforening, og medlem av Centralstyret i Norsk Arbeidsgiverforening. Han var tidligere gift med Elisabeth Thorne Nielsen 1914–43, og har 1 barn i dette ekteskap: Ingelise, født 26. februar 1940.

Karin Moestue har i sitt 2. ekteskap 2 barn: Jørgen (78.1), Henrik (78.2).

X a 78.1 (78)

JØRGEN HEFFERMEHL, født i Oslo 3. desember 1948.

X b 78.2 (78)

HENRIK HEFFERMEHL, født i Oslo 17. juni 1952.

IX c 79 (73)

LEIF JOHAN MØESTUE, født i Oslo 27. februar 1917. Gift samme sted 16. oktober 1939 med *Eva Johanne (Namma) Christensen*, født i Trondheim 17. mai 1917, datter av disponent Mogens Christensen, 1889–,¹ og Lilli Steen, 1893–.²

¹ Slekten stammer fra Gjerpen, og rekkefølgen er denne: 1) Christopher Larsen, smed, antagelig ved Fossum jernverk, g. 1745 m. Ingeborg Larsdatter Kleven. 2) Jens Christophersen, 1746-x, gårdbruker på Søndre Hyni, g. 1773 m. Dorte Christensdatter fra Hyni, 1728–1789. 3) Christen Jensen, 1775-x, tømmermann i Skien, g. 1801 m. Karen Arnesdatter. 4) Arne Christensen, 1803–1883, grosserer i Oslo, g. 1838 m. Karen Emilie Reiersen, 1818–1877. 5) Hans Christian Christensen 1839–

Leif Moestue gjennomgikk handelsskole og læretid hjemme, og reiste deretter til utlandet for sin videre utdannelse. Han studerte handelsfag og bedriftsøkonomi i København, og oppholdt seg fortsatt flere år i utlandet, vesentlig i Tyskland og USA, hvor han arbeidet ved trykkerier og papirindustrielle bedrifter. Ble ansatt i firmaet Emil Moestue A/S, i 1939, og ble i 1944 medlem av direksjonen. Han er nu leder av engros-avdelingen og Almanakkforlaget, samt direktør i A/S Buskerud Papirfabrikk. Under hans ansvar ligger også Emil Moestue A/S's regnskaper, samt administrasjonen ved avdelingene i Skippergaten. Styremedlem i Papirgrossisternes Landsforening 1947–57. Han er viseordfører og medlem af kontrolkomiteene i Hypotekforeningen for Næringslivet, Hunsfos Fabrikker A/S og Forsikringsselskapet Norgeia. Fange på Grini fra 23. januar 1945 til frigjøringen.

3 barn: Anne (80), Jens (81), Emil (82).

X a 80 (79)

ANNE MOESTUE, født i Oslo 30. november 1942. Gift samme sted 21. juni 1963 med *Ole Swang*, født der 24. april 1939, sønn av disponent, kaptein Ole Swang, 1902–,¹ og Helen Killengreen, 1908–.² Hun tok artium i 1961, og var dette år «russeprinsesse». Studerer filologi, og har tatt eksamen i norsk, folkeminnevitenskap og etnologi.

Ole Swang ble student i 1958, tok eksamen ved Oslo Handelsgymnasium i 1959, og gjennomgikk befalsskolen for Hærens transportkorps 1960–61. Sersjant. Juridisk embedseksamen 1967.

1 barn: Ole (80.1).

XI 80.1 (80)

OLE SWANG, født i Oslo 23. mars 1964.

1890, h. r. advokat, lagmann, g. 1879 m. Eva Mathiesen, 1853–1893. 6) Mogens Christensen, 1889–, disponent.

P. C. Hansson: *Slekten Christensen fra Gjerpen*. 1956.

Studentene fra 1908.

Cato Holmsen og Jørgen Gløersen: *Slegten Gløersen med sidelinjer*. 1929.

H. Krog Steffens: *Linderud og Slægterne Mogensen og Mathiesen*. 1899.

² D. Krohn Holm: *Slekten Steen fra Hedrum*. (Stamtre.) 1945.

¹ Sverre Tveten: *Slektene Sørsdal og Svang fra Lier*. 1945.

² Foged Jens Holmboes efterkommere (Killengreen), s. 77. 1912.

X b 81 (79)

JENS MOESTUE, født i Oslo 11. april 1946. Gift samme sted 11. november 1967 med *Kari Wærenskjold*, født der 30. november 1948, datter af forfatteren Leif Wærenskjold, 1907–, og Aase Gehrken, 1908–. Etter realskole og to års praksis gjennomgikk han våpen- og teknikerkurs ved Luftforsvarets tekniske befalsskole. Senere elev ved Statens håndverks- og kunstindustriskole (1968).

X c 82 (79)

EMIL MOESTUE, født i Oslo 13. oktober 1947. Artium 1967.

VIII d 83 (62)

EMIL MOESTUE, født i Oslo 18. juli 1886, død samme sted 2. juni 1933. Gift 1. i Oslo 17. november 1911 med *Aagot Sunde*, født der 10. desember 1888, død samme sted 9. mars 1923,¹ datter av fabrikkeier Anton Cathrinus Sunde, 1831–1893, og Agnes Constance Hansen, 1856–1921. Gift 2. i Herland (Eidsberg) 21. august 1924 med *Ingeborg Margit Krogstad*, født samme sted 3. mars 1891, datter av brukseier, ingeniør Hans Petter Krogstad, 1860–1938,² og Thea Susanne Krog, 1866–1938.³

Etter forretningspraksis, 1 år i Trondheim og 2 år i USA, ble han i 1908 medarbeider i firmaet Emil Moestue. Senere var han i mange år leder av firmaets litografiske avdeling, som det ble hans oppgave å organisere og utvikle. Medlem av direksjonen fra 1916. Styremedlem i A/S Illustrert Familieblad fra 1927. Viseformann i Norske Eskefabrikkers Landsforening 1927–30.

Ingeborg Moestue er sammen med sine døtre eier av gården Krogstad i Herland.

2 barn i 2. ekteskap: Marit (84), Berit (85).

¹ Hennes bror professor, dr. med. Anton Sunde var gift med Kathinka Mustad, søster av senere nevnte fabrikkeier Clarin Mustad.

² Slekten er fra Krogstad i Herland, og nedstammer fra Ole Pedersen som i 1673 kjøpte gården. Den har senere hele tiden vært i slektens eie.

Herman Thoresen: Eidsberg herred, s. 140. 1914.

Kristian Høie: Høie-Mysenslekta. 1954.

³ Slekten er fra Krog i Rødenes, og nedstammer i mannslinje fra bonden Anders på Grav i Rødenes, død ca. 1659. Gården Krog er kommet til slekten ved giftermål omkring 1760. Thea Susanne Krog nedstammer også i 8. ledd fra Jens Sypriansen på Tøien i Høland, sønn av lensmann Syprian Augustusen Flor. Se side 249.

IX a 84 (83)

MARIT MOESTUE, født i Oslo 17. mars 1926. Gift 1. i Oslo 18. juli 1951 med *Ole Mauritz Mustad*, født 14. september 1925, sønn av høyesterettsadvokat Sigbjørn Mustad, 1897–, og Arnhild Eldbjørg Østbye, 1896–1959.¹ Ekteskapet oppløst. Gift 2. i Oslo 7. september 1957 med *Bjørn Ove Lund*, født samme sted 22. desember 1920, sønn av statsautorisert revisor Arthur J. L. Lund, 1892–1959, og Camilla Larsen, 1896–.

Marit Moestue tok artium i 1947. Hun er ansatt i Norsk Rikskringkasting.

Ole Mustad ble student i 1944, og tok juridisk embedseksamen i 1951.

Bjørn Ove Lund ble student i 1944, og tok juridisk embedseksamen i 1948. Høyesterettsadvokat 1956.

2 barn i 2. ekteskap: Ida (84.1), Lars Petter (84.2).

X a 84.1 (84)

IDA CATHRINE LUND, født i Oslo 28. mai 1958.

X b 84.2 (84)

LARS PETTER LUND, født i Oslo 13. mai 1959.

IX b 85 (83)

BERIT SUSANNE HELENE MOESTUE, født i Oslo 8. februar 1929, gift samme sted 1. februar 1951 med *Johan Christian Heuch Stenstadvold*, født der 21. september 1926, sønn av disponent Harald Stenstadvold, 1897–, og Cathrine Heuch, 1900–.²

Johan Christian Stenstadvold ble student i 1945, og tok juridisk embedseksamen i 1950. Advokat. Sekretær i Riksskattestyret 1956–58. Ansatt i Norske Esso.

4 barn: Anne (85.1), Jens (85.2), Ellen (85.3), Johan (85.4).

X a 85.1 (85)

ANNE INGEBORG STENSTADVOLD, født i Oslo 16. mars 1954.

X b 85.2 (85)

JENS HARALD STENSTADVOLD, født i Oslo 18. august 1956.

¹ Norsk Slektskalender II, 1951.

² K. og P. Bonnevie: Familien Bonnevie, s. 96. 1931.

H. Krog Steffens: Kragerø By's Historie 1666–1916, s. 108 (Heuch).

X c 85.3 (85)

ELLEN CATHRINE STENSTADVOLD, født i Oslo 11. juli 1960.

X d 85.4 (85)

JOHAN EMIL STENSTADVOLD, født i Oslo 18. november 1965.

VIII e 86 (62)

MARGIT MOESTUE, født i Oslo 21. april 1888, død samme sted 14. april 1895.

VIII f 87 (62)

KNUT MOESTUE, født i Oslo 21. desember 1890, død samme sted 9. september 1962. Gift der 26. september 1914 med *Gudrun Blakstad*, født på Bråstad i Øyestad 12. desember 1892, datter av stortingsmann, gårdbruker Finn Blakstad, 1865–1941,¹ og Marie Fleischer, 1860–1928.²

Knut Moestue tok i 1910 eksamen ved Sem landbruksskole, og studerte deretter et par års tid jordbruk i USA. Gikk så inn som medarbeider i firmaet Emil Moestue, hvor han senere ble leder av hele den tekniske virksomhet. Fra 1933 til 1960 medlem av aksjeselskapets direksjon, og formann i denne de to siste årene.

Formann i styret for Brødrene Johansen Eskefabrikk A/S, styremedlem i A/S Buskerud Papirfabrikk, Illustrert Familieblad A/S, Oslo Illustrerte, A/S Urd, Norsk Notestikk & Forlag A/S. Formann i Norske Litografiske Anstalters Forening. Medstifter av Tono (Norsk Komponistforenings Internasjonale Musikkbyrå).

Sammen med sin hustru kjøpte han i 1942 gården Jaer i Øyer. 3 barn: Knut (88), Anne Marie (93), Jens Erik (94).

IX a 88 (87)

KNUT MOESTUE, født i Oslo 12. juni 1920. Gift samme sted 17. juli 1946 med *Ruth Sophie Thygesen*, født der 29. juli 1923, datter av direktør i Siemens Norsk A/S, sivilingeniør Olav Thygesen, 1888–1960,³ og Ingeborg Andersen, 1901–.

¹ Sigurd Engelstad: *Blakstad i Asker*. 1958.

² C. J. Fleischer: *Slekten Fleischer fra Elbing i Preussen*. 1937.

³ Slekten: 1) Matros Ole Nicolai Olsen g. m. Karen Tygesen, Staværn. 2) Tyge Bernhard Olsen, 1847–1920, overtollkontrollør, g. m. Johanne Cecilie (datter av tømmermann Johan Christensen og Sidsel Knudsdatter, Staværn), 1847–1932, Oslo. 3) Olav W. Thygesen, 1888–1960, sivilingeniør, Oslo.

Etter endt middelskole studerte han i årene 1936–37 ved Weymouth College i England, og tok så etter utstått læretid håndverksbrev i boktrykkerfaget i 1940. Ved krigsutbruddet dette år meldte han seg som frivillig til den norske hær, og deltok i krigsoperasjonene på Østlandet. Det påfølgende år forlot han landet, og sluttet seg til de norske militære styrker i England. Gjorde krigstjeneste der og på Island. Etter å ha gjennomgått engelsk krigsskole, tjenestgjorde han ved engelske avdelinger og avanserte til løytnant. Etter krigen har han tjenestgjort som vernepliktig kaptein i Hærens samband, og var bl.a. sjef for våpenets første etterkrigs befalsskole.

Etter dimittering fortsatte han sin boktrykkerutdannelse ved Den grafiske Høiskole i København, hvor han tok eksamen i 1947. Senere medarbeider i firmaet Emil Moestue A/S, hvor han spesielt har ledet boktrykk- og offsetavdelingene, samt bokbinderiet. Fra 1949 medlem av selskapets direksjon, og også styremedlem i Brødrene Johansen Eskefabrikk A/S. Formann i Oslo Boktrykkerforening 1953–57.

Ruth Sophie Thygesen tok artium i 1941.

4 barn: Paal (89), Anders (90), Knut (91), Erik (92).

X a 89 (88)

PAAL MOESTUE, født i Oslo 31. juli 1947.

X b 90 (88)

ANDERS MOESTUE, født i Oslo 6. juli 1950.

X c 91 (88)

KNUT MOESTUE, født i Oslo 26. juni 1955.

X d 92 (88)

ERIK MOESTUE, født i Oslo 8. april 1957.

IX b 93 (87)

ANNE MARIE MOESTUE, født i Oslo 2. mai 1923. Gift i Kansas City, Missouri, USA, 8. mars 1947 med *Johan Christopher Ræder*, født i Oslo 25. februar 1920, sønn av disponent Nicolay Ditlev Ammon Ræder, 1893–1967,¹ og Inger Prydz, 1894–.²

¹ Th. Hauch-Fausbøll: *Patriciske Slægter (Ræder)*, 4. saml.

² Prydz: *Prydz 1405–1917. N.S.T. VIII*, s. 193.

Hun tok artium i 1941, og fikk senere bokbinderutdannelse bl.a. ved C. O. Calden, Oxford, ved University of Kansas, USA, og ved Den grafiske Høiskole i København. Svenneprøve 1946, mesterprøve 1948. Har senere drevet eget bokbinderi i Oslo for kunstinnbinding. Eier av gården Jaer i Øyer.

Johan C. Ræder ble student i 1938, tok eksamen ved Oslo Handelsgymnasium 1940, og handelshøyskoleeksamen ved University of Kansas 1948. Fenrik i Hæren 1944.

Ansatt ved Christiania Spigerverk 1940–41, Norsk Hydro's salgsavdeling 1942–43, Den norske Legasjon i Stockholm 1943, Stavanger Electro-Staalverk 1948–54. Disponent ved A/S Norsk Papiremballage 1954–62, A/S Norsk Strong-Pack 1958–62, Herre Fabrikker 1961–62. Senere kontorsjef i A/S G. Hartmann, maskinfirma, og Palmutteren A/S. Samtidig disponent og styreformann i handelsfirmaet Ditlev Ræder A/S.

3 barn: Christine (93.1), Ditlev (93.2), Gudrun (93.3).

X a 93.1 (93)

CHRISTINE RÆDER, født i Oslo 24. november 1948.

X b 93.2 (93)

NICOLAY DITLEV AMMON RÆDER, født i Stavanger 29. april 1952.

X c 93.3 (93)

GUDRUN MARIE RÆDER, født i Oslo 16. juli 1957.

IX c 94 (87)

JENS ERIK MOESTUE, født i Oslo 8. november 1926, død 12. november samme år.

VIII g 95 (62)

SIGNE MOESTUE, født i Oslo 6. mai 1892. Gift 1. i Oslo 23. mai 1913 med *Joar Holst*, født i Fredrikstad 23. mai 1885, død i Oslo 8. oktober 1918, sønn av forretningsmann, svensk vicekonsul Anthon Bernhard Elias Nilsen, R.St.O.O., R.S.N.O., R.Fr.Æ.L., 1855–1936, og Helene Holst, 1861–1918.¹ Gift 2. i København 23. september 1922 med *Christian Ludvig Jensen*, født i Oslo 17. november 1885, sønn av justitiarius i Oslo Byrett Carl

¹ Francis Sejersted: Kræmmeren og hans hus. Anth. B. Nilsen & Co. limited A/S. 1965.

Fredrik Jensen, R.St.O.O., 1855–1929, og Antonette Christiane Holtermann, 1855–1930.¹

Signe Moestue er tildelt den finske medalje «For Norge med Finland» 1940. *Hun døde i Oslo 15. januar 1968.*

Joar Holst (tok sin mors slektsnavn) gikk etter avlagt middel-skoleeksamen til sjøs i to år med barken «Gunnar», gjennomgikk så Sjøkrigsskolen og ble reserveløytnant i Marinen. Han arbeidet så på kontorer i Hamburg og London, drev en kortere tid med assuranceagenturer sammen med sin yngre bror Reidar Holst, og gikk så inn i firmaet Anth. B. Nilsen & Co. Ltd. A/S, som i 1911 var flyttet til Oslo. Innehaver av Kroningsmedaljen.

Christian L. Jensen ble student i 1904, tok juridisk embeds-eksamen i 1909, var dommerfullmektig i Moss 1909–11, kst. sorenskriver samme sted 1912, ble overrettssakfører i 1913 og høyesterettsadvokat i 1917. Praktiserende advokat i Oslo. Midlertidig fylkesmann i Oslo og Akershus 1945. Aktor og offentlig forsvarer i Høyesterett 1945–56. Redaktør av Norsk Rettstidende 1946–64. Stortingsmann for Akershus 1937–45. Medlem av Akers herredsstyre 1932–40 og 1945–47, ordfører 1935–40 og 1945.

Styremedlem i A/S Buskerud Papirfabrikk, formann fra 1945. Medlem av direksjonen for Akers Sparebank fra 1943, formann 1956–57. Formann i styret for Forsikringsaktieselskapet Eidsvoll fra 1943, Norges kommunalbank 1945–58. Medlem av representantskapet i Livsforsikringsselskapet Glitne 1937–66, ordfører fra 1957, representantskapet i Nationalteatret 1937–62, ordfører fra 1953. Ordfører i representantskapet for A/S And. H. Kiær & Co. Ltd. 1956–65.

Styremedlem i Juristforeningen 1908, Juristforeningens kandidatgruppe 1915–16, Oslo krets av Den norske Sakførerforening 1925–33, formann i Den norske Sakførerforening 1947–51. Medlem av De nordiske juristmøters norske styre 1948–57. Styremedlem i Den norske Turistforening 1923–33, formann 1933–40, senere medlem av foreningens råd. Æresmedlem 1966. Formann i Norsk Tindeklub 1926–28. Medlem av rådet for Landslaget for Reiselivet i Norge 1933–40, og rådet for Reise-

¹ O. Holtermann: Slægtsbog for Familien Holtermann. 1902.

trafikkforening for Oslo og Omegn 1934–47. Formann Oslo Bymuseum 1946–55. Styremedlem i Foreningen Alines Spædbarnhjem fra 1923, formann fra 1932. Formann i Christiania Skiklub fra 1961.

Innehaver av Den norske Turistforenings turistknapp i gull, Drammen og Oplands Turistforenings knapp i gull, Stavanger Turistforenings turistknapp i gull, Svenska Turistföreningens gullmedalje, Landslaget for Norske Ungdomsherbergers hederstegn.

Ridder av St. Olavs Orden 1954.

Forfatter av

Chr. L. Jensen: Opptegnelser om slekterne Jensen og Prom (trykt som manuskript). 1934.

Emil Theodor og Helene Caspara Moestue's etterkommere (trykt som manuskript). 1961.

Chr. L. Jensen og Ivar Hole: Friluftsløven av 28. juni 1957 med kommentar.

Signe Moestue har 2 barn i 1. ekteskap: Kjell (95.1), Wenche (95.2), og 3 barn i 2. ekteskap: Antonette (95.3), Christian (95.7), Carl Frederik (95.8).

IX a 95.1 (95)

KJELL BERNHARD HOLST, født i Oslo 10. april 1914, død 1941. Eksamen ved Oslo Handelsgymnasium 1935, deretter studieopphold i USA, Tyskland og Sverige for utdanning i papirbransjen. Ansatt i firmaet Ant. B. Nilsen & Co. Ltd. A/S fra 1938. Deltok som frivillig i Finlandskrigene 1940. Gikk sommeren 1941 over grensen til Sverige for å komme til England og melde seg til krigstjeneste der. Forlot sammen med 18 andre norske gutter Sveriges vestkyst i november samme år i en skøyte. Båten forsvant underveis. Tildelt den finske «Minnesmedalj med svärd och spänne».

IX b 95.2 (95)

WENCHE HOLST, født i Oslo 28. april 1917. Gift samme sted 18. januar 1939 med *Thorolf Eie*, født der 27. januar 1906, sønn av generalkonsul, ingeniør Samuel Sigvart Eie, R.Jug.St.Sava O., 1879–1935, og Thora Johanne Grønvold Westad, 1885–.

Hun gjennomgikk i 1934 Oslo kom. Husmorskole, tok eksamen ved Oslo Handelsgymnasium i 1936, og oppholdt seg deretter

noen tid i utlandet. Kontorassistent i Norske Forenede Livsfor-
sikringsselskaper 1938.

Thorolf Eie gjennomgikk Oslo Handelsgymnasium, og tok så
eksamen i 1924 ved Victoria University, Manchester, England.
Ansatt 1926 i maskinfirmaet N. A. Eie, Oslo, ble medinneholder
og seniorsjef i 1935.¹ Har vært styremedlem i Maskingrossistenes
Forening og medlem av Prisutvalget for maskinbransjen. Del-
tagermedaljen for felttoget i Norge 1940–1945.

IX c 95.3 (95)

ANTONETTE HELENE JENSEN, født i Oslo 10. februar 1924. Gift
samme sted 8. juli 1949 med *Sigval Bergesen Maartmann-Moe*,
født der 23. mai 1921, sønn av lege Ragnvald Maartmann-Moe,
1883–1950,² og Charlotte Racine Bergesen, 1892–.³

Hun tok artium i 1943, og deretter avgangsprøve i vevning ved
Statens kvinnelige Industriskole.

Sigval Maartmann-Moe tok artium i 1940, og eksamen ved
Otto Treiders handelsskole i 1942. Grini-fange samme år. Kom
over Sverige til England, og gjennomgikk Marinens intendantur-
kurs i 1944. Filmstudier hos J. Arthur Rank, London, 1946–47.
Senere kurser ved Oslo Akademi for Næringslivet, og ved Be-
driftsøkonomisk Institutt.

Fenrik og regnskapssjef ved marinekommandoen i London
1945–46. Beskjeftiget i filmbransjen 1947–60, som produksjons-
leder, manuskriptforfatter, regissør og produsent (Sigma Film og
Forlag A/S). Produksjonsleder for en rekke norske filmer, bl.a.
«To mistenkelige personer» 1950, «Haakon VII, Norges konge i
krig og fred» 1952, «Norge 1905–1955, vår egen tid», «Peter
van Heeren» 1956, «I slik en natt» 1958. Direktør og styreform-
mann i A/S Norsk Kompost & Co. 1959, fra 1963 ansatt som
sekretær i rederifirmaet Sig. Bergesen d. y. & Co.

Formann i filmregissørenes gruppe av Norsk Filmforbund
1955, nestformann i Norske Filmprodusenters Forening 1958–59.

¹ Firmaet grunnlagt i 1883 av hans farfar Nils Andreas Sigbjørnsen Eie, født
1852 i Nes VA, som grossistforretning i maskinrekvisita og trykkpapir.

² Harald Mortensen: Optegnelser over Schibsted-slekten. 1941. Stensilert.
Slekten Moe stammer fra Ringerike.

³ Ola Aurenes: Bergesen-ätten. 1943.

Tildelt Statens filmpris 1950, Kommunale kinematografers filmstipendium 1951, samt bronsestatuett for filmen «Norwegian Enterprise» ved internasjonal festival for industrifilm i Torino 1958. Deltagermedaljen for felttoget i Norge 1940–1945.

3 barn: Kjell (95.4), Wenche (95.5), Anette (95.6).

X a 95.4 (95.3)

KJELL MAARTMANN-MOE, født i Oslo 16. juni 1951.

X b 95.5 (95.3)

WENCHE MAARTMANN-MOE, født i Oslo 9. juni 1954.

X c 95.6 (95.3)

ANETTE MAARTMANN-MOE, født i Oslo 18. november 1956.

IX d 95.7 (95)

CHRISTIAN ARNE JENSEN, født i Oslo 22. oktober 1925, død 2. desember samme år.

IX e 95.8 (95)

CARL FREDERIK KAARE JENSEN, født i Oslo 7. februar 1928. Gift 1. samme sted 22. juli 1955 med *Lily (Lill) Margaretha Vibe Kahrs*, født i Bergen 13. november 1932, datter av styrmann, senere departementskonsulent Bjørn Vibe Kahrs, 1904–,¹ og Hanna Eugenie Kristoffersen. Ekteskapet oppløst.² Gift 2. 1961 i Oslo med fru *Aagot Anne Falchenberg*, født i Brunlanes 2. juli 1924, datter av skipskaptein, senere fyrmester Edvard Edvardsen og Margit Signora Brodtkorb Hansen.

Carl Frederik Jensen ble student i 1947, og uteksaminert i 1952 som maskiningeniør, grad som Bachelor of Science fra Massachusetts Institute of Technology, USA. Ansatt i Studieselskapet for Norsk Industri 1952–53, først ved emballasjeavdelingen, dernest ved maskinteknisk avdeling. Fra 1953 ansatt som konstruksjonssjef i Norsk Aktieselskap Gasaccumulator (nå A/S Norgas). Tildelt Mekaniske Verksteders Landsforenings pris for

¹ Thora Sollied: Stamtavle over familien Kahrs. 1923.

² Hun senere gift med Mario Peperoni, Roma.

fremragende industriell formgivning 1965 for NAG universalbrenner «X21» og NAG skjærebrenner «X31».

2 barn i 1. ekteskap: Erle (95.9), Christian (95.10), 1 barn i 2. ekteskap: Jannecken (95.11).

X a 95.9 (95.8)

ERLE HELENE JENSEN, født i Oslo 27. februar 1957.

X b 95.10 (95.8)

CHRISTIAN LUDVIG JENSEN, født i Oslo 29. oktober 1959.

X c 95.11 (95.8)

JANNECKEN JENSEN, født i Oslo 17. november 1961.

VIII h 96 (62)

RAGNHILD MOESTUE, født i Oslo 28. juni 1894. Gift samme sted 28. april 1917 med *Thomas Eger*, født der 27. januar 1882, sønn av grosserer Christian Nicolai Eger, 1844–1923,¹ og Anna Toft, 1847–1933.

Thomas Eger er uteksaminert som maskiningeniør fra Kristiania tekniske skole 1903, deretter høyskole i Dresden og Berlin. Ansatt ved Kværner Brug og ved Thunes mek. Værksted i Oslo, samt ved bedrifter i Tyskland, England og USA. Eget konsulentfirma i Oslo 1919–24, senere agenturforretning samme sted.

Styremedlem Tekniske Konsulenters Forening 1919–24. Medlem og sekretær Den norske Ingeniørforenings honorarkomiteé 1923 og 1932. Styreformann Oslo Folkerestauranter 1933–50, medlem av representantskapet for Christiania Spigerverk 1929–55, Norsk Forsikringsselskap Pallas 1942–57, Nylands Verksted 1941–56. Medlem av forstanderskapet for Oslo Sparebank 1929–55.

2 barn: Cecilie (96.1), Randi (96.5).

IX a 96.1 (96)

CECILIE EGER, født i Oslo 16. desember 1918. Gift samme sted 5. juni 1943 med *Rein Henriksen*, født der 17. desember 1915,

¹ Chr. Eger: Slægten Eger. 1916.

H. Krog Steffens: Norske Slægter 1912, s. 110

sønn av direktør for Den norske Amerikalinje A/S, Gustav Henriksen, K.St.O.O., K.D.D.O., K.Finnl.Hv.R., R.S.V.O., 1872–1939,¹ og Lirken Dall, 1882–.²

Hun tok artium i 1933, og eksamen fra Otto Treiders Handelskole 1940. Opphold i Lausanne 1938–39. Deretter ansatt i Norges Brannkasse 1 år, og ved Statens Institutt for Folkehelse 1 år. Gjennomgikk i 1942 Røysum husmorskole på Hadeland.

Rein Henriksen ble student i 1933, tok eksamen ved Oslo Handelsgymnasium 1934, juridisk embedseksamen 1939, ble sakfører 1941, overrettssakfører 1942, og høyesterettsadvokat 1957. Sekretær i Riksskattestyret 1943–45, i Nordisk Skipsrederforening 1945–47, juridisk konsulent i A/S Borregaard 1947, generaldirektør for Borregaard-konsernet 1960.

Formann i styret for Papirindustriens Arbeidsgiverforening 1950–59, og i Norges Industriforbunds skatteutvalg. Medlem av sentralstyret for Norsk Arbeidsgiverforening siden 1958, og av hovedstyret for Norges Industriforbund. Ordfører i representantskapet for Sarpsborg og Oplands Kreditbank. Ridder av St. Olavs Orden. Storkors Østrikske Republikks Fortjeneste Orden. Delta-germedaljen for felttoget i Norge 1940–1945 med rosett.

3 barn: Grete (96.2), Rein (96.3), Morten (96.4).

X a 96.2 (96.1)

GRETE HENRIKSEN, født i Oslo 26. mars 1944.

X b 96.3 (96.1)

REIN CHRISTIAN HENRIKSEN, født i Oslo 7. mai 1947.

X c 96.4 (96.1)

MORTEN HENRIKSEN, født i Sarpsborg 2. mars 1954.

IX b 96.5 (96)

RANDI ELISABETH EGER, født i Oslo 20. november 1921. Gift samme sted 30. juni 1944 med *Heinrich Wilhelm von Seht Matheson*, født i Trondheim 17. januar 1910, sønn av lege Bernhard

¹ Hans foreldre er skipskaptein Kristian Henriksen, født i Berg 1837 (sønn av Henrik Kristiansen), huseier på Alvim i Tune, og Marthe, født i Skjeberg 1843 (datter av selveier Nils Iversen og Grethe Sofie Nilsdatter på Komperud).

² Slekten Dall stammer opprinnelig fra Skotland, hvorfra den kom til Kristiansund. Se Arne Odd Johnsen: Kristiansunds Historie.

Ditlev Matheson, 1869–1921,¹ og Marie Augusta Lucinde von Seht, 1873–1920.

Randi Eger tok artium i 1940, gjennomgikk deretter Otto Treiders Handelsskole, og endelig Røysum Husmorskole på Hadeland.

Wilhelm Matheson avsluttet realskolen i Trondheim i 1926, gjennomgikk skogskolen på Steinkjer 1930, Vinterlandbrukskolen 1933, og Otto Treiders Handelsskole i 1936. Studieopphold i Tyskland i 1931 og 1939. Ansatt ved Saugbrugsforeningen, Halden, 1936–39, skogforvalter hos A. F. Klaveness 1939–42, sekretær og senere inspektør ved Skogdirektoratet 1942–46, kst. disponent for Telemark Tømmersalgslag, Skien, 1943. Administrerende direktør for Norges Treforedlingsråd og Den norske Treforedlingsindustri fellesforening, Oslo, 1946. Fra 1965 tømmerseier ved Sande Tresliperi A/S og Sande Paper Mill A/S. Bosatt i Oslo.

Deltok i overvintringsekspedisjon på Jan Mayen 1933–34, og i Norges Svalbard- og Ishavsundersøkelses ekspedisjon til Spitsbergen 1936.

Formann i Treforedlingsindustriens tømmerkomité siden 1947. Medlem av rådet for Rasjonaliseringsfondet for Skogbruket fra 1951, av Oslo Sparebanks forstanderskap fra 1951, Norsk Skogbruksmuseums råd fra 1954, Det norske Skogseierskaps representantskap fra 1958, dets kontrollkomité fra 1957.

3 barn: Laila (96.6), Else Cathrine (96.7), Wilhelm (96.8).

X a 96.6 (96.5)

LAJLA ELISABETH MATHESON, født i Oslo 21. april 1945.

X b 96.7 (96.5)

ELSE CATHRINE MATHESON, født i Oslo 25. april 1947.

X c 96.8 (96.5)

WILHELM EGER MATHESON, født i Oslo 5. mai 1955.

VII b 97 (61)

ROBERT SOFUS MOESTUE, født i København 28. mai 1854, død samme sted 1. april 1922. Gift i Esslingen, Würtemberg, 9. oktober 1881 med *Caroline Amalie Bollacher*, født i Leonberg,

¹ S. H. Finne-Grønn: Legatslegten Broch, s. 7, 1927.

Württemberg, 9. februar 1855, død i København 19. januar 1904, datter av bryggerieier Imanuel Gottlob Bollacher, 1813–1892, og Johanne Friedrike Lang, 1819–1893. Han ble utdannet i hanskemakervaget. Under sin svennetid oppholdt han seg noen år i Esslingen, men slo seg så ned som hanskemaker i København.

4 barn: Robert (98), Karl (99), Adolf (101), Ingeborg (107).

VIII a 98 (97)

ROBERT FERDINAND EMIL THORALF MOESTUE, født i Esslingen 21. desember 1881. Gift 22. oktober 1905 med *Rosa Piquelel*, født 21. februar 1881, datter av restauratør Hjalmar Piquelel og Ida. Han er utdannet som baker, var en tid bakermester, men ble senere forvalter i en trelasthandel i København.

En sønn av Rosa Piquelel, Johannes, født 13. januar 1901, død 1. oktober 1966, tor navnet Moestue. Han var gift med Ellen Jensen, født 17. desember 1905. De har 3 døtre: Lissie, Ester og Jytte, alle gifte i København.

VIII b 99 (97)

KARL ERVIN MOESTUE, født i Esslingen 5. juni 1883, død i København 18. februar 1926. Gift 29. juli 1916 med *Martha Rosalie Jensen*, født samme sted 4. november 1888, død der 21. mai 1965, datter av sørestauratør Andreas Jensen, 1855–1907, og Charlotte Henningsen, 1858–1911. Han ble utdannet som slakter. Var senere ansatt som leder av København kommunes forsøksgård for griser.

1 datter: Lillian (100).

IX 100 (99)

LILLIAN MOESTUE, født i København 16. mars 1918. Gift samme sted 2. september 1944 med *Leif Bækken*, født på Lillehammer 1. juli 1910, sønn av kjøpmann Lars Bækken, 1878–, og Agnes Karoline Larsen, 1883–.

Hun tok realskoleeksamen i 1934, og eksamen ved Den handelsvidenskabelige Lærestalt i København 1936. Deretter ansatt i J. Jørgensen & Co.s Bogtrykkeri i København som lønningsbokholder og etterkalkulatør.

Leif Bækken er skotøykjøpmann på Lillehammer.

1 datter: Anne-Lise (100.1).

X 100.1 (100)

ANNE-LISE BÆKKEN, født på Lillehammer 15. mai 1945. Artium 1964.

VIII c 101 (97)

ADOLF HANNIBAL MOESTUE, født i Esslingen 22. juli 1884. Gift 30. august 1908 med *Elna Marie Pedersen*, født i Korsør 17. september 1886, død i København 15. februar 1956, datter av gårdskar Peder Pedersen, 1838–1908, og Larsine Christine Ferdinandsen, 1847–1911. Han ble utlært som murer i 1905, og arbeidet først noen år i Tyskland, deretter i forskjellige danske byer, inntil han endelig bosatte seg i København. I 1925 etablerte han seg som selvstendig murmester. *Død i København 30. desember 1967.*

3 barn: Knud (102), Thoralf (105), Ingeborg (106).

IX a 102 (101)

KNUD MOESTUE, født i Korsør 6. april 1906. Gift 21. september 1928 med *Else Helene Iversen*, født i København 7. mai 1910, datter av overpolitibetjent Jens Iversen og Maren Christine Larsen. Han kom først i murerlære, men gikk så over i drosjeftrafikk. Begynte endelig egen engros-forretning i røkede fødevarer (salgssjåfør).

1 sønn: Preben (103).

X 103 (102)

PREBEN MOESTUE, født i København 17. oktober 1928. Gift 11. juli 1953 med *Lizzie Beuschel-Nielsen*, født samme sted 1. desember 1933, datter av snekkermester Hans Henrik Beuschel Nielsen og hustru født Polock. Ansatt i Udenrigsministeriet i København som ministerialbud og sjåfør.

1 datter: Helle (104).

XI 104 (103)

HELLE MOESTUE, født 5. desember 1962.

IX b 105 (101)

THORALF ADOLF MOESTUE, født i København 28. desember 1908. Gift 17. desember 1938 med *Doris Hilda Sørensen*, født i Viborg 20. august 1911, datter av malermester Søren Sørensen og Hilda. Han kom først i lære i herrekonfeksjonsbransjen, men gikk så til

sjøs og var en del år på langfart. Senere ansatt som rigger og oljebåtfører ved Burmeister & Wains verft på Refshaleøen i København.

IX c 106 (101)

INGEBORG CAROLINE CHRISTINE MAGDA MOESTUE, født i Odense 2. september 1912. Gift i København 5. november 1933 med *Willy Louis Heising*, født samme sted 15. september 1912, sønn av stenhuggermester Franz Louis Heising, 1889–1945, og Karen Christensen, 1892–1958.

Ingeborg Moestue kom i lære hos kgl. hof-motehandler Harald Jacobsen, og var der til hun giftet seg.

Willy Heising er utdannet som stenhugger, og etablerte seg i 1960 som selvstendig stenhuggermester i Fredrikssund. Bosatt i København.

1 datter: Birgit (106.1).

X 106.1 (106)

BIRGIT HEISING, født i København 17. april 1935. Gift samme sted 7. mai 1955 med *Preben Oppermann*, født der 16. august 1931, sønn av metallstøper Emil Oppermann og Theodora Hansen. Preben Oppermann er serviceinstruktør for Volkswagen biler.

2 barn: Per (106.2), René (106.3).

XI a 106.2 (106.1)

PER OPPERMANN, født i København 14. oktober 1955.

XI b 106.3 (106.1)

RENÉ OPPERMANN, født i København 31. august 1960.

VIII d 107 (97)

INGEBORG CASPARA CAROLINE MOESTUE, født i København 22. september 1887, død samme sted 20. mars 1954. Gift 15. mai 1915 med *Niels Frederik Jakobsen*, født i København 14. mars 1888, død samme sted 30. januar 1953, sønn av smed Niels Jakobsen, 1862–1933, og Johanne Kirstine Olesen, 1861–1905.

Ingeborg Moestue ble utdannet i søm, men kom senere over i kontorarbeid. Var i omkring 30 år ansatt som kasserske i firmaet «Fotorama», Dansk-Svensk Film.

Frederik Jakobsen var utdannet som smed, og ble senere kasserer i Smedeforeningen.

2 barn: Eva (107.1), Jørgen (107.4).

IX a 107.1 (107)

GURLI KIRSTINE EVA JAKOBSEN, født i København 4. januar 1918. Gift 18. april 1942 med *Viggo Oskar Lund*, født samme sted 22. oktober 1917, sønn av tømrer Holger Emil Theodor Lund, 1881-1960, og Marie Sophie Andersen, 1882-1940. Viggo Lund er fullmektig i Københavns Belysningsvesen.

2 barn: Jette (107.2), Jens (107.3).

X a 107.2 (107.1)

JETTE ANNI LUND, født i København 9. oktober 1944. Gift 12. juni 1965 med *Carl Carsten Jørgensen*, født samme sted 11. juli 1943.

X b 107.3 (107.1)

JENS ERIK LUND, født i København 12. januar 1949.

IX b 107.4 (107)

JØRGEN BENT JAKOBSEN, født i København 4. oktober 1925. Gift 18. april 1957 med *Lis Tørring Sørensen*, født i Struer 3. oktober 1928, datter av Paul Otto Tørring Sørensen, 1908-, og Hansa Kristiansen, 1903-. Bent Jakobsen er regnskapssjef i en vaskeribedrift i København.

VII c 108 (61)

HILDA JENSINE MATHEA MOESTUE, født i København 30. mai 1858, død samme sted 8. februar 1860.

VII d 109 (61)

THORALF MOESTUE, født i København 19. september 1865, død i Randers 12. november 1939. Han ble utdannet for tolletaten på Københavns tollbod, kom deretter til Middelfart, og ble endelig utnevnt til tollassistent i Randers, fra hvilken stilling han gikk av med pensjon i 1930. Han var den siste kongelig utnevnte tollassistent i Danmark.

HELENE CASPARA TØIENS FORFEDRE

Etterfølgende fortegnelse er utarbeidet på grunnlag av trykte kilder og egne arkivundersøkelser.

Systemet er beskrevet på side 193. Årstall som ikke kan angis med full nøyaktighet er satt med *kursiv*.

De nevnte gårder ligger alle i Høland, så fremt intet annet er anført.

- 1 (-2, 68) Helene Caspara Tøien, 1861–1945, papirhandler og fabrikkeier i Oslo, g. m. Emil Moestue, 1852–1897, papirhandler i Oslo.
- 2 (1–3, 51) Johan Christiansen Tøien, 1826–1906, gb. Nordre Rakkestad, g. m. Oliane Sophie Andersdtr. fra Rakkestad (nr. 68).
- 3 (2–4, 32) Christian Svendsen, 1780–1849, gb. Nordre Tøien, g. m. Elen Marie Olsdtr. fra Østereng (nr. 51).
- 4 (3–5, 9) Svend Knudsen, 1753–1825, gb. Østre Tøien, g. m. Anna Olsdtr. fra Tøien (nr. 32).
- 5 (4–6, h) Knud Larsen, 1720–1770, gb. Skulerud, g. m. Inger Olsdtr. fra Ydersbond (nr. 9).
- 6 (5–7, h) Lars Olsen, 1687–1750–, gb. Skulerud, g. m. Siri Knudsdr., 1678–1749.
- 7 (6–8, h) Ole Hansen, 1655–1717, gb. Skulerud, g. m. Bodil Larsdtr., –1729–.
- 8 (7–0, 0) Hans Olsen, 1630–1693, gb. Skulerud, g. m. Gunhild Olsdtr.
- 9 (4–10, 16) Inger Olsdatter, 1722–1769, g. m. nr. 5.
- 10 (9–11, h) Ole Brynhildsen, 1684–1747, gb. Ydersbond, g. m. Siri Gulbrandsdtr. fra Evenby (nr. 16).
- 11 (10–12, 13) Brynild Olsen, –1711, gb. Ydersbond, g. m. Elen Olsdtr., –1740.
- 12 (11–0, 0) Ole Sivertsen, gb. Ydersbond, g. m. Gjøa Jonsdtr. fra Li (nr. 13).
- 13 (11–14, 0) Gjøa Jonsdatter, g. m. nr. 12.
- 14 (13–15, h) Jon Gudmundsen, 1604–1668, gb. Li.
- 15 (14–0, 0) Gudmund, gb. Hovin i Spydeberg.
- 16 (9–17, 30) Siri Gulbrandsdatter, g. m. nr. 10.
- 17 (16–18, 26) Gulbrand Olsen, 1664–1728, gb. Evenby, g. m. Tåran Mortensdtr. fra Soprim (nr. 30).
- 18 (17, 83–19, h) Ole Hallesen, 1631–1676, gb. Bergsjø, g. m. Siri Olsdtr. fra Daltorp (nr. 26).
- 19 (18–20, 24) Halle Gundersen, 1582–, gb. Bergsjø, g. m. Siri Hansdtr.
- 20 (19–21, h) Gunder Olsen, –1589, gb. Bergsjø, g. m. Gyri Hallesdtr. fra Botner (nr. 24).

- 21 (20–22, 0) Ole Torersen, –1571–, gb. Bergsjø (opplyser at slekten har sittet på gården siden 1460),
g. m. Ragnhild.
- 22 (21–23, 0) Torer Olsen, –1541–, gb. Bergsjø.
- 23 (22–0, 0) Ole, –1530–, gb. Bergsjø.
- 24 (19–25, h) Gyri Hallesdatter, g. m. nr. 20.
- 25 (24–0, 0) Halle Torkildsen, gb. Botner,
g. m. Gjæa, datter av Mogens Gulbrandsen.
- 26 (17, 83–27, 0) Siri Olsdatter, g. m. nr. 18.
- 27 (26–28, 0) Ole Arnesen, 1586–1666–, gb. Daltorp.
- 28 (27–29, h) Arne Olsen, gb. Daltorp (repr. ved kongehyldningen 1610).
- 29 (28–0, 0) Ole Hallvardsen, gb. Daltorp,
g. m. Åse Torkildsdtr.
- 30 (16–31, h) Tåran Mortensdatter, –1728–, g. m. nr. 17.
- 31 (30–0, 0) Morten Bergersen, 1628–1711, gb. Soprim,
g. m. Ingri Knudsdtr., –1711–.
- 32 (3–33, 46) Anna Olsdatter, 1757–1804, g. m. nr. 4.
- 33 (32–34, 42) Ole Sypriansen, 1728–1808, gb. Øvre Tøien,
g. m. Kari Gulbrandsdtr. fra Åmot (nr. 46).
- 34 (33–35, 36) Syprian Halvorsen, 1680–1747, gb. Tøien,
g. m. Anne Andersdtr. fra Bunes (nr. 42).
- 35 (34–0, 0) Halvor Halvorsen, 1650–1741, gb. Nordre Eid,
g. m. Anne Sypriansdtr. fra Riser (nr. 36).
- 36 (34–37, h) Anne Sypriansdatter, 1660–1742, g. m. nr. 35.
- 37 (36–38, 0) Syprian Helgesen, 1630–1678, gb. Riser,
g. m. Marthe Gulbrandsdtr. fra Søndre Eid.
- 38 (37–39, 0) Helge Sypriansen, gb. Logn.
- 39 (38–40, 0) Syprian Augustusen, gb. Hemnes, lensmann 1613–1628.
- 40 (39–41, h) Augustus Frantsen Flor, 1575–1604, sogneprest i Høland.
- 41 (40–0, 0) Frants Frantsen Flor, –1581, sogneprest i Nannestad,
g. m. Margrethe Olufsdtr. (Se side 201, nr. 443).
- 42 (33–43, 44) Anne Andersdatter, 1688–1728, g. m. nr. 34.
- 43 (42–0, 0) Anders Pedersen, –1706, gb. Bunes,
g. m. Johanne Hermansdtr. fra Goro (nr. 44).
- 44 (42–45, 0) Johanne Hermansdatter, –1697, g. m. nr. 43.
- 45 (44–0, 0) Herman Henriksen, 1620–1664–, gb. Goro.
- 46 (32–47, h) Kari Gulbrandsdatter, 1734–1771, g. m. nr. 33.
- 47 (46–48, h) Gulbrand Olsen, 1702–, gb. Åmot, Setskog,
g. m. Margrethe Syversdtr. fra Hverven.
- 48 (47–49, 0) Ole Syversen, 1670–1727, gb. Åmot,
g. m. Malene Johansdtr., –1727–.
- 49 (48–50, h) Syver Torbjørnsen, –1713, gb. Åmot.
- 50 (49–0, 0) Torbjørn Brynildsen, 1626–1694, gb. Åmot,
g. m. Kari Olsdtr., –1694–.
- 51 (2–52, 61) Elen Marie Olsdatter, 1794–, g. m. nr. 3.

- 52 (51–53, 59) Ole Eriksen, 1761–1794, gb. Østereng,
g. m. Helene Evensdr. fra Skreppestad (nr. 61).
- 53 (52–54, 57) Erik Olsen, 1730–1785, gb. Østereng,
g. m. Ingeborg Reiersdr. fra Lunder (nr. 59).
- 54 (53–55, h) Ole Eriksen, 1707–1780, gb. Hafsten, også eier av Østereng,
g. m. Anne Olsdr. fra Østereng (nr. 57).
- 55 (54, 65, 102–56, h) Erik Gudmundsen, 1661–1719, gb. Riser,
g. m. Siri Sørensdtr., 1661–1747, antagelig datter av Søren Olsen Næs.
- 56 (55–0, 0) Gudmund Bjørnsen, 1580–1667, gb. Rud i Aurskog,¹
g. m. Kirsti Olsdr., –1717.
- 57 (53–58, h) Anne Olsdatter, 1716–1796, g. m. nr. 54.
- 58 (57–0, 0) Ole Andersen, 1679–1738, gb. Østereng,
g. m. Maren Eskildsdr., –1738–.
- 59 (52–60, h) Ingeborg Reiersdatter, 1735–1813, g. m. nr. 53.
- 60 (59–0, 0) Reier Ingvoldsen, –1780, gb. Lunder (Vestereng), også eier av Basnes
og Tonsberg skog,
g. m. Eli Pedersdr., –1780–.
- 61 (51–62, 64) Helene Evensdatter, 1733–1801–, g. m. nr. 52.
- 62 (61–63, 0) Even Jonsen, –1727, gb. Skreppestad,
g. m. Maren Sørensdtr. fra Riser (nr. 64).
- 63 (62–0, 0) Jon Oudensen, gb. Nygård.
- 64 (61–65, 66) Maren Sørensdatter, 1745–1821, g. m. nr. 62.
- 65 (64–55, h) Søren Eriksen, 1703–1778, gb. Riser,
g. m. Siri Knudsdr. fra Skarrebøl (nr. 66).
- 66 (64–67, h) Siri Knudsatter, g. m. nr. 65.
- 67 (66–0, 0) Knud Mortensen, 1667–1735, gb. Skarrebøl,
g. m. Mari Svendsdr.
- 68 (1–69, 103) Oliane Sophie Andersdatter, 1832–1887, g. m. nr. 2.
- 69 (68–70, 87) Anders Tollefsen, 1797–1878, gb. Mellom-Rakkestad,
g. m. Helene Christiansdr. fra Enger (nr. 103).
- 70 (69–71, 84) Tollef Eriksen, 1754–1818, gb. Søndre Gangnes,
g. m. Christence Andersdr. fra Gangnes (nr. 87).
- 71 (70–72, 81) Erik Edwardsen, 1714–1764, gb. Hellesjø (også Berger og Bolstad),
g. m. Ingeborg Tollefsdr. fra Kinneslund (nr. 84).
- 72 (71–73, 78) Edvard Eriksen, –1713–1723–, gb. Hellesjø (også parter i Berger
og V. Enger),
g. m. Åse Svendsdr. fra Enger (nr. 81).
- 73 (72–74, 75) Erik Torkildsen, 1650–, gb. Skaug i Skiptvedt,
g. m. Johanne Svendsdr. fra Rakkestad (nr. 78).
- 74 (73–0, 0) Torkild Olsen, 1616–1664–, gb. Skaug,
g. m. Rønnoug Willumsdr. fra Skaug (nr. 75).

¹ Sannsynlig slektsrekke: 1) Bjørn, 1515–, gb. Halvorsrud i Aurskog. 2) Halvor Bjørnsen, –1575–, gb. Halvorsrud, kirkeverge. 3) Bjørn Halvorsen, –1594–, gb. Halvorsrud. 4) Gudmund Bjørnsen, 1580–1667, gb. Rud i Aurskog.

- 75 (73–76, 0) Rønnoug Willumsdatter, g. m. nr. 74.
- 76 (75–77, 0) Willum Asgautsen, –1657, gb. Skaug i Skiptvedt.
- 77 (76–0, 0) Asgaut, gb. Skaug.
- 78 (71–79, h) Johanne Svendsdatter, g. m. nr. 73.
- 79 (78–80, 0) Svend Svendsen, 1616–1697, gb. Rakkestad, lensmann,
g. m. Tore Olsdtr., 1612–1697.
- 80 (79–0, 0) Svend Engebretsen, –1645, gb. Skattum, lensmann.
- 81 (71–82, 83) Åse Svendsdatter, g. m. nr. 72.
- 82 (81–0, 0) Svend Hansen, –1694, gb. Søndre Enger,
g. m. Siri Olsdtr. fra Bergsjø (nr. 83).
- 83 (81–18, 26) Siri Olsdatter, –1723, g. m. nr. 82.
- 84 (70–85, h) Ingeborg Tollefsdatter, –1764–, g. m. nr. 71.
- 85 (84–86, 0) Tollef Andersen, 1674–1748, gb. Kinneslund,
g. m. Tore Jonsdtr., 1683–1755.
- 86 (85–0, 0) Anders, 1632–1664–, gb. Bolstad.
- 87 (69–88, 97) Christence Andersdatter, 1753–1807, g. m. nr. 70.
- 88 (87–89, 93) Anders Christensen, 1722–1773, gb. Søndre Gangnes,
g. m. Guri Guttormsdtr. fra Øvre Logn (nr. 97).
- 89 (88–90, h) Christen Nielsen, 1693–1753, gb. Søndre Gangnes (part i Kragtorp),
g. m. Anne Pedersdtr. fra Gangnes (nr. 93).
- 90 (89–91, 0) Niels Mikkelsen, –1708–1732, gb. Søndre Hemnes,
g. m. Kirsten Mortensdtr., –1718, (part i Kragtorp).
- 91 (90–92, 0) Mikkil Olsen, 1642–1666–, gb. Flaten i Rømskog.
- 92 (91–0, 0) Ole Andersen, 1601–1666–, gb. Flaten.
- 93 (88–94, 95) Anne Pedersdatter, –1753–, g. m. nr. 89.
- 94 (93–0, 0) Peder Mortensen, 1661–1740, gb. Søndre Gangnes,
g. m. Ragnhild Andersdtr. fra Gukild (nr. 95).
- 95 (93–95, h) Ragnhild Andersdatter, g. m. nr. 94.
- 96 (95–0, 0) Anders Torsen, –1721, gb. Gukild,
g. m. Ingrid Nielsdtr., –1723.
- 97 (87–98, 102) Guri Guttormsdatter, 1725–, g. m. nr. 88.
- 98 (97–99, 100) Guttorm Pedersen, 1689–1728, gb. Øvre Logn,
g. m. Margrethe Eriksdtr. fra Riser (nr. 102).
- 99 (98–0, 0) Peder Guttormsen, –1715, gb. Øvre Logn,
g. m. Gunhild Evensdtr. fra Øvre Logn (nr. 100).
- 100 (98–101, h) Gunhild Evensdatter, –1715–, g. m. nr. 99.
- 101 (100–0, 0) Even Evensen, 1631–1693, gb. Øvre Logn,
g. m. Goro Christophersdtr.
- 102 (97–55, h) Margrethe Eriksdatter, g. m. nr. 98.
- 103 (68–104, h) Helene Christiansdatter, 1795–, g. m. nr. 69.
- 104 (103–105, h) Christian Mortensen, 1757–, gb. Nordre Enger (senere Graver-
holt),
g. m. Marthe Halvorsdtr., 1761–1797.
- 105 (104–0, 0) Morten Knudsen, 1714–1794, gb. Nordre Enger,
g. m. Goro Andersdtr., 1724–1804.

Thorvald Moestue
1831–1905

VI j 111 (18)

THORVALD MOESTUE, 1831–1905. Grosserer og fabrikkеier, Oslo. Gift med *Hanna Moestue*, 1832–1920.

1 sønn: Frithjof (112).

VII 112 (111)

FRITHJOF CHRISTOPHER MOESTUE, født i Oslo 26. mars 1867, død samme sted 9. mai 1897. Gift der 18. september 1892 med *Marie Louise (Mia) Horn*, født i Nes A 28. juli 1869, død i Oslo 16. mai 1948, datter av garnisonsprest dr. philos. Erik Frederik Barth Horn, R.St.O.O., 1829–1899,¹ og Josephine Schjøtt, 1837–1914.

Frithjof Moestue tok eksamen ved Christiania Handelsgymnasium i 1885, og artium i 1886. Etter et par års opphold i Dresden, ble han ansatt i firmaet Thv. Moestue & Co., hvor han var disponent ved fabrikkеn.

Mia Horn ble utdannet i musikk, og studerte hos kjente norske og utenlandske kunstnere, bl.a. i Berlin og Paris. Skrev musikk-korrespondanser fra utlandet til norske aviser. Senere virket hun som sangpedagog i Oslo, og var musikkanmelder for Morgenbladet. Formann i Kristiania Musikklererforening 1909–12, ble senere æresmedlem. Tok i 1914 initiativet til stiftelsen av Norske Musikklereres Landsforbund, hvor hun også var formann og senere ble æresmedlem. Hun var i 1926 medstifter av A/S Norsk Notestikk og Forlag, og i to år redaktør av «Musik for Hjemmet». Norsk representant ved den 1ste internasjonale musikkpedagog-kongress i Berlin 1913.

Hun har utgitt «Sangkunstens Historie» (1917), og komposisjoner for sang, piano, samt bearbeidet norske folkeviser for kor. Under pseudonymet «Louise Horn» har hun videre utgitt barnebøkene «Glade Sommerdager» (1929), og «Jim og jeg» (1930). Endelig skrev hun under pseudonymet «Nils Otto» kriminalromanen «Majorstuen – Monte Carlo» (1932).

2 barn: Eyvind (113), Signe (116).

¹ C. W. Ludv. Horn: Mindeblade om dem fra hvem jeg stammer. 1910.

Victor Hellern: E. F. B. Horn. Religionsfilosofen som innleder den nyere tids teologi og forkynnelse i Norge. 1965.

VIII a 113 (112)

EYVIND MOESTUE, født i Oslo 22. juni 1893. Gift samme sted 1945 med *Harriet Horn*, født der 22. november 1912, datter av lege, dr. med. Jan Horn, 1877–1960,¹ og Harriet Rachlew, 1884–.

Han tok artium i 1911, studerte så arkitektur først i Darmstadt, så i München hvor han tok diplomeksamen i 1916. Senere privatpraktiserende arkitekt i Oslo. Har utført en rekke større byggearbeider, således bl.a. Avaldsnes kirkes gjenreising, Ingeniørenes Hus i Oslo, Ingierstrand restaurant og badeanlegg, Moss og Sarpsborg krematorier, Norges Banks avdeling i Kristiansund, kvarteret Bergkrystallen på Lambertseter, Vardø kirke, Norges Brannkasses nybygg i Oslo, Studentbyen på Sogn.

Formann i Oslo Arkitektforening 1938–40, president i Norske Arkitekters Landsforbund 1951–55. Medlem av Oslo bys fasaderåd 1940–47, og av Statens antikvariske Bygningsnemnd 1951–65. Medlem av juryen for arkitektkonkurransene om konserthuset i Oslo, og om Henie-Onstad museet på Høvik. Overordentlig medlem av Det kgl. Akademi for de skjønne Kunster, København, fra 1954. Ridder av den franske Æreslegion.

Harriet Horn tok artium i 1931, gjennomgikk husmorskole, og var derpå et års tid i England. Studerte så i 4 år ved Statens Håndverks- og Kunstindustriskole i Oslo, og avsluttet sin utdannelse i 1938 ved Akademie für angewandte Kunst i München. Arbeidet i 1939–46 på arkitektkontor.

2 barn: Marianne (114), Katrine (115).

IX a 114 (113)

MARIANNE MOESTUE, født i Oslo 4. april 1946. Artium 1965, eksamen ved Oslo Handelsgymnasiums sekretærlinje 1966.

IX b 115 (113)

KATRINE MARIE MOESTUE, født i Oslo 16. mars 1951.

VIII c 116 (112)

SIGNE MOESTUE, født i Oslo 8. desember 1894. Gift 1. i Berlin 1915 med *Wilhelm (Willy) Rafn*, født i Bergen 16. juni 1890,

¹ P. K. Røhr: Røer – Røhr. 1920.

Sverre Tveter: Slekten Sørsdal og Svang fra Lier. 1945.

død 20. august 1942, sønn av skipsfører Hans Christian Rafn, 1833–1899, og Hanna Halvorsen, 1847–1939. Ekteskapet oppløst. Gift 2. i København 9. oktober 1920 med *Oscar Horn*, født i København 14. september 1877, død 28. august 1954, sønn av apoteker Victor Horn og Thyra Glahn. Ekteskapet oppløst.

Hun studerte kunsthistorie ved Humboldt-akademiet (Berlins Universitet) i tre år, med avsluttende eksamen i 1915. Ble autorisert «svensk» sykegymnast i København 1917, og praktiserte som dette halvannet år ved det norske hospital i Brooklyn (barneavdelingen for poliomyelitt), USA. I mange år var hun bosatt i København, men flyttet senere tilbake til Oslo. Hun har foretatt mange utenlandsreiser, og har herunder, også ellers, skrevet en rekke artikler i dansk og norsk presse om kunst og kunsthistoriske emner. Har holdt et stort antall foredrag med egne farvelysbilleder om italienske byer og deres kunst. Medlem av Norsk Presseforbund.

Willy Rafn ble student i 1907, og dr. ing. i 1912. Fra 1929 ansatt ved Nestlé & Anglo Swiss Cond. Milk Co., Vevey, Sveits, og fra 1938 direktør ved datterselskapet De norske Melkefabrikker A/S, Oslo.

Oscar Horn ble dansk student i 1897, lege 1905, dr. med. 1916. Praktiserende gynekolog i København. Tidligere gift med Ebba Valborg Trolle, 1889–1920.

1 datter: Karen, adoptert Horn (116.1).

IX 116.1 (116)

KAREN HORN, født 1. mai 1919. Gift i København 14. februar 1948 med *Jan Horn*, født i Oslo 17. september 1921, sønn av forannevnte lege dr. med. Jan Horn, 1877–1960, og Harriet Rachlew, 1884–. Ekteskapet oppløst. Hun arbeidet først som laboratorieassistent på Statens Seruminstitut i København. Reiste i 1946 til Oslo, hvor hun gjennomgikk Norske Kvinners Nasjonalråds Sociale Kurser. Arbeidet så ved Sahlgrenska Sjukhuset i Gøteborg, senere som sosialkurator ved Vestfold Fylkes-sykehus i Tønsberg, ved Oslo kommunes Barnevernsnemnd 1956–60, Barnepsykiatrisk avdeling ved Rikshospitalet i Oslo 1960–62, og igjen fra 1966, Barnepsykiatrisk klinikk i Oslo 1963–65.

Jan Horn ble student i 1939, og tok medisinsk eksamen ved Gøteborgs Høgskola 1949. Lege ved Vestfold Fylkessykehus i Tønsberg, senere ved Rikshospitalet i Oslo.

1 sønn: Erik (116.2).

X 116.2 (116.1)

ERIK JAN HORN, født i Tønsberg 19. september 1951.

Ludvig Moestue
1838-1925

LUDVIG MOESTUES LINJE

VII 118 (18)

LUDVIG MOESTUE, 1838–1925. Grosserer og fabrikkieier, Oslo. Gift med *Petronelle Faye*, 1840–1903.

5 barn: Andreas (119), Finn (120), Ludvig (132), Thorvald (133), Gabrielle (140).

VII a 119 (118)

ANDREAS MOESTUE, født på gården Holm i Hurum 29. juli 1870, mens moren var på besøk hos sin søster Anne Marie Schytte. Død i Nannestad 2. april 1949. Han var elev av Oslo Handelsgymnasium, og deretter til 1909 ansatt som handelsfullmektig i firmaet Thv. Moestue & Co. Senere av helbredshensyn bosatt i Nannestad. Medstifter av Skiklubben Skuld.

VII b 120 (118)

FINN¹ NICOLAY MOESTUE, født i Oslo 24. august 1871, død samme sted 31. desember 1952. Gift i Trondheim (Domkirken) 15. april 1899² med *Petra Hoffmann*, født på Ytterøy 14. oktober 1873, død i Oslo 10. desember 1937, datter av oberstløytnant, lege Reinholdt Hoffmann, R.St.O.O., Kr.med., 1836–1929,³ og Petra Bernhardine Anker, 1844–1929.⁴

Etter endt middelskole reiste han til Trondheim for å utdanne seg til tekniker. Var elev ved Trondheims tekniske læreanstalt i 1888, men avbrøt så skolegangen der og vendte tilbake til Oslo, hvoretter han i 2 år var elev ved Christiania Handelsgymnasium. Derpå oppholdt han seg et år i Tyskland, var en kortere tid ansatt i firmaet Harbitz & Olafsen, kolonial en gros, og ansattes så høsten 1892 i firmaet Thv. Moestue & Co., hvor han ble kontorsjef og prokurist. I 1908 ble han firmaets disponent, og i 1924 dets administrerende direktør. Han foretok våren 1892 av helbredshensyn en reise med skip til Sfax i Tunis. Medstifter av Skiklubben Skuld 1886.

¹ Døpt Fin.

² Til vielsen komponerte organist Kristian Lindeman en egen bryllupsmarsj.

³ Se side 90.

⁴ Danmarks Adels Aarbog 1952.

Petra Hoffmann var som ung i noen år ansatt på apotek i Trondheim. Hun deltok ved flere anledninger som amatørskuespiller ved Trondhjems teater.

3 barn: Sven (121), Jacob (124), Else (131).

VIII a 121 (120)

SVEN REINHOLDT MOESTUE, født i Oslo 7. februar 1900. Gift samme sted (Akershus slottskirke) 29. april 1926 med sin slektning *Cathrine Andrea Dahl*, født der 24. september 1901, datter av major John Collett Anker Dahl, R.F.Æ.L., Off.G.F.O., B.Mil.Kors 1, 1866–1938,¹ og Anna Marie (Mia) Stang, 1873–1956.²

Major John C. A. Dahl er sønn av direktør ved Den høiere Landbruksskole på Ås Fredrik August Dahl, R.St.O.O., R.S.V.O., R.D.D.O., 1818–1890, og Helga Anker, 1842–1928, hvis far er kaptein John Collett Anker, 1816–1866.

Mia Stang er datter av godseier Niels Anker Stang, R.St.O.O., 1832–1914, og Cathrine Andrea (Thrine) Faye, 1832–1890, som er søster av Netta Moestue, født Faye (side 180) og Petra Moestue, født Faye (side 190). Se oversikten side 203.

Slekten Anker, opprinnelig fra Gøteborg (side 199), nedstammer fra Christiania-kjøpmannen Erich Anker, 1644–1699, hvis sønn sogneprest Bernt Anker, 1680–1724, er far til Antonette Sverdrup født Anker (side 175) og til justisråd Christian Anker, 1711–1765. Den sistnevnte er far til godseierne Bernt, Peder og Jess Anker (side 123). Jess Anker, 1753–1798, er far til godseier Morten Anker på Frogner, 1780–1838, som igjen er far til sorenskriver Bernt Anker, 1809–1881, (side 90) og foran nevnte kaptein John Collett Anker, 1816–1866.

Sven Moestue og Cathrine Dahl er således både tremenninger og firmenninger, men forbindelsen går ennå videre, idet samtlige foreldre er innbyrdes beslektet gjennom følgende felles forfedre (nærmeste ledd i kombinasjonen). *Finn Moestue* og *Petra Hoffmann*: Gjestgiver Christen Morstuen, nr. 5, side 193. Sogneprest Bernt Anker, nr. 360, side 199. Lierbonden Peder Viker (Linnes-Blakstad), nr. 427, side 201. *Finn Moestue* og *John Dahl*: Sogneprest Bernt Anker, nr. 360, side 199. *Finn Moestue* og *Mia Stang*: Kjøpmann Andreas Faye, side 203. Kjøpmann Erich Anker, nr. 361, side 199. *Petra Hoffmann* og *John Dahl*: Godseier Morten Anker. Lavettmaker på Akershus Niels Pedersen (Leuch/Abelsted). *Petra Hoffmann* og *Mia Stang*: Kjøpmann Erich Anker, nr. 361, side 199. Prost Erik Pedersen

¹ G. Elgenstierna: Svenska Släktkalendern 1936, s. 193.

Svenskt Biografiskt Lexicon, 9. bind, s. 558.

Svenska Män och Kvinnor, bind. 2.

Felix Dahl: Släkten Dahl 1653–1944.

² Haagen Krog Steffens: Slægten Stang. 1905.

Thomas Stang og Ulrich Stang: Den Fredrikshaldske Slekt Stang. 1959.

Leganger. Bonde Peder Viker (Blakstad/Linnes), nr. 427, side 201. *John Dahl og Mia Stang*: Kjøpmann Erich Ancher, nr. 361, side 199. Bonde Peder Viker (Blakstad/ Linnes), nr. 427, side 201.

Sven Moestue ble student i 1918, og tok forberedende prøve i filosofi ved Universitetet i 1920. Wangs handelsskole 1919. Begynte å studere sosialøkonomi, men avbrøt dette til fordel for praktisk-faglig utdanning. Studieopphold i Tyskland og England 1921–22, bl.a. ved professor dr. Paul Klemms papirtekniske laboratorium i Leipzig-Gautsch. Praktikant ved Hamang Papirfabrik, Sandvika.

Ansatt i firmaet Thv. Moestue & Co. A/S, etter hvert prokurist, disponent og styremedlem, inntil 1943. Forliksmann (dommer) ved Oslo Forliksråd 1952, formann der fra 1962. I denne egenskap også fast medlem av Vergemålsretten.

Medlem av Oslo Bystyre 1935–59, varamann i formannskapet 1948–55. Har vært medlem av en rekke kommunale utvalg m. v., således varaformann i Skatteutvalget, Barnehjemsutvalget, Forsorgsstyret, Pensjonskassens styre. Medlem av Vergerådet, Brenselsnemnda, styret for Oslo Brenselsentral, komitéen for revisjon av Politivedtekten (1950). Deltok i Den nordiske kommunalkonferanse i Stockholm 1946. Medlem av Oslo Høyres fellesstyre, forstanderskap og representantskap.

Styremedlem A/S Silva (tømmerimpregnering), Notodden, 1936–38, og A/S Stangeskovene (skogbruk og trelast), Halden, 1943–45. Styremedlem A/S Paléhotellet, Oslo, 1949–63, og styreformann i dettes forløper Interessentskapet Angnor. Selskapets plan om oppførelse av et storhotell på den ervervede tomt Fred. Olsens gate 6 lot seg ikke gjennomføre på grunn av byggestriksjoner. Representantskapsmedlem Saugbrugsforeningen, Halden, fra 1945 (varamann fra 1939), Christiania Søforsikrings-selskab fra 1944, Forsikrings-Aktieselskapet Poseidon fra 1951. De to siste selskaper fra 1965 sammensluttet til Forsikrings-aksjeselskapet Christiania Sø og Poseidon.

Medlem av bestyrelsen for Det norske Studentersamfund vårsemesterne 1922 og 1928, formann høstsemesteret 1928. Formann for Studentersamfundets fri Undervisning skoleåret 1921–22. Formann for den norske delegasjon ved det nordiske studentermøte i Stockholm juni 1928. Deleget for Studentersamfundet

ved nordiske studenterkonferanser i Gøteborg og København 1929. Medlem av arrangementskomitéen for Foreningen Nordens nordiske studentermøte i Larvik samme år. Arrangerte den norske deltagelse i det nordiske studentermøte på Island ved Alltingsjubiléet i 1930, men deltok ikke selv. Deltok i 1924 i stiftelsen av Studenterbladet Minerva, og var redaktør av dette i 1925. Formann i Den konservative Studenterforening 1927. Mangeårig medlem av styret for Studenternes Selvhjelpsforening.

Formann i Papirgrossisternes Landsforening 1936–45 (varmann i styret fra 1932). Formann i Norske Eskefabrikkers Landsforening 1943–64 (styremedlem fra 1933). Styremedlem Oslo Handelsstands Forening 1939–45. Medlem av hovedstyret for Oslo Håndverks- og Industriforening 1954–58, og formann i det tilsluttede Industrigruppenes Centralstyre. Medlem av styret (arbeidsutvalget) i Norges Handelsstands Forbund 1945 (varmann 1941). Medlem av hovedstyret for Norges Industriforbund 1954–58. Medlem av rådet for Reisetrafikkforening for Oslo og Omegn.

Medlem av Prisutvalget for norsk papir og papp 1939–46. Medlem av Handelens Importutvalg (arbeidsutvalget) fra 1945. Medlem av flere utvalg under Norges Standardiserings-Forbund. Formann i Rådet for Variantbegrensning fra dets opprettelse i 1957 og til 1962, likeledes formann i det forberedende utvalg for variantbegrensning (innstilling 1955). Medlem av Oslo Handelsstands Forenings Femtimannsutvalg fra 1938, og av Børsens Voldgiftsrett 1938–41.

Norsk representant ved det første europeiske møte for kartonasjefabrikanter i Amsterdam 1955, og har senere deltatt i en rekke europeiske møter for kartonasje- og papirvareindustriene. Medvirket i 1960 til stiftelsen av Den europeiske Kartonasjeunion, og av European Carton Makers Association (ECMA). Ordfører i sistnevntes tekniske komité til 1964.

Deltok i stiftelsen av Den norske Emballasjekomité i 1955, og var senere dennes viseformann inntil 1965. Deltok også i stiftelsen av Nordisk Emballasje Selskap i Gøteborg 1953. Jury medlem ved emballasjekonkurransene om Eurostar-prisen (London 1959, Paris 1960, London 1961), Norstar-prisen (Oslo 1961, 1962, 1964), og Svenska Emballagepriset (Stockholm 1964).

Formann i styret for De Ankerske Midler, medlem av direksjonen for Det Ankerske Vaisenhus. Ulønnet forstander for Oslo Gamlehjem for Kvinder (tidligere Det gamle Fattighus) 1950–60. Formann i tilsynskomiteén for Oslo Handelsstands Alderdomshjem 1946–65. Medlem av styret for P. M. Eckersbergs og hustru Regine Eckersbergs legat, Christen Schrøders legat, G. Sverdrup Dahls legat for unge forretningsmenn i Oslo. Medlem av arrangementskomiteén for hyldningstoget til Kongen i 1945.

Innbudt livsvarig medlem av Det norske Studentersamfund siden 1921. Innehaver av Studentersamfundets sølvklubbe. Kommandør av Studentersamfundets akademiske orden «Den gyldne Gris» 1963, ridder fra 1946, og kommandør av den akademiske orden «Bokugla» (Friundervisningen). Innehaver av Oslo Håndverks- og Industriforenings hederstegn. Æresmedlem av Norske Eskefabrikkers Landsforening.

Har skrevet forskjellige artikler i dags- og fagpresse om emballasje, variantbegrensning, slektshistorie, forlikrådene, og videre et kapittel om pappemballasje i «Fra Vinkelhake til Linotype» (festskrift til firmaet Gjestvangs Grafiske Fagforretning A/S's 75 års jubileum i 1951). Forfatter av denne slektsbok.

Cathrine Dahl hadde etter endt skolegang lengre utenlandsopphold i Sverige, Frankrike og Italia. Hun forberedte seg til translatøreksamen i fransk, men fikk ikke dispensasjon fra aldersbestemmelsene til å fremstille seg til denne. Utdannet som barnehavelærerinne ved Barnevernsakademiet i Oslo. Medlem av tilsynskomiteén for Dronning Louises daghjem 1938–45. Varamann i Vergerådet 1948–54.

2 barn: Annechen Cathrine (122), Mary (123).

IX a 122 (121)

ANNECHEN CATHRINE MOESTUE, født i Oslo 10. november 1927, død 25. desember samme år.

IX b 123 (121)

MARY MOESTUE, født i Oslo 28. november 1927. Gift samme sted 1. desember 1956 med *Trygve Øivind Hauge*, født der 9. mai 1925, sønn av intendanturkaptein Trygve Hauge, 1892–1956, og Jenny Therese Caspara Fossum, 1891–.

Hun gjennomgikk Oslo kom. Husmorskole 1945, ble utdannet som barnepleierske ved Åkeberg Barnehjem, og gikk deretter inn som elev ved Norske Kvinners Sanitetsforenings sykepleierskole i Oslo med eksamen 1951. Ansatt som assistentsøster ved operasjonsstuen på Rikshospitalets øre-, nese-, halsavdeling 1951–56. Hadde med permisjon et års studieopphold i Storbritannien 1954, og arbeidet herunder et halvt år som sykepleierske ved Royal Infirmary i Edinburgh. I 1967 eksamen ved Statens helse-søsterskole, Oslo.

Øivind Hauge ble student i 1944, og tok embedseksamen i realfag i 1951. Var under krigen medlem av mil.org., og i 1945 et par måneder leder for fangeleiren for landssvikere på Tolga. Ble i 1951 vitenskapelig assistent, senere konsulent, ved Universitetets Astrofysiske Institutt, og deltok i oppbyggingen av observatoriet på Harestua. Lektor ved Foss skole i Oslo 1956–57, ved Frogner skole 1957–61. Fra 1961 universitetslektor i fysikk, fra 1964 i astrofysikk.

Medlem av styret for A/S Stangeskovene, Halden, fra 1959, og av styret for dettes datterselskap Tistedal Treindustri A/S. Styremedlem i Norsk Astronautisk Forening fra 1955, formann 1957–62. Har med offentlig stipendium deltatt i Nordisk astronomisk kongress i København 1962, og i Internasjonal astronomisk unions kongress i Hamburg 1964, samt i internasjonale sommerkurser i astrofysikk i Manchester 1962 og Athen 1964.

Han har utgitt følgende arbeider:

Hans Hauge/Øivind Hauge: Regning. Lære- og oppgavebok for handels- og kontorlæringskolen.

Hans Hauge og Øivind Hauge: Regnskapslære I, II og III, for handelslæringskolen.

Øivind Hauge og Anders Storruste: Laboratorieøvelser i fysikk.

I serien «Astrophysica Norvegica» Vol. V og VI, utgitt av Det norske Videnskaps-Akademi i Oslo:

G. Eriksen, Ø. Hauge and E. Tandberg-Hansen: Radio-Frequency Observations on the Solar Eclipse of June 30, 1954.

Øivind Hauge: Statistical Investigations of Solar Radio Bursts on 200 Mc/s.

Øivind Hauge: On short periodic variations in solar noise storms on 200 Mc/s.

Øystein Elgarøy and Øivind Hauge: On the features of storm bursts in the 200 Mc/s range.

Øivind Hauge: Variations in the solar base level radiation on 200 Mc/s.

I boken «Romforskning og romfart», utg. 1956 med bidrag av Norges almenvitenskapelige forskningsråd: Kapitlet «Romsonder».

2 barn: Sven (123.1), Anne Cathrine (123.2).

X a 123.1 (123)

SVEN ØIVIND HAUGE, født i Oslo 30. juni 1957.

X b 123.2 (123)

ANNE CATHRINE HAUGE, født i Oslo 14. august 1959.

VIII b 124 (120)

JACOB HOFFMANN MOESTUE, født i Oslo 21. august 1902. Gift samme sted 24. mars 1931 med *Clara Marie Nathalie Mustad*, født i Duclair, Frankrike, 7. april 1908, datter av fabrikkier, ingeniør Hans Clarin Hovind Mustad, R.St.O.O., R.F.Æ.L.,¹ 1871–1948, og Nathalia Fischer Schneider, 1882–1936.²

Etter gjennomgått middelskole og handelsskole, ble han i 1920 ansatt i firmaet Thv. Moestue & Co. A/S, hvor han i 1936 ervervet aksjemajoriteten. Fra 1943–64 firmaets administrerende direktør. Studieopphold i New York, USA, 1923–24.

Clara Moestue er medlem av styret for De Ankerske Midler.
3 barn: Hans Jacob (125), Per (128), Clarin (130).

¹ Norsk Slektskalender II.

² W. H. Christie: Genealogiske Optegnelser om Slægten Christie i Norge 1650–1890 og med den forbundne Slægter. (Schneider.) 1909. Forbindelse med slekten Anker (side 42) således: 1) Jess Anker, 1753–1798, godseier, g. m. Karen Elieson, 1759–1796. 2) Karen Anker, 1783–1846, g. m. Peter Vogt Nilson, 1761–1837, general. 3) Kaja Nilson, 1805–1840, g. m. Hans Christopher Fischer, 1798–1836, kaptein. 4) Peter Ferdinand Fischer, 1827–1890, proprietær, g. m. Mathilde von Krogh, 1820–1878. 5) Nathalia Fischer, 1857–1930, g. m. Johan Andreas Schneider, 1856–1899, ingeniør. 6) Nathalia Schneider, 1882–1936, g. m. Clarin Mustad, 1871–1948, ingeniør. General Peter Vogt Nilson er bror av Kirsten Nilson (side 110) og justisråd Nils Nilson (side 175).

Karl Hals: Stamtavle over Familien Nilson. 1896.

IX a 125 (124)

HANS JACOB MOESTUE, født i Oslo 7. mars 1932. Gift i Zürich 30. januar 1958 med *Rose Marie Bucher*, født i Genua 24. mars 1935, datter av grosserer Walter Bucher, 1898–, og Anna Müller, 1905–.

Han ble student i 1950, og tok eksamen som diplomingeniør ved den tekniske høyskole i Zürich 1957. Etter et års opphold i Spania i 1958, ble han ansatt som assistent ved høyskolen i Zürich. Kom i 1960 tilbake til Norge, og har senere arbeidet i firmaet Thv. Moestue & Co. A/S. Fra 1964 har han vært firmaets administrerende direktør.

Kretsmester i sleggekast for juniors i Akershus 1951 og 1952. Sveitsisk juniormester i skøyteløp 1952. Annen premie i sveitsisk seniormesterskap på skøyter 1956. Norgesmesterskap i roing, toer med styrmann, 1962.

Rose Marie Bucher har eksamen fra handelsgymnasium i Zürich.

2 barn: Karin (126), Anne (127).

X a 126 (125)

KARIN MOESTUE, født i Zürich 19. februar 1959.

X b 127 (125)

ANNE MOESTUE, født i Oslo 3. juni 1961.

IX b 128 (124)

PER MOESTUE, født i Oslo 1. mai 1935. Gift i Pittsburgh, USA, 17. mars 1962 med *Susan Louise Platt*, født samme sted 14. august 1942, datter av sivilingeniør Gail Platt og Jean Smith.

Han gjennomgikk først realskole og handelsskole, og oppholdt seg så i årene 1953–57 som lærling ved Jyllands Papirværk i Århus. Etter utstått læretid tok han svennebrev som offsettrykker, og praktiserte derpå hos Thv. Moestue & Co. A/S. I 1959 reiste han til Pittsburgh, Pens., USA, hvor han studerte «printing, engineering & management» ved Carnegie Institute of Technology. Ingeniørexamen der 1962. I 1963 hadde han et kortere opphold i Norge, men vendte så tilbake til USA, hvor han senere har vært ansatt ved forskjellige trykkerier. Sist bosatt i Haddonfield, N. J.

3 barn: Heidi (129), Kirsti (129 b), Lise (129 c).

X a 129 (128)

HEIDI MOESTUE, født i Pittsburgh 18. oktober 1962.

X b 129 b (128)

KIRSTI MOESTUE, født i Oslo 27. november 1963.

X c 129 c (128)

LISE MOESTUE, født i New Haven 9. oktober 1965.

IX c 130 (124)

CLARIN MOESTUE, født i Oslo 3. mai 1939. Gift samme sted 15. oktober 1966 med *Britt Wenche Fodstad*, født der 6. januar 1940, datter av legeparet Dag Olavsson Fodstad, 1910–, og Bjørg Thorsen, 1914–.

Han tok artium i 1959 og ingeniøreksamen ved den tekniske skole i Gøteborg 1966. Senere medarbeider i firmaet Thv. Moestue & Co. A/S.

Britt Fodstad tok artium i 1959.

1 sønn: Jacob, født i Oslo 27. august 1967,

VIII c 131 (120)

ELSE GABRIELLE MOESTUE, født i Oslo 17. august 1904, død på Vardåsen i Asker 28. desember 1933. Gift i Oslo 2. februar 1929 med *Alexander Tuxen*, født i Alstadhaug 12. juni 1897, sønn av proprietær på Belsvåg, ingeniør Vigand Knud Tuxen, 1859–1902,¹ og Kathrine Antonette Coldevin, 1870–1956.²

Alexander Tuxen ble student i 1916, og tok medisinsk embeds-eksamen i 1923. Tjenestgjorde deretter ved forskjellige sykehus. Fra nyttår 1929 ansatt som lege ved Vardåsen sanatorium, hvor han i 1934 ble administrerende overlege. Lungespesialist 1933. Dr. med. 1958. Ridder av St. Olavs Orden.

VII c 132 (118)

LUDVIG MOESTUE, født i Oslo 15. august 1874, død i Drammen 6. oktober 1948. Han tok tannlegeeksamen i 1893, og var assistent ved Statens Tandpoliklinik 1894–95. Studerte derpå ved Univer-

¹ Tuxen, gammel dansk preste- og sjøoffiserslekt.

N. E. Tuxen: Slægten Tuxen. 1888.

A. P. Tuxen: Slægten Tuxen 1550–1800. 1928.

Dansk Biografisk Leksikon XXIV, s. 370.

Slægteregister over en Holsteslegt (Helgeland-Holsterne). 1915.

² Axel Coldevin: Norske Storgårder. 1950. (Dønnes på Helgeland.)

sity of Pennsylvania (Dental Department), USA, og tok doktorgraden (D.D.S.) i 1896. Senere praktiserte han som privat tannlege i Oslo. Styremedlem i firmaet Thv. Moestue & Co. A/S.

I 1898 holdt han et foredrag i Norsk Tandlægeforening om den norske tannlegeeksamen, som ledet til at denne eksamen ble omlagt. Medlem av undervisningskommisjonen samme år.

Han deltok i 1893 i et tremannslag fra Skiklubben Skuld i Holmenkollen, hvor laget vant 4. premie. Rosjef og materialforvalter i Christiania Roklub 1900–08. Leder av roernes olympiaferd til Henley (England) 1908, og til Stockholm 1912. Norsk Roforbunds offisielle representant i Helsingfors 1913. Dette år instruerte han Norske Studenters Roklubs senior-outriggerlag, som vant to nordiske mesterskap der. Instruktør for Bærums Roklubb 1933–34, og drev et lag frem til nordisk mesterskap det siste år. Han har dertil deltatt i omkring halvandet hundre norske og utenlandske kappseilaser, således i 1910 som representant for Kongelig Norsk Seilforening i seilasene om Kattogatpokalen som da ble vunnet av den norske båt «Condor».

Ludvig Moestue var forøvrig levende interessert i all slags friluftsliv, og han var en dyktig sportsfisker og jeger. Han bør spesielt minnes for sin interesse og omsorg for slektens ungdom. Han var ugift, og bodde sammen med sin far til dennes død. Han viste sin far en rørende omsorg. Senere bodde han noen år i Bærum, og dernest på Berskau i Lier (Buskerud Papirfabrikk).

Innehaver av Norges Roforbunds gullmedalje og Christiania Roklubs hederstegn.

VII d 133 (118)

THORVALD MOESTUE, født i Oslo 24. juli 1877, død samme sted 8. desember 1926. Gift 1. i Oslo 31. januar 1907 med *Synnøve Jakwitz*, født samme sted 2. november 1882, død der 13. mai 1953, datter av grosserer Edward Fredrik Jakwitz, 1850–1899,¹

¹ Chr. Krarup: Lauritz Schmidts Slægtebog. 1926.

Slekten Jackwitz (Jakwitz) nedstammer fra den innvandrede tyske glasspuster og hyttmester ved Biri Glasværk Jørgen Jackwitz. Slektslinjen er følgende. 1) Jørgen Jackwitz, 1749–1828, g. m. Marie Elisabeth Gundelach, 1755–1813. 2) Hans Jørgen Jackwitz, 1775–1827, glasspuster og hyttmester ved Biri Glasværk, g. m. Rønnoug Pedersdr., 1777–1852, fra Jørstad i Fåberg. 3) Johan Fredrik Jackwitz, 1799–1852,

og Hedevig Cathinka Christiansen, 1856–1917. Ekteskapet oppløst. Gift 2. i Oslo 26. februar 1920 med *Eva Dorff*, født samme sted 7. juni 1896, datter av banksekretær Bernt Andreas Dorff, Fortj.med. 2, Pr.Kr.O. 4, 1859–1917,¹ og Ingeborg Halvorsen, 1866–1951.

Thorvald Moestue ble student i 1897 og tok anneneksamen i 1898. Han ble utdannet til tannlege hos sin bror Ludvig, og ved Statens poliklinik for tandsygdome. Norsk tannlegeeksamen 1900 med den beste karakter som til da var gitt. Assistent ved forannevnte poliklinikk 1900–01. Privat praktiserende tannlege i Oslo fra 1902. Spesialist i tanninnsetning. Konstituert bestyrer av Norsk Tandlægeforenings tekniske institutt 8 måneder i 1909.

Medlem av tannlegeeksamenskommissjonen 1909, sekretær i Norsk Tandlægeforening 1905–06 og 1910–11. Formann i Christiania Tandlægeselskab 1912–14 og 1923–24. Ble korresponderende medlem av Dansk Tandlægeselskab 1911. Medlem av Christiania Tandlægeselskabs fagutvalg 1922–23 og 1924–25. Han har holdt en rekke foredrag så vel i hjemlandet som i Danmark og Sverige om ansiktsutbygning, på hvilket felt han utførte et banebrytende arbeid, og har også skrevet flere artikler i fagtidsskrifter. Fikk i 1910 en av Christiania Tandlægeselskab oppstilt premie for den best konstruerte tannbørstемодell.

Thorvald Moestue var en dyktig idrettsmann. Han begynte tidlig som skiløper, og tok 6. premie i yngste klasse i Nydalen 1893. I 1898 deltok han i Holmenkollen, og tok 4. premie i 50 km langrenn og 4. premie i kombinert renn kl. A. Var blant de uttatte norske skiløpere til de nordiske leker i Stockholm 1901, hvor han ble premiært. Videre tok han i 1902 1. premie i Konnerudkollen

kjøpmann og borgerløytnant i Oslo, g. m. Georgine Marie Nordraach, 1807–, søster av Bjørnstjerne Bjørnsons mor og Rikard Nordraaks far. 4) Hans Maximilian Jackwitz, 1826–, skipsfører og navigasjonslærer, g. m. Anne Kirstine Engebretsdtr. Rød, 1826–. 5) Edward Fredrik Jakwitz, 1850–1899.

¹ Slekten Dorff følger i direkte mannslinje følgende ledd. 1) Frantz Pedersen Dorff, 1664–1752, smed i Oslo. 2) Peder Dorff, 1703–1767, fogd over Hadeland, Toten og Valdres. 3) Frantz Wilhelm Dorff, 1753–1820, prokurator. 4) Bernt Anker Dorff, 1793–1861, oberstløytnant. 5) Bernt Dorff, 1823–1913, rittmester. 6) Bernt Andreas Dorff, 1859–1917, banksekretær.

med to ekstrapremier som beste lengdeløper og beste hopper, 1. premie i Lerskallen, og 1. premie på Kongsvinger. I Holmenkollen hadde han i alt 9 premier. Geilopokalen tok han i 1920. Han var et år rosjeff i Norske Studenters Roklub.

Synnøve Jakwitz ble senere gift igjen med sivilingeniør, vpl. rittmester Harald Einar Henschien, 1879–1956.

Eva Dorff ble utdannet som farmasøyt i 1919. Som enke har hun vært ansatt som sekretær ved A/S Bærumsbanen og A/S Oslo Sporveier 1929–59.

1 datter i 1. ekteskap: Hilde (134). 2 sønner i 2. ekteskap: Kjell (135), Helge (138).

VIII a 134 (133)

HILDE JAKWITZ MOESTUE (adoptert) HENSCHIEN, født i Oslo 14. mai 1910. Gift samme sted 22. november 1933 med *Joachim Andreas Voss*, født der 15. september 1892, sønn av lege Per Voss, 1848–1931, og Hildur Logn, 1864–1932.

Hilde Henschien tok artium i 1929, og handelsfagprøve i 1953.

Joachim Voss ble student i 1910, og tok medisinsk embeds-eksamen i 1917. Har hatt forskjellige medisinske stillinger. Deltok i 1916 i den norske skiambulanse i Frankrike under den da pågående krig. Avdelingsleder ved Statens Institutt for Folkehelse 1931, overlege 1957. Tildelt Kongens Fortjenstmedalje i gull, samt den franske Medaille de la Grande Guerre, og den fri polske eksil-regjerings Fortjenstkors i gull.

1 datter: Synnøve (134.1).

IX 134.1 (134)

SYNNØVE VOSS, født i Oslo 12. april 1935. Gift samme sted 27. juni 1956 med *Walter Duff Morris*, født i Austin, Tex., USA, 24. juni 1929, sønn av brigadier general i flyvåpenet Edward Morris, 1895–, og Marian Duff, 1906–. Hun ble student i 1952, og tok adjunkt-eksamen i realfag (astronomi, matematikk, mekanikk) ved Oslo Universitet i 1958. Embeds-eksamen (astronomi) samme sted 1965.

Walter Duff Morris har studert ved universitetene i Los Angeles og Texas. Bachelor of Arts 1949, Master of Arts 1958, Ph. D. Associate professor ved Birmingham Southern College, Alabama, 1958–62, ved Bowling Green State University, Ohio, fra 1962.

4 barn: Hilde (134.2), Walter (134.3), Marian (134.4), Alexandra (134.5).

X a 134.2 (134.1)

HILDE MORRIS, født i Austin, Tex., 16. januar 1957.

X b 134.3 (134.1)

WALTER MORRIS, født i Austin, Tex., 3. september 1958.

X c 134.4 (134.1)

MARIAN MORRIS, født i Birmingham, Ala., 23. september 1959.

X d 134.5 (134.1)

ALEXANDRA MORRIS, født i Birmingham, Ala., 19. januar 1962.

VIII b 135 (133)

KJELL DORFF MOESTUE, født i Oslo 8. juli 1921. Gift 1958 med *Herta Heins*, født i Büchenbronn (Schwarzwald), Tyskland, 6. september 1926. Utvandret til Tyskland. Teologisk eksamen 1958 ved Augustana Theologische Hochschule. Ordinert som sogneprest i Baienfurt.

2 døtre: Evelin (136), Karen (137).

IX a 136 (135)

EVELIN MOESTUE, født 17. januar 1959.

IX b 137 (135)

KAREN MOESTUE, født 1. februar 1962.

VIII c 138 (133)

HELGE DORFF MOESTUE, født i Oslo 28. desember 1923. Gift samme sted 28. desember 1954 med *Ellen Johanne Glosli*, født der 8. september 1926, datter av direktør ved Melkeforsyningen, Oslo, Edvin J. Glosli, 1888–1946, og Olga Kjeldsen, 1887–1965.

Helge Moestue ble student i 1943, gjennomgikk handelsskole i 1946, og tok bifagseksamen i anvendt matematikk og fysikk ved Universitetet i Oslo. Studerte videre ved University of Birmingham, England, og tok graden Bachelor of Science i 1951. Sivilingeniør. Har vært ansatt ved Nor & Vacuum A/S (Mobil Oil A/S Norge) 1951–54, A/S Akers mek. Verksted, Oslo, 1954–55, Noreno (Norwegian Engineering Export Organization) 1955–59,

Larvik Smelteverk A/S 1959–61, senere ingeniør ved A/S Sveise-industri, Oslo.

Ellen Glosli tok artium i 1945.

2 barn: Hilde (139), Harald (139 b).

IX a 139 (138)

HILDE MOESTUE, født i Oslo 14. juni 1961.

IX b 139 b (138)

HARALD MOESTUE, født i Oslo 4. mars 1965.

VII e 140 (118)

GABRIELLE FAYE MOESTUE, født i Oslo 25. juni 1880, død samme sted 17. april 1881.

Wilhelm Moestue
1842-1916

WILHELM MOESTUES LINJE

VI m 141 (18)

WILHELM MOESTUE, 1842–1916. Grosserer, Berlin.

Gift 1. med *Anna Bachmann*, 1850–1870.

Gift 2. med *Elise Langschmidt*, 1849–1919.

1 barn i 1. ekteskap: Anna (142).

5 barn i 2. ekteskap: Nini (143), Wilhelm (144), Elisabeth (145), Otto (146), Frithjof (147).

VII a 142 (141)

ANNA AUGUSTA MOESTUE, født i Berlin 16. oktober 1870, dødsdag ukjent. Gift samme sted i februar 1890 med *Oskar Wernick*, senere «Stadtrat» i Potsdam.

1 datter og 2 sønner. Sønnene Helmuth og Ottokar falt begge i krigen i 1918.

VII b 143 (141)

NICOLINE LOUISE WILHELMINE JULIE (NINI) MOESTUE, født i Berlin 27. august 1874, død i Ludwigslust, Mecklenburg, 17. september 1928. Gift 1. i Berlin 27. desember 1895 med *Edmund Ragnvald Huseby*, født i Oslo 1. desember 1869, død i Nittedal 13. mai 1915, sønn av gårdbruker på Nordre Huseby i Aker Markus Theodor Huseby,¹ 1836–1875, og Annette Julie Aas, 1837–1875, fra Nordre Skøyen i Østre Aker. Gift 2. i Oslo 12. mai 1924 med *Poul Magnus Lund*, født på gården Reinsgata i Stokke 28. januar 1870, død i Oslo 2. november 1948, sønn av gårdbruker Peder Corneliussen Lund og Susanne Martine Reinsgata.²

Nini Moestue tok realskolen i Berlin, og ble så utdannet som pianistinne. Hun var ofte på besøk i Norge, og ble på Nordre Skøyen kjent med Ragnvald Huseby som bodde der hos sine besteforeldre, og hvor hennes onkel Thorvald Moestue tilbragte somrene i alt i 21 år. Etter sin manns død i 1915 fortsatte hun hans forretning et års tid, men reiste så til Sverige hvor hun gjennomgikk en husholdningsskole i Uppsala. Hun kom tilbake

¹ Slekten stammer fra gården Dynna i Gran, og kom til Huseby i Aker i 1770.

² Lorens Berg: Stokke. 1928.

til Norge i 1918, bestyrte i to år Aug. H. Franckes guttehem i Oslo, og var senere forvalter ved Landsfængslet for Kvinder. Organiserte det kommunale Ila pensjonat (losjihus for kvinner), som ble opprettet i Oslo i 1915.

Ragnvald Huseby ble uteksaminert fra Christiania Tekniske Skole i 1890, og utdannet seg videre til bygningsingeniør ved Technische Hochschule zu Charlottenberg i Berlin. Han arbeidet senere i Bøhmen og Karpaterne for entreprenørfirmaet Gregersen de Saag i Budapest. Kom tilbake til Norge i 1897, hvor han i Oslo begynte en entreprenørforetning. I 1903 startet han A/S Nitedal Torvstrøfabrik (også sagbruk), som han drev til sin død.

Magnus Lund var ansatt i Forsikrings-Aktieselskapet Poseidon 1890–1935, senest som kontorsjef. Deretter pensjonist. Eier av gården Reinsgata i Stokke. Tidligere gift med Annette Gulliksen, 1866–1918, i hvilket ekteskap det var flere barn.

5 barn i 1. ekteskap: Aranka (143.1), Birger (143.2), Ernst Wilhelm (143.10), Yngvi (143.11), Finn (143.12).

VIII a 143.1 (143)

RAGNHILD ARANKA HUSEBY, født i Buchau, Bøhmen, 22. januar 1897, død i Berlin 29. april 1913, begravet i Oslo.

VIII b 143.2 (143)

BIRGER MOESTUE HUSEBY, født i Oslo 5. juni 1898. Gift samme sted 22. oktober 1927 med *Ragnfrid Aas*, født i Skoger 9. oktober 1901, datter av landmåler Peter Aas, 1860–1946, og Klara Dorothea Aanerød, 1873–1951.

Han ble student i 1917, gjennomgikk Den Polytekniske Lærestanstalt i København 1917–19, og teknisk høyskole i Darmstadt 1919–22 med eksamen som elektroingeniør. Ansatt ved Siemens & Halske, Berlin, 1922–23. Assistentingeniør ved Norges Statsbaner, Drammen distrikt, 1923–27, og ved hovedstyrets signalkontor 1927–29. Avdelingsingeniør ved Marinens Hovedverft 1929–40, senere overingeniør. Pensjonist 1966.

Styremedlem Den norske Ingeniørforening, Tønsberg avdeling, 1949–54, medlem av representantskapet Den norske Ingeniørforening 1950–54. Medlem av Norsk Elektrisk Materialkontroll. Lærer ved Teknisk aftensskole, Drammen, 1924–27, ved Statsbanernes skole, Oslo, 1926, ved Sjøkrigsskolen, Horten, 1934–40.

Varamann Horten bystyre 1933–36. Rosjef Drammens Roklubb 1926–27. Formann Horten Roklubb 1931–35. Medlem av Norges Roforbunds regattakomiteé 1933–53. Han ble arrestert 27. september 1944 for skipssabotasje, og var fange på Grini fra 6. oktober til 23. desember 1944.

Ragnfrid Aas er utdannet som barnepleierske. Formann i Horten Røde Kors 1952–60, og Horten Røde Kors Patientvenner.

3 barn: Tore (143.3), Svenn Halvard (143.6), Ingjerd (143.7).

IX a 143.3 (143.2)

TORE HUSEBY, født i Asker 13. september 1928. Gift i Eigersund 6. august 1960 med *Sigfrid Øglend*, født samme sted 21. desember 1935, datter av fisker og jordbruker Mandus Øglend, –1942, og Birgitte Nilsen Nesvåg.

Han ble student i 1948, gjennomgikk handelsgymnasium, og var derpå 18 måneder til sjøs. Ble så utdannet som diakon, senere som misjonprest. Teologisk embedseksamen 1961. Ordinert prest, ansatt i Det norske Misjonsselskap med stasjon i Bankim, Cameroun.

Sigfrid Øglend er utdannet som sykepleierske og misjonær.

2 barn: Øyvind (143.4), Birgit (143.5).

X a 143.4 (143.3)

ØYVIND HUSEBY, født i Horten 4. september 1961.

X b 143.5 (143.3)

BIRGIT HUSEBY, født i Ngaundéré, Cameroun, 18. april 1963.

IX b 143.6 (143.2)

SVENN HALVARD HUSEBY, født i Horten 20. april 1934, død samme sted 11. februar 1935.

IX c 143.7 (143.2)

INGJERD HUSEBY, født i Horten 4. mai 1937. Gift samme sted 4. oktober 1958 med *Steinar Henning Hauge*, født der 15. desember 1936, sønn av skipskaptein Leif Hauge, 1912–, og Liv Vinje-Røen, 1912–.

Steinar Hauge er utdannet som elektroingeniør ved Oslo

tekniske skole 1962. Ansatt ved Skipsteknisk forskningsinstitutt, Oslo.

2 barn: Ketil (143.8), Torkild (143.9).

X a 143.8 (143.7)

KETIL HAUGE, født i Horten 15. mai 1959.

X b 143.9 (143.7)

TORKILD HUSEBY HAUGE, født i Oslo 13. november 1964.

VIII c 143.10 (143)

ERNST WILHELM HUSEBY, født i Oslo 5. februar 1900, død samme sted 4. januar 1903.

VIII d 143.11 (143)

YNGVI SIGNE HUSEBY, født i Oslo 19. mai 1902, død samme sted 16. januar 1903.

VIII e 143.12 (143)

FINN MOESTUE HUSEBY, født i Oslo 11. mai 1905. Gift i Horten 15. desember 1934 med *Ingeborg Saxe*, født i Rotterdam 5. mars 1910, datter av sogneprest i Horten Jens Andreas Saxe, 1879–1927,¹ og Lilly Paulsen, 1882–1937.

Han ble student i 1923, og tok teologisk embedseksamen ved Universitetet i 1930. Ansatt i Den norske Sjømannsmisjon 1931, og virket i forskjellige fremmede havnebyer. Sjømannsprest i Hamburg 1936, forvist i 1942. Senere reiseprest for sjømannsmisjonen i Norge. Kst. sogneprest i Furnes 1945, sogneprest i Brandbu 1946, sogneprest i Vestre Bærum 1961. Medlem av kretsstyret og formann for Oppland krets av Den norske Sjømannsmisjon. Han utførte under krigen et fortjenstfullt arbeid for norske fanger i Tyskland. Ridder av St. Olavs Orden.

Ingeborg Saxe har middelskole, husmorskole, og er videre utdannet som barnepleierske. Hun arbeidet som sådan først i London, derpå i Le Havre.

4 barn: Sigurd (143.13), Dag (143.17), Jens (143.19), Finn Ragnvald (143.20).

¹ Ludvig Saxe: Slekten Saxe i 400 år.

IX a 143.13 (143.12)

SIGURD HUSEBY, født i Hamburg 13. januar 1937. Gift i Bærum 3. november 1961 med *Eldrid Storvik*, født på Lillehammer 9. februar 1937, datter av regnskapssjef Einar Jørgen Storvik, 1908–,¹ og Ruth Johansen, 1913–. Han ble student i 1955, gjennomgikk Infanteriets befalsskole 1956–57, og tok adjunkteksamen i realfag i 1961. Vitenskapelig assistent i geologi ved Universitetet i Oslo. Løytnant. Formann i geologisk fagutvalg 1965.

Eldrid Storvik tok artium i 1955, og derpå eksamen ved Oslo Handelsgymnasiums sekretærlinje. Stenograf i firmaet Fred. Olsen & Co. 1958–66.

3 barn: Sjur (143.14), samt tvillingene Geir (143.15) og Bård (143.16).

X a 143.14 (143.13)

SJUR HUSEBY, født i Oslo 25. mars 1963.

X b 143.15 (143.13)

GEIR HUSEBY, født i Oslo 13. mars 1966.

X c 143.16 (143.13)

BÅRD HUSEBY, født i Oslo 13. mars 1966.

IX b 143.17 (143.12)

DAG HUSEBY, født i Oslo 31. juli 1938. Gift i Bærum 14. mars 1964 med *Ingrid Marie Engja*, født i Sauda 12. mars 1939, datter av herredskasserer Nils Engja, 1899–1956, og Pauline Smeby, 1906–. Han ble student i 1957, gjennomgikk Infanteriets befalsskole 1958–59, tok adjunkteksamen i realfag i 1962, og embeds-eksamen (geologi) i 1966. Sersjant. Fra 1967 lektor ved Haumyrheia skole i Kristiansand.

Ingrid Engja tok artium i 1959, og sykepleieskole 1960–63. Spesialutdannelse i røntgen- og sykepleie. Ansatt ved Akers sykehus, røntgenavdelingen, til 1966. Idrettsmerket i gull.

2 sønner: Nils Morten (143.18), Dag Eivind, født 1. mai 1968.

X a 143.18 (143.17)

NILS MORTEN HUSEBY, født i Bærum 31. mai 1966.

¹ Fra Sygard Storvik i Vågå.

IX c 143.19 (143.12)

JENS SAXE HUSEBY, født i Oslo 24. oktober 1944. Han ble student i 1963, og har tatt forberedende prøve i filosofi ved Universitetet i Oslo. Studerer filologi.

IX d 143.20 (143.12)

FINN RAGNVALD HUSEBY, født i Lunner 12. april 1949. Formann i Oslo kristelige Gymnasiastforbund. Artium 1968.

VII c 144 (141)

WILHELM MOESTUE, født i Berlin 2. mai 1877, død 26. januar 1938. Reserveoffiser. Tok den filosofiske doktorgrad ved universitetet i Tübingen i 1902, og embedseksamen ved universitetet i Berlin i 1903. Overlærer i Berlin-Steglitz, professor fra 1917.

Han har utgitt «Uhlands nordische Studien» (Berlin 1902), og «Praktisches Lehrbuch des Norwegischen» (Hamburg 1924).

VII d 145 (141)

ELISABETH MOESTUE, født i Berlin 25. august 1878, død i Oslo 2. september 1955. Gift i Berlin 18. desember 1899 med Sigurd Conrad Christoffersen, født i Oslo 10. mai 1869, død samme sted 20. mars 1949, sønn av vognfabrikant Paul Henrik Christoffersen, 1838–1906, og Johanne Emilie Ulsholt, 1842–1923.

Sigurd Christoffersen tok eksamen ved Christiania tekniske skole, maskinlinjen 1890 og bygningslinjen 1891, hvoretter han studerte et år ved den tekniske høyskole i Dresden. Oppmålings-sjef i Aker 1899–1939.

5 barn: Sigurd (145.1), Hanna-Elisabeth (145.10), Frithjof (145.11), Per (145.17), Aase (145.24).

VIII a 145.1 (145)

SIGURD CHRISTOFFERSEN, født i Oslo 2. desember 1900, Gift 16. april 1930 med Margrethe (Mossi) Milberg, født i China 19. desember 1901, datter av skipsreder Olaf M. Milberg, 1872–1936, og Anna Christensen, 1875–1955. Han ble student i 1919, tok eksamen ved Vinterlandbruksskolen i 1922 og ved Norges Landbrukshøyskole i 1927. Gårdbruker på sin eiendom Nedre Ulvin (Morskogen) i Eidsvoll fra 1930.

2 barn: Elisabeth (145.2), Annie (145.6).

IX a 145.2 (145.1)

ELISABETH CHRISTOFFERSEN, født i Eidsvoll 19. august 1931. Gift i 1953 med Reidar Hermann Børresen, født i Oslo 26. august 1924, sønn av gartner Finn Børresen og Emmi Preuss. Hun tok artium i 1951.

Reidar Børresen er utdannet ved R. A. F. Technical College i England, og ble offiser i Luftforsvaret 1952. Kaptein 1959. Fra 1962 bruker av Nedre Ulvin.

3 barn: Liv (145.3), Margrethe (145.4), Jan (145.5).

X a 145.3 (145.2)

LIV BØRRESEN, født i Kristiansand 27. september 1953.

X b 145.4 (145.2)

MARGRETHE BØRRESEN, født i Kristiansand 26. september 1956.

X c 145.5 (145.2)

JAN BØRRESEN, født i Eidsvoll 25. februar 1959.

IX b 145.6 (145.1)

ANNIE CHRISTOFFERSEN, født i Eidsvoll 10. januar 1933. Gift 28. mars 1959 med Arne Stai, født i Eidsvoll 18. juli 1927, sønn av bankbokholder Hans Stai, 1892–, og Astrid Thorgaard,¹ 1898–. Hun er utdannet som sykepleierske ved Norske Kvinners Sanitetsforenings sykepleieskole i Oslo med eksamen 1956.

Arne Stai er uteksaminert ved Evenstad skogskole i 1952, og har gjennomgått et skogteknisk kurs i Hernøsand i 1953. Fra 1954 ansatt som skogbestyrer hos godseier N. O. Young Fearnley på Ås gård i Hakadal.

3 barn: Hans (145.7), Elisabeth (145.8), Dag (145.9).

X a 145.7 (145.6)

HANS STAI, født i Oslo 16. juni 1960.

X b 145.8 (145.6)

ELISABETH STAI, født i Oslo 15. mai 1963.

X b 145.9 (145.6)

DAG HALFDAN STAI, født i Oslo 3. juni 1966.

¹ Navnet Thorgaard fra Torødegård i Stange. Slekten fra Toten.

VIII b 145.10 (145)

HANNA-ELISABETH CHRISTOFFERSEN, født i Oslo 17. oktober 1903. Hun tok artium i 1922, studerte filologi et par år, og tok bank-skoleeksamen i 1927. Senere ansatt i Oslo Sparebank, nå full-mektig.

VIII c 145.11 (145)

JØRGEN FRITHJOF CHRISTOFFERSEN, født i Oslo 3. juli 1905. Gift i 1939 med *Gudrun Hanvold*, født i Asker 25. oktober 1904, datter av amtsdyrlege i Akershus Thorvald Olsen Hanvold, 1868–1910, og Kirsten Elise Margareth Høeg, 1867–1958.

Frithjof Christoffersen ble student i 1924, og tok høyskole-eksamen som veterinær i Wien i 1934. Praktiserende veterinær i Asker.

3 barn: Ellen (145.12), Jørgen (145.15), Thor (145.16).

IX a 145.12 (145.11)

ELLEN CHRISTOFFERSEN, født i Asker 19. mai 1940. Gift med *Bjarne Ivan Staib*, født i Las Palmas 27. desember 1925, sønn av Bjarne A. Staib, 1895–1955, og Hjørdis Hagen, 1895–1956.

Bjarne Staib tjenestgjorde i årene 1943–46 i Den kgl. norske Marine ved 54 MTB Flotilje, senere flypurser i SAS.

2 barn: Anne Ellen (145.13), Bjarne (145.14).

X a 145.13 (145.12)

ANNE ELLEN STAIB, født i Asker 16. april 1965.

X b 145.14 (145.12)

BJARNE FRITHJOF STAIB, født i Asker 12. mars 1967.

IX b 145.15 (145.11)

JØRGEN THOMAS CHRISTOFFERSEN, født i Asker 29. juli 1942. Gift med *Gerd Elisabeth Magnussen*, født 26. november 1942, datter av Alf Brede Magnussen, 1911–, og Elsa Augustine Johnsen, 1918–. Han tok artium i 1961, og studerer ved den tekniske høyskole i München.

1 sønn: Thomas, født i Asker 14. februar 1967.

IX c 145.16 (145.11)

THOR CHRISTOFFERSEN, født i Asker 29. juli 1943. Gift med *Wenche Helgesen*, født på Rjukan 1. mai 1943, datter av Bjarne Eugen Helgesen, 1912–, og Edith Marie Børjeson, 1919–. Han har gjennomgått London School of Foreign Trade, har arbeidet i shippingbransjen i Tyskland, og er nå ansatt i skipsmeglerfirmaet Saturn Co. A/S, Oslo.

VIII d 145.17 (145)

PER HENRIK CHRISTOFFERSEN, født i Oslo 14. mars 1908. Gift samme sted 18. august 1933 med *Astri Margrethe Stenersen*, født der 22. april 1909, datter av boktrykker Otto Ferdinand Stenersen, 1880–1946, og Ragnhild Walther, 1880–1950.

Per Christoffersen er utdannet som ingeniør ved Gøteborgs Tekniska Institut, og virket senere som bilteknisk konsulent. Fra 1946 disponent for Otto Stenersens Boktrykkeri A/S, Oslo.

3 barn: Per Otto (145.18), Inger (145.21), Jan (145.22).

IX a 145.18 (145.17)

PER OTTO CHRISTOFFERSEN, født i Oslo 31. desember 1934. Gift samme sted 19. september 1958 med *Berit Christiansen*, født der 4. februar 1937, datter av sportshandler Arne B. Christiansen, 1909–, og Gunvor Ruud, 1909–.

Per Christoffersen er utdannet som boktrykker, med håndverksbrev fra 1955. Ansatt i firmaet Otto Stenersens Boktrykkeri A/S.

3 barn: Arne (145.19), Erik (145.20), Per (født i Oslo 3. januar 1967).

X a 145.19 (145.18)

ARNE CHRISTOFFERSEN, født i Oslo 7. september 1959.

X b 145.20 (145.18)

ERIK CHRISTOFFERSEN, født i Oslo 5. november 1961.

IX b 145.21 (145.17)

INGER CHRISTOFFERSEN, født i Oslo 24. november 1936. Kasserer-ske i Den norske Amerikalinje A/S, Oslo.

IX c 145.22 (145.17)

JAN CHRISTOFFERSEN, født i Oslo 29. mai 1940. Gift samme sted 10. august 1963 med *Lisbeth Fleischer*, født 17. oktober 1942. Han er utdannet som boktrykker, med håndverksbrev fra 1964. Ansatt i Otto Stenersens Boktrykkeri A/S.

1 sønn: Lars (145.23).

X 145.23 (145.22)

LARS CHRISTOFFERSEN, født i Oslo 24. februar 1964.

VIII e 145.24 (145)

INGER AASE VERA CHRISTOFFERSEN, født i Oslo 8. oktober 1909. Gift samme sted 12. august 1944 med *Arvid Albert Magnussen*, født der 19. august 1916, sønn av hovmester Albert Camillo Sofus Magnussen, 1891–, og Margit Sofie Hansen, 1891–.

Arvid Magnussen var ansatt som fullmektig i Oslo Høyre 1946–66, senere disponent i firmaet Alfred Eger A/S, Oslo.

2 barn: Sissel (145.25), Marit (145.26).

IX a 145.25 (145.24)

SISSEL AASE MAGNUSSEN, født i Oslo 4. august 1945.

IX b 145.26 (145.24)

MARIT MAGNUSSEN, født i Oslo 7. februar 1955.

VII e 146 (141)

OTTO MOESTUE, født i Berlin 6. februar 1880, død 18. juni samme år.

VII f 147 (141)

FRITHJOF MOESTUE, født i Berlin 22. juni 1881, død samme sted 9. oktober 1898.

Firmaet ble grunnlagt i Oslo i 1857 under navnet *Thv. Moestue*, med Thorvald Gabriel Moestue som eneinnehaver. I 1867 ble broren Ludvig Moestue opptatt som kompanjong, og firmanavnet forandret til *Thv. Moestue & Co.* I 1900 overtok Ludvig Moestue firmaet som eneinnehaver. I 1908 ble det omdannet til et aksjeselskap, med Ludvig Moestue og hans sønner som eiere. Finn N. Moestue ble firmaets disponent og daglige leder, mens Ludvig Moestue, som da var blitt 70 år, gikk over til å være direksjonens formann. I 1924 ble Finn N. Moestue direksjonens formann og selskapets administrerende direktør. I 1928 overtok Sven Moestue stillingen som disponent, og virket som sådan til 1943. Fra denne tid har Jacob Moestue, som hadde overtatt aksjemajoriteten, vært den administrerende direktør, inntil han i 1964 overlot ledelsen til sin sønn Hans Jacob Moestue.

Forretningen var allerede fra begynnelsen av lagt an på å drive en landsomfattende handel, ikke bare lokalt butikksalg. Den førte alle vanlige sorter av papir og papp, foruten konvolutter, skrivesaker, formularer, protokoller og andre forretningsbøker. Til å begynne med forhandlet firmaet også boktrykk-skrifter og trykkfarver. For Næstingen papirfabrikk var det ene-forhandler.¹ De forarbeidede papirvarer som firmaet førte, ble importert eller fremstilt hos håndverkere i byen. Imidlertid fant Thorvald Moestue ut at det måtte være sikrere og mer lønnsomt å fremstille slike varer selv. Han tok det første skritt i 1861 med å anskaffe en liten aksidens-boktrykkpresse, og i 1867, da han hadde fått broren med som kompanjong, ble det anlagt et litografisk trykkeri. Snart etter ble virksomheten utvidet til å omfatte fremstilling av poser og esker, og det ble anskaffet et bokbinderi med avdeling for linjering. Denne utvikling betegnet noe nytt i papirbransjen her hjemme, men det gikk ikke lang tid før andre

¹ Næstingens Papiirfabrik, anlagt 1816, nedlagt 1870. Det opprinnelige maskineri var blitt overflyttet fra Jerusalems Mølle ved Akerselven. Fabrikken fremstilte håndformet papir og papp i følgende typer: Skrivepapir, trykkpapir, konsept, pakkpapir, karduspapir, makulatur, bokbinderpapp, uldpapp, forhudningspapp, karduspapp, linpapp.

fulgte etter. Alt salg ble foretatt direkte til forbrukerne, firmaet benyttet seg ikke av lokale mellomhandlere.

Forholdene førte til at firmaet etter hvert konsentrerte seg om utviklingen av trykkerivirksomheten, særlig den litografiske avdelingen og eskefabrikken. Som spesialitet drev det i mange år fremstilling av etiketter og esker for apotekbransjen, samt esker for gullsmedforretningene.

Firmaet har nu et fullt moderne offsettrykkeri (litografisk trykk) med eskefabrikk, spesielt utstyrt for fremstilling av pappemballasje i masseopplag til bruk i industri og handel i forbindelse med mekaniske og automatiske pakkemetoder.

Firmaet hadde sine første lokaler i Ove Caspersens gård, Kongens gate 18, som nu inngår i Creditbankens kompleks. Herfra flyttet det i 1865 til Carl Johans gate 12, idet bokbinder Hoppes derværende papirforretning samtidig ble overtatt. Til de tekniske avdelinger ble det først leiet lokaler på forskjellige steder i byen, men i 1871 kjøptes de sammenhengende eiendommer Calmeyers gate 8 og Osterhausgaten 9 B, hvor det ble oppført en fabrikkbygning. I 1919 ble bygningen betydelig utvidet, og hovedkontoret flyttet samtidig dit. Anlegget i Calmeyers gate ble med tiden for litet til de store og hurtiggående maskiner som den tekniske utvikling krevde, og i 1947 flyttet firmaet til sin nyoppførte fabrikkbygning i Skedsmogaten 5. Firmaets butikkhandel ble i 1918 overført til et nytt selskap A/S Thv. Moestue & Co.s Detaljforretning.

Ved siden av papirbransjen drev firmaet i forrige århundre i en årrekke fabrikasjon av vekter og pengeskap. Eksemplarer av disse finnes fremdeles. I 1874 ble firmaet interessert i utnyttelsen av de store skiferforekomster i Slidre, hvor kaptein Edvard Moestue på den tid arbeidet med veianlegg, og deltok med en halvpart ved stiftelsen av Valdres Skifer-Compagnie. Skiferen, som vesentlig ble anvendt til taktekking, ble fraktet på vinterføre fra bruddene i Slidre til Odnnes, deretter på sommertiden med dampskip over Randsfjorden, og endelig med jernbane over Hønefoss og Drammen til Oslo. Firmaet var også interessert i bedriften Christiania Asphalt- og Stentagpapfabrik. Denne var opprinnelig anlagt på Vålerengen i 1869, men etter en brann ble den i 1872 flyttet til Bryn.

Firmaet ble grunnlagt i Oslo i 1883 av Emil Theodor Moestue, som den 7. april samme år ble «meddelt Borgerskab som Handelsborger i Christiania, idet han forklarede ikke at have Borgerskab andetsteds. – Han opgav derhos at være 30 Aar gammel, hvilket hans Udseende ogsaa antydede». Dette fremgår av borgerskapsbrevet, utstedt av byens magistrat.

Firmaet *Emil Moestue* som allerede fra den første tid holdt til i Skippergaten, ble startet som papirhandel med tilhørende boktrykkeri og bokbinderi, eller som det opprinnelig lød: «Specialforretning for kontortrykksaker og protokoller».

Firmaet utviklet seg godt under Emil Moestue's ledelse, men han døde allerede i 1897, og firmaets ledelse ble så overtatt av hans enke fru Caspara Moestue, som drev det inntil 1905 da Leif Moestue, som den eldste av sønnene, overtok ledelsen. Litt senere ble også de yngre brødre opptatt i firmaet, nemlig Emil i 1908 og Knut i 1911.

I 1916 ble firmaet omdannet til aksjeselskap under navnet *Emil Moestue A/S*, med en kapital på kr. 300 000,—, og med Leif Moestue som forretningsmessig leder.

Emil Moestue d. y. døde allerede i 1933. Leif Moestue's eldste sønn Emil Hagbarth hadde da begynt i firmaet. I 1933 tiltrådte Leif Moestue's annen sønn Leif jr. sin praksis, og i 1938 begynte også Knut Moestue's eneste sønn Knut jr. sin læretid i firmaet.

Leif Moestue sen. avgikk ved døden i 1958 og Knut Moestue sen. i 1962. Firmaets direksjon består nu av: Emil H. Moestue, Leif Moestue jr. og Knut Moestue jr.

Da Leif Moestue sen. trådte til i firmaet i 1905, beskjeftiget det omkring 20 mennesker. Fra dette tidspunkt regner man at firmaets utvikling for alvor skjøt fart. I 1905 ble Skippergaten 38 innkjøpt, der forretningens daværende avdelinger ble samlet, men allerede i 1914 var rammen sprengt og det store såkalte Guldkomplekset i Urtegaten–Norbygaten, som var overtatt av Norges Bank, ble nå ervervet. I 1937 overtok firmaet den store forretningsgården Skippergt. 40, og i denne bygning samt i nr. 38 holder firmaets administrasjon og engrosavdeling fremdeles til.

I de senere år har firmaet også kjøpt flere eiendommer i Norbygaten, hvor bl. a. et større bygg på 8 etasjer er oppført.

I årenes løp har firmaet overtatt en rekke bedrifter, dels med fortsatt drift for øyet. Hertil har firmaet ervervet og drevet en rekke ukeblad og derved sikret beskjeftigelsen ved sine trykkeri-avdelinger. Firmaet eier idag: Buskerud Papirfabrikk A/S, Illustrert Familieblad A/S, Brødrene Johansen Eskefabrikk A/S.

Emil Moestue A/S spenner over de fleste felter innen den grafiske industri og er idag landets største industribedrift innen sin bransje. Samlet beskjeftiger konsernet ca. 1 000 arbeidere og funksjonærer.

Buskerud Papirfabrikk A/S som ble overtatt i 1928, er idag det største av datterselskapene. Fabrikken er etterhånden fullt modernisert og er i de senere år utbygget med en betydelig papirindustriell spesialavdeling for fremstilling av skolemateriell og beslektede varer.

Firmaet har konsekvent holdt seg til den bransje som Emil Moestue valgte ved starten i 1883. Størsteparten av omsetningen refererer seg nå til firmaets store trykkeri- og forlagsvirksomhet, samt til den omfattende engrosvirksomhet med omsetning såvel av almanakker, protokoller og papirvarer som konvolutter, spillkort, brevordnere etc. Firmaets virksomhetsområde utvides stadig, og bedriften bygger nå etterhvert ut de grunnarealer den disponerer over i Norbygaten og Urtegaten. Dette arbeide vil strekke seg over flere år. Utbyggingen går forøvrig hånd i hånd med den stadige utvilking av det tekniske apparat.

Meddelt av Leif Moestue jr.

RETTELSER OG TILFØYELSER TIL DEL I

Side XII, nr. 28: 1896–1961, les 1896–1960.

- » XIII, nr. 39: 1954, les 1945.
- » XIII, nr. 44: Les Ingunn Merete Moestue.
- » XIII, nr. 45: Les Ole Peter Werner Moestue.
- » XV, nr. 102: 1907, les 1906.
- » 5, nest siste linje: 4 ort, les 5 ort.
- » 20, 6. og 7. linje ofr.: «for annen gang» strykes. Opplysningen i Stange Bygdebok er feil.
- » 25, 14. ord. linje nfr.: 59 år, les 52 år.
- » 39, siste ord. linje: Ragnum, les Rokvam.
- » 59, 9. linje nfr.: Les 5. Christian, født 1760, død før 1787.
- » 78, 11. ord. linje nfr.: Linjen feilaktig innrykket.
- » 110, de 3 siste ord. linjer: Feilaktig innrykning.
- » 119: Jens Moestue var medlem av direksjonen for Christiania foreenede Skibsrederier, stiftet 1803.
- » 126, 3. linje ofr.: Bokbinder Jørgen Fredriksen Bruun, 1709–1787.
- » 126, 8. ord. linje nfr.: fru Eliesons gård, nu Dronningens gate 11. Dorothea Elieson f. Mogensen, 1732–1786, g. m. overhoffrettsassessor, justisråd M. L. Elieson, 1724–1763.
- » 138, 7. linje ofr.: Bodil Eggertz f. Hansen levet ennå ved sønnens død i 1834.
- » 143, anm. 1: brødrene Ole og Axel, les broderen Axel.
- » 152, 25. linje ofr.: – Bøchmann, gift –, les – Bøchmann. Gift –.
- » 159, 1. linje ofr.: – Holmsen, gift –, les – Holmsen. Gift –.
- » 161, anm. 1: 1825, les 1806.
- » 165, anm. 3: Om redaktør Stabels slekt, se N. S. T. XIII, s. 95.
- » 185, nr. 6: Edvard Moestue har utgitt «Systematisk indledning til bogholderi» (1893), «Om korrespondance» (1913), «Den Mekaniske Huslærer» (1914).
- » 186, siste ord. linje: Huuser, les Huusher.
- » 187, 2. linje ofr.: Huuser, les Huusher.
- » 188, 17. linje ofr.: 25. april, les 15. april.
- » 194, nr. 45: 1375–, les –1375–.
- » 195, nr. 49: sønn, les sønnesønn.
- » 196, nr. 216: Les (214–0,0).
- » 196, nr. 217 (med foreg. linje): Utgår, se N.S.T. XXI, s. 316.
- » 199, nr. 377: Tradisjonen om at Christopher Didriksen var rådmann i Fredrikstad synes ikke å være riktig. Han var dog en av byens mest fremtredende borgere.
- » 201, nr. 435: les (434–436, h) Andreas Boyesen, 1644–1708, generalveimester, justisråd, bosatt på Skøyen i Østre Aker, g.m. Marie Pedersdtr. Otte, 1643–1714, datter av Peder Otte, borger i København, og Sophie Altewelt, –1676.
- » 201, nr. 436: les (435–0,0) Boye Sønnichsen, 1615–1659, rådmann i Christiania, g.m. Ingeborg Eriksdtr., –1664.
- » 203, ved høyre marg, 3. navn nfr.: Ludvig Moestue 1883–1925, les Ludvig Moestue 1838–1925.
- » 241. Ragnhild Eger født Moestue, død 6. mars 1969.

NAVN- OG SAKREGISTER

Personer uten fast slektsnavn er bare oppført unntakelsesvis, og da under fornavn. Bønder vil kunne finnes ved hjelp av gårdsnavnet. Navn fra fortegnelsene på sidene 193–202 og 248–251 er bare medtatt i enkelte tilfeller. Personer av Moestue-slekten er oppført bakerst.

- Abelbom, Anne Margrethe, g. Hoffmann, 87–89, 206
- Jeremias, 75, 87, 88
 - Lars Hansen, 91
 - Mathea, 87
 - Ole, 88
 - Peder Jørgensen, 77, 78, 84–87, 91
- Abelsted, slekt, 260
- Anna, g. Willumsen, 215
- Aker (Sem), 176–178
- Alexander, Erling, 179
- Allum, Ingrid, g. Færden, 179
- Alm (Stange), 19
- Alstrup, Margrethe, g. Odderbech, 98
- Peder, 98
- Ancher, se Anker
- Anchersen, Peder, 205
- Andersen, Ingeborg, g. Thygesen, 234
- Marie, g. Lund, 247
- Anker, slekt, 199, 260
- Antonette, g. Sverdrup, 159, 175, 199, 260
 - Bernt (1680), 199, 260
 - Bernt (1747), 159
 - Bernt (1746), 16, 118, 119, 123, 130, 260
 - Bernt (1809), 90, 260
 - Christian, 146, 260
 - Christopher, 159
 - Erich, 199, 260, 261
 - Helga, g. Dahl, 260
 - Iver, 107
 - Jess, 16, 20, 123, 130, 260, 265
- John C., 260
 - Maren, g. Holmboe, 124
 - Morten, 260
 - Peder, 119, 123, 260
 - Petra, g. Hoffmann, 90, 259
- Ankerske Fideikommiss, 17
- Vaisenhus, Det, 16, 170, 191, 263
- Anne Bentsdr., 161
- Arboe, slekt, 43
- Bodil, g. Kleboe, 44, 172, 197
- Arctander, Torborg, g. Colstrup, 106
- Armfelt, Gustav, 129
- Arstad (Stange), 50, 55, 64
- Arveschoug, Dorothea, g. Anker, 90
- Asbjørnsen, P. C., 180
- Ask (Hakadal), 145
- Atlungstad (Stange), 36, 54, 60, 61, 67
- Aubert, Hilda, g. Sundt, 218
- J. Thaulow, 216, 218
 - Lilly, g. Moestue, 216
- Bachmann, Anna, g. Moestue, 192, 275
- Julius, 192
- Bagge, slekt, 110
- Bakås, løkke, 124
- Baltebøl, marked, 145
- Bang, Jens, 11, 12, 14
- Bast, Thomas, 92
- Bauer, Martha, g. Freund, 224
- Bay, Charles Ulrich, 82
- Bech, Ole Andreas, 87
- Been, Henrik, 141
- Benneche, Hakon, 190

Bentsebruket, 161–168, 182
 Benzon, Jacob, 111
 Berg (Stange), 51, 57, 58, 60, 61
 – Isak, 83
 Berge (Gausdal), 24, 194
 Bergesen, Charlotte, g. Maartmann-Moe, 239
 Bergh, Paul, 160
 Bergsløkken, 124, 133, 135
 Beril Jensen, fogd, 13
 Berner, Christian, 141
 Beuschel-Nielsen, Lizzie, g. Moestue, 245
 Bielke, Otte, 14
 Bindseil, Augusta, g. Bachmann, 192
 Biri Glasværk, 268
 Bisgaard, J. H., 159
 Bislet, lække, 124
 Bjørn-Hansen, Edith, g. Poulsson, 230
 Bjerke (Norderhov), 90
 Bjerkeland, Vibeke, g. Finne, 174
 Bjerkenes (Eidsvoll), 12
 Bjølsund (Rygge), 137, 139
 Bjørnholt (Hakadal), 145
 Bjørnson, Bjørnstjerne, 269
 Bjørnstad (Stange), 48, 57, 59, 60, 67, 68
 Blakstad (Asker), 260, 261
 – Finn, 234
 – Gudrun, g. Moestue, 234
 Blichfeld, H., 30
 Blichfeldt, P. C. W., 174
 Blix, Svend, major, 174
 Blom, G. P., 153
 – Gustava, g. Kielland, 174
 – Henrik Bull, 159
 – Lovise Bull, g. Finne, 159, 173
 – Søren G., 159
 Blågård (København), 88, 89, 204, 205
 Boeckel, Jules, 179
 Boldeus, Henrik, 135
 Boll, Reinholdine, g. Gram, 90
 Bollacher, Caroline, g. Moestue, 243
 – I. G., 244
 Bolstad (Åmot), 224
 Botteløkken, 124, 133, 135, 154
 Bommen, Thora, g. Wichmann, 179
 Bonifacius IX, pave, 22
 Borch, Barbara, g. Rohde, 102
 Borchgrevink, Barbro, 147
 Borchsenius, W., 159, 162
 Borgen, Andreas, 172
 – Maren, g. Faye, 155, 172
 Borregård (Tune), 138, 242
 Borries, dansk slekt, 140
 Boyesen, slekt, 201, 289
 – Andreas, 175
 – Anne Martine, g. Faye, 154, 171, 175, 200
 – Augustinus, 171, 201
 – Jens, 229
 Brandt, Johan Rasmus, 127
 – Jens, 127
 – Kristian, 150
 Brende (Stange), 20
 Brimsø, Bertha, g. Moestue, 220
 – Edv., 220
 Brixen, Anders, 71
 Brochmann, J. W., 162
 – Maren, g. Frost, 80
 Brockenus, C., 15, 64
 Brones, Knut, 136
 Bruun, Fredrik Jacobsen, VII, 141
 – Jacob, 141
 – Jørgen, 126, 289
 – Peder Jacobsen, 141
 – Ulrikke, 46
 Bryan Donkin & Co., 164.
 Bryn, Erle, g. Moestue, 228, 229
 – Erling, 228
 Brødrene Ottesens Chocoladefabrik, 214
 Buch, Wilhelm, 156
 Bucher, Rose Marie, g. Moestue, 266
 – Walter, 266
 von Buchwald, P. J., 94
 Budde, Vincents, 70
 Bugge, slekter, 82, 138
 – Anne, g. Edsleff, 130, 162
 – Anne C., g. Gram, 139
 – Bodil, g. Simonsen, 135, 137, 139
 – Hans Chr., 229
 – Hans Christian, 229
 – Hans W., 139
 – Kristine, 139

- Bugge, Lars, 135, 136, 138, 139
- Mette, g. Hansen, 139
 - Peter Olivarius, 139
 - Sophus, 177
 - Ulrich, 81, 130, 137, 162
- Busvold (Romedal), 55, 66
- Byrne, Cheryl, 226
- D. J., 226
 - D. W., 225
 - Elisabeth, g. McNulty, 225
 - Kristine, 225
 - Martin James, 226
 - Martin John, 226
 - Matthew F., 225
 - Michael, 226
 - William A., 225
 - William V., 224
- Bækken, Anne-Lise, 245
- Lars, 244
 - Leif, 244
- Bærums jernverk, 110–112
- Bø (Follebu), 43, 197
- (Fron), 194
 - (V. Gausdal), 25
 - kirke (Telemark), 96, 98, 102
- Bøchmann, Anna, 152
- Aase, g. Angell, 153
- Bøllerup, jfr., 160
- Børgesen, Børge, 141
- Jacob, 140
 - Nicolai, 140
- Børjeson, Edith, g. Helgesen, 283
- Børresen, Finn, 281
- Jan, 281
 - Liv, 281
 - Margrethe, 281
 - Reidar, 281
- Cappelen (von), slekt, 82
- Alette, g. Finne, 174
 - Caroline, g. Bergh, 160
 - Caspar, 124, 158, 160, 175
 - Didrich, 91
 - Eleonore, g. Heiberg, 158
 - Emerentze, 82
 - Jørgen, 205
- Cappelen, Severin Diderik, 174
- Carl av Hessen-Cassel, prins, 120
- Carlsen, Jacob, 80
- Christen Jensen, gullsmed, VII
- Nielsen, kaptein, 43
 - Nielsen, sagbr.eier, 172, 173
- Christensen, slekt fra Gjerpen, 230
- Andreas, 178
 - Anna, g. Milberg, 280
 - Arne, 230
 - Caroline, g. Wichmann, 178
 - Eva, g. Moestue, 230
 - Hans Chr., 230
 - Karen, g. Heising, 246
 - Mogens, 214, 230
- Christian IV, konge, 172
- VI, konge, 95, 172
 - VII, konge, 121
- Christiania Bank og Kreditkasse, 90, 136, 206
- Borgerskole, 128, 153
 - Trådstiftfabrik, 173, 185
- Christiansen, Arne B., 283
- Berit, g. Christoffersen, 283
 - Kathinka, g. Jakwitz, 269
- Christiansø festning, 104
- Christoffersen, Annie, g. Stai, 281
- Arne, 283
 - Elisabeth, g. Børresen, 281
 - Ellen, g. Staib, 282
 - Erik, 283
 - Hanna-Elisabeth, 282
 - Inger, 283
 - Inger Aase, g. Magnussen, 284
 - Jan, 284
 - Jørgen Frithjof, 282
 - Jørgen Th., 282
 - Lars, 284
 - Paul Henrik, 280
 - Per Henrik, 283
 - Per Otto, 283
 - Sigurd (1869), 192, 280
 - Sigurd (1900), 280
 - Thomas, 282
 - Thor, 283
- Christopher Erlandsen, 78

- Claus Fredriksen, kj.mann, 106, 112, 114, 115, 117, 142
- Tollefsen, kj.mann, 144
- Clauson (Clason), slekt fra Stange, 144
- Clauson von Kaas, slekt, 111
- Clauson, Claus, 114
- Conrad, 109, 110, 112, 117, 125, 130, 175
 - Ellen Marie, g. Hjort, 110
 - Fredrik, kj.mann, 72, 100, 106-114, 116, 117, 128, 144, 145, 149
 - Fredrik, kammerherre, 110
 - Karen, g. Fritz, 114
 - Kirsten (1726), g. Hans Fredriksen, 114
 - Kirsten (1780), 110
 - Lars, 110
 - Leonore, g. Thulstrup, 110
 - Maren Dorothea (1746), 110
 - Maren Dorothea (1757), 111
 - Nicolaus, 110
 - Niels Chr., 114
- Coch, Halvor, 85
- Coldevin, Kathrine, g. Tuxen, 267
- Collett, Albert, 187
- James, 107, 174
 - Johan, amtmann, 156, 157, 174
 - John, 127, 147
- Collett & Leuch, 162
- Colling, mad., 149
- Colstrup, Jens, 100, 102, 105, 195
- Johannes, 105, 195
 - Torborg, g. Aalborg, 101, 104-106, 195
- Conrad, Elisabeth, g. Fenske, 224
- Conradi, Johan Fr., 93
- Courtonne, Elie, 88
- Marianne, g. Hoffmann, 88
- Dahl, Cathrine, g. Moestue, 203, 260, 263
- F. A., 260
 - John C. A., 203, 260, 261
 - Thore, 81
- Dahll, Jørgen, 173, 185
- Lars Chr., 173
- Dahll, Sigrid, g. Faye, 173
- Dall, Lirken, g. Henriksen, 242
- Dalsløkken, 145
- Darbo (Eker), 57
- Dedekam, Anders (1669), 139, 196
- Anders (1730), 140
 - Anne, g. Hjort, 127, 140
 - Anne, g. Simonsen, VII, 136-138, 140, 195, 196
 - Annechen, g. Vahl, 126, 140
 - Christian, 140
 - Eleonore, 140
 - Gunhild, 140
 - Jonas, VII, 136, 139-141, 174, 196
 - Margrethe, g. Schram, 140
- Deichmann, W., 101
- Deputerte borgere, 107, 120, 136, 138, 146, 171
- Desideria, dronning, 110
- Det dramatiske Selskab, 151
- Det kgl. Dugmanufactur, 88, 204
- Det norske Kompani, 99
- Det norske Søe-Assurance-Selskab, 147
- Didrik Sandersen, 18, 199
- Didriksen, se von Tack
- Dietrichson, Lise, g. Finne, 159, 174
- Dillerud (Stange), 63, 135, 142-144, 196
- Dines Lauritsen Bartskjær, 79
- Disen (Aker), 114
- Dorff, slekt, 269
- Bernt A., 269
 - Eva, g. Moestue, 269, 270
- Dorph, slekt, 174, 197
- Anne, g. 1. Piro, 2. Müller, 175
 - Antonette, g. Faye, 161, 171, 175
 - Christian, 159, 171, 173-175, 197
 - Erik Olsen, 174, 197
 - Helle, 175
 - Johanne A., g. Cappelen, 158, 160, 175
 - Karen, g. 1. Boyesen, 2. Nilsson, 158, 159, 175
 - Maren, g. Schnitler, 175
 - Marthe, g. Finne, 156, 157, 173, 175, 196
 - Niels, 95, 102, 174
 - Ole, 140, 174

- Dorr (Eidsvoll), 47
 Dorthe Pedersdtr., g. Morstuen, 35,
 69–74, 81
 Dragonbønder, 35
 Drewsen, Johan Christian, 164, 182
 Dromsrud (Stange), 58
 Duborgh, P. J., 157
 Dunker, Conradine, se Hansteen
 Due, Marthe, g. Christensen, 178
 Duff, Marian, g. Morris, 270
 Dynna (Gran), 275
 Dyre Sevaldsen, 52
- Ebbel, Joachim, 187
 Eda skanse, 129
 Eding, Greta, g. af Sandeberg, 219
 Edsleff, Anna, g. Jensen, 162
 – Jens, 162
 Edvardsen, Anne, g. Jensen, 240
 – Edvard, 240
 Egsmarken (Lier), 124
 Egeberg, Westye, 129
 Eger, Cecilie, g. Henriksen, 241
 – Chr., 241
 – Randi, g. Matheson, 242, 243
 – Thomas, 241
 Egge (Lier), 201
 Eggertz, J. E. L., 138
 – Ulrich, 138
 Eie, N. A., 239
 – Samuel, 238
 – Thorolf, 238, 239
 Eika, Anders, 103
 Eitzen, slekt, 82
 Ekeberg (Stange), 62
 Eliesen, fru, se Mogensen
 Elieson, Iver, 162
 Eligerede mænd, se Deputerede borgere
 Elstad (Ringebu), 27
 Elton (Stange), 49, 50, 55, 59, 68
 Ely, Johanne, g. Thue, 176, 177
 Engeland (Gausdal), 25, 26
 Engja, Ingrid, g. Huseby, 279
 – Nils, 279
 Erichsen, Erica, 224
 – Erik, 224
- Eriksen, Christen, 224
 – Otto, 224
 Eriksten (Bø T), 103, 104
 Erland Bårdsen, 52
 – Christophersen, strandsitter, 78
 Essendrop, P. P., 127
 Even Larsen (Ween), 115
 Eystein Skald, 22
- Fabritius, Marie, 158
 Falchenberg, Melchior, 69–71
 Falsen, C. M., 130
 Faye, slekt, 170–172, 200
 – A. & Co., 180
 – Amund L., 154, 155, 171, 175, 200, 203
 – Andrea, g. Bisgaard, 159
 – Andreas B., 155, 171, 180, 190, 203, 260
 – Anne Marie, g. Schytte, 259
 – Antonette, g. Moestue, 180, 203, 213,
 260
 – Cathrine, g. Faye, 171, 180, 190, 203
 – Cathrine, g. Holst, 159
 – Cathrine, g. Stang, 203, 260
 – Christiane, g. Lorange, 171
 – Christiane Augusta, g. Lund, 172
 – Christopher, 154–156, 171, 172
 – David (1770), 155, 171, 203
 – David (1858), 187
 – Davidnelle, g. Grøn, 171
 – Frantz, 159
 – Fredrik Emil, 173
 – Gabriel (1769), 161, 171, 174, 175
 – Gabriel (1806), 161
 – Gerhard, 158, 171, 173, 200
 – Hans (1728), 159, 170, 200, 203
 – Hans (1797), 155, 166, 171, 173, 174
 – Ingeborg (1801), 158
 – Ingeborg (1796), g. Moestue, 154, 155,
 171, 193, 200, 203
 – Lise, g. Hansen, 158, 159, 171
 – P. G., 158
 – Petra, g. Moestue, 190, 203, 259, 260
 – Siren, g. Finne, 157, 171, 173, 184
 – Sophie, g. Cappelen, 174
 Fenske, A. W. (1904), 224
 – A. W. (1930), 224

- Fenske, Elisabet, 224
 – Otto, 224
- Ferdinandsen, Larsine, g. Pedersen, 245
- Fet kirke, 140
- Fieldsted, Andreas, 204, 205
- Finckenhagen, Inger, g. Juul, 162
 – Jacob, 162
- Finde, Henrik, 173
- Finne, slekt, 172, 173, 196
 – Anette, g. Moestue, 173, 184
 – Asse, g. Storstein, 174
 – Christian, 174
 – Diderik, 174
 – Edvard (1767), 156, 157, 173–175, 196
 – Edvard (1827), 173, 187
 – Edvard (1835), 174
 – Erling, 174
 – Gabriel (1844), 174
 – Gabriel (1866), 174
 – Hans, 174
 – Henrik (1726), 173
 – Henrik (1797), 157, 171, 173, 184
 – Henrik (1836), 174
 – Johan, 158, 174
 – Nicoline, g. Moestue, 156, 158, 170, 174, 182, 193, 196
 – Phillippa, g. Blichfeldt, 174
 – Severin, 174
 – Siren, g. Dahll, 173
- Fischer, slekt, 265
- Fisker, Jens, 71, 72
- Fjellstuetoll, 10
- Fleischer, Baltazar S., 155
 – Birgitte, 155
 – Lisbeth, g. Christoffersen, 284
 – Marie, g. Blakstad, 234
- Flor, slekt, 201, 232, 249
- Fodstad, Britt, g. Moestue, 267
 – Dag, 267
- Fokhol (Stange), 52, 60, 66, 67
- Fokstuen (Dovre), 7
- Fondstad (Gausdal), 27
- Forbrig (Fron), 43
- Forset (Gausdal), 21–27, 40, 42, 44, 193
- Foss (Aker), 110, 147–150, 158,
 – (Skiptvedt), 104, 105
- Fossum, Jenny, g. Hauge, 263
- Fougner (Gausdal), 26
- Frang (Stange), 14, 51, 52, 58, 61
- Frangstøen (Stange), 12, 14
- Fredensborg, løkke, 108
- Fredrik III, konge, 14, 25, 29
 – IV, konge, 31, 106
 – Knudsen, fogd, 30
- Fredriksberg, løkke, 108
- Fredrikshalds Sømandsforening, 180
- Fredriksten festning, 129, 180
- Frenning (Romedal), 64
- Freund, George, 224
 – Mary, g. Fenske, 224
- Frisvold (Stange), 62
- Fritz, Hans, 114
 – Maren, g. Schriver, 114
- Frogner (Aker), 16, 107–109, 112, 116, 136, 144, 145
 – Lars, 149
- Frognerelven, 109, 124
- Frost, slekt, 82
 – Anne, g. Bugge, 81, 130, 137, 162
 – Anne, g. Friderichsen, 80
 – Christen, Chr. sen., 80
 – Christen Jørgensen, 80
 – Christian, 83
 – Christine, g. Oudenby, 80
 – Dorothea, g. Moss, 82
 – Jørgen (1704), 70, 72, 74, 80, 83, 85, 116, 137
 – Jørgen (1726), 80
 – Jørgen (1758), se Moestue
 – Lars, 74, 81, 82
 – Mads, 80
 – Maren, g. Moestue, 81, 83
 – Maren (1788), se Moestue
 – Maria, g. Dahl, 81
 – Niels, 80
 – Peder, 82, 130
 – Rachel, g. Sechmann, 82
 – Sophie, 82
 – Svend, 81, 82
- Frøen, Ragna, g. Bryn, 228
- Furuholmen, Inger, g. Bugge, 229
- Fyllingen (Aker), 114

- Færden, Alf, 179
 – Anders, 179
 – Dagny, g. Færden, 179
 – Johanne, g. Haanes, 179
 – Johannes, 179
 – Rolf, 179
 Fåbro spikerverk, 106
- von Gabel, Fr., 30, 34
 Gade, Anne Helvig, 79
 – Anne Margrethe, 79
 – Christopher, 79
 – Dorthe Maria, 79
 – Erland, 79, 92
 – Maren, 79, 93
 – Paul d. æ., 79, 92
 – Paul d. y., 79
 Gasmann, Marie, g. Hoffmann, 88
 Gate (Rygge), 78
 Gate, se også Gade
 – Erland, 72, 77–79
 – Henrik, 105
 – Margrethe, 78
 – Marie, g. Morstuen, 36, 77, 79
 Gebelein, Johan, 82
 Gehrken, Aase, g. Wærenskjold, 232
 Gejder, Anna, g. Giede, 153
 Giedde, Alexander, 135
 Giede, Christian (1639), 153
 – Christian (1733), 151, 153
 – Christiane, 152
 – Elen Johanne, g. Moestue, 151, 152
 – Niels, 153
 – Paul, 153
 Gihle (Vang H), 14
 Gilbert, Beryl, g. Reardon, 226
 Gilhus (Lier), 201
 Gillund (Stange), 63
 Gjedde, Edele, g. Colstrup, 106
 – Ove, 172
 Gjermstad (Stange), 52, 61
 Gjestgiveri, 10–17, 27–31, 70, 71, 78, 85,
 197
 Gjæsling, slekt, 194
 Glad, Annette, g. Finne, 173
 – Fredrik, 120, 160, 162, 165
- Glahn, Tyra, g. Horn, 255
 Glende (Enningdal), 174, 197
 Glosli, Ellen, g. Moestue, 271
 – Edvin, 271
 Glückstad, Jacob, 176
 Gløersen, Erik, 160
 – Paul Irgens, 187
 Gram, Johanne, g. Frost, 82
 – Mathias, 139
 – Niels, 82
 Gran, Leif, 229
 – Jens, 229
 Granerud (Ringsaker), 15
 Granfos Brug, 189
 Grav (Rødnes), 232
 – Hans, 79
 Grave, Christian, 73, 94, 98, 99, 102
 – Maren, 73
 Grefsen (Aker), 148
 Grenie (Nes A), 124
 Grimer, Susanne, 116
 Grimerud (Stange), 53
 Grivi (Bø T), 98, 100, 102, 116
 Grobbe, Paul, 79
 Grüner, Hans Fr. (1776), 148–150, 152,
 158
 – Hans Fr. (1829), 150
 – Isak, 149
 – Jens Chr., 150, 158, 159
 – Julie, g. Iversen, 159
 – Thea, g. Schøyen, 158, 159, 188
 Grünerløggen, 150
 Grüning, A. & Co., 155, 171
 – Andreas, 155, 156
 – herr, 150, 155
 Grøn, Peter Harboe, 171
 Grønvold, O., 79
 Gude, Johannes, 71, 81
 Gulbrand Andresen, reg.kv.mester, 145
 Gulbrandsen, Hans, 176
 Guldskjeggerud (Vang H), 64
 Gulliksen, Amund, 181
 – Anna, g. Werner, 181
 – Annette, g. Lund, 276
 Gustav III, konge, 129
 Guthus (Stange), 51, 66

- Gyldenløve, U. F., 12, 13, 29, 30, 105
 Gyldenår, slekt, 43
 Gæhler, oberstløytnant, 120
 Gaardmand, Johan, 11
 Gåserud (Lier), 200
- Hadelands glassverk, 137
 Hafslund (Skjeberg), 171, 230
 Hagen, Hjørdis, g. Staib, 282
 Hagerup, Søren, 146
 Hakedals jernverk, 174
 Hallvard, helgen, 173
 Hals, Caspar, 158, 159
 – Eleonore, 158
 – Hans Knudsen, 48, 53
 Halvorsen, Hanna, g. Rafn, 255
 – Ingeborg, g. Dorff, 269
 Hammer, Fredrik Knudsen, 15
 Hammers gods: se Stor-Hammer
 (Hamar)
 Hammerstad (Eidsvoll), 19, 20
 – (Stange), 48, 57, 58
 – (Toten), 46
 Hamsun, Knut, 184
 Handelens Venner, 183, 189
 Hans Fredriksen, kj.mann, 114
 Hansen, Agnes, g. Sunde, 232
 – Annechen, C., 138
 – Bodil, g. Eggertz, 138, 289
 – Gerd Herlofson, g. Moestue, 228, 229
 – H. F., 215
 – Johannes, 228
 – Kaia, g. Munthe, 215
 – Jens, E. L., 138
 – Kield, 138
 – Lars Bugge, 137–139
 – Margit, g. Edvardsen, 240
 – Martin, 159, 171
 – Poul Bugge, 138
 – Sofie, g. Magnussen, 284
 – Theodora, g. Oppermann, 246
 Hansteen, Conradine, g. Dunker, 149
 Hanvold, Gudrun, g. Christoffersen, 282
 – Thorvald, 282
 Harildstad (Fron), 194
 Harildstad (Heidal), 194
- Haslev, Jens, 156
 – Jørgen, 156
 Hassel jernverk, 89, 172, 204, 205
 Haug (Stange), 44
 Hauge, Anne C., 265
 – Ketil, 278
 – Leif, 277
 – Steinar, 277
 – Sven, 265
 – Torkild, 278
 – Trygve, 263
 – Øivind, 263–265
 Hauketo (Aker), 141, 144
 Haxthausen, F. G., 93
 Heffermehl, F. Stang (1870), 229
 – F. Stang (1913), 229, 230
 – Henrik, 230
 – Ingelise, 230
 – Jørgen, 230
 Heftye, Nicolai, 166
 Hegsvold (Stange), 53
 Heiberg, Benj., 158
 Heins, Herta, g. Moestue, 271
 Heising, Birgit, 246
 – Franz, 246
 – Willy, 246
 Helgerød (Jeløy), 78
 Helgesen, Bjarne, 283
 – Wenche, g. Christoffersen, 283
 Helset (Stange), 143
 Hemstad (Stange), 19, 49, 52, 54, 55, 59,
 61, 65
 Henningsen, Charlotte, g. Jensen, 244
 Henrikenberg, løkke: se Bolteløkken
 Henriksen, Grete, 242
 – Gustav, 242
 – Ida, g. Heffermehl, 229
 – Kristian, 242
 – Marie, 170, 188
 – Morten, 242
 – Rein (1915), 241, 242
 – Rein (1947), 242
 Henschien, Harald, 270
 Herlofson, Sophie, g. Hansen, 228
 Hessel, Hans, 11–13, 16, 28, 29
 Hesselberg, Gabriel, 187

- Hestnes (Stange), 10, 18, 20, 54, 56, 62,
63, 142, 143
- Heuch, Cathrine, g. Stenstadvold, 233
– Helle, 149
- Heyerdahl, Christian, 155
– Ole, 153
- Himhof, Andreas, 156
- Hirsch, Anna, g. Strøm, 227
- Hitterdals tjærefabrikk, 99
- Hjellum (Vang), 12, 14, 15
- Hjerterum (Chria.), 166
- Hjort, Berte Marie, g. Brandt, 127
– Johan, 110
– Peder, 127, 139
- Hoell, S., 213
- Hoen (Eker), 172
- Hof (Stange), 19, 45
- Hoff, Elisabeth, g. Kreidal, 142
– Ole, 136
- Hofflund, P. D., 174
- Hoffmann, Andreas, 90
– Elen Amalia, 90
– Friderich, 88, 205, 206
– Gottfried, 88
– Iver, 89
– Jacob L., 89, 90, 206
– Justin G. (1759), 87–89, 205, 206
– Justin G. (1836), 90
– Justine, 91
– Petra, g. Moestue, 90, 174, 259, 260
– Petter Chr., 90, 206
– Reinholdt, 90, 259
– Samuel, 110
- Hofgaard, slekt, 202
– Amund, 129, 154, 171
- Hogstad, (Asker), 114
- Holen (Gausdal), 41
- Holdsvakt, 34, 35
- Holm (Hurum), 82, 259
– Else, g. Strøm, 219
– Ener, 130
– Even, 147
– Georg W., 218
– Georg, 219
– Gjest, 219
– Jarle, 218
- Holm, Hans, 219
– Peder, 121
- Holmboe, O., 136
- Holmsen, Clemet, 158, 159
- Holst, Anne C., g. Faye, 158
– Christian, kjm., 159
– Christian, spr. 171
– Hans Faye, 159
– Harald, 187
– Helene, g. Nilsen, 236
– Joar, 236, 237
– Kjell, 238
– Liv, 47
– Reidar, 237
– Wenche, g. Eie, 238
- Holter (Frogn), 81
– Helle, 174
– Marthe, g. Dorph, 174
– Ole, 124
– Peder, 112
- Holtermann, Antonette, g. Jensen, 237
- Hommerstad (Stange), 46, 143
- Hoppe, Johan C., 188
- Horn, Erik F. B. (1829), 253
– Erik Jan (1951), 256
– Harriet, g. Moestue, 254
– Jan (1877), 254, 255
– Jan (1921), 255, 256
– Karen, g. Horn, 255
– Marie Louise, g. Moestue, 253
– Oscar, 255
– Victor, 255
- Horne (Romedal), 47
- Horster, Johan, 154
– Søren, 123
- Hosmestad (Stange), 35, 36, 48, 49, 51,
56, 59–61, 63
– familie, 36, 49
- Hougen, Engebret, VIII, IX
- Huseby (Aker), 47, 275
– (Lier), 156, 157, 173, 174
– (Stange), 19, 49, 63
– Aranka, 276
– Birger Moestue, 276
– Birgit, 277
– Bård, 279

- Huseby, Dag, 279
 – Dag Eivind, 279
 – Ernst, 278
 – Finn Moestue, 278
 – Finn R., 280
 – Geir, 279
 – Ingjerd, g. Hauge, 277
 – Jens, 280
 – Markus, 275
 – Nils Morten, 279
 – Ragnvald, 192, 275, 276
 – Sigurd, 279
 – Sjur, 279
 – Svenn Halvard, 277
 – Tore, 277
 – Yngvi, 278
 – Øivind, 277
 Husvik (Frogn), 81
 Huus, Andreas, 120, 136, 160, 162
 – Nils, 120, 160, 162
 Huusher, Emil, 159, 186, 187, 289
 – Emilie, 187
 – Johan, 186, 289
 – Julius Alb., 187
 – Julius Edv., 187
 Hverven (Stange), 49
 Hvåle (Bø T), 103
 Hyni (Gjerpen), 230
 Høeg, Just, 13, 29, 30
 – Kirsten, g. Hanvold, 282
 Høsbjør, (Furnes), 64
 – Thomas, 64
 Høvik (Lier), 173, 197, 199
 Håkon Mogensen, prest, 43
 Haanes, Karl, 179

 Ihle (Stange), 63
 – (Vang H), 12, 15
 Ivar Vikingssøn, kannik, 39
 Iversen, Else, g. Moestue, 245
 – Jens, 245
 – Johan Klitzing, 159

 Jackwitz, slekt, 268
 Jacob Pettersen på Grønland (Chria.),
 140

 Jacobsen, Gurli Eva, g. Lund, 247
 – Jørgen Bent, 247
 – Niels, 246
 – Niels Frederik, 246, 247
 Jaer (Øyer), 234, 236
 Jakwitz, Edward, 268
 – Synnøve, g. Moestue, 268, 270
 Jens Lagesen, rådmann, 104
 Jens Nilssøn, biskop, 10, 44
 Jensen, Andreas, 244
 – Antonette, g. Maartmann-Moe, 239
 – Carl Fr. (1855), 237
 – Carl Fr. (1928), 240
 – Chr. A., 240
 – Chr. L. (1885), VIII, 236–238
 – Chr. L. (1959), 241
 – Christopher, 162
 – Erle, 241
 – Hedvig, g. 1. Borchsenius, 2. Wetter-
 strand, 159, 162
 – Helmer, 162
 – Jannecken, 241
 – Kate Damm, g. Moestue, 220, 221
 – Martha, g. Moestue, 244
 – Ole T. Damm, 220
 Jerndal, Lars, 92
 Jerusalems mølle, 162, 285
 Jevne (Øyer), 43
 – Christian, 224
 Johansen, Maggi, g. Damm Jensen, 220
 – Ruth, g. Storvik, 279
 Johnsen, Elsa, g. Magnussen, 282
 – Gerda, g. Rohde, 179
 Jomfrua på Morskogen, 17
 Juell, Anders, 188
 Jungerud (Fåberg), 27
 Justice, G. C., 226
 – Katherine, g. Moestue, 226
 Juul, Charlotte Amalie, g. Munch, 160,
 162
 – Jacob d. æ., 162
 – Jacob d. y., 160–165, 167
 – Peter Paul, 162
 Jønsberg (Romedal), 62
 Jørgensen, Carl Carsten, 247

- Kahrs, B. V., 240
 – Lily, g. Jensen, 240
 Kallum, Peder, 92
 Karl XII, konge, 69, 106
 Karlsen, Astrid, g. Nysæther, 216
 Kielland, Gabriel, 174
 – Gustava, se Blom
 Kierulf, Jensine, g. Hansen, 215
 Kierulf-Hansen, Harriet, g. Moestue, 215
 – Haakon, 220
 – Rose, g. Moestue, 220
 Killengreen, Helen, g. Swang, 231
 Kinder, Christopher, 136
 Kindt, Christine, g. Ritter, 141
 – Gottfred, 141
 Kiær, slekt, 82
 Kiøbmænds Liig-Lauget, 147, 149
 Kjelberg V. (Stockholm), 213
 Kjeldsen, Olga, g. Glosli, 271
 Kjeldsbæk, løkke, 123, 136, 137, 157, 160, 166
 Kjørbo, Peder, 149
 – mad., 149
 Kjøstelsen, Margrethe, g. Krag, 155
 Kleboe, Christian, 44
 – Jacob, 172
 – Johan, 44, 172, 197
 Kleppe (Vågå), 194
 Kleppen, plass (Bø T), 98, 116
 Kloumann, slekt, 110
 Klugebakken (Vang H), 64
 Knive (Eker), 172
 Koch, Nils, 95
 Kofoed, Claus, 106
 Kongens mølle, se Foss (Aker)
 Korlicowski, Cecilia, g. Byrne, 225
 Korpbergsetra (Fron), 42
 Korsødegården (Stange), 44, 45, 55
 Krag, H. H., 184
 – Johan C., 155
 – Niels, 155
 Kramer, Baltazar, 141
 Kreidal, Anne C., g. Simonsen, 137, 138, 142
 – Augustus d. æ., 142
 Kreidal, Augustus d.y., 142
 – Bjørn Rude, 142
 – Chr. Leth, 120, 122, 142
 – Hans, 137, 142
 – Lorentz, 142
 – Mads, 142
 – Niels Chr., 142
 Kristiansen, Hansa, g. Sørensen, 247
 Kristoffersen, Hanna, g. Kahrs, 240
 Krog (Rødnes), 232
 – Thea, g. Krogstad, 232
 Krogstad (Eidsberg), 232
 – H. P., 232
 – Ingeborg, g. Moestue, 232
 Kruke (Vågå), 194
 Kråbøl (Gausdal), 38, 39, 194
 Kråkfoss (Ullensaker), 66
 Kyle, Olava, g. Brimsø, 220
 Kaae, Roberta, 120
 von Kaas, Fr. J., 110
 – Frederike, g. Løvenskiold, 111
 Kåverud (Gausdal), 39

 Lalum (Stange), 16, 52, 65, 67
 – Arth. H., 55
 Landkommisjonen, 11
 Landsberg, Margrethe, g. Colstrup, 106
 Lang, Johanne, g. Bollacher, 244
 Lange, Erik, fogd, 31
 – Lorentz, 152, 157, 160, 176, 178
 Lang-Ree (Stange), 53, 143
 Langschmidt, Elise, g. Moestue, 192, 275
 – Ludvig, 192
 Larkollen gjestgiveri, 78
 Larsen, Agnes, g. Bækken, 244
 – Camilla, g. Lund, 233
 – H., 154
 – Johan Fr., 106
 – Maren, g. Iversen, 245
 Lassen W., VIII
 Laurits Christensen (Chria.), 15
 Laxa, plass (Såner), 124, 133
 Leganger, slekt, 90
 – Erik Pedersen, 261
 Lemmich, slekt, 198
 – Karen, g. Dorph, 174, 197, 198

- Lennert Lennertsen (Chria.), 19, 62
- Leuch, slekt, 260
- Anne, g. Tyrholm, 102
 - Eleonore, g. 1. Clauson, 2. Sverdrup, 111-113, 130
 - Morten (1665), 111
 - Morten (1732), 112
 - Niels, 111
- Li (Aker), 141
- (Gausdal), 44
- Lidstad (Fron), 43
- Lilleborg Fabrik, 162
- Lillehagen (Stange), 59, 68
- Lille-Hammer (Fåberg), 12, 15, 43
- Lille-Ree (Stange), 49, 53, 55
- Lillo (Aker), se O, lille
- Lima, Niels, 116
- Lind, Hans Chr., ark., 126
- Marie E., g. Kreidal, 142
- Lindeman, Kristian, domorg., 259
- Lindstad (Stange), 64
- Linnes (Lier), 201, 260, 261
- Ingeborg, g. Faye, 170
- Linnesvolden (Lier), 124, 154
- List-ætten, 24, 194
- Litle, Peder Hansen, 172
- Lobben (Eker), 172
- Loe, Hans Andersen, 205
- Logn, Hildur, g. Voss, 270
- Lonicer, J. J., 162
- Lorange, H. N., 171
- Lowzow, D., 187
- Lumholtz, Nicolai, 123
- Lund (Stange), 52, 60, 62
- Arthur J. L., 233
 - Bjørn Ove, 233
 - Carl Fr., 120, 121
 - Carl Olsen Lyngaas, 172
 - Christian, 13
 - Holger, 247
 - Ida Cathrine, 233
 - Jacob Madsen, 11
 - Jens Erik, 247
 - Jette Anni, 247
 - Lars Olsen, 16, 53, 54, 65
 - Lars Petter, 233
- Lund, Magnus, 192, 275, 276
- Peder Corn.sen, 275
 - Søren, 135
 - Thora Oline, g. Moestue, 186, 223
 - Viggo, 247
- Lunde (Lunde), 100
- kirke, 95, 98, 100
- Lunden (Toten), 53
- Lütken, Juliane Marie, g. Hoffmann, 89
- Løchstør, Nils, 80
- Løken (Stange), 55
- Lønbekken, plass (Stange), 63
- Løvendal, W., 105
- Løvenskiold, Carl S., 111
- Magelssen, slekt, 44
- Chr., farvermester, 181
- Magnussen, Albert, 284
- Alf Brede, 282
 - Arvid, 284
 - Gerd, 282
 - Marit, 284
 - Sissel, 284
- Mandahl, Fr. Grüner, 147
- Nicolaia, g. Smith, 147
- von Mansbach, Carl, 171
- Selma, g. Faye, 171
- Manstad (Gausdal), 25
- Mariboe, Ludvig, 162, 178
- Marie Henriksen, 170, 188
- Marienberg, se Bolteløkken
- Marthe Evensdtr., 107, 115
- Matheson, Bernh., 243
- Else Cathrine, 243
 - Laila, 243
 - Wilh. (1910), 242, 243
 - Wilh. (1955), 243
- Mathiesen, Eva, 231
- Haagen, 123, 130
- May, Mari, g. Rohde, 102
- McNulty, Gerald (1925), 225
- Gerald (1952), 225
 - Kathleen, 225
 - Mary, 225
 - Patricia, 225
 - William, 225

- Meinhof, Elise, g. Langschmidt, 192
 Melberg, Andreas, 83
 – Christine, g. Gade, 79
 Melby (Fron), 27, 42, 194
 Melbye, Bertha, 91
 – Johan, 91
 – Julie, g. Bremer, 91
 – Ulrich Chr., 89
 Meyer, K. A., 147
 Midthaug, Leif, IX
 Milberg, Margrethe, g. Christoffersen, 280
 – O. M., 280
 Missingen, Niels, 75
 Moe, Hans, 145
 Moestue & Juul, firma, 163–168
 Moestue & Roll, firma, 165
 Moestue, Johannes, 244
 Mogens Lauritsen, byskriver, 161
 Mogensen, Dorothea, g. Elieson, 126, 289
 – (Monsen) Mogens Larsen, 107
 Mogstad (Surnadal), 106, 114
 Moll, Tatjana, g. Rowedder, 179
 Moltke, Fr., 123, 130
 Mork (Hakadal), 145
 Morris, Alexandra, 271
 – Edward, 270
 – Hilde, 271
 – Marian, 271
 – Walter, 271
 – Walter Duff, 270
 Moss jernverk, 16
 Moss, Nicolai A., 82
 – Ole Olsen, 73
 Mostue, Lars, se Wærten
 – Rachel, g. Schouw, 74, 88
 Mostuebekken, 124
 Mostuestranden, 124
 Munch, Andreas, 160
 Munkerud (Aker), 141
 Munthe, Adolph Fr., 215
 – Jacob A., 181, 214, 215
 – Thrine, g. Schibsted, 215
 Mustad, Clara, g. Moestue, 265
 – Clarin, 232, 265
 Mustad, Kathinka, g. Sunde, 232
 – Ole (1810), lensmann, 184
 – Ole (1925), 233
 – Sigbjørn, 233
 Muus, slekt, 49
 – Isach, 95, 98, 99, 103, 104
 Myhre, Bibbi, g. Aubert, 216, 218
 Müller, Anna, g. Bucher, 266
 – Jahn Collett, 175
 Mælum (Ringsaker), 12, 15
 Møllenhoff, H. P., 173
 Møller, Anne, 65
 – Margrethe, g. Simonsen, 138
 – Ole O., 19
 Mørch, slekt, 82
 Maartmann-Moe, Anette, 240
 – Kjell, 240
 – Ragnvald, 239
 – Sigval, 239
 – Wenche, 240
 Nadelsten, politibetjent, 85
 Napoleon III, keiser, 90
 Narverud (Toten), 46
 Natvedt (Modum), 44
 Natvig, Jacob A., 213
 Nedre Papirmølle, 120, 160, 162, 165
 Nernst, Dorothea, g. Borchsenius, 162
 Neroos, Liv, g. Struthers, 226
 Nes kirke (Sauherad), 98
 Nesten (Stange), 35–37, 45, 49–55, 58, 60–62, 64
 Nesten, slekt, 55
 Nestingens Papiirfabrik, 285
 Nesvåg, Birgitte, g. Øglend, 277
 Neumann, Iver, 89, 129, 206
 – Jacob, 89
 Niels Christensen på Sem (Eker), 172, 173
 Niels Lauritsen, borgermester, 40
 Niels Povlsen, lensmann, 28, 35, 44, 45, 55
 Niels Sørensen, tingskriver, 25
 Nielsen, Elisabeth Thorne, 230
 – H. H. Beuschel, 245
 – Jacob, 130, 171, 176
 – Margrethe, g. Faye, 171

- Nielsen, Margrethe, g. Strøm, 219
 Nilsen, Anne, g. Holm, 218
 – Anth. B., 236
 Nilson, slekt, 265
 – Antonette J., g. Holmsen, 158
 – Caroline, g. Holmsen, 159
 – Hans, 158
 – Kirsten, g. Clauson, 110, 158, 175, 265
 – Matty, g. Hals, 158, 159
 – Nils, 158, 159, 175, 265
 – Paul, 110
 – Peter Vogt, 265
 Nitsund (Skedsmo), 197
 Nordbø (Bø T), 103
 Norderhov – «Nordroug» (Løten), 15
 Nordhof, Johanne, g. Hoffman, 88
 – sognefogd, 88
 Nordraach, Georgine Marie, g. Jackwitz,
 269
 Nordraak, Rikard, 269
 Nordvi (Stange), 58
 Normand, Peder Olsen, 174
 Norstad (Stange), 67
 Nye Papirmølle, se Bentsebruket
 Nysæther, Ola, 216
 – Aase, g. Moestue, 216
 Næss, Peder, 144
 Næsvåg, Birgitte, g. Øglend, 277
 Nødsle (Stange), 12, 14, 17, 51, 53, 66
 Nøkleby (Stange), 17
 Nørstegard (Fron), 194
 Nøstvedt (Ås), 201
 Nøttestad (Stange), 17, 36, 49, 58, 60, 224
- O, lille (Aker), 114
 O (Vang H), 54, 64
 Ooksen, Heinrich, 95, 101
 Odals jernverk, 89, 129, 206
 Odderbech, Chr., 98, 101
 Ole Bentsen, papirfabrikant, 161, 162
 Olesen, Johanne, g. Jakobsen, 246
 Olsen, Fredrik, 176
 Olstad (Gausdal), 25
 Omsted, Jørgen, 186
 Oppermann, Emil, 246
 – Per, 246
- Oppermann, Preben, 246
 – René, 246
 Opsal (Ringebu), 39
 – (Stange), 63
 Osterhaus, N. D., 120, 121
 Ottestad (Stange), 59, 60, 67
 Oudenby, Anders, 80
- Palm, Anne E., g. Sørensen, 171; 203
 Papirmølle, Nedre – Nye – Øvre, se
 Bentsebruket
 Paul Thorstensen (Chria.), 14
 Paulsen, Lilly, g. Saxe, 278
 Peder Jonsen, skredder, 69–71
 Peder Michelsens enkestue, 124
 Peder Olsen (Fr.stad), 142
 Pedersen, Elna, g. Moestue, 245
 – Niels, 182
 – Ovidia, g. Moestue, 182
 – Peder, 245
 Peter Friederichsen, megler, 80
 Petersen, Carl E., 166, 187, 188
 – Carl E., & Søn, firma, 166
 – Hans H. Tybring, 179
 – Lorentz T., se Tybring
 – Ragnhild W., g. Alexander, 179
 – Sigvardt B., 166
 Petlund (Stange), 36, 44, 50, 53, 54, 65
 Piquelel, Hjalmar, 244
 – Rosa, g. Moestue, 244
 Piro, Andreas, 175
 von Platen, B. B., 161
 Platt, Gail, 266
 – Susan, g. Moestue, 266
 Pleiestiftelsen for Smaaørn, 189
 Pløen, Jørgen, 127
 – Louise, g. de Thygeson, 127
 – Marcus, 127
 Postføring, 18, 31
 Poulsson, Kaare T., 229, 230
 – Poul, 229
 Povl Christensen Bø, lensmann, 43, 44
 Povl Hansen, fogd, 136, 137, 139, 141
 Preuss, Emmi, g. Børresen, 281
 Prinds Christian Augusts Minde
 (Mangelsgården), 123, 160

- Prinsdal (Aker), 144
 Prydz, Inger, g. Ræder, 235
 Pugstad (Ås), 79
- Rachlev, Harriet, g. Horn, 254, 255
 Rafn, Hans Chr., 255
 – Willy, 254
 Rakkestad (Høland), 223
 Ramset (Stange), 44, 68
 Ramshart, M., 121
 Rasch, F., 154
 Ravnsborg (Asker), 114
 Reardon, Harry, 226
 – Mary, g. Moestue, 226
 Ree (Stange), se Store-Ree, Lille-Ree,
 Lang-Ree
 – slekt, 35, 36, 51–53
 Refsum (Sørum), 140
 Regensen (København), 99
 Reinsgata (Stokke), 275, 276
 Reistad (Gausdal), 26, 41, 42
 Reknes hospital, 90, 216
 Rekstad (Stange), 50
 Remmen (Stange), 50, 60
 Rick, J. J., 137
 Riis, Christopher, 155, 156
 – Johan, 156
 – Louise, g. Buch, 155, 156
 – Susanne, g. Heyerdahl, 155
 Ring, Jørgen, 114, 149
 – Maren, g. Schriver, 114
 Ringel, Anne Marie, g. Werner, 133,
 159, 181
 Ringnes (Stange), 58, 65
 Risum (Idd), 180, 214, 215
 Ritter, Anne Marie, g. Sommer, 137,
 140, 142
 – Annechen, g. Dedekam, VII, 139–141
 – Bodil, g. Hansen, 139, 141
 – Christian, d. æ., 141, 196
 – Christian d. y., 141
 – Daniel, 140, 141
 – Johanne, 141
 – Johannes, 141
 – Margrethe, g. Been, 141
 – Marthe, g. Bruun, 140, 141
- Ritter, Nicolai, VII, 139–141, 196
 – Sibylla, g. Wernick, 141
 Roebel & Moestue, firma, 191
 Rode, frøken, 174
 Rohde, Georg D., 179
 – Hans W., 179
 – Johannes, 179
 – Karen, g. van Ufford, 179
 – Rolf W., 179
 de Rohde, Johan, 102
 – Ulrich, 102
 Rokvam (Gausdal), 26, 39, 42, 289
 Rolighedden, løkke, 145
 Roll, Jacob, 165
 – Marthe Sigrid, g. Færden, 179
 – Oluf N., 165, 166
 Rosen, H. C., 158
 Rosenkrantz, Marcus Gjøre, 123
 Rosentorn, se Sverdrup, slekt
 Rothenburg, N. N., 147
 Rotlien (Stange), 142, 196
 Rowedder, Heinrich, 179
 – Heinrich W. W., 179
 – Ingrid, g. Weide, 179
 – Ragna, g. Boeckel, 179
 Rud (Rælingen), 139, 140, 174
 Rudsberg: se Rud
 Ruud, Gunvor, g. Christiansen, 283
 – Kari, g. Tybring-Petersen, 179
 Ræder, Christine, 236
 – Gudrun, 236
 – Johan C., 235, 236
 – Nicolay Ditlev (1893), 235
 – Nicolay Ditlev (1952), 236
 Rælingen kirke, 140
 Røeberg, Beate, g. Hoffmann, 90
 Rømer, Birthe, g. Frost, 80
 Røsssem (Fron), 194
 Rå (Norderhov), 175
 – (Stange), 19, 46, 49
 Råsjø skog (Hakadal), 145
- Salvesen, Anna, g. Sundt, 218
 Sand, Cecilie, g. Frost, 82
 – Ole Jensen, 82
 Sandaker (Lier), 201

- Sandbu (Vågå), 194
af Sandeberg, Elin, g. Holm, 219
– Gunnar, 219
Saude kirke (Telemark), 98
Saugbrugsforeningen, 171, 180, 243, 261
Saxe, Ingeborg, g. Moestue, 278
– Jens, 278
Saxlund (Stange), 15, 56, 57, 63
Schavenius, jfr., 149
Scheel, Hans Jacob, 107, 108
– Jørgen Erik, 120, 121
Schibsted, Amandus, 177
– Thrine, se Munthe
Schjøth, Chr., 106
– David, 71
Schjødt, Anne, g. Frost, 80
Schjøtt, Josephine, g. Horn, 253
Schmidt, Christen, 123
– Hans Chr., 146
Schmincke, J. Chr., 125
Schneider, J. A., 265
– Nathalia, g. Mustad, 265
Schnitler, P. F. V., 175
Schou, Chr., 165
– Hanna, g. Roll, 165
de Schouboe, Chr., 107
Schouw, Antonette, 74
– Hans Pay, 74, 81, 88
– Hans, 74
– Henrik Olsen, 74, 200
– Inger, g. Abelbom, 75, 88
– Lars, 74
Schram, Jens, 140
Schriver, Jens, 114
Schumacher, Claus Jochumsen, 19, 161
Schutz, Anne Else, g. Bugge, 138
Schweigaard, Agnes, g. Stang, 217
Schæfferstuen, løkke, 123, 133, 136, 137
Schøyen, Carl, 123
– Ole P. B., 188
– Peter, 158, 188
de Schøyendal, Anton, 162
Sechmann, Wulf, 82
Sedal (Land), 185
Sehested, Hannibal, 172
von Seht, Marie, g. Matheson, 243
Selskabet Handelens Venner, se Hand-
delens
Sem (Eker), 172, 173, 197, 199
Siewers, Hans, 187
Sigholt, slekt, 82
Sigstad (Løten), 14, 224
Simensen (Simonsen),
– Anne Christence, 138
– Anne Else, g. Bugge, 130, 137
– Annechen Christence, g. Moestue, VII,
119, 122, 123, 125–127, 130, 132, 133,
135, 137, 138, 149, 152, 155, 182,
193, 195
– Axel (1692), 135, 142–144
– Axel (1730), 143, 289
– Berte Marie (1748), 137
– Berte Marie (1749), g. Bugge Hansen,
130, 137, 138
– Dyre, 143, 182
– Ingeborg Cathrine, 137
– Jonas Dedekam, 138
– Kield (1717), 119, 130, 135–140,
142–144, 149, 156, 195
– Kield (1782), 138
– Kield (1804), 138
– Simon, 143, 158
– Søren Bugge, 137
Simonsen (Simons), H., kaptein, 103, 104,
116
Sinclar, slekt, 199
Skabberud (Stange), 19
Skar (Aker), 142
Skaven (Stange), 37, 49, 56
Skiernes (Stokke), 172
Skioldager, Lydia, g. Juul, 162
Skjelderup, slekt, 144
Skjelve (Stange), lille, 53, 59, 68
– store, 52, 61, 62, 64
Skjerden (Stange), 49, 54, 55, 58, 60–62
Skodvin (Ringebu), 22
Skougen (Lier), 200
Skramstad (Toten), 19, 45, 46
Skrepperud (Stange), 49
Skrårud (Eidsvoll), 10, 11, 17, 36
Skulerud (Høland), 223, 248
Skøyen (V. Aker), 109, 123, 136

- Skøyen (Ø. Aker), 189, 201, 275
- Skaalerud, Kirsti, g. Erichsen, 224
- Slime (Aker), 141
- Smeby, Pauline, g. Engja, 279
- Smith, Anne Marie, g. Grüner, 131, 147, 149, 156, 158
- Anne Marie, g. Rothenburg, 147, 149
 - Fredrik, 149
 - Idun, 149
 - Jacob, 154
 - Jean, g. Platt, 266
 - Jens Chr., 102, 112, 116, 117, 133, 144-149, 152, 154
 - Lars, 147, 149
 - Laurits, 149
 - Peder Høegh, 171
- Sogn, Herman, 93
- Sogstie (Frogn), 138
- Sommer, slekter, 173, 197
- Alhed, g. Kleboe, 44
 - Christopher, 142
- Sommerfryd, løkke, 143
- Sorgenfri, løkke, 173
- Spangberg (Stange), 54
- Spetalen (Stange), 10
- Spikdal (Furnes), 52
- Stabell, A. B., 165, 166, 289
- N. B., 165
- Stai, Arne, 281
- Dag, 281
 - Elisabeth, 281
 - Hans (1892), 281
 - Hans (1960), 281
- Staib, Anne Ellen, 282
- Bjarne A., 282
 - Bjarne F., 282
 - Bjarne Ivan, 282
 - C. F. M., 177
- Stamnes (Såner), 124, 125, 133, 154
- Stang, slekt, 110
- Agnes, g. Moestue, 217
 - Mia, g. Dahl, 203, 260, 261
 - Niels A., 203, 260
 - Thomas, 217
- Stange almenning, 8, 10, 16, 20
- Staudt, Katherine, g. Justice, 226
- Staur (Stange), se Stør
- Staurerem (Bø T), 103
- Steen, Adam d. æ., 149
- Adam R., d. y., 152
 - Lilli, g. Christensen, 230
 - Sverre, IX
- Steen & Strøm, firma, 160, 191
- Steenbuch, Hanne, g. Hoffmann, 90
- Steere, se Stier
- Steffens, H. Krog, VIII
- Steiner, Amalie, g. 1. Huusher. 2. Wergmann, 187
- Sten (Ringsaker), 12, 15
- Stene (Gausdal), 39-42, 194
- Stenersen, slekt, VIII, 38
- Astri, g. Christoffersen, 283
 - Even, 127
 - Jon, 42, 50
 - Otto, 283
 - Svend (1617), 27, 41, 42, 193
 - Svend (1697), 42
- Stenstadvold, Anne, 233
- Ellen, 234
 - Harald, 233
 - Jens, 233
 - Johan (1926), 233
 - Johan (1965), 234
- Steere, Edv., 173, 197
- Stier, Edv., 172, 173, 197
- Edvardine, g. Finne, 173, 197
- Stockfleth, slekt, 198
- St. Olai loge, 110
- Stor-Hammer (Vang H), 14, 15
- Stor-Ree (Stange), 21, 36, 37, 47-53, 58, 60, 64-67
- Storstein, Egil, 174
- Storvik, Einar, 279
- Eldrid, g. Huseby, 279
- Strandløkken (Stange), 19, 20
- Strandmøllen (Danmark), 164, 182
- Stranger, Anders, 112
- Struthers, George, 226
- Jane, g. Moestue, 226
- Strøm, Anne Margrethe, 219
- Bjarne, 219
 - Ebba, g. Moestue, 227

- Hagbarth, 227
- Jacob, 81
- Jacob Chr., 160
- Jens Henrik, 121
- Kaare (1915), 219
- Kaare (1953), 219
- Stuart, Norah, g. Rohde, 179
- Stub, Kjeld, 115
 - Marthe, g. Clausen, 114
 - Mathias, 146
 - Samuel, 114
- Stør (Stange), 60
- Støvin (Fet), 140
- Suckow, L., 102, 116
- Sullustad (Toten), 46
- Sunde, Anton, 232
 - Anton C., 232
 - Aagot, g. Moestue, 232
- Sundt, Peter I., 218
 - Rolf, 218
- Suur, slekt, 202
 - Maren, g. Boyesen, 171, 201, 202
- Svendsrud (Gausdal), 24, 25, 27
- Svenskebråten, løkke, 108
- Svenskerud (Stange), 63
- Sverdrup, slekt, 198
 - Antonette, g. Dorph, 159, 171, 173, 175
 - Bernt Anker, 112, 123
 - Christian, 112
 - Georg, 177
 - Hans, 175
 - Michael, 180
- Swang, Ole (1902), 231
 - Ole (1939), 231
 - Ole (1964), 231
- Sø (Stange), 17
- Søberg (Elverum), 224
 - Emma C., g. Søberg, 223
 - Per, 223
- Søboholm, slekt, 173, 197
 - Johan Pedersen, 173, 197
- Søe-Assurance-Selskab, Det Norske, 147
- Sønsthage (Gausdal), 25
- Sønstevoid (Gausdal), 27
- Sørensen, Doris, g. Moestue, 245
- Sørensen, Lis Tørring, g. Jakobsen, 247
 - Paul Tørring, 247
 - Peter, 171, 203
 - Petronelle, g. Faye, 171, 203
 - Søren, 245
- Sørlisten (Stange), 49
- Sålerud (Stange), 49
- Såstad (Stange), 51, 52
- von Tack, slekt, 199
 - Christopher, 18, 199
 - Jacob, 14, 18
 - Jan (Johan), 18, 19
 - Maren, g. Schumacher, 19
 - Truls, 19
- Tallaug (Gausdal), 26
- Tanch, Niels, 72
- Tank (Tanche), slekt, 199
- Tank, Carsten, 129
- Tandberg, mad., 174
- Thallaug, slekt, 26
- Thesen, Olaf, 185
- Thoresen, Hans, 155
 - Lovise, 155
- Thorgaard, Astri, g. Stai, 281
- Thorsen, Bjørg, g. Fodstad, 267
- Thrane, Johannes, 129
- Thue, Anne Cathrine, g. Schouw, 74
 - Anna Helene, g. Moestue, 176
 - E. D. tollbetjent, senere tollinspektør, 177
 - Samuel, A., 176
- Thulstrup, Magnus, 110, 130
- Thurmann, Iver, 99
- Thygesen, Olav, 234
 - Ruth, g. Moestue, 234, 235
- de Thygeson, stiftamtmaninne, se Pløen
- Thyrholm, Jens, 182
 - mad., 149
- Tjerne (Ringsaker), 15
- Tjømøe, Renée, g. Kierulf-Hansen, 220
- Todderud (Stange), 67
- Toft (Gausdal), 40
 - Anna, g. Eger, 241
- Tofte, Andreas, 158
- Toftum (Gausdal), 27

- Tollef Axelsen, kj.mann, 144, 156
 Tollefsen, Anne Judithe, g. Haslef, 156
 Toller, Niels, borgermester, 16, 198
 - Niels, assessor, 11, 14, 16, 141
 Tollie, Jens Olsen, 57
 - Siri, g. Morstuen, 56
 Tolv menn, se Deputerte borgere
 Tomter, Lars, 92
 Tonsberg, Kirsten, g. Toller, 16
 Torbjørnsrud (Jevnaker), 137
 Torp (Id), 174, 197
 Torvslaget, 161
 Torøddegård (Stange), 281
 Tostrup, Anne, g. Giede, 153
 Treschow, Anne C., g. Hansteen, 149
 - Gerhard, 161, 162
 - Marie, g. Huus, 160, 162
 - Mathilde, 177
 Trolle, Ebba, g. Horn, 255
 Trætteberg (Løten), 62
 Tråstad (Vinger), 119
 Tullin, Chr. Braunman, 106, 109
 Turreten, Johanne, g. Grüning, 156
 Tutein, Anna Sophie, g. Poulsson, 229
 Tuxen, Alexander, 267
 - Knud, 267
 Tybring-Petersen, Lorentz, 179
 Tyllien, plass (Stange), 20, 56
 Tyrholm, slekt, 195, 198
 - Alhed, g. Rohde, 102, 144
 - Else, g. Colstrup, 102, 106, 195
 - Niels Iversen, 102
 Tøien (Høland), 232, 248, 249
 - Helene Caspara, g. 1. Moestue,
 2. Søberg, 223, 287
 - Johan, 223
 Tønsager (Stange), 58
- Udder, Patricia, g. Byrne, 226
 van Ufford, H. G. A., 179
 Ukestad (Nannestad), 174, 197
 Ullern (Aker), 138
 - Mathias (Honfleur), 180
 Ulsholt, Johanne, g. Christoffersen, 280
 Ulven (Eidsvoll), 17, 18, 280, 281
 Undal, Anne, g. Dedekam, 139, 196
- Unger, slekt, 173
 Universitet, Det kgl. Fredriks, 127, 128
 Utengen (Lier), 156, 173, 174
- Vahl, Henrik, 140
 - Jens L. Moestue, 140
 - Johan, 140
 - Martin, 126, 140
 Valberg (Stange), 135, 143, 195
 Valdres Skifer-Compagnie, 185, 286
 Valeur, skipskaptein, 213
 Valraven, Inger, 58
 Veflingstad (Stange), 51–53, 60, 67
 - Martin, IX, 22, 52
 Ven (Løten), 115
 Venner, Emilie, g. Huusher, 187
 Veset (Eidsvoll), 36
 Vestby (Eker), 172, 173, 197
 Vik (Stange), 17
 Viker (Lier), 80, 201, 260, 261
 Vinje-Røen, Liv, g. Hauge, 277
 Virshaug (Vang H), 54, 63, 64
 - Lars, 64
 Vitberg (Stange), 53, 135, 142, 143, 195
 Vivelstad (Lier), 124, 154
 Vogt, David, 176
 Voigt, proprietær, 160
 Volla (Stange), 58
 Voss, Joachim, 270
 - Per, 270
 - Synnøve, g. Morris, 270
 Vøien (Nes A), 158
 Vålen (Gausdal), 25–27, 38–43, 50, 127,
 193
- Wahl, Lucas, 65
 Walther, Henriette, g. Duborgh, 157
 - Ragnhild, g. Stenersen, 283
 Wang, Hans, 120
 - Herman, 154
 Wedel-Jarlsberg, F. C. M., 177
 - F. H. H., 161
 - Herman, 129, 154
 Ween (Løten), se Ven
 - (Stange), 44, 54, 55, 64
 Weide, Otto, 179

- Wergeland, Henrik, 166
 Wergmann, C. F., 187
 Werner, Agnes, g. Moestue, 181, 182,
 213
 – Hans Peter, 158, 181
 – Peter, J. Z., 181
 Werners hotell, 181
 Wernick, David, 141
 – Helmuth, 275
 – Oscar, 192, 275
 – Ottokar, 275
 Westad, Thora, g. Eie, 238
 Wetterstrand, Johan F., 159
 – Johan O., 159
 Wichmann, Anna Kathinka, g. Petersen,
 179
 – Caroline, 179
 – Ewald, 178
 – G. L., 178, 179
 – Joachim, 152, 178
 – Johanne, 178
 – Laura, 179
 – Martha, g. Rowedder, 179
 – Ragna, g. Rohde, 179
 – Rolf, 179
 – Sigrid, g. Færden, 179
 – Aagot, 179
 Wiel, Lars Mossencrone, 79
 Wiggers, Herman, 76
 Willumsen, F. W., 121
 – Oscar, 215
 – Aagot, g. Moestue, 215
 Wilse, J. N., 127, 148
 Wincke, slekt, 51, 52, 57, 58
 – Christen Jensen, 43
 Wormnes, Christopher, 106, 112
 Woxen, Jacob, 183
 Wærenskjold, Kari, g. Moestue, 232
 – Leif, 232
- Wærten, Anne Larsdr., 72
 – Iver, 75
 – Lars, 72–75, 94, 96, 100, 116
 – Marthe, 75
 – Ole, 75
- Young, Jørgen, 135
- Zeitler, Cass, 225
 – June, g. Byrne, 225
 von Zernichow, Axel, 50
- Ødmården (Sverige), 7
 Øglend, Mandus, 277
 – Sigfrid, g. Huseby, 277
 Ørbæk (Eidsvoll), 66
 Østby (Stange), 51, 52
 – Anders, 51
 – Erich Hansen, 142
 Østbye, Arnhild, g. Mustad, 233
 Østereng (Høland,) 223
 Øvre Papirmølle, se Bentsebruket
- Aalborg, Aleth, g. Gate, 105
 – Anders, d. æ., 104, 195
 – Anders, d. y., 104, 195
 – Jens, 101, 104–106, 195
 – Jens Colstrup, 104
 – Jonas, 99, 105
 – Johanne, g. Foss, 105
 – Maren, g. Moestue, 101, 104, 193, 195
 – Maren Cathrine, 105
 – Maria Elisabeth, 105
 Aanerød, Klara, g. Aas, 276
 Ås (Hakadal), 145, 281
 – (Såner), 124, 133, 154
 Aas, Annette, g. Huseby, 275
 – Peter, 276
 – Ragnfrid, g. Huseby, 276, 277
 Åsgård (Stange), 65, 66

MOESTUE – MOSTUE – MORSTUEN

Registeret omfatter også personer av slekten som ikke har brukt egentlig slektsnavn.

- Adolf Chr., 155, 166, *182*, 183
 Adolf Hannibal, 245
 Agnes Cathrine, 217
 Agnes Emilie, g. Sundt, 218
 Ales Jonsd., g. til Ottestad, 59, 67
 Alfhild, 183
 Anders, 235
 Andreas, 191, 259
 Andreas Faye, VIII, 181, *213*
 Anna Augusta, g. Wernick, 192, 275
 Anna Blix, *177*, 188
 Anna Helene, g. Hansen, 177
 Anna Marie, 218
 Anna Nicoline, 184
 Anna Sigrid, VIII, 185
 Anne Christensd., g. til Stor-Ree, 36, 48, *49*, 65, 67
 Anne Nielsd., g. til N. Hestnes, 54, 62
 Anne Christiansd., g. til Hammerstad, 48, *57*, 63
 Anne, g. Swang, 231
 Anne (1961), 266
 Anne Marie, g. Ræder, 235
 Annechen, 263
 Arne, 216
 Arne Christopher, 217
 Arne Fredrick, 226
 Arne James, 226
 Arne Svend, 227
 August, 156, 166, 182, *183*, 188

 Berit, g. Stenstadvold, 233
 Berte Jonsd., g. til Lillehagen, 59, 68

 Caroline, 158
 Catharina, 102
 Cathrine, g. Munthe, 181, *214*
 Cecilie, 217

 Christen Ivers., VIII, 8, 16, 18, 19, *21*, 47, 48, 73
 Christian Christens., 19, 32, 35, 37, 38, 48
 Christian Jons., 59, 289
 Christian Ols., 84
 Christopher Ols., 78
 Christopher (1963), 217
 Christopher Faye (1816), 155, 171, *180*, 203, 212, 213
 Christopher Faye (1856), 181, *214*
 Christopher Faye (1896), 216
 Clarin, 267

 David, 181, *214*
 Dorothea, 8, 102, 112, 116, 117, *144*

 Edith, 224
 Edvard (1823), 157, 170, *183*, 286
 Edvard (1863), *185*, 289
 Einar, 220
 Elen Olsd., g. Abelbom, 78, 84
 Elen Olsd., (1763), 84, 93
 Ellen Kristine, 220
 Ellen (Elen) Marie, g. Clausen, 8, 72, *106*
 Elisabeth, g. Christoffersen, 192, 280
 Else, g. Tuxen, 267
 Emil (1886), 232, 287
 Emil (1947), 232
 Emil C., 226
 Emil H., 228, 287
 Emil Th., 186, 188, 223, 287, 288
 Erik, 235
 Erland, 78
 Erle, g. Bugge, 229
 Evelin, 271
 Eyvind, 254

 Ferdinand, 158, *185*, 222, 223

- Finn N., 90, 191, 203, 259, 260, 285
 Frithjof, 192, 284
 Frithjof Christopher, 189, 253
- Gabrielle, 191, 272
 George, 226
- Hanna, se Johanne
 Hans Jacob, 266, 285
 Hans P. W. (1868), 181, 215
 Hans P. W. (1915), 219
 Hans P. W. (1954), 220
 Harald, 272
 Heidi, 267
 Helen, g. Fenske, 224
 Helge, 271
 Helle, 245
 Helvig, 78
 Henrik, 185
 Hilda, 186, 247
 Hilde, g. Voss, 270
 Hilde (1961), 272
 Håkon, 220
- Ingeborg, g. Heising, 246
 Ingeborg, g. Jakobsen, 246
 Ingeborg Cathrine, 181, 214
 Ingeborg Siren, 159
 Ingrid, 183
 Ingunn, 221
 Iver Christens., 32, 35, 37, 47
 Iver Ols., 57
- Jacob, 265, 285
 Jens, 232
 Jens Chr., 152, 176
 Jens E. L. (1747) VII, 8, 82, 102, 115, 116,
 145, 148, 149, 152, 154, 155, 160, 289
 Jens E. L. (1815), 155–157, 180
 Jens Erik, 236
 Jens Kierulf, 220
 Jens Ols., 57
 Johanne, g. Moestue, 177, 188, 189, 253
 Jon Chr.s., 48, 59
 Jon Niels., 54
 Julie, g. Huusher, 158, 186
- Julie Marie, 183
 Julius, 185
 Jørgen Frost, 84, 92
- Karen, 271
 Karen Kristine, 78
 Karin, g. Heffermehl, 229
 Karin (1959), 266
 Karl Ervin, 244
 Karl Ludvig, 158
 Katrine, 254
 Kield, 130, 150, 155
 Kielline, g. Wichmann, 152, 178
 Kirsti, 267
 Kjell, 271
 Knud, 245
 Knut (1890), VIII, 234, 287
 Knut (1920), 234, 287
 Knut (1955), 235
 Kristin, 217
- Leif, VIII, 227, 287
 Leif Johan, 230, 287
 Lill, 229
 Lillian, g. Bækken, 244
 Lise, 267
 Ludvig (1838), 159, 171, 188, 190, 203,
 258, 259, 285, 289
 Ludvig (1874), 191, 267, 269
- Maren Frost, 93
 Margit, 234
 Marianne, 254
 Marinus, se August
 Marit, g. Lund, 233
 Marthe Christensd., g. Ole Olsen, 36, 56
 Marthe Nielsd., g. til V. Hemstad, 54, 61
 Marthe, g. Frost, 72, 80
 Marthe Olsd., 78
 Marthe Jonsd., g. til Lille-Skjelve, 59, 68
 Mary, g. Hauge, 263
 Mildred, 220
- Nicoline, se Nini
 Niels Christens., 16, 32, 36, 37, 53, 76
 Niels Ivers., 48, 57, 59

